

Protokoll

KIRKEMØTET

2021

Skriftlig møte, 10. mars 2021
Trondheim, 11.-16 november 2021

Kirkemøtet på internett:

Taler, saksorienteringer, komitéinnstillinger, vedtak og annen informasjon fra Kirkemøtet er tilgjengelig på kirken.no/km. Der finnes også taler og vedtak fra kirkemøtene i perioden 1997-2021.

**Det 39. kirkemøte i Den norske kirke fant sted ved skriftlig saksbehandling av sakene
KM 01/21 til KM 03/21 i mars 2021, og ved fysisk samling i Trondheim
fra torsdag 11. november til tirsdag 16. november 2021 for behandling av sakene
KM 04/21 til KM 31/21.**

DEL I: SKRIFTLIG KIRKEMØTE MARS 2021	4
KM 01/21 GODKJENNING AV SÆRSKILT BEHANDLINGSFORM MED SKRIFTLIG SAKSBEHANDLING ETTER KIRKEMØTETS FORRETNINGSORDEN § 4-1 FEMTE LEDD	5
KM 02/21 MINDRE ENDRING I KIRKEORDNINGEN § 13 (FJERNMØTE I MENIGHETSMØTE).....	6
KM 03/21 ENDRINGER I REGLER OM FORMENE FOR MENIGHETSMØTETS VIRKSOMHET.....	8
DELTAKERE PÅ SKRIFTLIG EKSTRAORDINÆRT KIRKEMØTE 2021	10
DEL II: FYSISK KIRKEMØTE NOVEMBER 2022	13
KONSTITUERING.....	15
KM 04/21 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	16
KM 05/21 KONTROLLUTVALGETS RAPPORT OM KIRKERÅDETS OPPFØLGING AV KIRKEMØTETS VEDTAK	18
KM 06/21 VALG OG OPPNEVNINGER.....	23
KM 07/21 ORIENTERINGSSAKER	26
KM 08/21 KIRKERÅDETS FORDELING AV MIDLER 2022/2023 OG BUDSJETT 2021.....	28
KM 09/21 DEN NORSKE KIRKES GLOBALE OPPDRAG	34
KM 10/21 OVERORDNEDE PROBLEMSTILLING VED ENDRING AV KIRKEVALGREGLENE M.M.	48
KM 11/21 ENDRINGER I KIRKEORDNINGEN OG ENKELTE ANDRE REGELVERK	59
KM 12/21 HELHETLIG MENIGHETSPLAN	76
KM 13/21 KONTROLLUTVALGETS MELDING TIL KIRKEMØTET	81
KM 14/21 ENDRINGER I KIRKEORDNINGENS KAPITTEL OM KIRKEBYGG M.M.....	83
KM 15/21 MER HIMMEL PÅ EN TRUET JORD – DEN NORSKE KIRKES ARBEID MED KLIMA, MILJØ OG BÆREKRAFT MOT 2030	98
KM 16/21 FJERNMØTER OG SKRIFTLIG SAKSBEHANDLING I KIRKELIGE RÅDSORGANER	107
KM 17/21 REKRUTTERINGSSTRATEGI FOR DEN NORSKE KIRKE.....	124
KM 18/21 STØTTE TIL NOMINERINGSGRUPPER SOM HAR MEDLEMMER I KIRKEMØTET	130
KM 19/21 TILKJENNING AV MEDLEMSKAP	137
KM 20/21 DET KIRKELIGE REGELVERKET - FORANKRING OG FORNYELSE ETTER KIRKELOVENS OPPHEVELSE.....	140
KM 21/21 KIRKELIG KULTURARVSTRATEGI	210
KM 22/21 STRATEGI FOR DEN NORSKE KIRKE	215
KM 23/21 KONFIRMASJONSTIDENS GUDSTJENESTER	223
KM 24/21 KVALIFIKASJONSKRAV FOR KIRKELIGE STILLINGER	226
KM 25/21 FORHOLDET MELLOM KYRKJERÅDETS ARBEIDSGJEVARUTVAL OG KYRKJERÅDET	261
KM 26/21 ENDRINGER I KIRKEMØTETS FORRETNINGSORDEN (RETTING AV INKURIE)	264
KM 27/21 VAL AV EKSTERNREVISOR.....	267
KM 28/21 RESSURSFORDELINGSMODELL FOR PRESTETJENESTEN	269
KM 29/21 REGLAR FOR VAL AV PREST OG LEK KYRKJELEG TILSETT TIL BISPEDØMERÅD OG KYRKJEMØTET	272
KM 30/21 SÆRSKILDE PREIKETEKSTAR	299
KM 31/21 UTTALELSE OM KIRKEN SOM SIVILSAMFUNNSAKTØR.....	302

DELTAKERE PÅ KIRKEMØTET 2021	307
GJESTER	315
ØVRIGE PROGRAMINNSLAG	318
TALER, PREKENER OG HILSENER.....	319

DEL I: SKRIFTLIG KIRKEMØTE MARS 2021

Om saksbehandlingen

Kirkerådet vedtok i sak KR 11/21 å innkalle til et ekstraordinært, skriftlig kirkemøte for å behandle saker knyttet til gjennomføring av menighetsmøter under koronapandemien. Kirkerådet fastsatte følgende sakliste:

- KM 01/21 Godkjenning av særskilt behandlingsform med skriftlig saksbehandling etter Kirkemøtets forretningsorden § 4-1 femte ledd
- KM 02/21 Mindre endring i kirkeordningen § 13 (fjernmøte i menighetsmøte)
- KM 03/21 Endringer i regler om formene for menighetsmøtets virksomhet

Frist for å avgi skriftlig stemme ble satt til onsdag 10. mars 2021.

Opplysninger om hvordan Kirkemøtets medlemmer kunne avlegge stemme ble sendt til samtlige stemmeberettigede 3. februar 2021, og påminnelser til samtlige som ikke hadde fullført stemmegivningen ble sendt ut 16. februar og 8. mars 2021. Der Kirkerådet har fått informasjon om endring av Kirkemøtets sammensetning i løpet av stemmeperioden, for eksempel fordi lek kirkelige eller geistlige medlemmer har sluttet i stilling, har reglene for stemmerett ved kirkevalget blitt anvendt, slik at det er den personen som innehar stemmeretten ved fristens utløp 10. mars som har stemmerett.

Ved stemmefristens utløp 10. mars 2021 hadde 106 av 116 stemmeberettigede avlagt stemme. Disse er ført opp under oversikten over deltakere på det skriftlige møtet.

KM 01/21 Godkjenning av særskilt behandlingsform med skriftlig saksbehandling etter Kirkemøtets forretningsorden § 4-1 femte ledd

Sammendrag

Bestemmelsene i kirkeordningen § 13 forutsetter at menighetsmøtet gjennomføres som fysisk møte. Kirkemøtet har også fastsatt nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet som forutsetter at menighetsmøtet er fysisk. Det betyr at det er Kirkemøtet som er rett organ til å fastsette regler som åpner for å gjennomføre et menighetsmøte som fjernmøte. Kirkerådet har ikke hjemmel til å endre kirkeordningen.

I lys av koronasituasjonen anser Kirkerådet det som nødvendig å åpne opp for at menighetsmøter kan gjennomføres som fjernmøte (digitalt). Det er behov for å gjennomføre menighetsmøter i forbindelse med godkjenning av lokale gudstjenesteordninger våren 2021. Fristen for implementering av den nye grunnordningen er fastsatt til 1. pinsedag 2021.

Kirkerådet har derfor 29. januar 2021 vedtatt å innkalle til et ekstraordinært kirkemøte i medhold av Kirkemøtets forretningsorden § 1-2. Endringen Kirkemøtet 2020 vedtok i Kirkemøtets forretningsorden, åpner for at Kirkemøtet med 2/3 flertall kan vedta en særskilt behandlingsform for det enkelte møtet. Det åpner for at Kirkemøtet kan gjennomføres ved skriftlig saksbehandling. Kirkerådet foreslår derfor at det ekstraordinære kirkemøtet gjennomføres ved skriftlig saksbehandling med frist 10. mars 2021.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

Kirkemøtet vedtar med hjemmel i Kirkemøtets forretningsorden § 4-1 femte ledd følgende behandlingsform for det ekstraordinære Kirkemøtet: Sakene til behandling på det ekstraordinære Kirkemøtet gjennomføres ved skriftlig saksbehandling med frist til 10. mars 2021. Medlemmene av Kirkemøtet tar stilling til forslagene ved å avgi stemme for eller imot forslagene til vedtak.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet vedtar med hjemmel i Kirkemøtets forretningsorden § 4-1 femte ledd følgende behandlingsform for det ekstraordinære Kirkemøtet: Sakene til behandling på det ekstraordinære Kirkemøtet gjennomføres ved skriftlig saksbehandling med frist til 10. mars 2021. Medlemmene av Kirkemøtet tar stilling til forslagene ved å avgi stemme for eller imot forslagene til vedtak.

Vedtatt med 104 mot 2 stemmer.

KM 02/21 Mindre endring i kirkeordningen § 13 (fjernmøte i menighetsmøte)

Sammendrag

I forbindelse med koronasituasjonen ble det 17. mars 2020 vedtatt en midlertidig forskrift for gjennomføring av fjernmøter i kirkelige organer. Forskriften gjelder for menighetsråd, kirkelig fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet. Det ble ikke vedtatt tilsvarende bestemmelser for menighetsmøtet. Det er grunn til å tro at tiltakene i forbindelse med koronasituasjonen vil vare i hvert fall utover våren 2021, og det har derfor blitt vurdert om det er mulig å åpne for gjennomføring av menighetsmøter også som fjernmøte. Det er behov for å gjennomføre menighetsmøtet i forbindelse med godkjenning av lokale gudstjenesteordninger våren 2021.

Kirkeordningen § 13 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet inneholder bestemmelser som forutsetter at menighetsmøtet gjennomføres som et fysisk møte. Siden dette er regulert i kirkeordningen, har ikke Kirkerådet hjemmel til å treffe vedtak som åpner for fjernmøter i menighetsmøtet. Kirkerådet vurderer det som viktig at menighetsmøtene får anledning til å bli gjennomført, selv der det ikke vil være mulig å gjennomføre et fysisk møte. I dette ekstraordinære Kirkemøtet ved skriftlig saksbehandling er det derfor foreslått å endre kirkeordningen § 13 for å åpne opp for fjernmøte i særlige tilfeller.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler at Kirkemøtet treffer følgende vedtak:

I

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 13 første ledd skal lyde:

Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. *Menighetsmøtet kan i særlige tilfeller også gjennomføres som fjernmøte.* Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.

II

Endringen trer i kraft straks.

Kirkemøtets vedtak

I

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 13 første ledd skal lyde:

Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. *Menighetsmøtet kan i særlige tilfeller også gjennomføres som fjernmøte.* Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.

II

Endringen trer i kraft straks.

Vedtatt med 105 mot 1 stemmer.

KM 03/21 Endringer i regler om formene for menighetsmøtets virksomhet

Sammendrag

Forutsatt at det ekstraordinære Kirkemøtet ved skriftlig saksbehandling vedtar forslaget om endring av kirkeordningen i sak KM 02/21, vil det også være behov for å fastsette noen nærmere endringer i regler om formene for menighetsmøtets virksomhet.

Kirkerådet foreslår å fastsette at menighetsrådet i særlige tilfeller beslutte at menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kirkerådet foreslår også at om menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte, kan møtet kunngjøres på menighetens nettsider i stedet for i kirken, slik det normalt skal.

Endringene fra de gjeldende reglene er markert i kursiv. På grunn av behandlingsformen med skriftlige saksbehandlingen er det kun mulig å stemme for eller imot forslaget.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler at Kirkemøtet treffer følgende vedtak:

I

I regler 15. november 1996 nr. 1453 om formene for menighetsmøtets virksomhet gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Menighetsmøtet innkalles av menighetsrådet med minst 14 dagers varsel. Møtet skal kunngjøres offentlig i kirken og i lokalavis eller menighetsbladet og for øvrig på den måten som menighetsrådet bestemmer. *Ved fjernmøte kan møtet kunngjøres på menighetens nettsider i stedet for i kirken.* Kunngjøringen skal inneholde tid og sted for møtet og oversikt over hvilke saker som skal behandles.

Møtet holdes i kirken eller i annet høvelig lokale. *Møtet kan også avholdes som fjernmøte, jf. § 5 første ledd.*

§ 5 skal lyde:

Menighetsmøtet treffer sine vedtak i møte med alminnelig flertall. *Menighetsrådet kan i særlige tilfeller beslutte at menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre.* I tilfelle av stemmelikhet er møtelederens stemme utslagsgivende.

Menighetsrådet kan beslutte at en sak skal tas opp til skriftlig votering. Dersom menighetsrådet ikke har vedtatt skriftlig votering, kan menighetsmøtet selv vedta det med alminnelig flertall.

II

Endringene trer i kraft straks.

Kirkemøtets vedtak

I

I regler 15. november 1996 nr. 1453 om formene for menighetsmøtets virksomhet gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Menighetsmøtet innkalles av menighetsrådet med minst 14 dagers varsel. Møtet skal kunngjøres offentlig i kirken og i lokalavis eller menighetsbladet og for øvrig på den måten som menighetsrådet bestemmer. *Ved fjernmøte kan møtet kunngjøres på menighetens nettsider i stedet for i kirken.* Kunngjøringen skal inneholde tid og sted for møtet og oversikt over hvilke saker som skal behandles.

Møtet holdes i kirken eller i annet høvelig lokale. *Møtet kan også avholdes som fjernmøte, jf. § 5 første ledd.*

§ 5 skal lyde:

Menighetsmøtet treffer sine vedtak i møte med alminnelig flertall. *Menighetsrådet kan i særlige tilfeller beslutte at menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre.* I tilfelle av stemmelikhet er møtelederens stemme utslagsgivende.

Menighetsrådet kan beslutte at en sak skal tas opp til skriftlig votering. Dersom menighetsrådet ikke har vedtatt skriftlig votering, kan menighetsmøtet selv vedta det med alminnelig flertall.

II

Endringene trer i kraft straks.

Vedtatt med 105 mot 1 stemmer.

Deltakere på skriftlig ekstraordinært kirkemøte 2021

Kun medlemmer som avga stemme i den skriftlige avstemningen er ført opp som deltaker på møtet.

Almås	Kristine Lund
Alstad	Gunhild Tomter
Bakken	Brooke
Berg	Karin-Elin
Bergslid	Martha Garborg
Birkedal	Erling
Bjåstad	Magne
Bjørntomt-Haug	Thomas
Bohmann	Odin Adelsten Aunan
Braathen	Hanne Marit
Christiansen	Tore
Damman	Terje
Dekko	Inga Stoveland
Dørum	Odd Einar
Døsvik	Alex Ramstad
Egebakken	Therese
Eide	Marius Berge
Eira	Sara Ellen Anne
Endal	Gunstein
Eriksen	Helene Lunder
Espeland	Gyrid
Fiske	Solveig
Fjose	Turid
Flæten	Ole Jacob
Furuseth	Kjersti Ngozi
Fylling	Astrid
Gjeset	Agnes Sofie Engen
Gjone	Anne Helen Mangelrød
Grahl-Jacobsen	Lill Tone
Grevstad	Ole Martin
Gulbrandsen	John Henrik
Håland	Turid Torland
Hartberg	Dag Ketil
Hedberg	Jo
Hegstad	Harald
Hellerdal	Helene Breivik
Hersvik	Magne
Heskestad	Liv Heidrun Skar
Hilleren	Per

Hummelvoll	Linn Strømme
Huseby	Finn Ragnvald
Ims	Marta Kristine
Jakobsen	Hanne
Jepsen	Ragnhild
Johansen	Siri Broch
Johansen	Hugo
Juritzen	Arve Otter
Jusnes	Ann-Helen Fjeldstad
Kasbo	Ann-Kathrin Fjøren
Kirkebø	Karl Johan
Knutsen	Tove Karoline
Kopperstad	Rikke Elisabeth Grevstad
Lalim	Marta Bjørnøy
Landmark	Kjersti Jåvold
Lillebø	Anne Anita
Michelet	Tanja Van der Lippe
Midttømme	Ingeborg
Mikkelsen	Arild
Milje	Dag Tormod
Mollan	Grete Bækken
Moltubak	Arne
Myklebust	Olav
Myrseth	Jan Otto
Norbye	Gaute
Nordhaug	Halvor
Nordkvelde	Heidi
Norheim	Kjersti Gautestad
Nyhus	Inger Margrethe Kragh
Nyjordet	Tanja Fatima
Olsen	Ingrid
Pedersen	Per Gunnar
Raaum	Kristin Gunleiksrud
Rabbevåg	Frode
Reinertsen	Stein
Repstad	Sidsel
Rønneberg	Olav
Rønning	Trond
Sabbasen	Elin
Sandaker- Nielsen	Gard Realf Haugerud
Seem	Erik
Seland	Thor Magne
Skjelbred	Brit
Skjerdal	Kathrine Tallaksen

Skog	Kari Helene
Skorpen	Per Kristian
Solstrøm	Kurt
Sommerfelt	Ingvild
Sørvik	Ann-Kristin
Steffensen	Rolf
Sydbøge	Lisbeth
Tettli	Monika
Tinglum	Thomas
Tveit	Olav Fykse
Ulveseth	Ingvill Anette
Utgård	Therese Kristin
Varhaug	Håkon Kolstad
Veiteberg	Kari
Vistekleiven	Iselin
Westermoen	Markus
Øiestad	Vemund Atle
Østensen	Kai Steffen
Øygard	Olav
Ådna	Jostein
Ådnøy	Anne Lise
Åhren	Bjørn Thomas
Aas	Inger Johanne

DEL II: FYSISK KIRKEMØTE NOVEMBER 2022

Om møtet

Åpningsgudstjenesten

Torsdag 11. november kl. 16.00 var det åpningsgudstjeneste i Vor Frues Kirke. Biskop i Borg, Atle Sommerfeldt, holdt prekenen. Ellers medvirket Ingeborg Midttømme, biskop i Møre og Herborg Oline Finnseth, biskop i Nidaros. Følgende medlemmer i Kirkerådet deltok ved nattverd og prosesjon: Magne Bjåstad, Stavanger, Tanja Nyjordet, Sør-Hålogaland, Per Gunnar Pedersen, Agder og Telemark, Harald Hegstad, Oslo og Lill Tone Grahl-Jacobsen, Tunsberg.

Tekstlesere under forbønnen var følgende gjester ved Kirkemøtet 2021: Katja Marita Eidesen, sogneprest i Døvekirken, Vidar Andersen, rådgiver i Samisk kirkeråd, Ane Kristin Koller Sundnes, Norsk kvinnelig teologforening og Anssi Elenius, prest i den finske menigheten i Norge.

Fra menigheten medvirket sokneprest, Andreas Hilmo Grandy-Teig og domkantor Petra Bjørkhaug i Nidaros domkirke. I tillegg medvirket Nidaros domkor, domkantor Karen Haugom Olsen og Ditte Marie Bræin var sanger.

Åpningsmøte

Kirkemøtet åpnet torsdag 11. november kl. 18.00 på Scandic Nidelven hotell i Trondheim. Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Ingeborg Dybvig, ønsket velkommen og presenterte talerne. Det var musikkinnslag ved Gjermund Larsen på fiolin og Trygve Brøske på piano/orgel. Kevin Mbuga og Tove Karoline Knutsen hadde musikkinnslag. Forsangere under salmene var Kristine Ekeberg-Andersen og Stine Kiil Saga, begge fra Kirkerådets sekretariat. Første taler var leder i Kirkerådet, Kristin Gunleiksrud Raaum. Deretter var det hilsninger ved statsråd Kjersti Toppe og preses Olav Fykse Tveit.

Dagen ble avsluttet med middag på hotellet kl. 20.00 for Kirkemøtets medlemmer og inviterte gjester. Flere gjester kom med hilsninger. Det var assisterende statsforvalter Øystein Johannessen, ekspedisjonssjef i Forbruker-, tros- og livssynsavdelingen Erik Saglie, Sametingsrådsmedlem Hans Ole Eira, direktør i IKO Anne Birgitta Langmoen Kvelland, og generalsekretær i STL, Ingrid Rosendorf Joys.

Generaldebatt

Generaldebatten var fredag 12. november kl. 08.45. Dirigent: Ole Jacob Flæten

Disse hadde ordet:

Monika Tettli, Odd Einar Dørum, Bjarte Boge, Jostein Ådna, Daniel Kydland, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Jan Otto Myrseth, Karl Johan Kirkebø, Solveig Fiske, Jo Hedberg, Olav Øygard, Ingeborg Midttømme, Oddny Irene Miljeteig, Marta Kristine Ims, Ann-Kristin Sørvik, Harald Hegstad, Tobias Wang, Olav Rønneberg, Thor Magne Seland,

Rolf Steffensen, Kjersti Ngozi Furuseth, Frode Rabbevåg, Magne Hersvik, Thomas Bjørtomt-Haug, Markus Westermoen, Aud Valborg Tønnessen, Dag Ketil Hartberg, Arild Mikkelsen, Atle Sommerfeldt, Bjørn Thomas Åhren, Dennis Lund, Finn Ragnvald Huseby, Erling Birkedal, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Liv Heidrun Skar Heskestad, Therese Egebakken, Karin-Elin Berg, Kari Veiteberg, Trond Enemo, Stein Reinertsen, Agnes Sofie Engen Gjeset, Gaute Norbye, Lars Evan Lauritzen, Rolf Steffensen, Gaute Norbye, Lars Evan Lauritzen, Thomas Tinglum, Ole Martin Grevstad, Per Gunnar Disch, Tore Christiansen, Helene Lunder Eriksen, Hanne Jakobsen, Halvor Nordhaug.

Konstituering

Saksdokument:

KM 06.1/21 – Valg av dirigentskap for møtet

KM 06.1/21 Valg av dirigentskap for Kirkemøtet 2020

Kirkerådsleder Kristin Gunleiksrud Raaum ledet valget.

Dirigentskapet ble valgt ved akklamasjon og overtok deretter ledelsen av møtet.

Kirkemøtet valgte følgende dirigentskap for Kirkemøtet 2021:

Åpen folkekirke – ÅF

Nominasjonskomiteens liste – NL

Bønnelista – BL

Ole Jacob Flæten (ÅF), Borg, Hoved dirigent.

Kjersti Landmark (ÅF), Oslo

Liv Heidrun Skaar Heskestad (NL), Stavanger

Vara

1. Lill Tone Grahl- Jacobsen (ÅF) Tunsberg

2. Hanne Marit Braathen (BL) Nord-Hålogaland

Protokollkomiteen

På grunn av endringer i dirigentskapet og forfall til Kirkemøtet, ble det også valgt et nytt medlem til Protokollkomiteen for 2021-2023.

Oddny Irene Miljeteig ble valgt som nytt medlem av Protokollkomiteen for 2021.

Valg ved akklamasjon.

KM 04/21 Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av innkalling

Innkalling til Kirkemøtet 2021 med vedlagte saksdokument ble sendt til medlemmene i forskriftsmessig stand. Det var ingen innvendinger til innkallingen.

Godkjenning av sakslisten

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Disse hadde ordet:

Jo Hedberg, Gunhild Tomter Alstad og Kristin Gunleiksrud Raaum

Forslag til endring av sakslisten:

Forslag til endring av sakslisten:

- Bønnelista v/Jo Hedberg: OVF-sak må realitetsbehandles.
- Forslag fra Åpen kirkegruppe: Forslag om å behandle uttalelse om kirken som sivilsamfunnsaktør.

Votering:

Bønnelista v/Jo Hedberg

For: 11 stemmer. Mot: 98 stemmer. Forslaget falt.

Forslag fra Åpen kirkegruppe.

For: 94 stemmer. Mot: 15 stemmer. Forslaget ble vedtatt.

109 stemmeberettigede.

Saksliste

KM 04/21	Godkjenning av innkalling og saksliste
KM 05/21	Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.
KM 06/21	Valg og oppnevninger Valg av dirigentskap for møtet Valg av tellekorps Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer Valg av vara i Mellomkirkelig råd Valg av nytt medlem i protokollkomiteen
KM 07/21	Orienteringssaker Årsrapport for Den norske kirke 2019 og 2020 Årsrapport fra Bispemøtet 2019 og 2020 Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2019 og 2020 Årsmelding fra Døvekirken 2019 og 2020 Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2019 og 2020 Opplysningsvesenets Fond (OVF)

	Et utfordringsbilde for Den norske kirke
KM 08/21	Kirkemøtets fordeling av midler 2022/2023 og budsjett 2021
KM 09/21	Den norske kirkes globale oppdrag
KM 10/21	Overordnede problemstilling ved endring av kirkevalgreglene m.m.
KM 11/21	Endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk
KM 12/21	Helhetlig menighetsplan
KM 13/21	Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet
KM 14/21	Endringer i kirkeordningens kapittel om kirkebygg m.m.
KM 15/21	Mer himmel på en truet jord – Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030
KM 16/21	Fjernmøter og skriftlig saksbehandling i kirkelige rådsorganer
KM 17/21	Rekrutteringsstrategi for Den norske kirke
KM 18/21	Støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet
KM 19/21	Tilkjenning av medlemskap
KM 20/21	Fornyelse av virksomhetsregler for menighetsråd og kirkelige fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet
KM 21/21	Kirkelig kulturarvstrategi
KM 22/21	Strategi for Den norske kirke
KM 23/21	Konfirmasjonstidens gudstjenester
KM 24/21	Kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger
KM 25/21	Forholdet mellom Kyrkjerådets arbeidsgjevarutval og Kyrkjerådet
KM 26/21	Endringer i Kirkemøtets forretningsorden (retting av inkurie)
KM 27/21	Val av eksternrevisor
KM 28/21	Ressursfordelingsmodell for prestatetjenesten
KM 29/21	Reglar for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømmeråd og Kyrkjemøtet
KM 30/21	Særskilde preiketekstar

KM 05/21 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Saksdokument:

KM 05/21 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Innstilling fra Kontrollutvalget

Kirkemøtet vedtok i 2016 å opprette et kontrollutvalg for Den norske kirke, og fastsatte regler for utvalget. Kirkemøtet i 2017 oppnevnte kirkens første kontrollutvalg. Etter reglene skal kontrollutvalget oppnevnes av første Kirkemøte etter et kirkevalg, og nytt utvalg ble oppnevnt av KM 2020. Utvalget består nå av Finn Huseby (leder), Liv Heidrun Heskestad (nestleder), Marit Hermstad, Gunn Karlsaune og Jan Olav Olsen.

Etter regler for kontrollutvalget § 2 har utvalget bl.a. følgende oppgave:

Kontrollutvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå den løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet – herunder kontrollere om Kirkemøtets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Denne rapporten gjelder dette punktet i kontrollutvalgets mandat.

Koronapandemien forårsaket i 2020 som kjent at Kirkemøtet først ble gjennomført i oktober, og at rammer og arbeidsform var strammere enn vanlig som følge av smittevern-hensyn. Også i 2021 er gjennomføringen av Kirkemøtet utsatt og denne gang fra april til november.

Kontrollutvalget velger på bakgrunn av dette å la denne rapporten om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak omfatte Kirkerådets arbeid fram til 1.september 2021.

Kontrollutvalgets leder har (i likhet med forrige leders praksis) valgt å delta som observatør på Kirkerådsmøtene for på denne måte å sikre god innsikt i rådets arbeid.

Det nye Kirkerådet behandlet på sitt første møte (sak KR 78/20) en gjennomgang med plan for oppfølging av Kirkemøtevedtakene i 2020. I tillegg har internrevisor i samarbeid med Kirkerådets sekretariat foretatt en gjennomgang av hvordan Kirkemøtets vedtak er blitt fulgt opp, og internrevisor har avgitt en rapport til kontrollutvalget med sin anbefaling. I tillegg ble det i Kirkerådets møte i mars 2021 lagt fram en samlet oversikt over status og oppfølging av alle Kirkemøtevedtak i perioden 2017-2020. Oversikten viser at de aller fleste saker fra tidligere år er ferdig fulgt opp; samtidig som noen saker krever oppfølging over flere år. Kontrollutvalget velger å gi en innledende oversikt over saker fra tidligere år som det fortsatt arbeides med, før vi presenterer Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtet i 2020.

2017

KM 16/17 Sluttrapport fra «Skaperverk og bærekraft»

der Kirkemøtet ba om at det i 2021 forberedes en sak med rapport om framdrift og måloppnåelse i kirkens arbeid med klima og miljø. Vi har fått opplyst at saken vil stå på sakskartet for 2021.

2018

KM 11/18 Rapport og veivalg for Dnks kunst- og kultursatsing

Kirkemøtet vedtok 14 oppfølgingspunkter om kunst og kultur som integrert del av kirkens arbeid. Saken er i 2021 fulgt opp i Kirkerådssak 33/21, der det er foretatt en statusrapportering, samt fordelt kr 2 000 000 til utlysning av forskjellige tilskuddsmidler knyttet til de enkelte oppfølgingspunktene.

KM 14/18 Kirkemøtets fordeling av midler for 2018 og orientering om budsjett for 2018

Kirkemøtet ba i forbindelse med denne saken om at det i samarbeid med styret for KIFO - Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning, skulle foretas en evaluering av KIFO og en vurdering av støtten til KIFO. Det har vært en omfattende oppfølging, der det er gjennomført en evaluering av KIFOs arbeid og situasjon, samtidig som det er utviklet og vedtatt en FOUI- (forsknings-, utviklings- og innovasjons-) strategi for Kirkerådet. Kirkerådet har i sak 55/20 bedt direktøren om å gå i dialog med styret for KIFO om på hvilke premisser et samarbeid med KIFO eventuelt kan inngå i organiseringen av Den norske kirkes FOUI-strategi, som grunnlag for vurdering av eventuelle framtidige tilskudd til KIFO. Kontrollutvalget har fått opplyst at saken er planlagt framlagt for Kirkerådet i september 2021.

2019

KM 5/19 Justering av Ordning for hovedgudstjenesten

Frist for innføring i alle menigheter av den justerte gudstjenesteordningen har på grunn av pandemien blitt utsatt, og ble sist satt til første pinsedag 2021. Biskopen er gitt myndighet til å innvilge enkeltmenigheter utsatt frist.

KM 6/19 Kirkeordning for Den norske kirke

I forbindelse med denne saken vedtok Kirkemøtet å be Kirkerådet om så snart som mulig i kommende kirkemøteperiode å fremme forslag om fremtidig arbeidsgiverorganisering og øvrige kirkeordning. Kirkerådet utarbeidet på sine møter i juni og september 2019 et omfattende mandat for et utredningsarbeid, der et hovedutvalg med fire underutvalg ble bedt om å gjøre en utredning som kan gi grunnlag for å beslutte fremtidig arbeidsgiverorganisering i kirken og tilpasninger i kirkeordningen til denne. Kirkerådet uttrykte ønske om at utvalget særlig skulle utrede mulige løsninger knyttet til et nytt felles kirkelig organ på prostnivå, som kan utøve arbeidsgiverfunksjoner for alle som jobber i den lokale kirke. Det ble bedt om at arbeidet skulle ha fokus på arbeidsoppgavene i soknet, og hvordan strategisk og faglig ledelse i soknet kan styrkes. Utvalget ble opprinnelig gitt frist til 1. januar 2021, men også i denne saken har pandemien medført forsinkelser. Utvalget har imidlertid levert sin omfattende utredning «Samhandling i en selvstendig folkekirke» 31. mars 2021. Kirkerådet har deretter i møter i mai og juni 2021 lagt til rette for en høringsprosess knyttet til det framlagte utredningsarbeidet.

Kontrollutvalget har i utredningsperioden vært opptatt av at Kirkemøtets bestilling ikke rommet en avgrensning av utredningsarbeidet nå til kun å kunne omfatte en prostibasert løsning, og at vi heller ikke oppfattet Kirkerådets mandat for utredningsarbeidet slik. I kontrollutvalgsmøtet 29.1. 2020 gjorde kontrollutvalget følgende vedtak da utvalget drøftet KU-sak 4/20 Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak: «..... Kontrollutvalget har merket seg at det kan være usikkerhet om forståelsen av mandatet for arbeidet med framtidig arbeidsgiverorganisering og oppfatter det slik at mandatet fra Kirkerådet åpner for alternative løsninger.» Kontrollutvalget har merket seg og er tilfreds med at Kirkerådet i høringsdokumentene knyttet til utredningsarbeidet har presisert at det ikke er gjort noe vedtak

om prostibasert arbeidsgiverorganisering. Kontrollutvalget merker seg også at det er lagt til rette for en åpen høringsprosess, med mulighet for brede innspill i spørsmålet om hvordan kirkens arbeidsgiverorganisering bør utformes.

2020

Når det gjelder Kirkemøtet 2020 inneholdt sakslisten 19 saker. En av sakene ble trukket (sak KM 14/20 Støtte til nomineringsgrupper). Tre av sakene krever ikke særskilt oppfølging (sak KM 01/20 Innkalling, KM 02/20 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak og sak KM 19/20 Orienteringssaker). Det samme gjelder sak KM 13/20 Komitémøte i Kirkemøtet (Kirkemøtets forretningsorden) der det ble vedtatt å ikke endre regelverket. Tre andre saker omhandler regelendringer, som først og fremst er fulgt opp ved at endringene er lagt inn i lovsamlingen og iverksatt. Dette gjelder sak KM 08/20 Endringer i kirkeordningen og delegasjoner til Kirkerådet, sak KM 16/20 Endring av Kirkemøtets budsjettreglement og sak 17/20 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden og forslag til behandlingsform for Kirkemøtet 2020. De resterende sakene krever oppfølging av litt forskjellig karakter.

KM 03/20 Valg og oppnevninger

Medlemmer av råd og utvalg som ikke er medlem av Kirkemøtet er tilskrevet og orientert om valget.

KM 04/20 Regler for Mellomkirkelig råd og tilhørende endringer i annet regelverk

Kirkemøtet 2019 vedtok å be Kirkerådet forberede en sak om nytt regelverk for Mellomkirkelig råd til Kirkemøtet 2020. Et utkast til nytt regelverk var deretter på høring hos bispedømmerådene og Bispemøtet, og Kirkemøtet 2020 vedtok nye regler for Mellomkirkelig råd og enkelte tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden og personalreglementet for Den norske kirke.

De aktuelle regelverk er oppdatert i lovsamlingen på kirken.no. Kirkerådet vedtok på sitt møte i januar 2021 bestemmelser om oppnevning av representanten fra misjonsorganisasjonene til Mellomkirkelig råd (KR 22/21).

KM 05/20 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Det ble i Kirkemøtet 2020 lagt fram forslag om nye forbønner for presentasjonsgudstjenesten, liturgiforslag for den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten og forslag om nye alternative tekster til lesninger og preken. Kirkemøtet vedtok å sende saken om konfirmasjonstidens gudstjenester tilbake til Kirkerådet og ba om at flere forhold vurderes på nytt.

Saken ble oversendt til Bispemøtet som behandlet den i februar 2021. Nye forslag ble behandlet i Kirkerådet i mai. Saken er meldt opp til Kirkemøtet 2021.

KM 06/20 Melding om kontrollutvalgets arbeid

Kirkemøtet ba kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for HMS og sluttet seg til kontrollutvalgets forslag til forvaltningsrevisjon for 2020 som har tema «Etterlevelse av utvalgte lover og regler».

Kontrollutvalget har høsten 2020 og i 2021 fulgt opp arbeidet med implementering av forbedret HMS-kontroll, bl.a. gjennom forvaltningsrevisjon med tema «Etterlevelse av utvalgte lover og regler».

KM 07/20 Kirkemøtets fordeling av midler 2021 og orientering om budsjett for 2020

Kirkemøtet vedtok at samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2020 opprettholdes for 2021. Vedtaket er fulgt opp i budsjettarbeidet.

KM 09/20 Regler for Ungdomsdemokrati i Den norske kirke

Kirkemøtet fastsatte et regelverk for ungdomsdemokratisk medvirkning i Den norske kirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Reglene omfatter ordninger med ungdomsting og ungdomsråd i bispedømmene, og Ungdommens kirkemøte og Den norske kirkes ungdomsutvalg nasjonalt. Kirkerådet har vedtatt at reglene iverksettes fra 1.1. 2021.

KM 10/20 Strategi 2022-2025 – Innledende drøfting

Visjons- og strategidokument for Den norske kirke «Mer himmel på jord» ble vedtatt av Kirkemøtet i april 2018 for perioden 2019-2021, og skal revideres på Kirkemøtet 2021. Kirkemøtet 2020 ga innspill til – og ba Kirkerådet arbeide videre med – strategidokument for 2022-2025, med sikte på vedtak i Kirkemøtet i 2021.

Kirkemøtets innspill ble innarbeidet i planen før den ble sendt på bred høring. Bispedømmerådene koordinerte dette bispedømmevis og avga samlet hørings svar fra bispedømmet. Kirkerådet vil behandle saken på sitt møte i september, før saken sendes til Kirkemøtet 2021.

KM 11/20 Pensjonsleverandør frå 2021 for tilsette i Den norske kyrkja (rettssubjektet)

Kirkemøtet ga Kirkerådet fullmakt til å arbeide videre med valg av pensjonsleverandør. Statens pensjonskasse har godkjent å forlenge medlemskapet til 31.12. 2022.

KM 12/20 Endringer i regler for Den norske kirkes kontrollutvalg

Kirkemøtet vedtok enkelte endringer i regler for kontrollutvalget, bl.a. ble ordningen for vararepresentasjon endret fra personlig varamedlem til nummerert varaliste. Det ble også gjort endringer i bestemmelsene om hvem som kan ivareta sekretariatsfunksjoner for utvalget.

Endringer i regler for varamedlemmer i kontrollutvalget ble gjort gjeldende ved valget under Kirkemøtet. Endrede bestemmelser om sekretariatet er implementert, og det er med virkning fra 1.1. 2021 inngått avtale med KPMG om sekretariatsfunksjonen.

KM 15/20 Forskrifter om endringer i reglene for valg av Kirkerådet (varamedlemmer for prester)

Kirkemøtet 2019 ønsket å endre ordningen med personlige varamedlemmer for preste-representantene i Kirkerådet til at det skal velges varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Med bakgrunn i at det i kirkeloven var fastsatt en ordning med personlig vararepresentasjon, vedtok Kirkemøtet 2020 i forskrifts form en overgangsordning, slik at de personlige vararepresentantene som Kirkemøtet valgte, ble varamedlemmer i nummerert rekkefølge fra 01.01. 2021 da kirkeloven ble erstattet av trossamfunnsloven.

Reglene er oppdatert i lovdata.

KM 18/20 Revisjon av plan for diakoni i Den norske kirke – delegasjon til Kirkerådet

Med bakgrunn i pandemisituasjonen som førte til utsettelse av Kirkemøtet, vedtok Kirkemøtet i denne saken i ettetid å gi bemyndigelse til Kirkerådet til å revidere Plan for diakoni slik Kirkerådet hadde gjort 5. juni 2020. Saken er også innholdsmessig fulgt opp videre med at det er laget nynorskversjon.

Kontrollutvalget har ikke gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets oppfølging av vedtakene fra Kirkemøtet 2020.

Oslo, 02. september 2021

Kontrollutvalget
Finn Huseby

Liv Heidrun Heskestad Gunn Karlsaune Jan Olav Olsen Marit Hermstad

Plenumsbehandling

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Kontrollutvalgets leder, Finn Ragnvald Huseby, la fram Kontrollutvalgets innstilling.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet tok Kontrollutvalgets rapport til Kirkemøtet til orientering.

KM 06/21 Valg og oppnevninger

Saksdokument

KM 06.2/21	Valg av tellekorps
KM 06.3/21	Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
KM 06.4/21	Nytt medlem til protokollkomiteen 2021-2023
KM 06.5/21	Valg av nytt medlem til Mellomkirkelig råd 2021-2023

KM 06.2/21 Valg av tellekorps

I Kirkemøtets forretningsorden § 3-4 er det bestemt at det skal oppnevnes et tellekorps bestående av 5 medlemmer fra sekretariatet.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å oppnevne følgende tellekorps for Kirkemøtet 2021:

Øyvind Meling, leder
Berit Hagen Agøy
Jan Christian Kielland
Jan Rune Fagermoen
Kristian Myhre

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet valgte følgende tellekorps:

Øyvind Meling, leder
Berit Hagen Agøy
Jan Christian Kielland
Jan Rune Fagermoen
Kristian Myhre

Valgt ved akklamasjon.

KM 06.3/21 Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer

Kirkemøtets medlemmer og andre med tale og forslagsrett ble fordelt på komiteer for hele valgperioden under KM 2020. En supplerende liste som hensyntar forfall mm fremlegges i møtet. Møtende varaer går inn i samme komité som det medlemmet de erstatter i møtet.

Siden det var flere kandidater til ledervervet i Mellomkirkelig råd, ble ikke leder plassert i komite. Det foreslås at leder Kristine Sandmæl møter i komite F.

Oslo bispedømmeråd har bedt om at Gard R. Sandaker-Nilsen og Marius Berge bytter komite for resten av perioden. Det betyr at Sandaker-Nielsen går til komite D og Berg til komite F.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anmoder Kirkemøtet om å gi sin tilslutning til det fremlagt forslaget til komitesammensetning.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet ga sin tilslutning til det fremlagt forslaget til komitesammensetning.

KM 06.4/21 Valg av ny vara i Mellomkirkelig råd

Etter gjeldende regler for Mellomkirkelig råd skal Mellomkirkelig råd ha fire representanter med personlige varaer som er valgt av og blant Kirkemøtets medlemmer. (§ 3 b). Kai Steffen Østensen ble valgt på KM 2020 (KM 03.10/20). Han har nå trådt ut av Agder og Telemark bispedømme, og hans valgte vara, Inga Stoveland Dekko, Tunsberg, tiltrer i hans sted. Kirkemøtet må derfor i møtet 2021 velge ny vara.

Valgkomiteen har under Kirkemøtet hatt to møter. Komiteen har spurt og fått mange som er villige til å stille. Komiteen har prioritert å fremme kandidater fra bispedømmer som ikke har representant i Mellomkirkelig råd allerede.

Valgkomiteen fremmer følgende kandidater i alfabetisk rekkefølge:

Lalim, Marta Bjørnøy, Hamar, lek ÅF
Nordnes, Odvar, Sør-Hålogaland, lek ÅF
Sølvfæstersen, Oddgeir, Nord-Hålogaland, NL
Westermoen, Markus, Agder og Telemark, NL

- Første valgongang: Markus Westermoen og Marta Bjørnøy Lalim fikk flest stemmer.
- Andre valgongang: Markus Westermoen (43 stemmer) og Marta Bjørnøy Lalim (58 stemmer). 3 blanke stemmer. 107 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet valgte Marta Bjørnøy Lalim som vara i Mellomkirkelig råd.

KM 07/21 Orienteringssaker

Saksdokument:

KM 07.1/21	Årsrapport for Den norske kirke 2019
KM 07.1.1/21	Årsrapport for Den norske kirke 2020
KM 07.2/21	Årsrapport for Bispemøtet 2019
KM 07.2.1/21	Årsrapport for bispemøtet 2020
KM 07.3/21	Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2019
KM 07.3.1/21	Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2020
KM 07.4/21	Protokoll fra Døvekirken 2019
KM 07.4.1/21	Protokoll fra Døvekirken 2020
KM 07.5/21	Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2019
KM 07.5.1/21	Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2020
KM 07.6/21	Opplysningsvesenets Fond (OVF) – en orientering
KM 07.7/21	Et utfordringsbilde for Den norske kirke

Plenumsbehandling

Dirigent: Ole Jacob Flæten

KM 07.1/21 Årsrapport for Den norske kirke 2019/2020

Disse hadde ordet: Jo Hedberg, Kristin Gunleiksrud Raaum, Harald Hegstad, Atle Sommerfeldt

KM 07.2/21 Årsrapport for Bispemøtet 2019/2020

Tas til orientering.

KM 07.3/21 Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2019/2020

Representanter fra UKM presenterte Ungdommens kirkemøtes årsrapporter for 2019 og 2020.

Disse hadde ordet: Bjarte Boge, Dennis Lund, Tobias Wang, Kjersti Jåvold Landmark, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Kristin Gunleiksrud Raaum

KM 07.4/21 Protokoll fra Døvekirken 2019/2020

Tas til orientering.

KM 07.5/21 Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2019/2020

Jeffrey Huseby – presenterte Sjømannskirkens årsmeldinger for 2019 og 2020

Disse hadde ordet: Jeffrey Huseby

KM 07.6/21 Opplysningsvesenets Fond (OVF) – en orientering

Disse hadde ordet: Jo Hedberg, Odd Einar Dørum

KM 07.7/21 Et utfordringsbilde for Den norske kirke

Disse hadde ordet: Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Karl Johan Kirkebø, Thor Magne Seland, Sevat Lappegard, Atle Sommerfeldt, Filip Hovland, Erling Birkedal

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet tar de framlagte sakene til orientering.

Vedtatt ved akklamasjon.

KM 08/21 Kirkerådets fordeling av midler 2022/2023 og budsjett 2021

Saksdokumenter:

KM 08.1/21 Årsregnskap for Den norske kirke 2020 (KR 32/21)

KM 08.2/21 Budsjett 2021 - rettssubjektet Den norske kirke (KR 91/20)

KM 08.3/21 Budsjett 2021 – engangstilskudd - nye tiltak etter regnskapsavleggelse 2020 (KR 44/21)

KM 08.4/21 Første innstilling fra komité C

KM 08.5/21 Andre innstilling fra komité C

KM 08.6/21 Endelig innstilling fra komité C

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Saken gjelder Kirkerådets forslag til Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2022 og 2023, og Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett for 2021 i samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement. Regnskapet for 2020 ble fastsatt og godkjent i Kirkerådets møtet 15. og 16. mars 2021 i sak KR 32/21. Saken er lagt ved til orientering.

Stortinget vedtok et rammetilskudd for rettssubjektet Den norske kirke for 2021 på 2 257 mill. kroner. Tilskuddet for 2020 var på 2 198 mill. kroner. Den norske kirke har tidligere år mottatt midler til oppgaver som bispedømmerådene har hatt innen gravplassforvaltningen. Disse oppgavene ble fra 1. januar 2021 overtatt av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Den norske kirke vil derfor ikke få utbetalt midler fra denne posten i 2021. Kirkerådet vedtok i sak KR 91/20 Budsjett for Rettssubjektet Den norske kirke for 2021, med et budsjettert underskudd på 2 mill. kroner. På grunn av mindreforbruk i 2020 vedtok Kirkerådet i sak KR 44/21 engangstilskudd til nye tiltak etter regnskapsavleggelsen for 2020 på 19 mill. kroner, noe som innebar et budsjettert underskudd på i alt 21 mill. kroner for 2021. De to sakene følger vedlagt.

Sommeren 2021 mottok Den norske kirke et særskilt tilskudd fra Kulturdepartementet på kr 18 mill. kroner i forbindelse med covid-situasjonen. Tilskuddet var øremerket frivillighet i menighetene og har i sin helhet blitt videreført til de kirkelige fellesrådene.

Tilskuddet til Den norske kirke for 2022 blir først vedtatt av Stortinget i desember 2021. Kirkemøtets vedtak gjøres dermed på et tidspunkt hvor den endelige tildelingen ikke er kjent. Det samme vil være situasjonen ved Kirkemøtets behandling av budsjettet for 2023. Selv om rammene for tilskuddet til Den norske kirke ikke er kjent, vil Kirkemøtets vedtak om budsjett 2022 og 2023 skape forutsigbarhet for mottakerne omkring struktur, rammer og prioriteringer i budsjettet.

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn, og har videre disse merknadene:

I tilknytning til vedtakets punkt 1 uttrykker komiteen forståelse for at rekrutterings- og koronasituasjonen har medført stort mindreforbruk i regnskapet. Her er det ingen endringsforslag til forslag til vedtak.

Vedtaket punkt 2 foreslår komiteen korrigeres fra «Rammens størrelse fastsettes etter at en har trukket ut tilskudd under budsjettgruppe 2» til også å inkludere budsjettgruppe 3. Dette samsvarer med fjorårets vedtak, og en antar at det skyldes en inkurie at forslaget i år bare nevner gruppe 2.

I punkt 3 oppfordres Kirkemøtet til å gi innspill til rammefordeling for 2023. Her ønsker komiteen å videreføre dagens fordeling mellom tilskuddsgruppene.

Det uttrykkes likevel ønske om at Kirkemøtet ved neste anledning kan få mer detaljerte tallopplysninger i tabellform for å synliggjøre fordelingen av driftsmidlene innenfor tilskuddsgruppe 1, for at ting skal være transparente og at vedtak kan gjøres litt mer konkret. Her etterlyses spesielt en sammenheng mellom strategiplan og budsjett for å sikre at det finnes et handlingsrom for å gjennomføre strategiske tiltak. Bispedømmerådene oppfordres også til mer proaktiv budsjettering, for å budsjettere midler til strategiske tiltak.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskapet for 2020 og budsjett 2021 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2022 med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2021.

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at en har trukket ut tilskudd under budsjettgruppe 2 og 3. Midlene fordeles mellom rettssubjekts-kostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med tilskuddet fra Justis- og beredskapsdepartementet. Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere. I KR-sak 68/19 er det lagt til grunn en forventning om en årlig inntektsvekst på 3 pst. i perioden 2020-2024. Dersom forventningene slår til, og fordelingen mellom drift og tilskudd opprettholdes, vil det medføre et driftsbudsjett på 1 778 mill. kroner, mot 1726 mill. kroner i 2021.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk, OVF-tilskudd - fordelt via bispedømmerådene. En videreføring av tilskuddene i de ovenfor nevnte kategorier vil dermed utgjøre 552 mill. kroner i 2022, mot 536 mill. kroner i 2021.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd andre

Denne gruppen gjelder tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner og tilskudd til andre institusjoner og kirkelige formål. En videreføring av tilskuddene til disse vil utgjøre 44 mill. kroner i 2022, mot 43 mill. kroner i 2021.

3. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2023, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke, med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2022. Kirkerådet bes synliggjøre fordeling av driftsmidler innenfor tilskuddsgruppe 1, spesielt med tanke på å sikre at det finnes et handlingsrom for strategiske tiltak.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad
Saksordfører: Marta Bjørnøy Lalim

Disse hadde ordet:

Marta Bjørnøy Lalim, Erling Birkedal, Tobias Wang.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Saken gjelder Kirkerådets forslag til Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2022 og 2023, og Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett for 2021 i samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement. Regnskapet for 2020 ble fastsatt og godkjent i Kirkerådets møte 15. og 16. mars 2021 i sak KR 32/21. Saken er lagt ved til orientering.

Stortinget vedtok et rammetilskudd for rettssubjektet Den norske kirke for 2021 på 2 257 mill. kroner. Tilskuddet for 2020 var på 2 198 mill. kroner. Den norske kirke har tidligere år mottatt midler til oppgaver som bispedømmerådene har hatt innen gravplassforvaltningen. Disse oppgavene ble fra 1. januar 2021 overtatt av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Den norske kirke vil derfor ikke få utbetalt midler fra denne posten i 2021. Kirkerådet vedtok i sak KR 91/20 Budsjett for Rettssubjektet Den norske kirke for 2021, med et budsjettert underskudd på 2 mill. kroner. På grunn av mindreforbruk i 2020 vedtok Kirkerådet i sak KR 44/21 engangstilskudd til nye tiltak etter regnskapsavleggelsen for 2020 på 19 mill. kroner, noe som innebar et budsjettert underskudd på i alt 21 mill. kroner for 2021. De to sakene følger vedlagt.

Sommeren 2021 mottok Den norske kirke et særskilt tilskudd fra Kulturdepartementet på kr 18 mill. kroner i forbindelse med covid-situasjonen. Tilskuddet var øremerket frivillighet i menighetene og har i sin helhet blitt videreført til de kirkelige fellestrådene.

Tilskuddet til Den norske kirke for 2022 blir først vedtatt av Stortinget i desember 2021. Kirkemøtets vedtak gjøres dermed på et tidspunkt hvor den endelige tildelingen ikke er kjent. Det samme vil være situasjonen ved Kirkemøtets behandling av budsjettet for 2023. Selv om

rammene for tilskuddet til Den norske kirke ikke er kjent, vil Kirkemøtets vedtak om budsjett 2022 og 2023 skape forutsigbarhet for mottakerne omkring struktur, rammer og prioriteringer i budsjettet.

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn, og har videre disse merknadene:

I tilknytning til vedtakets punkt 1 uttrykker komiteen forståelse for at rekrutterings- og koronasituasjonen har medført stort mindreforbruk i regnskapet. Her er det ingen endringsforslag til forslag til vedtak.

Vedtaket punkt 2 foreslår komiteen korrigeres fra «Rammens størrelse fastsettes etter at en har trukket ut tilskudd under budsjettgruppe 2» til også å inkludere budsjettgruppe 3. Dette samsvarer med fjorårets vedtak, og en antar at det skyldes en inkurie at forslaget i år bare nevner gruppe 2.

I punkt 3 oppfordres Kirkemøtet til å gi innspill til rammefordeling for 2023. Her ønsker komiteen å videreføre dagens fordeling mellom tilskuddsgruppene.

Det uttrykkes likevel ønske om at Kirkemøtet ved neste anledning kan få mer detaljerte tallopplysninger i tabellform for å synliggjøre fordelingen av driftsmidlene innenfor tilskuddsgruppe 1, for at ting skal være transparente og at vedtak kan gjøres litt mer konkret. Her etterlyses spesielt en sammenheng mellom strategiplan og budsjett for å sikre at det finnes et handlingsrom for å gjennomføre strategiske tiltak. Bispedømmerådene oppfordres også til mer proaktiv budsjettering, for å budsjettere midler til strategiske tiltak.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskapet for 2020 og budsjett 2021 til orientering.

1. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2022 med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2021.

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at en har trukket ut tilskudd under budsjettgruppe 2 og 3. Midlene fordeles mellom rettssubjekts-kostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med tilskuddet fra Justis- og beredskapsdepartementet. Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere. I KR-sak 68/19 er det lagt til grunn en forventning om en årlig inntektsvekst på 3 pst. i perioden 2020-2024. Dersom forventningene slår til, og fordelingen mellom drift og tilskudd opprettholdes, vil det medføre et driftsbudsjett på 1 778 mill. kroner, mot 1726 mill. kroner i 2021.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring,

diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk, OVF-tilskudd - fordelt via bispedømmerådene. En videreføring av tilskuddene i de ovenfor nevnte kategorier vil dermed utgjøre 552 mill. kroner i 2022, mot 536 mill. kroner i 2021.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd andre

Denne gruppen gjelder tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner og tilskudd til andre institusjoner og kirkelige formål. En videreføring av tilskuddene til disse vil utgjøre 44 mill. kroner i 2022, mot 43 mill. kroner i 2021.

2. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2023, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke, med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2022. Kirkerådet bes synliggjøre fordeling av driftsmidler innenfor tilskuddsgruppe 1, spesielt med tanke på å sikre at det finnes et handlingsrom for strategiske tiltak.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad.

Saksordfører: Marta Bjørnøy Lalim.

Disse hadde ordet:

Marta Bjørnøy Lalim.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskapet for 2020 og budsjett 2021 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2022 med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2021.

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at en har trukket ut tilskudd under budsjettgruppe 2 og 3. Midlene fordeles mellom rettssubjekts-kostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med tilskuddet fra Justis- og beredskapsdepartementet. Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere. I KR-sak 68/19 er det lagt til grunn en forventning om en årlig inntektsvekst på 3 pst. i perioden 2020-2024. Dersom forventningene slår til, og fordelingen mellom drift og tilskudd opprettholdes, vil det medføre et driftsbudsjett på 1 778 mill. kroner, mot 1726 mill. kroner i 2021.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk, OVFtilskudd - fordelt via

bispedømmerådene. En videreføring av tilskuddene i de ovenfor nevnte kategorier vil dermed utgjøre 552 mill. kroner i 2022, mot 536 mill. kroner i 2021.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd andre

Denne gruppen gjelder tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner og tilskudd til andre institusjoner og kirkelige formål. En videreføring av tilskuddene til disse vil utgjøre 44 mill. kroner i 2022, mot 43 mill. kroner i 2021.

3. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2023, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke, med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2022. Kirkerådet bes synliggjøre fordeling av driftsmidler innenfor tilskuddsgruppe 1, spesielt med tanke på å sikre at det finnes et handlingsrom for strategiske tiltak.

Enstemmig vedtatt.

109 stemmeberettigede.

KM 09/21 Den norske kirkes globale oppdrag

Saksdokument:

KM 09.0/21 Den norske kirkes globale oppdrag
KM 09.1/21 Den norske kirkes globale oppdrag vedlegg 1
KM 09.2/21 Den norske kirkes globale oppdrag vedlegg 2
KM 09.3/21 Første innstilling fra Komité F
KM 09.4/21 Endelig innstilling fra Komité F

Første innstilling fra komité F

Sammendrag av saksorienteringen

Den norske kirke er en del av den verdensvide kirken som Den treenige Gud har sendt for å delta i Guds handlinger i verden. Sammen med kristne i alle land bidrar Den norske kirke til «Mer himmel på jord», når vi søker å leve ut Guds gode vilje for alle mennesker og for skaperverket.

Kirkemøtet har ved flere tidligere anledninger bekreftet Den norske kirkes universelle *identitet*, og denne saken fokuserer derfor mer på hvordan kirken utfører sitt *oppdrag* i samarbeid med andre kirker.

Koronapandemien fører til dramatiske og uoversiktlige endringer i verden, noe som også vil påvirke kirkene i lang tid framover. Pandemien har synliggjort nødvendigheten av internasjonalt samarbeid og vist hvor sårbare vi er i møte med globale katastrofer. Pandemien forsterker fattigdom og ulikhet og har satt arbeidet med tiår tilbake. I tillegg står verden framfor et avgjørende tiår for å snu utviklingen bærekraftmålene om ikke klimaendringene og naturødeleggelsene skal få katastrofale følger. Alt dette stiller menneskeheten overfor store utfordringer. Samtidig gir dette også anledning til å vise nestekjærlighet og gi framtidshåp.

Den dramatiske globale utviklingen vil sette preg på de økumeniske generalforsamlingene i 2022 og 2023, og Kirkemøtet utfordres til å tydeliggjøre Den norske kirkes prioriteringer i sitt internasjonale og økumeniske samarbeid i forkant av disse viktige møtene.

Saksorienteringen følger vedtakspunktene. Det tas utgangspunkt i den lokale menighets tilhørighet i den verdensvide kirken (del 1). Dernest redegjøres det for Den norske kirkes internasjonale samarbeid og medlemskap i økumeniske organisasjoner (del 2). Prioriterte tema i samarbeidet fram mot 2030 beskrives kort (del 3). Siste del handler om behovet for samhandling, kompetanse og kommunikasjon (del 4).

Saken har to viktige vedlegg. Det første gir nødvendig bakgrunnsinformasjon for Kirkemøtets strategiske drøftinger av Den norske kirkes internasjonale engasjement. Vedlegget gir oversikt over engasjementet og inneholder også eksempler på hvorledes kirkens tilhørighet til den universelle kirken kommer til uttrykk i lokalmenigheten og i nasjonalkirkelig arbeid. Det andre vedlegget gir et innblikk i utviklingen i internasjonal misjonsforståelse og økumenisk samarbeid siden Kirkemøtet sist drøftet misjon i 2012. Her redegjøres det også for oppfølgingen av KM-saken i 2012 og evalueringen av Samarbeid menighet og misjon.

Denne saken må ses i sammenheng med kirkemøtesakene «Strategi for Den norske kirke» og «Mer himmel på en truet jord».

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn for forslaget til vedtak. Komiteen takker for grundige og inspirerende saksdokumenter som bidrar til økt kunnskap om dette viktige arbeidsfeltet. Komiteen har merket seg at saken har vært grundig forberedt i Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Bispemøtet.

Komiteen vil understreke at kirkens oppdrag er knyttet til misjonsbegrepet med begrunnelse i Matt 28, 18–20 og Luk 4, 18–19. Kirkens oppdrag er å bringe evangeliet til verden i ord og handling, og arbeide for enhet. Det økumeniske begrepet «enhet i forsonet mangfold» fungerer konstruktivt for å begrunne samarbeid med andre så vel som innad i kirken. Komiteen legger frem to alternative forslag til hvordan dette kan tydeliggjøres i vedtaks punkt 3. Et flertall på 15 vil foreslå «a) 1. Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling», mens et mindretall på 4 foreslår «a) 2. Forkynne evangeliet, døpe og utruste mennesker til disippelskap i etterfølgelse av Jesus.» Flertallets forslag er mer overordnet, mens mindretallets forslag er et mer omfattende og utdypende tekstlig forslag.

Komiteen vil løfte frem at saken kunne hatt en tydeligere forankring i kristen skapelsesteologi og i inkarnasjonen. Gud elsker alle mennesker, noe som er en viktig forutsetning for dialog. I noen sammenhenger oppleves et tradisjonelt misjonsbegrep problematisk. Det er derfor viktig at dokumentet trekker frem de marginaliseres perspektiv og særskilt nevner minoriteter. Komiteen vil særlig løfte frem urfolksperspektiver og urfolkssamarbeid, og foreslår at slike perspektiver kommer tydeligere frem i flere av vedtaks punktene.

I vedtaksforslaget nevnes noen samarbeidsorganisasjoner særskilt, selv om Den norske kirke samarbeider med langt flere aktører. Komiteen ønsker å fremheve at dette er organisasjoner som Den norske kirke enten har eierskap til eller et formelt samarbeid med. Et viktig anliggende i denne saken er å videreføre og styrke dette samarbeidet. Komiteen vurderer derfor at det er hensiktsmessig å nevne de aktuelle samarbeidsinstitusjonene spesifikt. Komiteen har lagt til noen samarbeidspartnere på enkelte vedtaks punkt, slik at dette prinsippet gjennomføres konsekvent.

Å være en lokal menighet i en verdensvid kirke får en særskilt betydning i møte med asylsøkere, flyktinger og migranter her hjemme. Komiteen vil løfte frem sammenhengen mellom globalt engasjement og lokal virkelighet. Komiteen vil også understreke at lokaløkumenisk samarbeid og religionsdialog er viktige verktøy og ressurser i menighetenes internasjonale engasjement. Komiteen har merket seg at saken har avgrenset seg mot å behandle disse tema fordi de tidligere er behandlet av Kirkemøtet, Kirkerådet og Mellomkirkelig råd (Bl.a. KM 15/16 «Religionsmøte og dialog», KR 35/21 «Kristne migranter – Handlingsplan for Kirkerådet» og MKR 34/21 «Policydokument om den norske kirkes arbeid med migrasjon, asylpolitikk og solidaritet med mennesker på flukt»). På denne bakgrunnen foreslår komiteen et nytt vedtaks punkt 8 og et tillegg i punkt 13.

Forslag til vedtak

Innledning

Den norske kirkes oppdrag er å formidle evangeliet i ord og handling. Dette gjør vi som del av den universelle, grensesprengende og inkluderende kirken som krysser geografiske, etniske, kulturelle og generasjonsgrenser. Den treenige Gud har sendt kirken for å delta i Guds handlinger i verden. Dette oppdraget utfører Den norske kirke sammen med andre kirker og kristne i Norge og i hele verden. Kirken får delta i en verdensvid tjeneste i forvandlingens og forsoningens tegn.

Samtidig må vi erkjenne at vi ofte svikter i dette oppdraget og lar oss prege av materialisme, selvopptatthet og likegyldighet for andres nød. Men ved Guds nåde og i visshet om at kjærligheten er sterkere enn døden, kalles kirken fortsatt til etterfølgelse – å gå i Jesu fotspor – midt i vår tids urettferdighet og mange utfordringer. Kirken er kalt til å lide med og å kjempe for, rettferdighet og fred og å verne om skaperverket. Alle døpte får del i dette kallet, men også i velsignelsen av å være Guds redskap som skaper forandring på en såret jord.

1. Lokal menighet i en verdensvid kirke

Den verdensvide kirken er til stede i den lokale menigheten ved Guds nærvær, og ved at de troende kommer fra ulike deler av verden. Kristne migranter styrker det kristne nærværet i dagens Norge, og sammen med dem og alle kirker og kristne i Norge, utfører Den norske kirken sitt misjonsoppdrag både lokalt, nasjonalt og globalt.

Kirkemøtet ber lokalmenighetene synliggjøre og styrke kirkens globale oppdrag ved å:

1. løfte fram at den døpte tilhører en lokal menighet og samtidig et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter oss sammen med alle kristne. Alle døpte er sendt for å forkynne evangeliet i ord og handling og har medansvar for kirkens oppdrag i verden.
2. forsterke de globale perspektivene i dåps- og trosopplæringen ved å øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner, samt å styrke samarbeidet med de organisasjonene kirken har et formelt samarbeid med i sitt internasjonale arbeid: misjonsorganisasjoner i Samarbeid menighet og misjon (Areopagos, Den norske Israelmisjon, Det norske misjonsselskap, HimalPartner, Misjonsalliansen, Normisjon og Stefanusalliansen), Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, Changemaker og KFUK-KFUM Norge.
3. feire gudstjenester hvor liturgier, bønner, salmer, kunst og kultur knytter menigheten sammen med det verdensvide gudstjenestefellesskapet. Utforske muligheter for digitalt gudstjenestefellesskap med søsterkirker.
4. la menigheten berikes av urfolk og ulike minoriteters trostradisjoner og åndelighet og bruke Samisk kirkeråd som en ressurs i dette.
5. ha minst en misjonsavtale med misjonsorganisasjonene innenfor Samarbeid menighet og misjon. Stimulere givertjeneste og øke ofringer, særlig til kirkebyggende arbeid i søsterkirkene.

6. ivareta oppdragsgiverrollen overfor Kirkens Nødhjelp ved å gjennomføre Fasteaksjonen, gi juleoffer og delta i humanitære katastrofeinnsamlinger.
7. styrke eksisterende og etablere nye internasjonale samarbeidsrelasjoner og vennskapsmenigheter, og se dem i sammenheng med bispedømmets og det nasjonale kirkesamarbeidet.
8. stimulere til lokaløkumenisk samarbeid og religionsdialog slik at dette både styrker menighetens engasjement i lokalsamfunnet, men også blir en ressurs i dens internasjonale engasjement. Ta i bruk «Handlingsplan for kristne migranter» og andre ressurser fra Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

2. Et støttende og forpliktende fellesskap

Kirkemøtet ser forpliktelsen til økumenisk og internasjonalt samarbeid som avgjørende viktig i årene framover, for at kirkene skal kunne bidra til å løse menneskehetens felles utfordringer og bringe framtidshåp, forsoning og enhet. Den norske kirke skal videreutvikle sitt sterke, økumeniske engasjement gjennom medlemskapet i de økumeniske organisasjonene og prioritere Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker.

- a) Den norske kirke er nært forbundet («communion») med medlemskirkene i Det lutherske verdensforbund. Den norske kirke vil bidra til å styrke det lutherske fellesskapet ved å prioritere søsterkirkesamarbeid med LVF-kirkene, både i Norden, Europa og globalt. Samarbeidet skal skje mellom lokalmenigheter, på bispedømmenivå og gjennom nasjonale samarbeidsavtaler, og omhandle forbønn, utveksling av troserfaringer, kultur, økonomisk støtte til kirkebygging og diakoni, samt felles kompetansebygging og utveksling av medarbeidere. Organisasjoner som samarbeider med medlemskirker i Det lutherske verdensforbund, skal gis prioritet ved kirkeofringer og innsamlinger. Dette gjelder Kirkens Nødhjelp og enkelte av misjonsorganisasjonene.
- b) Kirkenes verdensråd er hovedaktøren i globalt økumenisk samarbeid. Den norske kirke vil bidra til dette globale kristne fellesskapets vitnesbyrd om frelsen i Kristus og synliggjøring av Kirkens enhet ved aktiv deltakelse og økonomisk støtte til arbeidet med misjon og økumeniske og interreligiøse dialoger og være en medvandrer for rettferdighet og fred.
- c) Konferansen av europeiske kirker knytter Den norske kirke til europeisk kirkeliv. Europa gjennomgår omfattende religiøse, kulturelle, sosiale og politiske endringer, noe som også avspeiles i norsk samfunnsutvikling. Nærheten til trossøsken i Europa og kjennskap til hvordan andre europeiske kirker nå omformes og fornyes, er nødvendig for Den norske kirkes videreutvikling som folkekirke i et stadig mer sekulært og interreligiøst samfunn.

Konferansen av europeiske kirker vil være den viktigste arenaen for europeisk kirkesamarbeid, men Den norske kirke vil også videreføre Porvoo-samarbeidet og medlemskapet i det protestantiske kirkefellesskapet (Communion of Protestant Churches in Europe).

- d) Den norske kirke skal støtte Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker ved å:
 - a) bidra til bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover.
 - b) tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og organisasjonsutvikling gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper.
 - c) øke de økonomiske bidragene fra Den norske kirke til økumeniske organisasjoner i en tid hvor mange medlemskirker ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser i en post-korona-situasjon.
 - d) være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes med.
 - e) bidra til gjensidig kompetansebygging ved å la ansatte i Den norske kirke benytte utdanningstilbud ved de økumeniske organisasjonenes læresteder og øke utveksling, hospitering og faglig samarbeid mellom Den norske kirke og søsterkirkene. Det er et mål at flere fra Den norske kirke gis anledning til å delta i internasjonalt økumenisk arbeid, både for å styrke de internasjonale organisasjonene, men også for å tilføre nødvendig kompetanse til Den norske kirkes egen virksomhet.

3. Globale utfordringer fram mot 2030

Den norske kirke vil prioritere følgende i sitt samarbeid med de internasjonale økumeniske organisasjonene (ikke prioritert rekkefølge):

- a) Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling.
- b) Fremme kirkens enhet gjennom teologiske læresamtaler.
- c) Formidle Guds kjærlighet til skaperverket, ved å bringe håp og arbeide for forsoning og fred.
- d) Utføre kirkens diakonale oppdrag gjennom nestekjærlighet og solidaritet, bidra til å endre samfunnsmessige strukturer som fratrar mennesker verd og rettigheter, og ved å tale imot makt når makten fører til urett.
- e) Videreutvikle en misjonsforståelse basert på de marginalisertes perspektiv, hvor mennesker med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjon.

- f) Delta aktivt i samarbeidet mellom lutherske og ortodokse kirker i Barentsregionen (Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen)
- g) Styrke urfolkssamarbeidet i Norden og i Kirkenes verdensråd.
- h) Fremme bærekraftsmålene, med særlig vekt på klima- og naturkrise, økende fattigdom og ulikhet, i tråd med prioriteringene i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd.
- i) Samarbeide for menneskerettigheter, med særlig vekt på trosfrihet, sivile rettigheter, migranter, likestilling, urfolk og og minoriteter. En særlig prioritering er arbeidet for å støtte trossøsken som diskrimineres og forfølges for sin tros skyld.
- j) Skape trygge og åpne samfunn ved å styrke demokratiet og sivilsamfunns handlingsrom og å motarbeide polarisering, rasisme, antisemittisme og fremmedfrykt.
- k) Bidra i arbeidet mot atomvåpen og for rettferdig fred i områder med krig og konflikt.
- l) Delta i bilaterale og multilaterale dialoger med andre religioner og arbeide med religionsteologi.

4. Samhandling og synlighet

Kirkemøtet ber om at:

- a) Den norske kirkes samarbeid med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjonene, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre norske organisasjoner som samarbeider med økumeniske organisasjoner og søsterkirker, samordnes bedre for å gi et sterkere og mer profilert bidrag fra Norge. Mellomkirkelig råd og Kirkerådet bes om å utarbeide en handlingsplan for kirkens samarbeid med de nevnte organisasjoner.
- b) unges deltakelse i økumenisk samarbeid styrkes ved å inkludere unge i delegasjoner, representasjon, arbeidsgrupper og utveksling.
- c) det legges til rette for økt kompetanse om økumeniske og internasjonale forhold blant kirkens ansatte, frivillige og folkevalgte gjennom etterutdanningstilbud og ulike former for fagsamlinger og tilrettelegging av ressurser.
- d) tilhørigheten til den verdensvide kirke og det nordiske og internasjonale urfolkssamarbeidet må synliggjøres og formidles bedre på kirkens digitale flater. Ressurser og informasjon om Den norske kirkes globale engasjement og samarbeidsrelasjoner gjøres lett tilgjengelige i Ressursbanken.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark
Saksordfører: Turid Torland Håland

Disse hadde ordet:

Turid Torland Håland, Jo Hedberg, Odd Einar Dørum, Olav Rønneberg, Gaute Norby, Tobias Wang, Herborg Oline Finnset, Atle Sommerfeldt, Brit Skjelbred, Arild Mikkelsen.

Endringsforslag

Bønnegruppa v/Jo Hedberg:

1) Endringsforslag: Navn på enkeltorganisasjoner tas ut av vedtaket.

2) Endringsforslag: punkt 11 c) Vi ønsker at misjonsbegrepet utvikles utfra Matt 28,18-20 der vi som kirke er kalt til å gjøre alle folkeslag til disipler. Dette innebærer at disipler med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjonsoppdrag.

3) Endringsforslag: Punkt 11 d) Vi ønsker som kirke å støtte alle som tar det kristne forvalteransvaret på alvor. Som kirke skal vi bruke alle muligheter til å verne om Guds skaperverk, deriblant også menneskene. Dette er en del av kirkens kall og mandat og må aldri glemmes.

4) Endringsforslag: punkt 11 h) (følgende henges på) med mål om at våre samtalepartnere skal lære Jesus Kristus å kjenne som sin personlige frelser og herre.

Tobias Wang:

Endre "Norges KFUK-KFUM" til "barne- og ungdomsorganisasjonene".

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité F

Sammendrag av saksorienteringen

Den norske kirke er en del av den verdensvide kirken som Den treenige Gud har sendt for å delta i Guds handlinger i verden. Sammen med kristne i alle land bidrar Den norske kirke til «Mer himmel på jord», når vi søker å leve ut Guds gode vilje for alle mennesker og for skaperverket.

Kirkemøtet har ved flere tidligere anledninger bekreftet Den norske kirkes universelle *identitet*, og denne saken fokuserer derfor mer på hvordan kirken utfører sitt *oppdrag* i samarbeid med andre kirker.

Koronapandemien fører til dramatiske og uoversiktlige endringer i verden, noe som også vil påvirke kirkene i lang tid framover. Pandemien har synliggjort nødvendigheten av internasjonalt samarbeid og vist hvor sårbare vi er i møte med globale katastrofer. Pandemien forsterker fattigdom og ulikhet og har satt arbeidet med tiår tilbake. I tillegg står verden framfor et avgjørende tiår for å snu utviklingen bærekraftmålene om ikke klimaendringene og

naturødeleggelsene skal få katastrofale følger. Alt dette stiller menneskeheten overfor store utfordringer. Samtidig gir dette også anledning til å vise nestekjærlighet og gi framtidshåp.

Den dramatiske globale utviklingen vil sette preg på de økumeniske generalforsamlingene i 2022 og 2023, og Kirkemøtet utfordres til å tydeliggjøre Den norske kirkes prioriteringer i sitt internasjonale og økumeniske samarbeid i forkant av disse viktige møtene.

Saksorienteringen følger vedtakspunktene. Det tas utgangspunkt i den lokale menighets tilhørighet i den verdensvide kirken (del 1). Derneft redegjøres det for Den norske kirkes internasjonale samarbeid og medlemskap i økumeniske organisasjoner (del 2). Prioriterte tema i samarbeidet fram mot 2030 beskrives kort (del 3). Siste del handler om behovet for samhandling, kompetanse og kommunikasjon (del 4).

Saken har to viktige vedlegg. Det første gir nødvendig bakgrunnsinformasjon for Kirkemøtets strategiske drøftinger av Den norske kirkes internasjonale engasjement. Vedlegget gir oversikt over engasjementet og inneholder også eksempler på hvorledes kirkens tilhørighet til den universelle kirken kommer til uttrykk i lokalmenigheten og i nasjonalkirkelig arbeid. Det andre vedlegget gir et innblikk i utviklingen i internasjonal misjonsforståelse og økumenisk samarbeid siden Kirkemøtet sist drøftet misjon i 2012. Her redegjøres det også for oppfølgingen av KM-saken i 2012 og evalueringen av Samarbeid menighet og misjon.

Denne saken må ses i sammenheng med kirkemøtesakene «Strategi for Den norske kirke» og «Mer himmel på en truet jord».

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn for forslaget til vedtak. Komiteen takker for grundige og inspirerende saksdokumenter som bidrar til økt kunnskap om dette viktige arbeidsfeltet. Komiteen har merket seg at saken har vært grundig forberedt i Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Bispemøtet.

Komiteen vil understreke at kirkens oppdrag er knyttet til misjonsbegrepet med begrunnelse i Matt 28,18–20 og Luk 4,18–19. Kirkens oppdrag er å bringe evangeliet til verden i ord og handling og arbeide for enhet. Det økumeniske begrepet «enhet i forsonet mangfold» fungerer konstruktivt for å begrunne samarbeid med andre så vel som innad i kirken. Komiteen legger frem to alternative forslag til hvordan dette kan tydeliggjøres i vedtaks punkt 3. Et flertall på 15 vil foreslå «a) 1. Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling», mens et mindretall på 4 foreslår «a) 2. Forkynne evangeliet, døpe og utruste mennesker til disippelskap i etterfølgelse av Jesus.» Flertallets forslag er mer overordnet, mens mindretallets forslag er et mer omfattende og utdypende tekstlig forslag.

Komiteen vil løfte frem at saken kunne hatt en tydeligere forankring i kristen skapelsesteologi og i inkarnasjonen. Gud elsker alle mennesker, noe som er en viktig forutsetning for dialog. I noen sammenhenger oppleves et tradisjonelt misjonsbegrep problematisk. Det er derfor viktig at dokumentet trekker frem de marginaliseres perspektiv og særskilt nevner minoriteter. Komiteen vil særlig løfte frem urfolksperspektiver og urfolkssamarbeid, og foreslår at slike perspektiver kommer tydeligere frem i flere av vedtaks punktene.

I vedtaksforslaget nevnes noen samarbeidsorganisasjoner særskilt, selv om Den norske kirke samarbeider med langt flere aktører. Komiteen ønsker å fremheve at dette er organisasjoner som Den norske kirke enten har eierskap til eller et formelt samarbeid med. Et viktig anliggende i denne saken er å videreføre og styrke dette samarbeidet. Komiteen vurderer derfor at det er hensiktsmessig å nevne de aktuelle samarbeidsinstitusjonene spesifikt. Komiteen har lagt til noen samarbeidspartnere på enkelte vedtaks punkt, slik at dette prinsippet gjennomføres konsekvent.

Å være en lokal menighet i en verdensvid kirke får en særskilt betydning i møte med asylsøkere, flyktninger og migranter her hjemme. Komiteen vil løfte frem sammenhengen mellom globalt engasjement og lokal virkelighet. Komiteen vil også understreke at lokaløkonomisk samarbeid og religionsdialog er viktige verktøy og ressurser i menighetenes internasjonale engasjement. Komiteen har merket seg at saken har avgrenset seg mot å behandle disse tema fordi de tidligere er behandlet av Kirkemøtet, Kirkerådet og Mellomkirkelig råd (bl.a. KM 15/16 «Religionsmøte og dialog», KR 35/21 «Kristne migranter – Handlingsplan for Kirkerådet» og MKR 34/21 «Policydokument om den norske kirkes arbeid med migrasjon, asylpolitikk og solidaritet med mennesker på flukt»). På denne bakgrunnen foreslår komiteen et nytt vedtaks punkt 8 og et tillegg i punkt 13.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark
Saksordfører: Arild Mikkelsen

Disse hadde ordet:

Arild Mikkelsen, Olav Fykse Tveit, Jo Hedberg, Stein Reinertsen.

Endringsforslag fra 1. plenum

Jo Hedberg:

1) Endringsforslag: Navn på enkeltorganisasjoner tas ut av vedtaket.

2) Endringsforslag: punkt 11 c) Vi ønsker at misjonsbegrepet utvikles utfra Matt 28,18-20 der vi som kirke er kalt til å gjøre alle folkeslag til disipler. Dette innebærer at disipler med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjonsoppdrag.

3) Endringsforslag: Punkt 11 d) Linje 167. Vi ønsker som kirke å støtte alle som tar det kristne forvalteransvaret på alvor. Som kirke skal vi bruke alle muligheter til å verne om Guds skaperverk, deriblant også menneskene. Dette er en del av kirkens kall og mandat og må aldri glemmes.

4) Endringsforslag: Linje 183. punkt 11 h) (følgende henges på) med mål om at våre samtalepartnere skal lære Jesus Kristus å kjenne som sin personlige frelser og herre.

Mindretallets forslag:

Linje 146: a) 2. Endres til: Forkynne evangeliet, døpe og utruste mennesker til disippelskap i etterfølgelse av Jesus.

For: 18 stemmer. Mot: 90 stemmer. Forslaget falt.

Votering Jo Hedbergs forslag:

1: For: 15 stemmer. Mot: 93 stemmer. Forslaget falt.

2: For: 13 stemmer. Mot: 95 stemmer. Forslaget falt.

3: For: 16 stemmer. Mot: 92 stemmer. Forslaget falt.

Tobias Wang:

Endre "Norges KFUK-KFUM" til "barne- og ungdomsorganisasjonene".

Forslaget anses som i varetatt.

Votering Komiteens forslag til vedtak:

For: 106 stemmer. Mot: 2 stemmer.

108 stemmeberettigede

Kirkemøtets vedtak

Innledning

Den norske kirkes oppdrag er å formidle evangeliet i ord og handling. Dette gjør vi som del av den universelle, grensesprengende og inkluderende kirken som krysser geografiske, etniske, kulturelle og generasjonsgrenser. Den treenige Gud har sendt kirken for å delta i Guds handlinger i verden. Dette oppdraget utfører Den norske kirke sammen med andre kirker og kristne i Norge og i hele verden. Kirken får delta i en verdensvid tjeneste i forvandlingens og forsoningens tegn.

Samtidig må vi erkjenne at vi ofte svikter i dette oppdraget og lar oss prege av materialisme, selvopptatthet og likegyldighet for andres nød. Men ved Guds nåde og i visshet om at kjærligheten er sterkere enn døden, kalles kirken fortsatt til etterfølgelse – å gå i Jesu fotspor – midt i vår tids urettferdighet og mange utfordringer. Kirken er kalt til å lide med og å kjempe for, rettferdighet og fred og å verne om skaperverket. Alle døpte får del i dette kallet, men også i velsignelsen av å være Guds redskap som skaper forandring på en såret jord.

1. Lokal menighet i en verdensvid kirke

Den verdensvide kirken er til stede i den lokale menigheten ved Guds nærvær, og ved at de troende kommer fra ulike deler av verden. Kristne migranter styrker det kristne nærværet i dagens Norge, og sammen med dem og alle kirker og kristne i Norge, utfører Den norske kirken sitt misjonsoppdrag både lokalt, nasjonalt og globalt.

Kirkemøtet ber lokalmenighetene synliggjøre og styrke kirkens globale oppdrag ved å:

1. løfte fram at den dømte tilhører en lokal menighet og samtidig et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter oss sammen med alle kristne. Alle dømte er sendt for å forkynne evangeliet i ord og handling og har medansvar for kirkens oppdrag i verden.
2. forsterke de globale perspektivene i dåps- og trosopplæringen ved å øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner, samt å styrke samarbeidet med de organisasjonene kirken har et formelt samarbeid med i sitt internasjonale arbeid: misjonsorganisasjoner i Samarbeid menighet og misjon (Areopagos, Den norske Israelmisjon, Det Norske Misjonsselskap, HimalPartner, Misjonsalliansen, Normisjon og Stefanusalliansen), Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, Changemaker og KFUK-KFUM Norge.
3. feire gudstjenester hvor liturgier, bønner, salmer, kunst og kultur knytter menigheten sammen med det verdensvide gudstjenestefellesskapet. Utforske muligheter for digitalt gudstjenestefellesskap med søsterkirker.
4. la menigheten berikes av urfolk og ulike minoriteters trostradisjoner og åndelighet og bruke Samisk kirkeråd som en ressurs i dette.
5. ha minst en misjonsavtale med misjonsorganisasjonene innenfor Samarbeid menighet og misjon. Stimulere givertjeneste og øke ofringer, særlig til kirkebyggende arbeid i søsterkirkene.
6. ivareta oppdragsgiverrollen overfor Kirkens Nødhjelp ved å gjennomføre Fasteaksjonen, gi juleoffer og delta i humanitære katastrofeinnsamlinger.
7. styrke eksisterende og etablere nye internasjonale samarbeidsrelasjoner og vennskapsmenigheter, og se dem i sammenheng med bispedømmets og det nasjonale kirkesamarbeidet.
8. stimulere til lokaløkumenisk samarbeid og religionsdialog slik at dette både styrker menighetens engasjement i lokalsamfunnet, men også blir en ressurs i dens internasjonale engasjement. Ta i bruk «Handlingsplan for kristne migranter» og andre ressurser fra Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

2. Et støttende og forpliktende fellesskap

Kirkemøtet ser forpliktelsen til økumenisk og internasjonalt samarbeid som avgjørende viktig i årene framover, for at kirkene skal kunne bidra til å løse menneskehetens felles utfordringer og bringe framtidshåp, forsoning og enhet. Den norske kirke skal videreutvikle sitt sterke, økumeniske engasjement gjennom medlemskapet i de økumeniske organisasjonene og prioritere Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker.

- a) Den norske kirke er nært forbundet («communion») med medlemskirkene i Det lutherske verdensforbund. Den norske kirke vil bidra til å styrke det lutherske fellesskapet ved å prioritere søsterkirkesamarbeid med LVF-kirkene, både i Norden, Europa og globalt. Samarbeidet skal skje mellom lokalmenigheter, på bispedømmenivå og gjennom nasjonale samarbeidsavtaler, og omhandle forbønn, utveksling av troserfaringer, kultur,

økonomisk støtte til kirkebygging og diakoni, samt felles kompetansebygging og utveksling av medarbeidere.

Organisasjoner som samarbeider med medlemskirker i Det lutherske verdensforbund, skal gis prioritet ved kirkeofringer og innsamlinger. Dette gjelder Kirkens Nødhjelp og enkelte av misjonsorganisasjonene.

- b) Kirkenes verdensråd er hovedaktøren i globalt økumenisk samarbeid. Den norske kirke vil bidra til dette globale kristne fellesskapets vitnesbyrd om frelsen i Kristus og synliggjøring av Kirkens enhet ved aktiv deltakelse og økonomisk støtte til arbeidet med misjon og økumeniske og interreligiøse dialoger og være en medvandrer for rettferdighet og fred.
- c) Konferansen av europeiske kirker knytter Den norske kirke til europeisk kirkeliv. Europa gjennomgår omfattende religiøse, kulturelle, sosiale og politiske endringer, noe som også avspeiles i norsk samfunnsutvikling. Nærheten til trossøsken i Europa og kjennskap til hvordan andre europeiske kirker nå omformes og fornyes, er nødvendig for Den norske kirkes videreutvikling som folkekirke i et stadig mer sekulært og interreligiøst samfunn.

Konferansen av europeiske kirker vil være den viktigste arenaen for europeisk kirkesamarbeid, men Den norske kirke vil også videreføre Porvoo-samarbeidet og medlemskapet i det protestantiske kirkefellesskapet (Communion of Protestant Churches in Europe).

- d) Den norske kirke skal støtte Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker ved å:
 - a) bidra til bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover.
 - b) tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og utviklingsarbeid gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper.
 - c) øke de økonomiske bidragene fra Den norske kirke til økumeniske organisasjoner i en tid hvor mange medlemskirker ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser i en post-korona-situasjon.
 - d) være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes med.
 - e) bidra til gjensidig kompetansebygging ved å la ansatte i Den norske kirke benytte utdanningstilbud ved de økumeniske organisasjonenes læresteder og øke utveksling, hospitering og faglig samarbeid mellom Den norske kirke og søsterkirkene. Det er et mål at flere fra Den norske kirke gis anledning til å delta i internasjonalt økumenisk arbeid, både for å styrke de internasjonale organisasjonene, men også for å tilføre nødvendig kompetanse til Den norske kirkes egen virksomhet.

3. Globale utfordringer fram mot 2030

Den norske kirke vil prioritere følgende i sitt samarbeid med de internasjonale økumeniske organisasjonene (ikke prioritert rekkefølge):

- a) Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling.
- b) Fremme kirkens enhet gjennom teologiske læresamtaler.
- c) Formidle Guds kjærlighet til skaperverket, ved å bringe håp og arbeide for forsoning og fred.
- d) Utføre kirkens diakonale oppdrag gjennom nestekjærlighet og solidaritet, bidra til å endre samfunnsmessige strukturer som fratar mennesker verd og rettigheter, og ved å tale imot makt når makten fører til urett.
- e) Videreutvikle en misjonsforståelse basert på de marginalisertes perspektiv, hvor mennesker med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjon.
- f) Delta aktivt i samarbeidet mellom lutherske og ortodokse kirker i Barentsregionen (Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen)
- g) Styrke urfolkssamarbeidet i Norden og i Kirkenes verdensråd.
- h) Fremme bærekraftsmålene, med særlig vekt på klima- og naturkrise, økende fattigdom og ulikhet, i tråd med prioriteringene i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd.
- i) Samarbeide for menneskerettigheter, med særlig vekt på trosfrihet, sivile rettigheter, migranter, likestilling, urfolk og minoriteter. En særlig prioritering er arbeidet for å støtte trossøsken som diskrimineres og forfølges for sin tros skyld.
- j) Skape trygge og åpne samfunn ved å styrke demokratiet og sivilsamfunns handlingsrom og å motarbeide polarisering, rasisme, antisemittisme og fremmedfrykt.
- k) Bidra i arbeidet mot atomvåpen og for rettferdig fred i områder med krig og konflikt.
- l) Delta i bilaterale og multilaterale dialoger med andre religioner og arbeide med religionsteologi.

4. Samhandling og synlighet

Kirkemøtet ber om at:

- a) Den norske kirkes samarbeid med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjonene, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre norske organisasjoner som samarbeider med økumeniske organisasjoner og søsterkirker, samordnes bedre for å gi et

sterkere og mer profilert bidrag fra Norge. Mellomkirkelig råd og Kirkerådet bes om å utarbeide en handlingsplan for kirkens samarbeid med de nevnte organisasjoner.

- b) unges deltakelse i økumenisk samarbeid styrkes ved å inkludere unge i delegasjoner, representasjon, arbeidsgrupper og utveksling.
- c) det legges til rette for økt kompetanse om økumeniske og internasjonale forhold blant kirkens ansatte, frivillige og folkevalgte gjennom etterutdanningstilbud og ulike former for fagsamlinger og tilrettelegging av ressurser.
- d) tilhørigheten til den verdensvide kirke og det nordiske og internasjonale urfolkssamarbeidet må synliggjøres og formidles bedre på kirkens digitale flater. Ressurser og informasjon om Den norske kirkes globale engasjement og samarbeidsrelasjoner gjøres lett tilgjengelige i Ressursbanken.

For: 106 stemmer. Mot: 2 stemmer.

108 stemmeberettigede

KM 10/21 Overordnede problemstilling ved endring av kirkevalgreglene m.m.

Saksdokument:

KM 10/21 Overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene m.m.
KM 10.1/21 Høringsoppsummering – kirkevalg – overordnede problemstillinger
KM 10.2/21 Første innstilling fra komité D
KM 10.3/21 Endelig innstilling fra komité D

Første innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

På bakgrunn av evalueringen av og erfaringer fra kirkevalget i 2019, foreslås det noen endringer i ordning for kirkevalg. Kirkemøtet må i 2021 avgjøre noen overordnede problemstillinger som gir føringer for arbeid med nødvendige endringer i kirkevalgreglene. Konkrete regelendringer vil legges frem på Kirkemøtet i 2022 for å få virkning ved kirkevalget i 2023. Temaene i denne saken har vært på en bred høring.

Modell for listevalg ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkerådet foreslo i høringen en modell med utgangspunkt i selvstendige lister, og med nominasjonskomité kun der selvstendige lister ikke foreligger (modell B). Denne fikk liten støtte i høringen. Kirkerådet foreslår derfor en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister, men med en mekanisme for hva som skjer hvis det bare blir levert en liste (heretter kalt modell C).

Mulighet for å supplere lister og kandidater ved valg til menighetsråd

Kirkerådet foreslår at det skal bli mulig å supplere kandidater uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste. Det skal fortsatt være mulig å stille selvstendige lister ved menighetsrådsvalg.

Kommunikasjon om lister og kandidater

Kirkerådet foreslår en ordning for kommunikasjon om lister og kandidater ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet der valgrådet utarbeider presentasjon med informasjon om listene og noe informasjon om den enkelte kandidat og hva han eller hun ønsker å jobbe for.

Tid og sted for valg

På grunn av endring i ordlyd om tid og sted for kirkevalg i den nye trossamfunnsloven trengs det en avklaring av at regelen om samme tid og sted for kirkevalg og kommunevalg opprettholdes. Kirkevalgreglene § 10-1 (1) sier: «Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Det foreslås å gjøre et vedtak om å videreføre denne regelen.

Personvalgregler

Kirkerådet foreslår å beholde sperregrensen for Nominasjonskomiteens liste både ved valg til menighetsråd og til bispedømmeråd og Kirkemøtet. For lister fra nomineringsgrupper ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet foreslås det å beholde ordningen med stemmetillegg.

Regler for omfang av forhåndsstemming

Kirkerådet foreslår at dagens ordning med forhåndsstemming på et kirkekontor i fellesrådsområdet erstattes med felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming, samt at hvert fellesråds-/prosti-område må fastsette et minimum antall timer forhåndsstemming.

Valgordning ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt

Spørsmålet om valgordning ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er tatt ut av denne saken og flyttet til en egen sak om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet (sak KM 29/21).

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen viser til at saken er en del av den kirkelige demokratiutviklingen. Sakens målsetning er å legge til rette for at kirkevalg blir gjennomført på en måte som styrker valgdeltakelsen og det demokratiske elementet i kirkestyret.
2. Komiteen har særlig diskutert modell for listevalg ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet og spørsmål om kirkevalg fortsatt skal gjennomføres samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg.

Modell for listevalg ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

3. Komiteen viser til at det var to selvstendige lister, Åpen folkekirke og Bønnelista, som stilte ved kirkevalget i 2019, i tillegg til Nominasjonskomiteens liste. Hovedspørsmålet i saken er om det skal videreføres en ordning med Nominasjonskomiteens liste i tillegg til andre lister, eller ikke.
4. Komiteens flertall (12 stemmer) går inn for en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet (modell C), i tråd med forslaget fra Kirkerådet. Flertallet er tilfreds med at Kirkerådet har utviklet modellen fra forslaget som ble sendt på høring, med bakgrunn i høringssvarene. Modellen sikrer at menighetsrådene får en regelfestet mulighet til å foreslå kandidater til listene, og det etableres en mekanisme som kan bidra til at det etableres en liste til dersom det bare foreligger én liste. Flertallet mener en ordning med selvstendige lister vil gi velgerne et reelt valgalternativ. Flertallet anbefaler følgende vedtaks punkt 1, i tråd med Kirkerådets innstilling:

Kirkemøtet vedtar en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet (modell C). Der det bare er levert én liste innen fristen må det legges inn en mekanisme som gjør at bispedømmerådet må drøfte situasjonen og at en gruppering i bispedømmerådet kan ta initiativ til å danne en egen liste. Det legges

inn en mekanisme med nominasjonskomité hvis det ikke foreligger noen selvstendige lister. Det må også regelfestes at menighetsrådene kan foreslå kandidater til alle valglistene.

5. Komiteens mindretall (7 stemmer) går inn for modell A med Nominasjonskomiteens liste og andre lister. Mindretallet viser til at ca. 2/3 av de lokale høringsinstansene gikk inn for dette alternativet. Mindretallet mener at Nominasjonskomiteens liste sikrer menighetsrådene innflytelse og eierskap. Videre mener mindretallet at meningsmangfoldet er best ivaretatt med Nominasjonskomiteens liste. Dessuten skal hele valgordningen opp til behandling i forkant av kirkevalget i 2027 i forbindelse med ny kirkelig organisering. En eventuell endring av dagens praksis bør utsettes til dette. Mindretallet anbefaler følgende første vedtaks punkt 1:

Kirkemøtet ønsker å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer (modell A).

Kirkevalg og offentlige valg

6. Komiteen samlet ser at det er to viktige prinsipielle spørsmål som må tas i betraktning i vurdering av når og hvor de kirkelige valg skal avholdes. Ut fra tros- og livssynspolitiske hensyn ser vi det problematiske i at Den norske kirkes valg, og bare dem, koples til valglokale og tidspunktene for de offentlige valg i Norge. På den annen side er det et mål at ordningene for valg i Den norske kirke stimulerer til stor valgdeltagelse i en fase der Den norske kirkes demokratiske kultur og ordninger utvikles for en selvstendig folkekirke. Ut fra dette trekker komiteen ulike konklusjoner.
7. Komiteens flertall (15 stemmer) går inn for en videreføring av at kirkevalget gjennomføres samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg. Flertallet legger vekt på at valget må finne sted på et allment offentlig sted og være tilgjengelig for flest mulig velgere, for å bidra til å øke valgdeltakelsen. På denne måten legger man til rette for at flest mulig av medlemmene får utøve sine demokratiske rettigheter i folkekirken.
8. Komiteens mindretall (4 stemmer) går inn for at kirkevalget gjennomføres på andre tidspunkter og andre steder enn offentlige valg. Mindretallet legger vekt på at Den norske kirke ikke lenger er en statskirke, og at valg i alle tros- og livssynssamfunn i Norge bør frikobles fra tid og sted for offentlige valg, slik Stålsett-utvalget «Det livssynsåpne samfunn» enstemmig anbefalte. Komiteens mindretall foreslår derfor følgende vedtaks punkt 4:
Kirkemøtet mener at kirkevalget skal gjennomføres på andre tidspunkter og andre steder enn offentlige valg.

Kommunikasjon

9. Komiteen foreslår å innlede vedtaks punkt 3 med å presisere at listene selv er hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. Dette er i tråd med forståelsen Kirkerådet har lagt til grunn i sin saksorientering, men komiteen mener dette bør fremgå av vedtaket. Valgrådet utarbeider en presentasjon av de enkelte listene i samarbeid med listene. Valgrådet utarbeider også informasjon om den enkelte kandidat i

form av CV-opplysninger. Til forskjell fra Kirkerådets forslag til vedtak, mener komiteen at det ikke er valgrådet som skal utarbeide ytterligere informasjon om den enkelte kandidats standpunkter.

Forhåndsstemmegiving

10. Komiteen ser det som viktig å legge til rette for forhåndsstemmegiving. Det er en økende andel forhåndsstemmer ved offentlige valg, og komiteen mener kirken må legge til rette for at velgerne enkelt og effektivt kan avgi sin stemme. Den vedtatte ordningen om digitale forhåndsvalg vil være viktig bidrag til dette. Komiteen vil presisere at forhåndsstemmegivingen må skje på steder som er godt tilgjengelig for allmennheten. Dette er lagt til som en presisering i punkt 6 i forslag til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet vedtar en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet (modell C). Der det bare er levert én liste innen fristen må det legges inn en mekanisme som gjør at bispedømmerådet må drøfte situasjonen og at en gruppering i bispedømmerådet kan ta initiativ til å danne en egen liste. Det legges inn en mekanisme med nominasjonskomité hvis det ikke foreligger noen selvstendige lister. Det må også regelfestes at menighetsrådene kan foreslå kandidater til alle valglistene.
2. Det skal være mulig å supplere kandidater ved valg til menighetsråd uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste. Muligheten til å stille selvstendige lister ved menighetsrådsvalget videreføres.
3. Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. For valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og til Kirkemøtet utarbeider valgrådet en presentasjon av de enkelte listene. Dette gjøres i samarbeid med listene. Det utarbeides også informasjon om den enkelte kandidat.
4. Ordningen med at medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet, velges samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg, videreføres i kirkevalgreglene.
5. Reglene om sperregrense og stemmetillegg videreføres
 - a. ved valg av menighetsråd
 - b. ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
6. Det må bli lettere å avgi forhåndsstemme. Hvert fellesråds-/prostiområde må fastsette et minimum antall timer for forhåndsstemmegiving. Det regelfestes også nasjonale tidspunkt for forhåndsstemmegiving, fortrinnsvis utenfor vanlig åpningstid og på allment tilgjengelig sted. Det bør som et minimum gjennomføres forhåndsstemmegiving på

institusjoner som ligger i soknet og på minst ett arrangement rettet mot unge. Det skal også være forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst en søndag i forhåndsstemmeperioden.

7. Kirkemøtet ber Kirkerådet legge frem forslag til nødvendige endringer i kirkevalgreglene som følger opp vedtakene i denne saken for Kirkemøtet 2022.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Karl Johan Kirkebø

Disse hadde ordet:

Karl Johan Kirkebø, Daniel Kydland, Markus Westermoen, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Filip Hovland, Vemund Atle Øiestad, Brit Skjelbred, Odd Einar Dørum, Erling Birkedal, Bjarte Boge, Karin-Eling Berg, Halvor Nordhaug, Tove Karoline Knutsen, Tobias Wang, Jostein Ådna, Kjersti Gautestad Norheim, Agnes Sofie Engen Gjeset, Tore Christiansen.

Endringsforslag

Vemund Atle Øiestad: Erstatte siste setning i punkt 1 i forslag til vedtak med følgende: "Medlemmer av menighetsrådene kan foreslå kandidater til nomineringsgruppens valglistes."

Komiteens mindretall:

Mindretallet anbefaler følgende første vedtakspunkt 1:

Kirkemøtet ønsker å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer (modell A).

Mindretallet foreslår følgende vedtakspunkt 4: Linje 19:

Kirkemøtet mener at kirkevalget skal gjennomføres på andre tidspunkter og andre steder enn offentlige valg.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

På bakgrunn av evalueringen av og erfaringer fra kirkevalget i 2019, foreslås det noen endringer i ordning for kirkevalg. Kirkemøtet må i 2021 avgjøre noen overordnede problemstillinger som gir føringer for arbeid med nødvendige endringer i kirkevalgreglene. Konkrete regelendringer vil legges frem på Kirkemøtet i 2022 for å få virkning ved kirkevalget i 2023. Temaene i denne saken har vært på en bred høring.

Modell for listevalg ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkerådet foreslo i høringen en modell med utgangspunkt i selvstendige lister, og med nominasjonskomité kun der selvstendige lister ikke foreligger (modell B). Denne fikk liten støtte i høringen. Kirkerådet foreslår derfor en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister, men med en mekanisme for hva som skjer hvis det bare blir levert en liste (heretter kalt modell C).

Mulighet for å supplere lister og kandidater ved valg til menighetsråd

Kirkerådet foreslår at det skal bli mulig å supplere kandidater uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste. Det skal fortsatt være mulig å stille selvstendige lister ved menighetsrådsvalg.

Kommunikasjon om lister og kandidater

Kirkerådet foreslår en ordning for kommunikasjon om lister og kandidater ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet der valgrådet utarbeider presentasjon med informasjon om listene og noe informasjon om den enkelte kandidat og hva han eller hun ønsker å jobbe for.

Tid og sted for valg

På grunn av endring i ordlyd om tid og sted for kirkevalg i den nye trossamfunnsloven trengs det en avklaring av at regelen om samme tid og sted for kirkevalg og kommunevalg opprettholdes. Kirkevalgreglene § 10-1 (1) sier: «Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Det foreslås å gjøre et vedtak om å videreføre denne regelen.

Personvalgregler

Kirkerådet foreslår å beholde sperregrensen for Nominasjonskomiteens liste både ved valg til menighetsråd og til bispedømmeråd og Kirkemøtet. For lister fra nomineringsgrupper ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet foreslås det å beholde ordningen med stemmetillegg.

Regler for omfang av forhåndsstemming

Kirkerådet foreslår at dagens ordning med forhåndsstemming på et kirkekontor i fellesrådsområdet erstattes med felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming, samt at hvert fellesråds-/prosti-område må fastsette et minimum antall timer forhåndsstemming.

Valgordning ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt

Spørsmålet om valgordning ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er tatt ut av denne saken og flyttet til en egen sak om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet (sak KM 29/21).

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen viser til at saken er en del av den kirkelige demokratiutviklingen. Sakens målsetning er å legge til rette for at kirkevalg blir gjennomført på en måte som styrker valgdeltakelsen og det demokratiske elementet i kirkestyret.
2. Komiteen har særlig diskutert modell for listevalg ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet og spørsmål om kirkevalg fortsatt skal gjennomføres samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg.

Modell for listevalg ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

3. Komiteen viser til at det var to selvstendige lister, Åpen folkekirke og Bønnelista, som stilte ved kirkevalget i 2019, i tillegg til Nominasjonskomiteens liste. Hovedspørsmålet i saken er om det skal videreføres en ordning med Nominasjonskomiteens liste i tillegg til andre lister, eller ikke.
4. Komiteens flertall (12 stemmer) går inn for en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet (modell C), i tråd med forslaget fra Kirkerådet. Flertallet er tilfreds med at Kirkerådet har utviklet modellen fra forslaget som ble sendt på høring, med bakgrunn i høringssvarene. Modellen sikrer at menighetsrådene får en regelfestet mulighet til å foreslå kandidater til listene, og det etableres en mekanisme som kan bidra til at det etableres en liste til dersom det bare foreligger én liste. Flertallet mener en ordning med selvstendige lister vil gi velgerne et reelt valgalternativ. Flertallet anbefalte følgende vedtakspunkt 1, i tråd med Kirkerådets innstilling, til første plenum:

Kirkemøtet vedtar en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet (modell C). Der det bare er levert én liste innen fristen må det legges inn en mekanisme som gjør at bispedømmerådet må drøfte situasjonen og at en gruppering i bispedømmerådet kan ta initiativ til å danne en egen liste. Det legges inn en mekanisme med nominasjonskomité hvis det ikke foreligger noen selvstendige lister. Det må også regelfestes at menighetsrådene kan foreslå kandidater til alle valglister.

5. Komiteen har vurdert et forslag om å erstatte den siste setningen i flertallets forslag til vedtakspunkt 1 til at «Medlemmer av menighetsrådene kan foreslå kandidater til nomineringsgruppens valglister». Komiteen viser til at det opprinnelige forslaget er foreslått som et tiltak for å gi menighetsråd innflytelse i nominasjonsprosessen i modell C. Komiteen mener det er en verdi at menighetsrådet *som organ* får en oppgave i nominasjonsprosessen. Komiteen ser samtidig behov for å gjøre noen presiseringer for å klargjøre at menighetsrådet ikke trenger å ta stilling til om det skal støtte enkeltlister. Komiteen mener det må regelfestes at menighetsrådene utfordres til å innhente forslag til kandidater til nomineringsgruppens valglister. Disse kan oversendes til alle nomineringsgruppene, uten at menighetsrådene trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken liste. Dette vil gi menighetsrådet et oppdrag i nominasjonsprosessen. Komiteen mener at også ungdomsrådene i bispedømmene bør gis anledning til å foreslå kandidater til nomineringsgruppens valglister på lik linje med menighetsrådene. Det vil være opp til nomineringsgruppene å ta stilling til forslagene og forespørre de foreslåtte kandidatene.

6. Komiteens mindretall (7 stemmer) går inn for modell A med Nominasjonskomiteens liste og andre lister. Mindretallet viser til at ca. 2/3 av de lokale høringsinstansene gikk inn for dette alternativet. Mindretallet mener at Nominasjonskomiteens liste sikrer menighetsrådene innflytelse og eierskap. Videre mener mindretallet at meningsmangfoldet er best ivarettatt med Nominasjonskomiteens liste. Dessuten skal hele valgordningen opp til behandling i forkant av kirkevalget i 2027 i forbindelse med ny kirkelig organisering. En eventuell endring av dagens praksis bør utsettes til dette. Mindretallet anbefaler følgende første vedtakspunkt 1:

Kirkemøtet ønsker å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer (modell A).

Kirkevalg og offentlige valg

7. Komiteen samlet ser at det er to viktige prinsipielle spørsmål som må tas i betraktning i vurdering av når og hvor de kirkelige valg skal avholdes. Ut fra tros- og livssynspolitiske hensyn ser vi det problematiske i at Den norske kirkes valg, og bare dem, koples til valglokale og tidspunktene for de offentlige valg i Norge. På den annen side er det et mål at ordningene for valg i Den norske kirke stimulerer til stor valgdeltagelse i en fase der Den norske kirkes demokratiske kultur og ordninger utvikles for en selvstendig folkekirke. Ut fra dette trekker komiteen ulike konklusjoner.
8. Komiteens flertall (15 stemmer) går inn for en videreføring av at kirkevalget gjennomføres samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg. Flertallet legger vekt på at valget må finne sted på et allment offentlig sted og være tilgjengelig for flest mulig velgere, for å bidra til å øke valgdeltakelsen. På denne måten legger man til rette for at flest mulig av medlemmene får utøve sine demokratiske rettigheter i folkekirken.
9. Komiteens mindretall (4 stemmer) går inn for at kirkevalget gjennomføres på andre tidspunkter og andre steder enn offentlige valg. Mindretallet legger vekt på at Den norske kirke ikke lenger er en statskirke, og at valg i alle tros- og livssynssamfunn i Norge bør frikobles fra tid og sted for offentlige valg, slik Stålsett-utvalget «Det livssyns åpne samfunn» enstemmig anbefalte. Komiteens mindretall foreslår derfor følgende vedtakspunkt 4:

Kirkemøtet mener at kirkevalget skal gjennomføres på andre tidspunkter og andre steder enn offentlige valg.

Kommunikasjon

10. Komiteen foreslår å innlede vedtakspunkt 3 med å presisere at listene selv er hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. Dette er i tråd med forståelsen Kirkerådet har lagt til grunn i sin saksorientering, men komiteen mener dette bør fremgå av vedtaket. Valgrådet utarbeider en presentasjon av de enkelte listene i samarbeid med listene. Valgrådet utarbeider også informasjon om den enkelte kandidat i form av CV-opplysninger. Til forskjell fra Kirkerådets forslag til vedtak, mener komiteen

at det ikke er valgrådet som skal utarbeide ytterligere informasjon om den enkelte kandidats standpunkter.

Forhåndsstemmegiving

11. Komiteen ser det som viktig å legge til rette for forhåndsstemmegiving. Det er en økende andel forhåndsstemmer ved offentlige valg, og komiteen mener kirken må legge til rette for at velgerne enkelt og effektivt kan avgi sin stemme. Den vedtatte ordningen om digitale forhåndsvalg vil være viktig bidrag til dette. Formålet med vedtaks punktet er å fastsette et prinsipp om at det skal være nasjonale tidspunkt for fysisk forhåndsstemmegiving, slik at det kan kommuniseres tydelig ut til velgerne at de kan avgi stemme over hele landet på slike tidspunkt. Komiteen understreker videre at forslaget gir rom for at den øvrige gjennomføringen av den fysiske forhåndsstemmegivingen skal fastsettes lokalt. Komiteen vil presisere at forhåndsstemmegivingen må skje på steder som er godt tilgjengelig for allmennheten. Dette er lagt til som en presisering i punkt 6 i forslag til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet vedtar en justert modell med utgangspunkt i selvstendige lister ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet (modell C). Der det bare er levert én liste innen fristen må det legges inn en mekanisme som gjør at bispedømmerådet må drøfte situasjonen og at en gruppering i bispedømmerådet kan ta initiativ til å danne en egen liste. Det legges inn en mekanisme med nominasjonskomité hvis det ikke foreligger noen selvstendige lister. Det regelfestes at menighetsrådene utfordres til å innhente forslag til kandidater til nomineringsgruppens valglister.
2. Det skal være mulig å supplere kandidater ved valg til menighetsråd uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste. Muligheten til å stille selvstendige lister ved menighetsrådsvalget videreføres.
3. Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. For valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og til Kirkemøtet utarbeider valgrådet en presentasjon av de enkelte listene. Dette gjøres i samarbeid med listene. Det utarbeides også informasjon om den enkelte kandidat.
4. Ordningen med at medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet, velges samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg, videreføres i kirkevalgreglene.
5. Reglene om sperregrense og stemmetillegg videreføres
 - a. ved valg av menighetsråd
 - b. ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

6. Det må bli lettere å avgi forhåndsstemme. Hvert fellesråds-/prostiområde må fastsette et minimum antall timer for forhåndsstemmegivning. Det regelfestes også nasjonale tidspunkt for forhåndsstemmegivning, fortrinnsvis utenfor vanlig åpningstid og på allment tilgjengelig sted. Det bør som et minimum gjennomføres forhåndsstemmegivning på institusjoner som ligger i soknet og på minst ett arrangement rettet mot unge. Det skal også være forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst en søndag i forhåndsstemmeperioden.
7. Kirkemøtet ber Kirkerådet legge frem forslag til nødvendige endringer i kirkevalgreglene som følger opp vedtakene i denne saken for Kirkemøtet 2022.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Karl Johan Kirkebø

Disse hadde ordet:

Karl Johan Kirkebø, Markus Westermoen, Agnes Sofie Engen Gjeset, Olav Myklebust, Karin-Elin Berg, Atle Sommerfeldt, Dag Tormod Milje, Thor Magne Seland, Therese Egebakken, Marta Kristine Ims, Tove Karoline Knutsen, Thomas Tinglum, Anita Patel, Odd Einar Dørum, Inga Stoveland Dekko, Filip Hovland, Kai Krogh, May-Eldrid Hanssen.

Endringsforslag fra første plenum.

Vemund Atle Øiestad: Erstatte siste setning i punkt 1 i forslag til vedtak med følgende: "Medlemmer av menighetsrådene kan foreslå kandidater til nomineringsgruppene valglistene."

Anses som ivaretatt av komiteen.

Komiteens mindretall:

Mindretallet anbefaler følgende første vedtakspunkt 1:

Kirkemøtet ønsker å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer (modell A).

For: 58 stemmer. Mot: 51 stemmer. Forslaget vedtatt.

Mindretallet foreslår følgende vedtakspunkt 4:

Kirkemøtet mener at kirkevalget skal gjennomføres på andre tidspunkter og andre steder enn offentlige valg.

For: 28 stemmer. Mot: 81 stemmer. Forslaget falt.

109 stemmeberettigede.

Votering

Komiteens forslag til vedtak:

For: 101 stemmer. Mot: 8 stemmer.

109 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet ønsker å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer (modell A).
2. Det skal være mulig å supplere kandidater ved valg til menighetsråd uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste. Muligheten til å stille selvstendige lister ved menighetsrådsvalget videreføres.
3. Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. For valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og til Kirkemøtet utarbeider valgrådet en presentasjon av de enkelte listene. Dette gjøres i samarbeid med listene. Det utarbeides også informasjon om den enkelte kandidat.
4. Ordningen med at medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet, velges samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, offentlige valg, videreføres i kirkevalgreglene.
5. Reglene om sperregrense og stemmetillegg videreføres
 - a. ved valg av menighetsråd
 - b. ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
6. Det må bli lettere å avgi forhåndsstemme. Hvert fellesråds-/prostiområde må fastsette et minimum antall timer for forhåndsstemmegivning. Det regelfestes også nasjonale tidspunkt for forhåndsstemmegivning, fortrinnsvis utenfor vanlig åpningstid og på allment tilgjengelig sted. Det bør som et minimum gjennomføres forhåndsstemmegivning på institusjoner som ligger i soknet og på minst ett arrangement rettet mot unge. Det skal også være forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst en søndag i forhåndsstemmeperioden.
7. Kirkemøtet ber Kirkerådet legge frem forslag til nødvendige endringer i kirkevalgreglene som følger opp vedtakene i denne saken for Kirkemøtet 2022.

For: 101 stemmer. Mot: 8 stemmer.

109 stemmeberettigede.

KM 11/21 Endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk

Saksdokument:

KM 11.0/21 Endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk

KM 11.1/21 Første innstilling fra komité C

KM 11.2/21 Endelig innstilling fra komité C

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkeordningen ble vedtatt 30. mars 2019 før det endelige lovforslaget i Prop. 130 L (2018–2019) var kjent. Formålet med saken er å fremme forslag til nødvendige endringer i kirkeordningen som følger av at trossamfunnsloven ble endret sammenlignet med lovforslaget som forelå ved Kirkemøtets behandling i 2019, samt forslag til noen endringer i annet regelverk som må gjøres for å følge opp bestemmelser i kirkeordningen, til behandling på Kirkemøtet 2021. Det foreslås endringer til følgende temaer:

- Virkningen av brudd på kirkeordningens bestemmelse om forvaltningsmessig taushetsplikt og rådsmedlemmers brudd på trossamfunnsloven § 6
- Fjerning av bestemmelsene i kirkeordningen om Kirkemøtets myndighet til å gi økonomiregler for soknets organer
- Kirkerådets myndighet til å samtykke til å gjøre tilpasninger i bestemmelsene om kirkelig fellesråd – fjerning av tillegget om at Kirkerådet kan gjøre dette etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet
- Bispedømmerrådets rolle i økonomisaker – justering av kirkeordningen § 18
- Om innmelding og utmelding – endring av reglens rettslige status samt tillegg om registrering og avregistrering av tilhørende
- Oppheving av reglement for Bispemøtet
- Endring i regler for bruk av liturgiske klær – forenkling av godkjenningsordning for stolaer

Saken ble sendt på bred høring 24. september 2020, med høringsfrist 30. november 2020. I etterkant har spørsmål om ombygging og utvidelse av kirker, som var en del av høringen, blitt flyttet til en samsak om endringer i kirkeordningens bestemmelser om kirkebygg m.m. (sak KM 14/21).

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn og har videre disse merknadene:

1. Komiteen har merket seg at forslagene til endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk i hovedsak har fått støtte fra høringsinstansene, men at Kirkerådet også har gjort justeringer på enkelte punkter i lys av høringsuttalelsene. Komiteen har særlig merket seg endringene som i lys av høringen er gjort i forslaget til bestemmelse om virkningen av brudd på kirkeordningens bestemmelse om forvaltningsmessig taushetsplikt.
2. Komiteen vil særlig peke på at forslaget til ny bestemmelse i kirkeordningen om virkningen av brudd på trossamfunnsloven § 6 reiser noen krevende spørsmål. Det er et

svært inngripende tiltak å frata et valgt medlem i menighetsråd eller kirkelig fellesråd dette vervet. Komiteen mener likevel at en slik regel bør tas inn i kirkeordningen, og komiteen slutter seg til Kirkerådets forslag. Forslaget til bestemmelse gjelder alvorlige forhold først og fremst for den som utsettes for vold, trusler eller lignende, men også for gjerningspersonen og for Den norske kirke. Forarbeidene til trossamfunnsloven sier at det i en vurdering av om tilskudd skal nektes etter loven § 6, vil ha betydning om et tros- eller livssynssamfunn har gjennomført tiltak for å hindre slik adferd. En ny bestemmelse i kirkeordningen om virkning av brudd på trossamfunnsloven § 6 vil være et relevant tiltak.

Komiteen legger vekt på at bestemmelsen er avgrenset til å ramme forhold som et rådsmedlem utøver «i tilknytning til ... tjeneste eller verv» for et råd. Kirkerådet vil videre bare kunne treffe vedtak om å frata et medlem vervet dersom «tilsynsmyndigheten» etter trossamfunnsloven på forhånd har kommet til at vilkårene i trossamfunnsloven § 6 er oppfylt. Etter komiteens oppfatning bør ordlyden i den nye bestemmelsen i kirkeordningen presiseres, slik at det blir enda tydeligere at det med uttrykket «tilsynsmyndighet» menes den som utøver tilsyn etter trossamfunnsloven. Trossamfunnsloven § 8 fastsetter at det er departementet som er tilsynsmyndighet. Kirkerådet vil etter forslaget kunne treffe vedtak om å suspendere et rådsmedlem inntil tilsynsmyndigheten etter trossamfunnsloven har gjort sin vurdering. Både Kirkerådets vedtak om å frata et verv og et vedtak om suspensjon skal kunne påklages til Den norske kirkes klagenemnd. Komiteen legger vekt på at klageadgangen styrker rettssikkerheten til den folkevalgte.

Komiteen viser til at de konkrete vilkårene i trossamfunnsloven § 6 beskriver alvorlige forhold, for eksempel vold eller tvang og alvorlige krenkelser av andres rettigheter og friheter. Forarbeidene til trossamfunnsloven gir veiledning om hvilke forhold som kan rammes av ordlyden i bestemmelsen.

3. Komiteen foreslår ikke endringer i Kirkerådets forslag til regler om inn- og utmelding. Disse reglene krever at fødselsnummer oppgis ved innmelding, se § 1 første ledd bokstavene c og d. I komiteen har det vært reist spørsmål om hvordan dåp og innmelding av personer som mangler fødselsnummer, håndteres i praksis. Komiteen legger til grunn at dåp kan og vil skje selv om den som ønskes døpt, ikke oppfyller de formelle vilkårene for innmelding. Komiteen viser videre til at kirkeordningen § 4 andre ledd andre punktum sier at biskopen etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet kan bestemme at også personer som ikke formelt er bosatt i riket, kan være medlem av kirken. Denne regelen kan brukes for personer som mangler fødselsnummer. Komiteen legger til grunn at biskopens tilkjenning av medlemskap og reglene som Kirkemøtet skal fastsette for denne situasjonen, vil gå foran de alminnelige reglene om inn- og utmelding ved motstrid.
4. *Et mindretall i komiteen på ett medlem* foreslår et tillegg i forslaget til ny bestemmelse i kirkeordningen § 10 nytt femte ledd om virkningen av brudd på trossamfunnsloven om at forkynnelse av kirkens trosgrunnlag ikke skal vurderes som diskriminering og alvorlige krenkelser. Dette mindretallet viser til at diskrimineringslovgivningen er laget i den hensikt i at den skal endre det norske folks oppfatninger, ifølge daværende statsminister Erna Solberg og daværende helseminister Bent Høie. Vi ønsker derfor å opprettholde Trosfriheten innad i kirken, slik at kirkens trosgrunnlag, Guds ord settes over norsk lov.

Dette mindretallet foreslår på denne bakgrunnen følgende som § 10 nytt femte ledd:

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Når det gjelder diskriminering og alvorlige krenkelser, omfatter det ikke forkynnelse av kirkens trosgrunnlag. Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Komiteens forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. I kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 gjøres følgende endringer:

I

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

§ 10 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Hvis et menighetsrådsmedlem har brutt taushetsplikten etter kirkeordningen § 42 første ledd, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre ut av rådet. Menighetsrådets vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Någjeldende § 10 fjerde ledd blir nytt sjettede ledd.

§ 12 tredje ledd skal lyde:

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er *fastsatt*. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

§ 17 fjerde ledd skal lyde:

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i *soknene*.

§ 18 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b. motta kopi av revisjonsberetning fra revisor *hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere* om godkjenning av regnskapet i organ for soknet, jf. forskriftens § 18 tredje ledd annet punktum og

§ 33 første ledd skal lyde:

Klagenemnda

- a) avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd og § 39 tredje ledd,
- b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet,
- c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2022.

2. Forskrift 12. april 2016 nr. 1205 om innmelding i og utmelding av Den norske kirke oppheves.

3. Kirkemøtet vedtar følgende regler om innmelding i og utmelding av Den norske kirke m.m.

§ 1. Innmelding

Innmelding i Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Norsk statsborger som er bosatt i utlandet retter henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted i Norge, eventuelt til den kirkebokføreren som Kirkerådet bestemmer. Den som melder seg inn i Den norske kirke, må være døpt med kristen dåp og skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,

- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom innmeldingen får virkning for disse,
- e) sted og dato for dåp dersom det er mulig å opplyse om dette,
- f) opplysning om at eventuelt medlemskap i annet tros- og livssynssamfunn i Norge er brakt til opphør.

En innmelding som mangler opplysningene i første ledd bokstav d, er likevel gyldig.

Innmeldingen kan skje ved personlig fremmøte eller skriftlig. Skriftlig innmelding skal være underskrevet og datert av den som melder seg inn, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

Ved innmelding skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 2. Utmelding

Utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Den som melder seg ut av Den norske kirke, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom utmeldingen får virkning for disse.

Utmeldingen skal være underskrevet og datert av den som melder seg ut, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

§ 3. Registrering av tilhørighet

Et barn registreres som tilhørig når foreldrene melder barnet som tilhørig i Den norske kirke. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke. De som melder barnet inn som tilhørig, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer).

Melding etter første ledd skjer ved personlig eller skriftlig henvendelse til kirkebokføreren på barnets bosted eller til Kirkerådet. Meldingen skal være underskrevet av dem som har foreldreansvaret, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Er barnet bosatt i utlandet, gjelder regelen i § 1 første ledd annet punktum tilsvarende.

Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem av Den norske kirke, faller tilhørigheten bort. Personer som har fylt 15 år, kan selv sende melding om at tilhørigheten skal opphøre. Det samme kan de som har foreldreansvaret for et barn under 15 år.

Ved melding om tilhørighet skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 4. Saksbehandlingstid

Henvendelse om inn- eller utmelding til kirkebokfører bør besvares innen 14 dager i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert.

Henvendelse om inn- eller utmelding til Kirkerådet besvares i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert, etter den ordning som Kirkerådet bestemmer.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 5. Varsling

Når inn- og utmelding skjer hos Kirkerådet, skal det så snart som mulig gis melding til kirkebokfører i vedkommendes bostedsmenighet etter nærmere bestemmelser gitt av Kirkerådet. Kirkebokfører bør så snart melding er mottatt sørge for at det blir tatt kontakt med den som er innmeldt.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

4. Reglement 11. april 2016 nr. 1811 for Bispemøtet oppheves.

5. I regler for bruk av liturgiske klær gjøres følgende endringer:

I

Punkt 2 skal lyde:

2. Utforming av stola

2.1 Kirkerådet fastsetter en veileder om symboler på stola. Stolaer skal utformes i henhold til Kirkerådets veileder. Når en stola utformes med symboler i henhold til veilederen, skal biskopen orienteres om dette. Biskopen kan etter søknad godkjenne stolaer som ikke følger veilederen.

II

Endringen trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Sidsel Repstad

Disse hadde ordet:

Sidsel Repstad, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Olav Myklebust, Therese Egebakken, Jo Hedberg, Oddny Irene Miljeteig, Karin-Elin Berg.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkeordningen ble vedtatt 30. mars 2019 før det endelige lovforslaget i Prop. 130 L (2018–2019) var kjent. Formålet med saken er å fremme forslag til nødvendige endringer i kirkeordningen som følger av at trossamfunnsloven ble endret sammenlignet med lovforslaget som forelå ved Kirkemøtets behandling i 2019, samt forslag til noen endringer i annet regelverk som må gjøres for å følge opp bestemmelser i kirkeordningen, til behandling på Kirkemøtet 2021. Det foreslås endringer til følgende temaer:

- Virkningen av brudd på kirkeordningens bestemmelse om forvaltningsmessig taushetsplikt og rådsmedlemmers brudd på trossamfunnsloven § 6
- Fjerning av bestemmelsene i kirkeordningen om Kirkemøtets myndighet til å gi økonomiregler for soknets organer
- Kirkerådets myndighet til å samtykke til å gjøre tilpasninger i bestemmelsene om kirkelig fellesråd – fjerning av tillegget om at Kirkerådet kan gjøre dette etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet
- Bispedømmerrådets rolle i økonomisaker – justering av kirkeordningen § 18
- Om innmelding og utmelding – endring av reglens rettslige status samt tillegg om registrering og avregistrering av tilhørig
- Oppheving av reglement for Bispemøtet
- Endring i regler for bruk av liturgiske klær – forenkling av godkjenningsordning for stolaer

Saken ble sendt på bred høring 24. september 2020, med høringsfrist 30. november 2020. I etterkant har spørsmål om ombygging og utvidelse av kirker, som var en del av høringen, blitt flyttet til en samsak om endringer i kirkeordningens bestemmelser om kirkebygg m.m. (sak KM 14/21).

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn og har videre disse merknadene:

1. Komiteen har merket seg at forslagene til endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk i hovedsak har fått støtte fra høringsinstansene, men at Kirkerådet også har gjort justeringer på enkelte punkter i lys av høringsuttalelsene. Komiteen har særlig merket seg endringene som i lys av høringen er gjort i forslaget til bestemmelse om virkningen av brudd på kirkeordningens bestemmelse om forvaltningsmessig taushetsplikt.
2. Komiteen vil særlig peke på at forslaget til ny bestemmelse i kirkeordningen om virkningen av brudd på trossamfunnsloven § 6 reiser noen krevende spørsmål. Det er et svært inngripende tiltak å frata et valgt medlem i menighetsråd eller kirkelig fellesråd dette vervet. Komiteen mener likevel at en slik regel bør tas inn i kirkeordningen, og komiteen slutter seg til Kirkerådets forslag. Forslaget til bestemmelse gjelder alvorlige forhold først og fremst for den som utsettes for vold, trusler eller lignende, men også for gjerningspersonen og for Den norske kirke. Forarbeidene til trossamfunnsloven sier at det i en vurdering av om tilskudd skal nektes etter loven § 6, vil ha betydning om et tros- eller

livssynssamfunn har gjennomført tiltak for å hindre slik adferd. En ny bestemmelse i kirkeordningen om virkning av brudd på trossamfunnsloven § 6 vil være et relevant tiltak.

Komiteen legger vekt på at bestemmelsen er avgrenset til å ramme forhold som et rådsmedlem utøver «i tilknytning til ... tjeneste eller verv» for et råd. Kirkerådet vil videre bare kunne treffe vedtak om å frata et medlem vervet dersom «tilsynsmyndigheten» etter trossamfunnsloven på forhånd har kommet til at vilkårene i trossamfunnsloven § 6 er oppfylt. Etter komiteens oppfatning bør ordlyden i den nye bestemmelsen i kirkeordningen presiseres, slik at det blir enda tydeligere at det med uttrykket «tilsynsmyndighet» menes den som utøver tilsyn etter trossamfunnsloven.

Trossamfunnsloven § 8 fastsetter at det er departementet som er tilsynsmyndighet. Kirkerådet vil etter forslaget kunne treffe vedtak om å suspendere et rådsmedlem inntil tilsynsmyndigheten etter trossamfunnsloven har gjort sin vurdering. Både Kirkerådets vedtak om å frata et verv og et vedtak om suspensjon skal kunne påklages til Den norske kirkes klagenemnd. Komiteen legger vekt på at klageadgangen styrker rettssikkerheten til den folkevalgte.

Komiteen viser til at de konkrete vilkårene i trossamfunnsloven § 6 beskriver alvorlige forhold, for eksempel vold eller tvang og alvorlige krenkelser av andres rettigheter og friheter. Forarbeidene til trossamfunnsloven gir veiledning om hvilke forhold som kan rammes av ordlyden i bestemmelsen.

3. Komiteen foreslår ikke endringer i Kirkerådets forslag til regler om inn- og utmelding. Disse reglene krever at fødselsnummer oppgis ved innmelding, se § 1 første ledd bokstavene c og d. I komiteen har det vært reist spørsmål om hvordan dåp og innmelding av personer som mangler fødselsnummer, håndteres i praksis. Komiteen legger til grunn at dåp kan og vil skje selv om den som ønskes døpt, ikke oppfyller de formelle vilkårene for innmelding. Komiteen viser videre til at kirkeordningen § 4 andre ledd andre punktum sier at biskopen etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet kan bestemme at også personer som ikke formelt er bosatt i riket, kan være medlem av kirken. Denne regelen kan brukes for personer som mangler fødselsnummer. Komiteen legger til grunn at biskopens tilkjenning av medlemskap og reglene som Kirkemøtet skal fastsette for denne situasjonen, vil gå foran de alminnelige reglene om inn- og utmelding ved motstrid.
4. *Et mindretall i komiteen på ett medlem* foreslår et tillegg i forslaget til ny bestemmelse i kirkeordningen § 10 nytt femte ledd om virkningen av brudd på trossamfunnsloven om at forkynnelse av kirkens trosgrunnlag ikke skal vurderes som diskriminering og alvorlige krenkelser. Dette mindretallet viser til at diskrimineringslovgivningen er laget i den hensikt i at den skal endre det norske folks oppfatninger, ifølge daværende statsminister Erna Solberg og daværende helseminister Bent Høie. Vi ønsker derfor å opprettholde trosfriheten innad i kirken, slik at kirkens trosgrunnlag, Guds ord settes over norsk lov.

Dette mindretallet foreslår på denne bakgrunnen følgende som § 10 nytt femte ledd:

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Når det gjelder diskriminering og alvorlige krenkelser, omfatter det ikke forkynnelse av kirkens

trosgrunnlag. Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Komiteens forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. I kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 gjøres følgende endringer:

I

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

§ 10 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Hvis et menighetsrådsmedlem har brutt taushetsplikten etter kirkeordningen § 42 første ledd, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre ut av rådet. Menighetsrådets vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Någjeldende § 10 fjerde ledd blir nytt sjettede ledd.

§ 12 tredje ledd skal lyde:

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

§ 17 fjerde ledd skal lyde:

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i *soknene*.

§ 18 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b. motta kopi av revisjonsberetning fra revisor *hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere* om godkjenning av regnskapet i organ for soknet, jf. forskriftens § 18 tredje ledd annet punktum og

§ 33 første ledd skal lyde:

Klagenemnda

- a) avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd og § 39 tredje ledd,
- b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet,
- c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2022.

2. Forskrift 12. april 2016 nr. 1205 om innmelding i og utmelding av Den norske kirke oppheves.

3. Kirkemøtet vedtar følgende regler om innmelding i og utmelding av Den norske kirke m.m.

§ 1. Innmelding

Innmelding i Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Norsk statsborger som er bosatt i utlandet retter henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted i Norge, eventuelt til den kirkebokføreren som Kirkerådet bestemmer. Den som melder seg inn i Den norske kirke, må være døpt med kristen dåp og skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom innmeldingen får virkning for disse,

- e) sted og dato for dåp dersom det er mulig å opplyse om dette,
- f) opplysning om at eventuelt medlemskap i annet tros- og livssynssamfunn i Norge er brakt til opphør.

En innmelding som mangler opplysningene i første ledd bokstav d, er likevel gyldig.

Innmeldingen kan skje ved personlig fremmøte eller skriftlig. Skriftlig innmelding skal være underskrevet og datert av den som melder seg inn, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

Ved innmelding skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 2. Utmelding

Utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Den som melder seg ut av Den norske kirke, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom utmeldingen får virkning for disse.

Utmeldingen skal være underskrevet og datert av den som melder seg ut, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

§ 3. Registrering av tilhørighet

Et barn registreres som tilhørig når foreldrene melder barnet som tilhørig i Den norske kirke. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke. De som melder barnet inn som tilhørig, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer).

Melding etter første ledd skjer ved personlig eller skriftlig henvendelse til kirkebokføreren på barnets bosted eller til Kirkerådet. Meldingen skal være underskrevet av dem som har foreldreansvaret, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Er barnet bosatt i utlandet, gjelder regelen i § 1 første ledd annet punktum tilsvarende.

Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem av Den norske kirke, faller tilhørigheten bort. Personer som har fylt 15 år, kan selv sende melding om at tilhørigheten skal opphøre. Det samme kan de som har foreldreansvaret for et barn under 15 år.

Ved melding om tilhørighet skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 4. Saksbehandlingstid

Henvendelse om inn- eller utmelding til kirkebokfører bør besvares innen 14 dager i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert.

Henvendelse om inn- eller utmelding til Kirkerådet besvares i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert, etter den ordning som Kirkerådet bestemmer.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 5. Varsling

Når inn- og utmelding skjer hos Kirkerådet, skal det så snart som mulig gis melding til kirkebokfører i vedkommendes bostedsmenighet etter nærmere bestemmelser gitt av Kirkerådet. Kirkebokfører bør så snart melding er mottatt sørge for at det blir tatt kontakt med den som er innmeldt.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

4. Reglement 11. april 2016 nr. 1811 for Bispemøtet oppheves.

5. I regler for bruk av liturgiske klær gjøres følgende endringer:

I

Punkt 2 skal lyde:

2. Utforming av stola

2.1 Kirkerådet fastsetter en veileder om symboler på stola. Stolaer skal utformes i henhold til Kirkerådets veileder. Når en stola utformes med symboler i henhold til veilederen, skal biskopen orienteres om dette. Biskopen kan etter søknad godkjenne stolaer som ikke følger veilederen.

II

Endringen trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Sidsel Repstad

Disse hadde ordet:

Sidsel Repstad

Endringsforslag lagt fram i 1. plenum (men ikke tatt hensyn til)

Dette mindretallet foreslår følgende som § 10 nytt femte ledd:

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller 3 kirkelig fellesråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. **Når det gjelder diskriminering og alvorlige krenkelser, omfatter det ikke forkynnelse av kirkens trosgrunnlag.** Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Votering mindretallets endring:

For: 11 stemmer. Mot: 98 stemmer

Forslaget falt.

Votering forslag til vedtak:

For: 106 stemmer. Mot: 3 stemmer.

Vedtatt.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet vedtok følgende:

1. I kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 gjøres følgende endringer:

I

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan *Kirkerådet samtykke* til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan *Kirkerådet også* foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

§ 10 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Hvis et menighetsrådsmedlem har brutt taushetsplikten etter kirkeordningen § 42 første ledd, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre ut av rådet. Menighetsrådets vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Någjeldende § 10 fjerde ledd blir nytt sjettede ledd.

§ 12 tredje ledd skal lyde:

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er *fastsatt*. *Avgjørelse* om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

§ 17 fjerde ledd skal lyde:

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i *soknene*.

§ 18 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b. motta kopi av revisjonsberetning fra revisor *hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere* om godkjenning av regnskapet i organ for soknet, jf. forskriftens § 18 tredje ledd annet punktum og

§ 33 første ledd skal lyde:

Klagenemnda

- a) avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd og § 39 tredje ledd,
- b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet,
- c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2022.

2. Forskrift 12. april 2016 nr. 1205 om innmelding i og utmelding av Den norske kirke oppheves.

3. Kirkemøtet vedtar følgende regler om innmelding i og utmelding av Den norske kirke m.m.

§ 1. Innmelding

Innmelding i Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Norsk statsborger som er bosatt i utlandet retter henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted i Norge, eventuelt til den kirkebokføreren som Kirkerådet bestemmer. Den som melder seg inn i Den norske kirke, må være døpt med kristen dåp og skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom innmeldingen får virkning for disse,
- e) sted og dato for dåp dersom det er mulig å opplyse om dette,
- f) opplysning om at eventuelt medlemskap i annet tros- og livssynssamfunn i Norge er brakt til opphør.

En innmelding som mangler opplysningene i første ledd bokstav d, er likevel gyldig.

Innmeldingen kan skje ved personlig fremmøte eller skriftlig. Skriftlig innmelding skal være underskrevet og datert av den som melder seg inn, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

Ved innmelding skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 2. Utmelding

Utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Den som melder seg ut av Den norske kirke, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom utmeldingen får virkning for disse.

Utmeldingen skal være underskrevet og datert av den som melder seg ut, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

§ 3. Registrering av tilhørighet

Et barn registreres som tilhørig når foreldrene melder barnet som tilhørig i Den norske kirke. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke. De som melder barnet inn som tilhørig, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer).

Melding etter første ledd skjer ved personlig eller skriftlig henvendelse til kirkebokføreren på barnets bosted eller til Kirkerådet. Meldingen skal være underskrevet av dem som har foreldreansvaret, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Er barnet bosatt i utlandet, gjelder regelen i § 1 første ledd annet punktum tilsvarende.

Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem av Den norske kirke, faller tilhørigheten bort. Personer som har fylt 15 år, kan selv sende melding om at tilhørigheten skal opphøre. Det samme kan de som har foreldreansvaret for et barn under 15 år.

Ved melding om tilhørighet skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 4. Saksbehandlingstid

Henvendelse om inn- eller utmelding til kirkebokfører bør besvares innen 14 dager i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert.

Henvendelse om inn- eller utmelding til Kirkerådet besvares i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert, etter den ordning som Kirkerådet bestemmer.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 5. Varsling

Når inn- og utmelding skjer hos Kirkerådet, skal det så snart som mulig gis melding til kirkebokfører i vedkommendes bostedsmenighet etter nærmere bestemmelser gitt av Kirkerådet. Kirkebokfører bør så snart melding er mottatt sørge for at det blir tatt kontakt med den som er innmeldt.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

4. Reglement 11. april 2016 nr. 1811 for Bispemøtet oppheves.

5. I regler for bruk av liturgiske klær gjøres følgende endringer:

I

Punkt 2 skal lyde:

2. Utforming av stola

2.1 Kirkerådet fastsetter en veileder om symboler på stola. Stolaer skal utformes i henhold til Kirkerådets veileder. Når en stola utformes med symboler i henhold til veilederen, skal biskopen orienteres om dette. Biskopen kan etter søknad godkjenne stolaer som ikke følger veilederen.

II

Endringen trer i kraft straks.

For: 106 stemmer. Mot: 3 stemmer.
109 stemmeberettigede.

KM 12/21 Helhetlig menighetsplan

Saksdokument:

KM 12.0/21 Helhetlig menighetsplan

KM 12.1/21 Første innstilling fra komité B

KM 12.2/21 Endelig innstilling fra komité B

Første innstilling fra komité B

Sammendrag av saksorienteringen

Menigheter i Den norske kirke har i dag plan for trosopplæring, og mange menigheter har plan for diakoni og/eller plan for kirkemusikk. Kirkerådet vedtok i KR 31/19 at det skal utarbeides digitale verktøy som gjør det mulig for menigheter å lage en helhetlig menighetsplan der menighetens planer på ulike fagområder ses i sammenheng. Denne saken presenterer arbeidet med digitale verktøy for å utvikle en helhetlig menighetsplan, og hvordan dette kan bli et verktøy for strategisk utvikling i lokalkirken.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn, og støtter i hovedsak Kirkerådet sitt forslag til vedtak i saken. Komiteen takker for arbeidet som er gjort så langt, og tror helhetlig menighetsplan vil være til stor nytte for det strategiske arbeidet i menighetene.

I saksdokumentet fokuseres det på at videreutviklingen av helhetlig menighetsplan skal skje i samråd med ressurspersoner og gjennom uttesting i menigheter, noe komiteen støtter. Komiteen understreker at det er avgjørende at det digitale verktøyet blir brukervennlig og pedagogisk, så det enkelt å ta i bruk i alle typer menigheter.

I det videre arbeidet, ønsker komiteen at det er særlig fokus på følgende:

- *Involvering av lokalsamfunnet:* Når menighetene skal lage sin helhetlige menighetsplan, er en viktig del av prosessen å lage en beskrivelse av lokalmenigheten og det samfunnet den er en del av. I dette arbeidet ønsker komiteen at menighetene oppmuntres til å etterspørre behov og forventninger i lokalsamfunnet.
- *Kommunikasjon:* Komiteen er både opptatt av kommunikasjon om tiltakene/aktivitetene som ligger i helhetlig menighetsplan, men også av kommunikasjon av selve planen når den er utarbeidet. Komiteen ber om at det i videre arbeid med det digitale verktøyet, legges til rette for gode maler for strategiplakater, årshjul eller lignende som enkelt kan deles og spres. Helhetlig menighetsplan er en god mulighet til å synliggjøre menighetens arbeid. Dette gjelder både for medlemmene, for lokalsamfunnet i sin helhet, samt for ulike samarbeidsaktører.

Komiteen mener det er viktig at både den nasjonale visjon og strategi vedtatt av Kirkemøtet, og menighetens gudstjenesteliv enkelt kan innlemmes i det digitale verktøyet. Dette vil både styrke helhetstenkningen i planarbeidet, samt gjøre det lettere for menigheten å knytte den lokale strategien til den nasjonale.

Komiteen har følgende forslag til endring i vedtakspunktene:

- Et nytt punkt 3. Kirkemøtet ber om at den nasjonale visjon og strategi, og den lokale gudstjenesteplanen kan integreres i det digitale verktøyet.
- Vedtaks punkt 1: *Kirkemøtet anbefaler*, endres til *Kirkemøtet oppfordrer*, da komiteen mener dette er et sterkere uttrykk.
- Vedtaks punkt 4: *Kirkemøtet ber* Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp [...] endres til *Kirkemøtet forutsetter at* Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp [...].

Forslag til vedtak

1. Helhetlig menighetsplan legger grunnlaget for strategisk utvikling av menighetsarbeidet i Den norske kirke. Kirkemøtet oppfordrer menighetsråd å ta metodikken i bruk.
2. Helhetlig menighetsplan skal være dynamisk og endres i møte med nye behov. Kirkemøtet ber om at utvikling av digital støtte for planen skjer i samråd med ressurspersoner og gjennom uttesting i menigheter.
3. Kirkemøtet ber om at den nasjonale visjon og strategi, og den lokale gudstjenesteplanen kan integreres i det digitale verktøyet.
4. Kirkemøtet forutsetter at Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp helhetlig menighetsplan med kursing og veiledning i bruk av denne.
5. Kirkemøtet ber om at biskopens rolle i arbeidet med å utvikle en god strategisk menighetsplan avklares nærmere i forbindelse med ny organisering, inkludert hva som skal gjelde for trosopplæringsplanen.
6. Kirkemøtet delegerer til Kirkerådet å vedta framtidige endringer i helhetlig menighetsplan.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten
Saksordfører: Astrid Fylling

Disse hadde ordet:

Astrid Fylling, Jo Hedberg, Erling Birkedal, Solveig Fiske, Harald Hegstad, Karl Johan Kirkebø, Brit Skjelbred, Thor Magne Seland.

Endringsforslag

Jo Hedberg: Pkt. 6, linje 14: Verktøyets innhold godkjennes av Kirkemøtet.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité

Sammendrag av saksorienteringen

Menigheter i Den norske kirke har i dag plan for trosopplæring, og mange menigheter har plan for diakoni og/eller plan for kirkemusikk. Kirkerådet vedtok i KR 31/19 at det skal utarbeides digitale verktøy som gjør det mulig for menigheter å lage en helhetlig menighetsplan der menighetens planer på ulike fagområder ses i sammenheng. Denne saken presenterer arbeidet med digitale verktøy for å utvikle en helhetlig menighetsplan, og hvordan dette kan bli et verktøy for strategisk utvikling i lokalkirken.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn, og støtter i hovedsak Kirkerådet sitt forslag til vedtak i saken. Komiteen takker for arbeidet som er gjort så langt, og tror helhetlig menighetsplan vil være til stor nytte for det strategiske arbeidet i menighetene.

I saksdokumentet fokuseres det på at videreutviklingen av helhetlig menighetsplan skal skje i samråd med ressurspersoner og gjennom uttesting i menigheter, noe komiteen støtter. Komiteen understreker at det er avgjørende at det digitale verktøyet blir brukervennlig og pedagogisk, så det enkelt å ta i bruk i alle typer menigheter.

I det videre arbeidet, ønsker komiteen at det er særlig fokus på følgende:

- *Involvering av lokalsamfunnet:* Når menighetene skal lage sin helhetlige menighetsplan, er en viktig del av prosessen å lage en beskrivelse av lokalmenigheten og det samfunnet den er en del av. I dette arbeidet ønsker komiteen at menighetene oppmuntres til å etterspørre behov og forventninger i lokalsamfunnet.
- *Kommunikasjon:* Komiteen er både opptatt av kommunikasjon om tiltakene/aktivitetene som ligger i helhetlig menighetsplan, men også av kommunikasjon av selve planen når den er utarbeidet. Komiteen ber om at det i videre arbeid med det digitale verktøyet, legges til rette for gode maler for strategiplakater, årshjul eller lignende som enkelt kan deles og spres. Helhetlig menighetsplan er en god mulighet til å synliggjøre menighetens arbeid. Dette gjelder både for medlemmene, for lokalsamfunnet i sin helhet, samt for ulike samarbeidsaktører.

Komiteen mener det er viktig at både den nasjonale visjon og strategi vedtatt av Kirkemøtet, og menighetens gudstjenesteliv enkelt kan innlemmes i det digitale verktøyet. Dette vil både styrke helhetstenkningen i planarbeidet, samt gjøre det lettere for menigheten å knytte den lokale strategien til den nasjonale.

Komiteen har følgende forslag til endring i vedtakspunktene:

- Et nytt punkt 3. Kirkemøtet ber om at den nasjonale visjon og strategi, og den lokale gudstjenesteplanen kan integreres i det digitale verktøyet.

- Vedtakspunkt 1: *Kirkemøtet anbefaler*, endres til *Kirkemøtet oppfordrer*, da komiteen mener dette er et sterkere uttrykk.
- Vedtakspunkt 4: *Kirkemøtet ber* Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp [...] endres til *Kirkemøtet forutsetter at* Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp [...].

Et mindretall i komiteen (5) mener at helhetlig menighetsplan er et verktøy hvor menighetene selv får definere aktiviteter og tiltak, uten at det blir lagt føringer på dette fra nasjonalt hold.

Et mindretall i komiteen (3) ønsker at nytt punkt 1. *Verktøyets innhold godkjennes av Kirkemøtet*, og at de andre punktene nummereres tilsvarende.

Forslag til vedtak

1. Helhetlig menighetsplan legger grunnlaget for strategisk utvikling av menighetsarbeidet i Den norske kirke. Kirkemøtet oppfordrer menighetsråd å ta metodikken i bruk.
2. Helhetlig menighetsplan skal være dynamisk og endres i møte med nye behov. Kirkemøtet ber om at utvikling av digital støtte for planen skjer i samråd med ressurspersoner og gjennom uttesting i menigheter.
3. Kirkemøtet ber om at den nasjonale visjon og strategi, og den lokale gudstjenesteplanen kan integreres i det digitale verktøyet.
4. Kirkemøtet forutsetter at Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp helhetlig menighetsplan med kursing og veiledning i bruk av denne.
5. Kirkemøtet ber om at biskopens rolle i arbeidet med å utvikle en god strategisk menighetsplan avklares nærmere i forbindelse med ny organisering, inkludert hva som skal gjelde for trosopplæringsplanen.
6. Kirkemøtet delegerer til Kirkerådet å vedta framtidige endringer i verktøy og metode for helhetlig menighetsplan.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Ole Jacob Flæten
Saksordfører: Astrid Fylling

Disse hadde ordet:
Astrid Fylling

Endringsforslag fra første plenum

Jo Hedberg: Pkt. 6, linje 14: Verktøyets innhold godkjennes av Kirkemøtet.

Votering:

For: 13 stemmer. Mot: 94 stemmer – forslaget falt.

Votering av komiteens forslag til vedtak.

For: 106 stemmer. Mot: 1 stemme

107 stemmeberettigede

Kirkemøtets vedtak

1. Helhetlig menighetsplan legger grunnlaget for strategisk utvikling av menighetsarbeidet i Den norske kirke. Kirkemøtet oppfordrer menighetsråd å ta metodikken i bruk.
2. Helhetlig menighetsplan skal være dynamisk og endres i møte med nye behov. Kirkemøtet ber om at utvikling av digital støtte for planen skjer i samråd med ressurspersoner og gjennom uttesting i menigheter.
3. Kirkemøtet ber om at den nasjonale visjon og strategi, og den lokale gudstjenesteplanen kan integreres i det digitale verktøyet.
4. Kirkemøtet forutsetter at Kirkerådet og bispedømmerådene følge opp helhetlig menighetsplan med kursing og veiledning i bruk av denne.
5. Kirkemøtet ber om at biskopens rolle i arbeidet med å utvikle en god strategisk menighetsplan avklares nærmere i forbindelse med ny organisering, inkludert hva som skal gjelde for trosopplæringsplanen.
6. Kirkemøtet delegerer til Kirkerådet å vedta framtidige endringer i verktøy og metode for helhetlig menighetsplan.

For: 106 stemmer. Mot: 1 stemme.

107 stemmeberettigede.

KM 13/21 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet

Saksdokument:

KM 13.0/21 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet

KM 13.1/21 Første innstilling fra komité C

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

I henhold til *Regler for den norske kirkes kontrollutvalg* § 2 siste ledd skal utvalget årlig rapportere resultatene av sitt arbeid til Kirkemøtet, etter at disse først har vært forelagt Kirkerådet til uttalelse.

Kirkerådet fikk Kontrollutvalgets melding forelagt til sitt møte 23.–24. september 2021 og gjorde følgende enstemmige vedtak:

Kirkerådet tar Kontrollutvalgets rapport og Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet til orientering og oversender disse til Kirkemøtet til behandling.

Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at Kirkerådet har tatt Kontrollutvalgets rapport til orientering, og komiteen har heller ikke vesentlige merknader til utvalgets rapport til Kirkemøtet.

Komiteen er opptatt av at bispedømmerådene skal ha god økonomiforvaltning og proaktiv budsjettering, for å kunne budsjettere midler til strategiske tiltak. I et nytt vedtaks punkt 4 foreslår komiteen at Kontrollutvalget oppfordres til å vurdere framtidig forvaltningsrevisjon innenfor økonomiforvaltning og budsjettering.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar meldingen fra kontrollutvalget til etterretning.
2. Kirkemøtet ber kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for personvern og informasjonssikkerhet.
3. Kirkemøtet slutter seg til kontrollutvalgets vedtak om igangsetting av forvaltningsrevisjoner for 2021.
4. Kirkemøtet vil oppfordre Kontrollutvalget til å vurdere framtidig forvaltningsrevisjon innenfor økonomiforvaltning og budsjettering.
5. Kirkerådet stiller ekstra budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget ved behov.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark
Saksordfører: Ann-Kristin Sørvik

Disse hadde ordet:
Ann-Kristin Sørvik, Finn Ragnvald Huseby

Votering

Enstemmig vedtatt.
109 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet tar meldingen fra kontrollutvalget til etterretning.
2. Kirkemøtet ber kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for personvern og informasjonssikkerhet.
3. Kirkemøtet slutter seg til kontrollutvalgets vedtak om igangsetting av forvaltningsrevisjoner for 2021.
4. Kirkemøtet vil oppfordre Kontrollutvalget til å vurdere framtidig forvaltningsrevisjon innenfor økonomiforvaltning og budsjettering.
5. Kirkerådet stiller ekstra budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget ved behov.

Enstemmig vedtatt.
109 stemmeberettigede.

KM 14/21 Endringer i kirkeordningens kapittel om kirkebygg m.m.

Saksdokument:

KM 14/21 Endringer i kirkeordningens kapittel om kirkebygg m.m.

KM 14.1/21 Første innstilling fra komité C

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Saken har sin bakgrunn i tre ulike høringer Kirkerådet har gjennomført.

Kirkemøtet vedtok på sitt møte i 2015, at i «et fremtidig regelverk bør det gis mulighet for langtidsutleie av kirkebygg». Kirkerådet foreslår en endring i kirkeordningen som tar sikte på at biskopen kan dispensere fra forbudet mot å påhefte bruksretter, herunder til å godkjenne langtidsutleie av kirkebygg.

Kirkerådet foreslår også tre endringer i kirkeordningen og én endring i regler for liturgisk inventar og utstyr for å følge opp kirkebyggforskriften vedtatt av Kongen 18. desember 2020 og det nye statlige kirkerundskrivnet av samme dato. Kirkerådet foreslår at biskopen kan samtykke i avhending og nedlegging av kirker samt at biskopens avgjørelse kan påklages til Kirkerådet. Videre foreslår Kirkerådet en godkjenningsordning for tiltak på listeført kirke som ikke har tilknyttet gravplass, for å følge opp kirkerundskrivnet. I tillegg foreslår Kirkerådet å presisere at biskopen må innhente uttalelse fra Riksantikvaren før biskopen samtykker til fjerning eller avhendelse av inventar og utstyr i fredede og listeførte kirker gjennom en endring i reglene om liturgisk inventar og utstyr. Reglene om liturgisk inventar og utstyr, som ble vedtatt under kirkeloven, må av regeltekniske grunner oppheves og vedtas på nytt med hjemmel i trossamfunnsloven.

Videre foreslår Kirkerådet en endring i kirkeordningen som klargjør klageordning og saksbehandlingsregler for ombygning og utvidelse av kirker. For å få en likeartet begrepsbruk i det statlige og kirkelige regelverket, foreslår Kirkerådet å erstatte begrepet *ombygging og utvidelse* med *tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke*.

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn og har videre disse merknadene:

1. Saksorienteringen legger til grunn at biskopen kan stille vilkår for godkjenning av langtidsutleie av en konkret kirke, for eksempel om varighet, hvilke formål kirken kan brukes til eller om menighetens ev. fortsatte bruk av kirken. Adgangen til å stille vilkår er ulovfestet. Vilkårslæren sier at vilkår som skal stilles, må ha saklig sammenheng med vedtaket og ikke være uforholdsmessig tyngende.

Av pedagogiske hensyn foreslår komiteen at biskopens adgang til å stille vilkår tas inn i ordlyden i tilknytning til den nye bestemmelsen om godkjenning av avhending og påhefte av bruksretter i kirkeordningen § 20 annet ledd.

Kirkerådet har allerede omtalt mulighet for vilkår ved utsendelsen av saken på høring, og komiteen mener at dette forslaget ikke vil kreve ny utredning i henhold til bestemmelsen i kirkeordningen § 2-4. Saksframstillingen legger til grunn at biskopen allerede har en slik, ulovfestet vilkårsmyndighet knyttet til godkjenningen.

2. Komiteen har drøftet om myndighet knyttet til kirkebygg som i forslaget er lagt til biskopen, helt eller delvis heller burde vært plassert hos bispedømmerådet. Dette har noen instanser også foreslått i høringen. Komiteen har landet på å følge Kirkerådets forslag på alle punktene, blant annet ut fra biskopens vigslings- og tilsynsmyndighet. Biskopen vil etter forslaget få et bredt og helhetlig faglig ansvar på kirkebyggfeltet.
3. Komiteen har merket seg at Kirkerådet forpliktes til å gi retningslinjer for saksbehandlingen i saker om påhefte av bruksretter, jf. forslaget til § 20 annet ledd i kirkeordningen. Slike retningslinjer må etter komiteens syn sikre at de lokale instansene blir involvert på en god måte, og at alle berørte parters interesser blir hørt.
4. Komiteen vil også oppfordre Kirkerådet til, i samarbeid med KA, å utarbeide en veileder eller lignende som kan gi informasjon om saksbehandling mv. i saker som berører kirkebygg, for eksempel når det gjelder avhending og nedlegging av kirker, slik at berørte instanser blir involvert på en god måte.
5. Et mindretall på ett medlem i komiteen mener at menighetsråd og menighetsmøte må godkjenne både avhending, påhefte av bruksretter og nedlegging av soknets kirkebygg. Trossamfunnsloven slår fast at kirkene er i soknets eie, og soknets organer bør derfor ha vetorett i disse sakene.

Dette mindretallet foreslår følgende:

§ 20 annet ledd skal lyde:

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Biskopen kan likevel samtykke i avhending og påhefte av bruksretter når særlige grunner tilsier det. Dette må være godkjent av menighetsråd og menighetsmøte. Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Kirkerådet. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.

§ 23 nytt femte ledd skal lyde:

Nedlegging av kirke skal godkjennes av biskopen. Dette må være godkjent av menighetsråd og menighetsmøte. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Vedtaket kan påklages til Kirkerådet.

Komiteens forslag til vedtak:

I

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

Tittel på § 20 skal lyde:

Forvaltning av kirkene og begrensning i rådighet

§ 20 annet ledd skal lyde:

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. *Biskopen* kan likevel samtykke i *avhending og påhefte av bruksretter* når særlige grunner tilsier det. *Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Kirkerådet. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.*

§ 23 fjerde ledd skal lyde:

Oppføring av ny kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

§ 23 nytt femte ledd skal lyde:

Nedlegging av kirke skal godkjennes av *biskopen*. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak kan påklages til Kirkerådet.*

§ 23 nytt sjettede ledd skal lyde:

Tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke skal godkjennes av biskopen. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak kan påklages til Kirkerådet.

§ 23 nytt syvende ledd skal lyde:

På uteområdet ved en listeført kirke som ikke har en tilknyttet gravplass, skal tiltak som ikke er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven og som vil kunne ha en negativ innvirkning på kulturhistoriske verdier, ikke finne sted uten biskopens godkjenning. Før biskopen treffer sin avgjørelse, skal saken forelegges rette kulturmiljømyndighet for uttalelse.

II

Endringene trer i kraft straks. Søknader om samtykke til avhending eller nedlegging av kirker som er mottatt av Kirkerådet før endringene har trådt i kraft, avgjøres av Kirkerådet med mindre vedkommende kirke er listeført. Ved listeførte kirker oversender Kirkerådet ikke avgjorte søknader til biskopen for behandling etter de nye reglene.

III

Kirkemøtet fastsetter følgende *forskrift om regler om liturgisk inventar og utstyr* i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 15 første ledd

annet punktum og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 28 annet ledd bokstav d):

Kap. 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Formål

Kirkerommet med sitt inventar og utstyr skal tjene til Guds ære og fremme menighetens gudstjenestelige liv.

Formålet med reglene er å bestemme hva som er nødvendig liturgisk inventar og utstyr i en kirke, og hva som kan komme i tillegg til dette. Reglene gir også bestemmelser om utforming, godkjenning, bruk og forvaring av inventar og utstyr.

§ 2. Virkeområde

Retningslinjene gjelder

1. Kirker i henhold til kirkeordningen § 19 første ledd. Dette er soknekirker og kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter 1. januar 2021 er godkjent som kirke av Kirkerådet i medhold av kirkeordningen § 23 fjerde ledd.
2. Den kirkelige bruk av forsamlingslokaler og kapeller som ikke er vigslet til kirke, men som benyttes som kirkelokaler, jf. tjenesteordning for biskoper § 14 annet ledd og tjenesteordning for proster § 7 første ledd bokstav j).

§ 3. Definisjon

Inventar: Gjenstander som har sin permanente plassering i kirkerommet, enten det er fast montert eller løst. Kirkeklokker er å regne som inventar i dette regelverket.

Utstyr: Gjenstander som brukes regelmessig i kirkerommet, men som ikke er permanent plassert der.

§ 4. Generelle bestemmelser

Kirken kan ta all kunst, alle kunstformer og alle kunstuttrykk i bruk i kirkerommet med dets liturgiske inventar og utstyr, så sant det tjener det kristne budskap og lar kirkerommets særlige egenart komme til utfoldelse.

Håndverk, materialer og utforming av liturgisk inventar og utstyr skal være av høy kvalitet.

Innredningen av kirkerommet skal fremme fleksibel praksis og det bør derfor vises tilbakeholdenhet med å bolte inventar fast i gulvet.

Det skal tas tilbørlig hensyn til de kulturhistoriske verdier som kirkebygget og dets inventar og utstyr representerer.

Kap. 2. Liturgisk inventar

§ 5. Alter

En kirke skal ha ett hovedalter. Alteret bør ha en slik tyngde og verdighet at det fremstår som kirkerommets samlende midtpunkt også når rommet ikke er i bruk.

Hovedalteret er et permanent inventar i kirkerommet og skal ikke fjernes, flyttes eller tildekkes.

I kirkerom der alteret er plassert langt fra menigheten, kan det innføres et frittstående alter som kirkerommets sentralalter. Det frittstående alteret skal ha sin permanente plass i

kirkerommet eller annet sted i kirkebygget når det ikke er i bruk. Det kan også finnes sidealtere til bruk for mindre forsamlinger. Disse kan også anvendes som bønnestasjoner under gudstjenesten og når kirkerommet er åpent for besøkende til meditasjon og bønn.

Når nye kirker bygges, skal alteret være frittstående. Alteret bør stå så langt ut fra bakveggen at liturgen kan forrette vendt mot menigheten, og at menigheten lett kan passere når ofringen skjer ved gang rundt alteret.

§ 6. *Alterring*

En alterring/alterskranke skal inngå i en kirke. Den består av knefall og støtteskranke, og kan være fast eller flyttbar.

§ 7. *Døpefont*

Døpefonten er et permanent inventar i kirkerommet og skal være plassert lett synlig for menigheten, fortrinnsvis i kirkeskipet. I nye kirkebygg bør det sikres god plass rundt døpefonten. Den skal være utformet slik at den i bruk gir en vanddybde på minst 5 cm.

Når det bygges nye kirker, kan menigheten også søke om å tilrettelegge for dåp ved neddykking.

§ 8. *Prekestol og lesepult*

Prekestol og lesepult skal være slik plassert at forkynnelsen og lesningene høres overalt i kirkerommet, og slik at predikant og tekstleser om mulig kan sees av alle. Bokbrettet på prekestolen og lesepulten bør kunne reguleres i høyden. Prekestol og lesepult kan forenes i ett og samme inventar. Det bør fortrinnsvis ha fast plassering.

§ 9. *Orgel*

Pipeorgelet er kirkens tradisjonelle hovedinstrument. Orgelet skal understøtte og hjelpe menighet og sangkor i tilbedelse, forkynnelse og sang. Det har også selvstendige musikalske funksjoner, både i og utenom gudstjenesten.

Orgelets plassering og utforming avklares i et nært samarbeid med orgelbygger, orgelsakkyndig konsulent og arkitekt. I nye kirker bør orgelets plassering være slik at kirkemusikeren kan lede et sangkor fra sin plass ved orgelet.

§ 10. *Kirkeklokker*

Kirker/kapell og andre kirkelige bygg eller rom hvor det regelmessig holdes gudstjeneste og utføres kirkelige handlinger, skal ha en eller flere kirkeklokker.

Kirkeklokker plasseres enten i kirketårnet eller i et eget utvendig rom, men slik at lyden fra klokkene også kan høres naturlig inne i kirkerommet.

Kirkeklokkene trenger en klangkasse for å komme til rette som instrument. Hensynet til håndringing skal ivaretas. Antall og størrelse bør tilpasses kirkens størrelse og de geografiske forhold i kirkens nærhet. I alminnelighet anbefales flere klokker. Store klokker er å foretrekke.

Det er fastsatt egne regler for bruk av kirkens klokker.

§ 11. *Egne stoler*

Egne stoler for liturg og medliturgen skal finnes i alterområdet. Liturgens stol bør plasseres slik at liturgen er synlig for menigheten og medliturgene, jf. Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste pkt. 22. Det skal også være stoler til bruk ved vigsel. I domkirker skal det være en egen bispestol. Det bør velges stoler som er tilpasset kirkens øvrige inventar.

Kap. 3. Liturgisk utstyr

§ 12. *Nattverdutstyr*

Til alterutstyret hører kalk og disk, vinkanne og brødeske, enkeltkalker, lys og eventuelt krusifiks. Disse bør så vidt mulig være innbyrdes avstemt i utforming og materialbruk og passe sammen med kirkens øvrige utstyr.

Når en ny kalk anskaffes, skal den utformes slik at en både kan drikke av den, helle av den, og dyppe brødet i den.

En nisje i veggen eller et sidebord kan tas i bruk til oppbevaring av alterutstyret før og etter nattverdhandlingen.

§ 13. *Lys*

Alterlysene skal være hvite, levende lys. På et lite alter bør lys og staker ikke være for høye, særlig dersom liturgen forretter bak alterbordet. Det bør fortrinnsvis brukes staker beregnet for ett lys.

En lysglobe, eller en annen form for lystenningssted med et Kristuslys sentralt plassert, kan inngå i kirkerommet. Hensynet til brannfare skal ivaretas.

Et påskelys kan fra påskenatt/1. påskedag til Kristi himmelfartsdag stå i egen stake ved siden av alterbordet. Resten av kirkeåret vil lyset normalt være plassert ved døpefonten.

Til dåpslys skal det være en lysholder som disse kan plasseres i, jf. Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste pkt. 46–49.

§ 14. *Prosesjonskors og prosesjonslys*

Et prosesjonskors og eventuelt to prosesjonslys kan tas i bruk under gudstjenesten. Prosesjonskorset plasseres normalt ved alteret i egnet fot. Prosesjonslysene plasseres enten ved alteret eller ved lesepulten ut fra den liturgiske bruken på stedet.

§ 15. *Tekstiler*

Tekstiler på alter, prekestol og lesepult avstemmes i farger og formgivning til hverandre og til hele alterområdet, og til messehaglens som hører til kirkehuset.

Tekstilene bør følge de liturgiske farger eller være kirkeårsnøytrale. Dersom alterduk brukes, skal den være hvit.

Kalkklede og servietter som brukes ved nattverd og dåp bør være av bomull eller lin.

Kap. 4. Øvrig liturgisk utstyr til en kirke

I hver kirke vil det i tillegg vanligvis være behov for:

§ 16. *Liturgiske klær*

Alba, stolaer i fire liturgiske farger, messehagler, fortrinnsvis hvit og grønn og hvite kapper for ansatte og frivillige medarbeidere ut fra behov ved gudstjenester og andre tjenester.

Kappe til bruk på kirkegård/gravlund ved gravferd.

Hvite kapper til konfirmanter.

§ 17. *Utstyr til bruk ved takkoffer*

Nødvendig utstyr til innsamling av takkoffer.

§ 18. *Bøker*

Tre bibler og tekstbøker og tre sett av de liturgiske bøker (for liturg, kirkemusiker, og sakristi). Et tilstrekkelig antall salmebøker til bruk for menigheten og koralbøker og liturgisk musikk for kirkemusikeren.

§ 19. Andre musikkinstrumenter

Andre musikkinstrumenter kan understøtte og hjelpe menighet og sangkor i tilbedelse, forkynnelse og sang. Andre instrumenter kan også ha selvstendige musikalske funksjoner, både i og utenom gudstjenesten.

§ 20. AV-utstyr

Dersom AV-utstyr inngår i kirkerommet, skal det integreres på en best mulig måte i kirkerommet. Når det benyttes, bør det ikke dekke til kunstnerisk utsmykning/altertavle eller ta oppmerksomheten bort fra alterstedet.

Kap. 5. Oppbevaring

§ 21. Et godt bevaringsmiljø.

Gammelt og nytt kirkelig inventar og utstyr skal sikres et godt bevaringsmiljø. Vedlikehold av gjenstander fra før 1850 skal konsulteres med Riksantikvaren. Gjenstander fra 1537 og tidligere anses som automatisk fredet, og vedlikehold/konservering av disse skal godkjennes av Riksantikvaren. Også yngre gjenstander kan ha stor lokal- og kulturhistorisk verdi i dag og i fremtiden, og skal forvaltes ansvarlig.

§ 22. Tekstiler

De liturgiske klær oppbevares i egnede skap. Messehaglne skal henges opp på spesialhengere av tilstrekkelig bredde eller legges i skuffer med tilstrekkelig bredde og dybde. Liturgiske tekstiler må ikke utsettes for lys, støv eller endringer i luftfuktighet under oppbevaring.

§ 23. Verdigjenstander

Sølvgjenstander og annet kostbart utstyr skal oppbevares brann- og tyverisikkert.

Kap. 6. Godkjenning

§ 24. Nytt inventar og utstyr

Alt nytt inventar og utstyr skal på forhånd være godkjent av biskopen, for fredede og listeførte kirker skjer det etter uttalelse fra Riksantikvaren. Dette gjelder også for gaver, prøveinstallasjoner og midlertidige installasjoner i kirkerommet, dersom slike ikke inngår i et arrangement. I så fall kommer regler for bruk av kirkene til anvendelse.

§ 25. Prostens myndighet

Prosten godkjenner omfanget av inventar og utstyr til lokaler som er innviet til kirkelig bruk, jf. § 2 nr. 2 og regler for bruk av kirkene § 3 bokstav c).

§ 26. Biskopens myndighet

Inventar og utstyr må ikke fjernes eller avhendes uten samtykke fra biskopen, jf. kirkeordningen § 20 fjerde ledd. Dette gjelder også midlertidig fjerning av inventar og utstyr. For fredede og listeførte kirker skal biskopen på forhånd innhente uttalelse fra Riksantikvaren.

§ 27. Menighetsrådets myndighet

Menighetsrådet avgjør om gjenstander som kan, men som ikke må være i et kirkerom, skal inngå som utstyr. Dersom dette får økonomiske konsekvenser for fellesrådet, må fellesrådet gi sin godkjenning. Menighetsrådet godkjenner om inventar midlertidig kan flyttes ut av kirkerommet. Også bestemmelser i kulturminneloven kan sette grenser for dette.

§ 28. Kulturhistoriske verdier

Ved restaurering og tiltak ut over vanlig vedlikehold, jf. kirkeordningen § 23 sjette ledd, skal det tas tilbørlig hensyn til de kulturhistoriske verdier som kirkebygget og dets inventar og utstyr representerer.

Kap. 7. Dokumentasjon

§ 29. Nasjonalt register

Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og midlertidig kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen.

§ 30. Endringer, reparasjoner mv.

Endringer, større reparasjoner o.l. av gjenstandene skal registreres. Både ved anskaffelse, endring og avhending eller kassasjon skal tillatelsen (med dato) fra vedkommende myndighet noteres. Dette gjelder også midlertidige avhendelser.

Kap. 8. Forskjellige bestemmelser

§ 31. Kirkerådets myndighet til å gjøre mindre endringer

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i forskriften.

§ 32. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. april 2015 nr. 1933 om regler om liturgisk inventar og utstyr.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten
Saksordfører: Frode Rabbevåg

Disse hadde ordet:

Frode Rabbevåg, Olav Fykse Tveit, Brit Skjelbred, Jo Hedberg.

Endringsforslag

Komiteens mindretalls forslag til endringer:

Linje 10-16: § 20 annet ledd skal lyde:

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Biskopen kan likevel samtykke i avhending og påhefte av bruksretter når særlige grunner tilsier det. **Dette må være**

godkjent av menighetsråd og menighetsmøte. Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Kirkerådet. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.

Votering:

For: 8 stemmer. Mot: 101 stemmer. Forslaget falt.

Linje 23-27 § 23 nytt femte ledd skal lyde:

Nedlegging av kirke skal godkjennes av biskopen. **Dette må være godkjent av menighetsråd og menighetsmøte.** Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. **Biskopens** ~~v~~ Vedtaket kan påklages til Kirkerådet.

Votering:

For: 10 stemmer. Mot: 99 stemmer. Forslaget falt.

Votering:

Komiteens forslag til vedtak:

For: 105 stemmer. Mot: 4 stemmer.

Forslaget ble vedtatt.

109 stemmeberettigede

Kirkemøtets vedtak

I

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

Tittel på § 20 skal lyde:

Forvaltning av kirkene og begrensning i rådighet

§ 20 annet ledd skal lyde:

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. *Biskopen* kan likevel samtykke i *avhending og påhefte av bruksretter* når særlige grunner tilsier det. *Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Kirkerådet. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.*

§ 23 fjerde ledd skal lyde:

Oppføring av ny kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

§ 23 nytt femte ledd skal lyde:

Nedlegging av kirke skal godkjennes av biskopen. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak kan påklages til Kirkerådet.

§ 23 nytt sjette ledd skal lyde:

Tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke skal godkjennes av biskopen. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak kan påklages til Kirkerådet.

§ 23 nytt syvende ledd skal lyde:

På uteområdet ved en listeført kirke som ikke har en tilknyttet gravplass, skal tiltak som ikke er søknadspåklagte etter plan- og bygningsloven og som vil kunne ha en negativ innvirkning på kulturhistoriske verdier, ikke finne sted uten biskopens godkjenning. Før biskopen treffer sin avgjørelse, skal saken forelegges rette kulturmiljømyndighet for uttalelse.

II

Endringene trer i kraft straks. Søknader om samtykke til avhending eller nedlegging av kirker som er mottatt av Kirkerådet før endringene har trådt i kraft, avgjøres av Kirkerådet med mindre vedkommende kirke er listeført. Ved listeførte kirker oversender Kirkerådet ikke avgjorte søknader til biskopen for behandling etter de nye reglene.

III

Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om regler om liturgisk inventar og utstyr i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 15 første ledd annet punktum og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 28 annet ledd bokstav d):

Kap. 1. Almennlige bestemmelser

§ 1. Formål

Kirkerommet med sitt inventar og utstyr skal tjene til Guds ære og fremme menighetens gudstjenestelige liv.

Formålet med reglene er å bestemme hva som er nødvendig liturgisk inventar og utstyr i en kirke, og hva som kan komme i tillegg til dette. Reglene gir også bestemmelser om utforming, godkjenning, bruk og forvaring av inventar og utstyr.

§ 2. Virkeområde

Retningslinjene gjelder

3. Kirker i henhold til kirkeordningen § 19 første ledd. Dette er soknekirker og kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller

som etter 1. januar 2021 er godkjent som kirke av Kirkerådet i medhold av kirkeordningen § 23 fjerde ledd.

4. Den kirkelige bruk av forsamlingslokaler og kapeller som ikke er vigslet til kirke, men som benyttes som kirkelokaler, jf. tjenesteordning for biskoper § 14 annet ledd og tjenesteordning for proster § 7 første ledd bokstav j).

§ 3. Definisjon

Inventar: Gjenstander som har sin permanente plassering i kirkerommet, enten det er fast montert eller løst. Kirkeklokker er å regne som inventar i dette regelverket.

Utstyr: Gjenstander som brukes regelmessig i kirkerommet, men som ikke er permanent plassert der.

§ 4. Generelle bestemmelser

Kirken kan ta all kunst, alle kunstformer og alle kunstuttrykk i bruk i kirkerommet med dets liturgiske inventar og utstyr, så sant det tjener det kristne budskap og lar kirkerommets særlige egenart komme til utfoldelse.

Håndverk, materialer og utforming av liturgisk inventar og utstyr skal være av høy kvalitet.

Innredningen av kirkerommet skal fremme fleksibel praksis og det bør derfor vises tilbakeholdenhet med å bolte inventar fast i gulvet.

Det skal tas tilbørlig hensyn til de kulturhistoriske verdier som kirkebygget og dets inventar og utstyr representerer.

Kap. 2. Liturgisk inventar

§ 5. Alter

En kirke skal ha ett hovedalter. Alteret bør ha en slik tyngde og verdighet at det fremstår som kirkerommets samlede midtpunkt også når rommet ikke er i bruk.

Hovedalteret er et permanent inventar i kirkerommet og skal ikke fjernes, flyttes eller tildekkes.

I kirkerom der alteret er plassert langt fra menigheten, kan det innføres et frittstående alter som kirkerommets sentralalter. Det frittstående alteret skal ha sin permanente plass i kirkerommet eller annet sted i kirkebygget når det ikke er i bruk. Det kan også finnes sidealtere til bruk for mindre forsamlinger. Disse kan også anvendes som bønnestasjoner under gudstjenesten og når kirkerommet er åpent for besøkende til meditasjon og bønn.

Når nye kirker bygges, skal alteret være frittstående. Alteret bør stå så langt ut fra bakveggen at liturgen kan forrette vendt mot menigheten, og at menigheten lett kan passere når ofringen skjer ved gang rundt alteret.

§ 6. Alterring

En alterring/alterskranke skal inngå i en kirke. Den består av knefall og støtteskranke, og kan være fast eller flyttbar.

§ 7. Døpefont

Døpefonten er et permanent inventar i kirkerommet og skal være plassert lett synlig for menigheten, fortrinnsvis i kirkeskipet. I nye kirkebygg bør det sikres god plass rundt døpefonten. Den skal være utformet slik at den i bruk gir en vanndybde på minst 5 cm.

Når det bygges nye kirker, kan menigheten også søke om å tilrettelegge for dåp ved neddykking.

§ 8. Prekestol og lesepult

Prekestol og lesepult skal være slik plassert at forkynnelsen og lesningene høres overalt i kirkerommet, og slik at predikant og tekstleser om mulig kan sees av alle. Bokbrettet på prekestolen og lesepulten bør kunne reguleres i høyden. Prekestol og lesepult kan forenes i ett og samme inventar. Det bør fortrinnsvis ha fast plassering.

§ 9. Orgel

Pipeorgelet er kirkens tradisjonelle hovedinstrument. Orgelet skal understøtte og hjelpe menighet og sangkor i tilbedelse, forkynnelse og sang. Det har også selvstendige musikalske funksjoner, både i og utenom gudstjenesten.

Orgelets plassering og utforming avklares i et nært samarbeid med orgelbygger, orgelsakkyndig konsulent og arkitekt. I nye kirker bør orgelets plassering være slik at kirkemusikeren kan lede et sangkor fra sin plass ved orgelet.

§ 10. Kirkeklokker

Kirker/kapell og andre kirkelige bygg eller rom hvor det regelmessig holdes gudstjeneste og utføres kirkelige handlinger, skal ha en eller flere kirkeklokker.

Kirkeklokker plasseres enten i kirketårnet eller i et eget utvendig rom, men slik at lyden fra klokkene også kan høres naturlig inne i kirkerommet.

Kirkeklokkene trenger en klangkasse for å komme til rette som instrument. Hensynet til håndringing skal ivaretas. Antall og størrelse bør tilpasses kirkens størrelse og de geografiske forhold i kirkens nærhet. I alminnelighet anbefales flere klokker. Store klokker er å foretrekke.

Det er fastsatt egne regler for bruk av kirkens klokker.

§ 11. Egne stoler

Egne stoler for liturg og medliturger skal finnes i alterområdet. Liturgens stol bør plasseres slik at liturgen er synlig for menigheten og medliturgene, jf. Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste pkt. 22. Det skal også være stoler til bruk ved vigsel. I domkirker skal det være en egen bispestol. Det bør velges stoler som er tilpasset kirkens øvrige inventar.

Kap. 3. Liturgisk utstyr

§ 12. Nattverdutstyr

Til alterutstyret hører kalk og disk, vinkanne og brødeske, enkeltkalker, lys og eventuelt krusifiks. Disse bør så vidt mulig være innbyrdes avstemt i utforming og materialbruk og passe sammen med kirkens øvrige utstyr.

Når en ny kalk anskaffes, skal den utformes slik at en både kan drikke av den, helle av den, og dyppe brødet i den.

En nisje i veggen eller et sidebord kan tas i bruk til oppbevaring av alterutstyret før og etter nattverdhandlingen.

§ 13. Lys

Alterlysene skal være hvite, levende lys. På et lite alter bør lys og staker ikke være for høye, særlig dersom liturgen forretter bak alterbordet. Det bør fortrinnsvis brukes staker beregnet for ett lys.

En lysglobe, eller en annen form for lystenningssted med et Kristuslys sentralt plassert, kan inngå i kirkerommet. Hensynet til brannfare skal ivaretas.

Et påskelys kan fra påskenatt/1. påskedag til Kristi himmelfartsdag stå i egen stake ved siden av alterbordet. Resten av kirkeåret vil lyset normalt være plassert ved døpefonten.

Til dåpslys skal det være en lysholder som disse kan plasseres i, jf. Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste pkt. 46–49.

§ 14. Prosesjonskors og prosesjonslys

Et prosesjonskors og eventuelt to prosesjonslys kan tas i bruk under gudstjenesten. Prosesjonskorset plasseres normalt ved alteret i egnet fot. Prosesjonslysene plasseres enten ved alteret eller ved lesepulten ut fra den liturgiske bruken på stedet.

§ 15. Tekstiler

Tekstiler på alter, prekestol og lesepult avstemmes i farger og formgivning til hverandre og til hele alterområdet, og til messehaglene som hører til kirkehuset.

Tekstilene bør følge de liturgiske farger eller være kirkeårsnøytrale. Dersom alterduk brukes, skal den være hvit.

Kalkklede og servietter som brukes ved nattverd og dåp bør være av bomull eller lin.

Kap. 4. Øvrig liturgisk utstyr til en kirke

I hver kirke vil det i tillegg vanligvis være behov for:

§ 16. Liturgiske klær

Alba, stolaer i fire liturgiske farger, messehagler, fortrinnsvis hvit og grønn og hvite kapper for ansatte og frivillige medarbeidere ut fra behov ved gudstjenester og andre tjenester.

Kappe til bruk på kirkegård/gravlund ved gravferd.

Hvite kapper til konfirmanter.

§ 17. Utstyr til bruk ved takkoffer

Nødvendig utstyr til innsamling av takkoffer.

§ 18. Bøker

Tre bibler og tekstabøker og tre sett av de liturgiske bøker (for liturg, kirkemusiker, og sakristi). Et tilstrekkelig antall salmebøker til bruk for menigheten og koralbøker og liturgisk musikk for kirkemusikeren.

§ 19. Andre musikkinstrumenter

Andre musikkinstrumenter kan understøtte og hjelpe menighet og sangkor i tilbedelse, forkynnelse og sang. Andre instrumenter kan også ha selvstendige musikalske funksjoner, både i og utenom gudstjenesten.

§ 20. AV-utstyr

Dersom AV-utstyr inngår i kirkerommet, skal det integreres på en best mulig måte i kirkerommet. Når det benyttes, bør det ikke dekke til kunstnerisk utsmykning/altertavle eller ta oppmerksomheten bort fra alterstedet.

Kap. 5. Oppbevaring

§ 21. Et godt bevaringsmiljø.

Gammelt og nytt kirkelig inventar og utstyr skal sikres et godt bevaringsmiljø. Vedlikehold av gjenstander fra før 1850 skal konsulteres med Riksantikvaren. Gjenstander fra

1537 og tidligere anses som automatisk fredet, og vedlikehold/konservering av disse skal godkjennes av Riksantikvaren. Også yngre gjenstander kan ha stor lokal- og kulturhistorisk verdi i dag og i fremtiden, og skal forvaltes ansvarlig.

§ 22. Tekstiler

De liturgiske klær oppbevares i egnede skap. Messehaglne skal henges opp på spesialhengere av tilstrekkelig bredde eller legges i skuffer med tilstrekkelig bredde og dybde.

Liturgiske tekstiler må ikke utsettes for lys, støv eller endringer i luftfuktighet under oppbevaring.

§ 23. Verdigjenstander

Sølvgjenstander og annet kostbart utstyr skal oppbevares brann- og tyverisikkert.

Kap. 6. Godkjenning

§ 24. Nytt inventar og utstyr

Alt nytt inventar og utstyr skal på forhånd være godkjent av biskopen, for fredede og listeførte kirker skjer det etter uttalelse fra Riksantikvaren. Dette gjelder også for gaver, prøveinstallasjoner og midlertidige installasjoner i kirkerommet, dersom slike ikke inngår i et arrangement. I så fall kommer regler for bruk av kirkene til anvendelse.

§ 25. Prostens myndighet

Prosten godkjenner omfanget av inventar og utstyr til lokaler som er innviet til kirkelig bruk, jf. § 2 nr. 2 og regler for bruk av kirkene § 3 bokstav c).

§ 26. Biskopens myndighet

Inventar og utstyr må ikke fjernes eller avhendes uten samtykke fra biskopen, jf. kirkeordningen § 20 fjerde ledd. Dette gjelder også midlertidig fjerning av inventar og utstyr. For fredede og listeførte kirker skal biskopen på forhånd innhente uttalelse fra Riksantikvaren.

§ 27. Menighetsrådets myndighet

Menighetsrådet avgjør om gjenstander som kan, men som ikke må være i et kirkerom, skal inngå som utstyr. Dersom dette får økonomiske konsekvenser for fellesrådet, må fellesrådet gi sin godkjenning. Menighetsrådet godkjenner om inventar midlertidig kan flyttes ut av kirkerommet. Også bestemmelser i kulturminneloven kan sette grenser for dette.

§ 28. Kulturhistoriske verdier

Ved restaurering og tiltak ut over vanlig vedlikehold, jf. kirkeordningen § 23 sjetten ledd, skal det tas tilbørlig hensyn til de kulturhistoriske verdier som kirkebygget og dets inventar og utstyr representerer.

Kap. 7. Dokumentasjon

§ 29. Nasjonalt register

Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og midlertidig kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen.

§ 30. Endringer, reparasjoner mv.

Endringer, større reparasjoner o.l. av gjenstandene skal registreres. Både ved anskaffelse, endring og avhending eller kassasjon skal tillatelsen (med dato) fra vedkommende myndighet noteres. Dette gjelder også midlertidige avhendelser.

Kap. 8. Forskjellige bestemmelser

§ 31. Kirkerådets myndighet til å gjøre mindre endringer

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i forskriften.

§ 32. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. april 2015 nr. 1933 om regler om liturgisk inventar og utstyr.

For: 105 stemmer. Mot: 4 stemmer.
109 stemmeberettigede.

KM 15/21 Mer himmel på en truet jord – Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030

Saksdokument:

KM 15/21 Mer himmel på en truet jord – Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030
KM 15.1/21 Endelig innstilling fra komité F

Første plenumsbehandling før komitébehandling

Sammendrag

Kirkemøtet 2017 ba i sak KM 16/17 om at det forberedes en sak om fremdrift og måloppnåelse på kirkens arbeid med klima og miljø til Kirkemøtet i 2021. Denne saken presenterer status for arbeidet og føringer for veien videre. Mange meldinger om ekstremvær over hele kloden, og offentliggjøringen av første del av FN-klimapanelets sjette hovedrapport sommeren 2021 bekrefter nødvendigheten av at hele verdenssamfunnet handler resolutt og raskt. Klimafotavtrykksanalysen for 2017, som viser at Den norske kirke ikke har redusert sine utslipp fra 2012 til 2017, er et viktig bakgrunnsdokument for del to av saken. Saken har fire deler: En del om teologi og tenkning knyttet til klima og miljø (1), en del om hvordan Den norske kirke skal redusere sine utslipp (2), en del om kirkens samfunnsansvar og påvirkningsmuligheter (3), og en om å utfordre enkeltmennesker til erkjennelse, omvendelse og endret atferd (4).

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

Menneskers handlinger truer livet på jorden. Kirken er kalt til omsorg for alt det skapte. Derfor vil Kirkemøtet:

1. Styrke den teologiske bevisstheten om klima, miljø og bærekraft

- aktualisere forvalteransvaret i møte med dagens klima- og miljøutfordringer i kirkens forkynnelse, undervisning, diakoni og kommunikasjon
- styrke kompetansen blant ansatte om kirkens bidrag til å nå bærekraftsmålene og ta i bruk Bispemøtets dokument «Guds skaperverk – vårt hjem»
- styrke den interreligiøse dialogen om klima og miljø

2. Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å

- kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 53 % innen 2030
- prioritere bærekraft og utslippsreduksjoner i forvaltning av kirkebygg og vektlegge klimafotavtrykk ved nye kirkebygg
- stille krav om bærekraft ved innkjøp og anskaffelser og kapitalforvaltning

- utvikle en arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft
- bruke egen kapital til å fremme bærekraft
- gjøre Den norske kirke klimanøytral fra 2030 ved at virksomheten kompenserer for sine utslipp

3. Påvirke politikk og handlingsmønster ved blant annet å

- være en pådriver for at det norske samfunnet oppfyller forpliktelsene som ligger i Parisavtalen og bærekraftsmålene
- oppmuntre myndighetene til å ta grep som bidrar til at enkeltpersoner kan endre sin livstil i bærekraftig retning
- øke bevisstheten om og vern av biologisk mangfold, både i eget arbeid og politisk påvirkningsarbeid
- i nært samarbeid med Kirkens Nødhjelp, Det lutherske verdensforbund, Kirkens verdensråd, Act Alliance og Samarbeid menighet og misjon (SMM), ha særlig oppmerksomhet på internasjonalt samarbeid og solidaritet og vise hvordan lokalt og globalt engasjement henger sammen
- inkludere urfolks kunnskap og erfaringer om bruk av natur i sårbare områder
- være særlig oppmerksom på at arbeidet med det grønne skiftet ikke uforholdsmessig griper inn i og rammer samers og andre urfolks livsgrunnlag

4. Utfordre til erkjennelse, omvendelse og endret atferd i møte med et truet skaperverk

- Tilby bibelstudier og samtalegrupper om teologiske perspektiver på klima og miljø
- Stimulere til handlingsalternativer, slik som gjenbruk, bytte- og utlånsordninger og klimavennlige arrangementer i lokalsamfunnet.
- Vise hvordan kristen tro og håp kan oppmuntre den enkelte til radikale endringer av forbruksmønster.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Linn Strømme Hummelvoll

Disse hadde ordet:

Linn Strømme Hummelvoll, Jo Hedberg, Vidar L. Haanes, Thor Magne Seland, Erik Birkedal, Anne Lise Ådnøy, Odd Einar Dørum, Thore Christiansen, Brit Skjelbred, Ingeborg Midttømme, Gaute Nordbye, Tobias Wang, Dennis Lund, Marta Bjørnøy Lalim, Kari Veiteberg

Endringsforslag

Jo Hedberg: Linje1- alternativ til vedtak: Som kirke skal vi ta forvalteransvaret på alvor. Som kirke skal vi leve slik at vi tar vare på, verner om alt liv i Guds skaperverk, deriblant også menneskene. Gud har bedt oss om å passe og dyrke skaperverket. Dette er en del av kirkens kall og mandat og må aldri glemmes.

Thor Magne Seland: pkt 4. Vise hvordan kristen tro og håp kan oppmuntre den enkelte til gjennomførbare endringer av forbruksmønster.

Ingeborg Midttømme – linje 11: Ta i bruk Bærekraftsboka (FNs bærekraftsmål i lys av kristen tro).

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité F

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2017 ba i sak KM 16/17 om at det forberedes en sak om fremdrift og måloppnåelse på kirkens arbeid med klima og miljø til Kirkemøtet i 2021. Denne saken presenterer status for arbeidet og føringer for veien videre. Mange meldinger om ekstremvær over hele kloden, og offentliggjøringen av første del av FN-klimapanelets sjette hovedrapport sommeren 2021 bekrefter nødvendigheten av at hele verdenssamfunnet handler resolutt og raskt. Klimafotavtrykksanalysen for 2017, som viser at Den norske kirke ikke har redusert sine utslipp fra 2012 til 2017, er et viktig bakgrunnsdokument for del to av saken. Saken har fire deler: En del om teologi og tenkning knyttet til klima og miljø (1), en del om hvordan Den norske kirke skal redusere sine utslipp (2), en del om kirkens samfunnsansvar og påvirkningsmuligheter (3), og en om å utfordre enkeltmennesker til erkjennelse, omvendelse og endret atferd (4).

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn for forslaget til vedtak, og har merket seg at saken har vært behandlet flere ganger i Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd. Komiteen mener at saksdokumentet gir en god og informativ innføring i et meget omfattende saksfelt og et allsidig, sterkt og langvarig engasjement i kirken. Det er 25 år siden Kirkemøtet 1996 i sak KM 10/96 *Forbruk og rettferd* satte sakskomplekset med forbruk, rettferd, miljø og bærekraftig utvikling tydelig og vedvarende på dagsorden til hele Den norske kirke. Dette har siden da blitt bekreftet og forsterket gjennom allsidig engasjement på alle nivåer i kirken og en rekke kirkemøtebehandlinger.

I dag har omfanget av klimakrisen, tap av biologisk mangfold og problemene knyttet til urettferdig fordeling av ressurser, økt faretruende. Kirkemøtet 2021 ble avholdt samtidig med FN's klimatoppmøte COP 26 i Glasgow, der verdens nasjoner ble enige om måter å begrense utslipp av klimagasser. FN's generalsekretær snakket i denne sammenheng om kode rød for menneskeheten. Komiteen deler derfor erkjennelsen av det eksistensielle alvor i disse spørsmål med mange mennesker på vår klode i dag.

Komiteen deler vurderingene som Ungdommens kirkemøte uttrykker i sak UKM 05/21:

«Altfor mange mangler fortsatt kunnskap om hvorfor miljø og klima angår kirken og hva de selv kan gjøre. Kirkens klimafotavtrykksanalyser i 2012 og 2017 viser at kirkens klimagassutslipp har gått opp. Oppfølgingen av den første analysen var for dårlig, samlet sett. UKM mener at dette er uakseptabelt. Hvorfor er det slik? Skyldes det likegyldighet, at man føler seg små og maktesløse? Eller at man forventer handling av andre? Har de rett, de som mener at deler av kristen tro, en ensidig

vektlegging av verset «legg jorden under dere»¹, har bidratt til legitimering av menneskehetens ødeleggelse av naturen? Vi trenger møteplasser for å snakke om alt dette.

UKM mener at kirken må bli enda tydeligere og støtter at Kirkemøte 2021 skal behandle sin teologi, sin egen drift, sin stemme i det offentlige rom og sin veiledning av enkeltmennesker i forhold til disse spørsmålene. Det haster. UKM forventer derfor en konsekvent oppfølging på alle disse områdene etter Kirkemøte.»

Komiteen er enig i at disse store utfordringene krever handling av alle, og i særlig grad utfordrer oss som kirke. Vår tro på Gud som skaper, frelser og livgiver av hele skaperverket og vårt selvbilde som mennesker som er skapt i Guds bilde, elsket, kalt til tro og sendt til å tjene forplikter oss til handling og forvalteransvar. Komiteen mener at vi som kirke har en solid bibelsk og teologisk begrunnelse for vårt forvalteransvar. Samtidig må vi kunne formulere vårt kristne engasjement med et språk som deles av hele samfunnet. Et godt eksempel her er Dnks *Bærekraftsboka – FNs bærekraftsmål i lys av kristen tro*. Her er ansvar og engasjement for hvert enkelt bærekraftsmål begrunnet gjennom en god teologisk refleksjon.

Komiteen støtter at forslaget til vedtak i saken beskriver oppfølgingen under de fire tematiske overskriftene. Komiteen har presisert formuleringen til det første punktet til «*Styrke den teologiske bevisstheten om sammenhengen mellom troen på Den treeninge Gud og klima, miljø og bærekraft*». Overskriftene gir etter komiteens oppfatning nødvendig bredde for engasjement i hele kirken og i kirkens samvirke med andre både lokalt, nasjonalt og globalt. Komiteen vil peke på de mange gode ressurser som er utarbeidet og kan brukes i dette arbeidet.²

Komiteen vil foreslå å justere opp andelen for å kutte klimautslipp for reisevirksomhet. Når det gjelder konkrete mål for beregning av mål for reduksjon i kirkens klimagassutslipp, viser komiteen til rapporten *Norways Fair Share of meeting the Paris agreement*, utarbeidet av Stockholm Environment Institute på oppdrag fra bl.a. Kirkens Nødhjelp.³

Siden begrepet *bærekraft* er brukt mange ganger i dokumentet, vises det til FNs bærekraftsdefinisjon, samt drøftingen av dette begrepet i kirkelig sammenheng som er omtalt i KM 05/08 Bærekraft og skaperverk og på Den norske kirkes nettsider.⁴

En adekvat oppfølging av denne saken vil kreve samhandling med mange aktører i og utenfor kirken, samt at det lages grundige og ambisiøse handlingsplaner for de neste årene frem mot

¹ 1.Mos 1,28

² Se for eksempel *Bærekraftsboka* (<http://xn--brekraftsboka-3fb.no/>) og boken *Gud og miljøet* skrevet av Kjell Arne Norum

³ Rapporten «*Norway's Fair Share of meeting the Paris agreement*» presenterer en utredning av hva som er Norges rettfærdige andel av nødvendige globale utslippskutt, samt Norges rettfærdige andel av kostnadene for at utviklingslandenes klimatilpasninger. Rapporten ble utarbeidet 2018 på oppdrag fra Kirkens Nødhjelp, Regnskogfondet, Naturvernforbundet og Forum for utvikling og miljø. Se https://www.kirkensnodhjelp.no/globalassets/lanserte-rapporter/2018/norways-fair-share-2018_web.pdf

⁴ <https://kirken.no/nb-NO/gronnkirke/Tema/b%C3%A6rekraft%20og%20b%C3%A6rekraftsm%C3%A5lene/>

2030. Derfor er komiteen glad for de mange samarbeidsrelasjonene som er etablert. Disse må videreutvikles. Komiteen vil takke Den norske kirkes presteforening og KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for å ha levert konkrete og konstruktive innspill for støtte til og samarbeid i denne saken. Komiteen vil oversende innspillene til Kirkerådet og ber om at disse tas med i utarbeidelsen av handlingsplanene.

Komiteen mener det er viktig å presisere en del punkter i vedtaket for å tydeliggjøre alvoret i saken. Det gjelder bl.a. et punkt om samarbeid og dialog, en skjerping av målsetting for reduksjon av klimagassutslipp fra reisevirksomhet til 60%, intensivering og revidering av arbeid med grønne menigheter, styrke perspektivene i trosopplæring og konfirmasjonsundervisning, at kirken må ha en tydelig stemme i samfunnsdebatten, samt et punkt som peker på faren for økt ulikhet gjennom arbeid med det grønne skifte. Under område 3 foreslår komiteen å flytte punktet «inkludere urfolks kunnskap og erfaringer om bærekraftig bruk av naturen» lenger fram i vedtaket for å vise sammenhengen med det andre punktet som omtaler kunnskapsgrunnlaget som kirken vil orientere seg etter. Komiteen foreslår å nevne FNs klimapanel og IEA (det internasjonale energibyrået) for å tydeliggjøre kunnskapsgrunnlaget. Komiteen har diskutert bruken av ordet «radikale endringer» i fjerde punkt, strekpunkt fire opp mot andre beskrivende ord som for eksempel «gjennomførbare» eller «omfattende» endringer, men har konkludert med at ordet «radikale» fungerer best for å understreke alvoret i og nødvendigheten av saken.

Komiteen har lagt til et vedtakspunkt med en anbefaling til den norske regjering om å lytte til IEAs rapport NetZero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector, May 2021. I rapporten fremkommer det at verdens samlede olje-, kull- og gassforbruk må falle raskt mot 2030 og nå «zero null» innen 2050. IEAs poeng er at forbruket må så raskt ned at vi allerede har funnet det vi trenger/ det som kan forbrukes dersom Parisavtalens mål om å begrense global oppvarming til 1,5 grader skal kunne nås. Ytterligere leteaktivitet er ikke forenlig med IEAs anbefaling.

Komiteen har særlig drøftet de konkrete forslagene som er kommet til vår sak fra Ungdommens kirkemøte 2021 i sak UKM 05/21 *Sorg, sinne, handling og håp*. Inspirert av den svenske kirkes *färdplan for klimatet* ber UKM at det bevilges 25 millioner kroner årlig mot 2030 for å sørge for tilstrekkelig økonomi og arbeidskraft til dette arbeidsfelt i Den norske kirke. Midlene skal bl.a. brukes til fagrådgivere i bispedømmene som kan veilede, inspirere og følge opp menigheter og fellestråd lokalt i dette arbeidet, samt andre tiltak. Komiteen vil på linje med UKM understreke den presserende nødvendigheten å stille flere nødvendige midler og økt bemanning til disposisjon for dette arbeidet. Ikke minst er det nødvendig med personelle ressurser på bispedømmenivå som kan følge opp, inspirere og veilede menighetene og fellestrådene på lokalplan, og som kan være bindeledd til kirken på nasjonalt nivå. Komiteen mener at den konkrete oppfølgingen må skje i forbindelse med at Kirkerådet, bispedømmerådene og de kirkelige fellestrådene utarbeider sine handlingsplaner for dette arbeidet og foreta tilhørende prioriteringer i sitt budsjettarbeid, for eksempel gjennom strategiske midler. Dette foreslås som nytt punkt under vedtakspunkt 2.

Forslag til vedtak

Menneskers handlinger truer livet på jorden. Kirken er kalt til omsorg for alt det skapte. Derfor vil Kirkemøtet:

1. Styrke den teologiske bevisstheten om sammenhengen mellom troen på Den treenige Gud og klima, miljø og bærekraft ved å

- etterleve vårt gudgitte kall, vårt forvalter- og medarbeideransvar i møte med dagens klima- og miljøutfordringer i kirkens forkynnelse, undervisning, diakoni og kommunikasjon
- styrke ansattes kompetanse om og engasjement for kirkens bidrag til å nå bærekraftsmålene
- ta i bruk på alle plan i kirken Bispemøtets dokument «Guds skaperverk – vårt hjem» og *Bærekraftsboka*
- Inspirere til samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt med alle mennesker av god vilje og styrke den interreligiøse dialogen om klima og miljø

2. Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å

- kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60 % innen 2030
- prioritere bærekraft og utslippsreduksjoner i forvaltning av kirkebygg og
- vektlegge klimafotavtrykk ved nye kirkebygg
- stille strenge krav om rettferdig handel og bærekraft ved innkjøp, anskaffelser og kapitalforvaltning
- utvikle en arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft
- bruke egen kapital til å fremme bærekraft
- gjøre Den norske kirke klimanøytral fra 2030 ved at virksomheten
- kompensere for sine klimautslipp
- revidere *Grønn Menighet* med mål om å styrke forpliktelsen, engasjementet og motivasjonen i klimaarbeidet lokalt
- stimulere alle menigheter til å bli Grønn Menighet innen 2030
- utarbeide konkrete handlingsplaner i Kirkerådet og i bispedømmerådene og foreta tilhørende prioriteringer i budsjettarbeidet

3. Påvirke politikk og handlingsmønster ved blant annet å

- være en tydeligere stemme i samfunnsdebatten
- være en pådriver for at det norske samfunnet følger forskningsbaserte råd fra FN og IEA (det internasjonale energibyrået) for å kunne oppfylle de forpliktelsene som ligger i Parisavtalen og bærekraftsmålene.
- be den norske regjeringen lytte til anbefalingen fra IEAs rapport NetZero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector, May 2021, om å stanse ytterligere leteaktivitet etter olje og gass på norsk sokkel
- inkludere urfolks kunnskap og erfaringer om bærekraftig bruk av naturen
- oppmuntre myndighetene til å ta effektive grep som bidrar til at enkeltpersoner kan endre sin livsstil i bærekraftig retning
- øke bevisstheten om og vern av biologisk mangfold, både i eget arbeid og politisk påvirkningsarbeid
- i nært samarbeid med Kirkens Nødhjelp, Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd, Act Alliance og Samarbeid menighet og misjon (SMM), ha særlig oppmerksomhet på internasjonalt samarbeid og solidaritet og vise hvordan lokalt og globalt engasjement henger sammen
- være særlig oppmerksom på at arbeidet med det grønne skiftet ikke uforholdsmessig griper inn i og rammer samers og andre urfolks livsgrunnlag

- styrke bevisstheten om at det grønne skiftet ikke skal bidra til økt sosial og økonomisk ulikhet i vårt samfunn

4. Utfordre til erkjennelse, omvendelse og endret atferd i møte med et truet skaperverk gjennom å

- tilby kurs, bibelstudier og samtalegrupper om teologiske perspektiver på klima og miljø
- motivere menighetene til å styrke perspektivene på bærekraft, klima og miljø i trosopplæringen og konfirmasjonsundervisningen
- stimulere til handlingsalternativer, slik som å handle lokalt, etisk og økologisk, benytte seg av gjenbruk, bytte- og utlånsordninger og klimavennlige arrangementer i lokalsamfunnet.
- vise hvordan kristen etikk, tro og håp kan oppmuntre den enkelte til radikale endringer av forbruksmønster.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Sara Ellen Anne Eira

Disse hadde ordet:

Sara Ellen Anne Eira, Olav Fykse Tveit, Marta Bjørnøy Lalim, Erling Birkedal, Olav Øygard, Nora Antonsen, Odd Einar Dørum, Kristin Gunleiksrud Raaum, Jon Henrik Gulbrandsen, Therese Egebakken, Karl Johan Kirkebø, Herborg Oline Finnset, Filip Hovland, Finn Ragnvald Huseby, Rolf Steffensen, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Anne Lise Ådnøy, Inga Stoveland Dekko, Jo Hedberg, Arild Mikkelsen, Tove Karoline Knutsen, Oddny Irene Miljeteig.

Endringsforslag fra første behandling

Jo Hedberg: Linje 1- alternativ til vedtak: Som kirke skal vi ta forvalteransvaret på alvor. Som kirke skal vi leve slik at vi tar vare på, verner om alt liv i Guds skaperverk, deriblant også menneskene. Gud har bedt oss om å passe og dyrke skaperverket. Dette er en del av kirkens kall og mandat og må aldri glemmes.

Ansees som ivaretatt av komiteen, men opprettholder forslaget.

Votering:

For: 8 stemmer. Mot: 97 stemmer – forslaget falt.

Thor Magne Seland: pkt. 4. Vise hvordan kristen tro og håp kan oppmuntre den enkelte til gjennomførbare endringer av forbruksmønster.

Forslaget avvist av komiteen – trekker forslaget.

Ingeborg Midttømme – linje 11: Ta i bruk Bærekraftsboka (FNs bærekraftsmål i lys av kristen tro). Forslaget er innarbeidet av komiteen.

Behold punkt 3 i vedtakspunkt 3.

Votering:

For: 91 stemmer. Mot: 14 stemmer – punktet består.

Votering av komiteens forslag til vedtak

For: 103 stemmer. Mot: 2 stemmer.

105 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Menneskers handlinger truer livet på jorden. Kirken er kalt til omsorg for alt det skapte. Derfor vil Kirkemøtet:

1. **Styrke den teologiske bevisstheten om sammenhengen mellom troen på Den treenige Gud og klima, miljø og bærekraft ved å**
 - etterleve vårt gudgitte kall, vårt forvalter- og medarbeideransvar i møte med dagens klima- og miljøutfordringer i kirkens forkynnelse, undervisning, diakoni og kommunikasjon
 - styrke ansattes kompetanse om og engasjement for kirkens bidrag til å nå bærekraftsmålene
 - ta i bruk på alle plan i kirken Bispemøtets dokument «Guds skaperverk – vårt hjem» og *Bærekraftsboka*
 - inspirere til samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt med alle mennesker av god vilje og styrke den interreligiøse dialogen om klima og miljø

2. **Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å**
 - kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60 % innen 2030
 - prioritere bærekraft og utslippsreduksjoner i forvaltning av kirkebygg og
 - vektlegge klimafotavtrykk ved nye kirkebygg
 - stille strenge krav om rettferdig handel og bærekraft ved innkjøp, anskaffelser og kapitalforvaltning
 - utvikle en arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft
 - bruke egen kapital til å fremme bærekraft
 - gjøre Den norske kirke klimanøytral fra 2030 ved at virksomheten
 - kompenserer for sine klimautslipp
 - revidere *Grønn Menighet* med mål om å styrke forpliktelsen, engasjementet og motivasjonen i klimaarbeidet lokalt
 - stimulere alle menigheter til å bli Grønn Menighet innen 2030
 - utarbeide konkrete handlingsplaner i Kirkerådet og i bispedømmerådene og foreta tilhørende prioriteringer i budsjettarbeidet

3. **Påvirke politikk og handlingsmønster ved blant annet å**
 - være en tydeligere stemme i samfunnsdebatten

- være en pådriver for at det norske samfunnet følger forskningsbaserte råd fra FN og IEA (det internasjonale energibyrået) for å kunne oppfylle de forpliktelsene som ligger i Parisavtalen og bærekraftsmålene.
- be den norske regjeringen lytte til anbefalingen fra IEAs rapport NetZero by2050 A Roadmap for the Global Energy Sector, May 2021, om å stanse ytterligere leteaktivitet etter olje og gass på norsk sokkel
- inkludere urfolks kunnskap og erfaringer om bærekraftig bruk av naturen
- oppmuntre myndighetene til å ta effektive grep som bidrar til at enkeltpersoner kan endre sin livsstil i bærekraftig retning
- øke bevisstheten om og vern av biologisk mangfold, både i eget arbeid og politisk påvirkningsarbeid
- i nært samarbeid med Kirkens Nødhjelp, Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd, Act Alliance og Samarbeid menighet og misjon (SMM), ha særlig oppmerksomhet på internasjonalt samarbeid og solidaritet og vise hvordan lokalt og globalt engasjement henger sammen
- være særlig oppmerksom på at arbeidet med det grønne skiftet ikke uforholdsmessig griper inn i og rammer samers og andre urfolks livsgrunnlag
- styrke bevisstheten om at det grønne skiftet ikke skal bidra til økt sosial og økonomisk ulikhet i vårt samfunn

4. Utfordre til erkjennelse, omvendelse og endret atferd i møte med et truet skaperverk gjennom å

- tilby kurs, bibelstudier og samtalegrupper om teologiske perspektiver på klima og miljø
- motivere menighetene til å styrke perspektivene på bærekraft, klima og miljø i trosopplæringen og konfirmasjonsundervisningen
- stimulere til handlingsalternativer, slik som å handle lokalt, etisk og økologisk, benytte seg av gjenbruk, bytte- og utlånsordninger og klimavennlige arrangementer i lokalsamfunnet
- vise hvordan kristen etikk, tro og håp kan oppmuntre den enkelte til radikale endringer av forbruksmønster

For: 103 stemmer. Mot: 2 stemmer.
105 stemmeberettigede.

KM 16/21 Fjernmøter og skriftlig saksbehandling i kirkelige rådsorganer

Saksdokument:

KM 16/21 Fjernmøter og skriftlig saksbehandling i kirkelige rådsorganer
KM 16.1/21 Første innstilling fra komité D

Første innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelig fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet er i hovedsak like, men Kirkemøtet vedtok i 2019 å åpne for at det i større grad kan gjennomføres fjernmøter (videomøter) og skriftlig saksbehandling i bispedømmerådene. På grunn av koronasituasjonen ble det 17. mars 2020 midlertidig åpnet for at tilsvarende regler skulle gjelde for menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet. På bakgrunn av erfaringene med fjernmøter og skriftlig saksbehandling siden den gang, har Kirkerådet vedtatt å fremme en sak til Kirkemøtet i 2021 for å åpne for fjernmøter i menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet på permanent basis (sak KR 49/20).

Forslaget til endringer i de gjeldende regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet og regler for Kirkerådets virksomhet, har vært på bred høring høsten 2020, sammen med forslag til nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter i menighetsråd og kirkelig fellesråd og forslag til nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter for Kirkerådet. De to førstnevnte regelsettene ligger det til Kirkemøtet å fastsette, mens de to siste regelsettene ligger det til Kirkerådet å fastsette. Saken som går til Kirkemøtet er derfor avgrenset til å dreie seg om de overordnede bestemmelsene i virksomhetsreglene, mens Kirkerådet i desember 2021 vil få til behandling en sak om fastsettelse av de nærmere reglene.

På grunn av en regelteknisk avklaring med Forskriftsenheten i Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet, må de gjeldende virksomhetsreglene som er fastsatt med hjemmel i kirkeloven oppheves og fastsettes på nytt med hjemmel i trossamfunnsloven. Av praktiske grunner, foreslås det at dette gjøres i samme sak.

Det er kun § 2 nr. 2 og nr. 3 i virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet som det har vært utredet endringer til og som har vært på høring. Kirkemøtets forretningsorden § 2-4⁵ fastsetter at hvis Kirkemøtet i saker som angår forskrifter og annet regelverk ønsker å vedta et forslag som ikke er tilstrekkelig utredet, skal saken sendes tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning før endelig vedtak. I praksis betyr det at det kun er § 2 nr. 2 og nr. 3 i virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet (og *ikke* for bispedømmerådet) som er utredet til behandling på Kirkemøtet 2021, og Kirkerådet anbefaler at kirkemøtemedlemmene primært forholder seg til behandlingen av disse bestemmelsene. De øvrige bestemmelsene må vedtas på nytt av regeltekniske grunner.

⁵ Tidligere nummerert som § 2-4a, men med endret nummerering med virkning fra 1. januar 2021.

Komiteens merknader

1. Komiteen legger saksorienteringen til grunn og slutter seg til Kirkerådets innstilling.
2. Komiteen mener at enkelte av bestemmelsene i regelsettene med fordel kunne ha vært gjennomgått språklig. Komiteen viser til at Kirkerådet har myndighet til å vedta mindre endringer i reglene. Komiteen foreslår ikke konkrete språklige endringsforslag for Kirkemøtet, men ber Kirkerådet om å foreta en slik språklig gjennomgang.

Forslag til vedtak

1. Forskrift 15. november 1996 nr. 1452 om regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet oppheves.
2. Forskrift 15. november 1996 nr. 1454 om regler om formene for bispedømmerrådets virksomhet oppheves.
3. Forskrift 14. november 1997 nr. 1541 om regler for Kirkerådets virksomhet oppheves.
4. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke §§ 11 og 16 følgende forskrift om regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Menighetsrådet trer i funksjon 1. november i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. oktober i valgperiodens siste år. Kirkelig fellesråd trer i funksjon 1. desember i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 30. november i valgperiodens siste år.
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner trer i funksjon som menighetsråd 1. november i valgåret, og i fellesrådsfunksjonene 1. desember i valgåret.
2. Konstituerende møte i det nyvalgte menighetsrådet avholdes innen utgangen av oktober i valgåret. Konstituerende møte i det nyvalgte kirkelig fellesråd avholdes innen utgangen av november i valgåret. Møtet kalles sammen av lederen av det fratredende rådet med minst 14 dagers varsel. Det er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.
3. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd velger i det konstituerende møtet og senere hvert år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som ett år har vært leder, kan unnslå seg valg for det følgende år.
4. Trer lederen midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestlederen opp til leder, og rådet velger midlertidig eller endelig en ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd treffer sine vedtak i møte.
2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir

nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.

3. Lederen av menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i menighetsrådet/kirkelig fellesråd. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om mulige dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i menighetsrådet/kirkelig fellesråd holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter, saksliste, innkalling, møteledelse

1. Møter i menighetsrådet/kirkelig fellesråd skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles og nødvendige saksdokumenter.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten. Er medlemmene valgt ved forholdsvalg, innkalles varamedlemmene fra den gruppe hvor det er forfall.
4. Møte i rådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 5. Vedtaksførhet

Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan bare treffe vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede på møtet.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Om avstemninger

1. Vedtak i menighetsrådet/kirkelig fellesråd treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av leder og nestleder av menighetsrådet/kirkelig fellesråd holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelser er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen rådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Rapportering

1. Menighetsrådet utarbeider innen 1. mars hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten legges frem for årsmøtet/menighetsmøtet og oversendes kirkelig fellesråd, prostens, bispedømmerådet og andre som menighetsrådet bestemmer.
2. Kirkelig fellesråd utarbeider innen 1. mars hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes menighetsrådene, bispedømmerådet, kommunen, prostens og andre som fellesrådet bestemmer.
3. Menighetsrådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til kirkelig fellesråd.
4. Kirkelig fellesråd oversender fortløpende sine møteprotokoller til menighetsrådene.

§ 10. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for menighetsrådets/kirkelig fellesråds virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt. Menighetsrådet oversender reglene til kirkelig fellesråd til orientering.
2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, daglig leder, arbeidsutvalget og partssammensatt utvalg.

§ 11. Forholdet mellom kirkelig fellesråd og menighetsrådene

1. Kirkelig fellesråd sørger for best mulig kommunikasjon og informasjon til menighetsrådet. Saker til fellesrådet bør så vidt mulig utsendes medlemmene i så god tid at medlemmene får anledning til å drøfte aktuelle saker i menighetsrådet på forhånd.

2. Fellestrådet innkaller samtlige menighetsråd til et fellesmøte en gang pr. år for å drøfte saker av felles interesse og for å fremme det kristelige arbeidet innen kommunen. I kommuner med flere enn 5 sokn kan fellestrådet bestemme at fellesmøtet får en annen sammensetning. Fellesmøtet kalles forøvrig sammen av kirkelig fellestråd dersom minst 1/3 av menighetsrådene krever det.

§ 12. Ikraftredelse. Mindre endringer

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

5. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 30 følgende forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Kirkemøtet velger Kirkerådets leder ved særskilt valg for en periode på to år.
2. Kirkerådet velger i det konstituerende møtet og senere hvert annet år nestleder. Valget foregår skriftlig.
3. Trer leder midlertidig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestleder opp til leder. Trer leder endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestleder opp til leder frem til førstkommende Kirkemøte hvor nytt ledervalg avholdes. Rådet velger midlertidig ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Kirkerådet treffer sine vedtak i møte.
2. Kirkerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av Kirkerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i Kirkerådet. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om ulike dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i Kirkerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for

lukkede dører. Debatt om hvor vidt en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører, foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter. Saksliste. Innkalling. Møteledelse

1. Møter i Kirkerådet avholdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møte skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles, og nødvendige sakspapirer.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.
4. Møte i Kirkerådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.
5. Daglig leder i Kirkerådet deltar i møtene med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Rådet kan innkalle andre personer til å delta i forhandlingene, men uten stemmerett.
6. Lederen av Mellomkirkelig råd, lederen av Samisk kirkeråd og lederen av Kirkerådets utvalg for ungdomsspørsmål møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett.

§ 5. Vedtaksforhet

Kirkerådet kan bare gjøre gyldig vedtak når minst halvparten av medlemmene, eller lovlig innkalte varamedlemmer, er tilstede og avgir stemme i saken.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Kirkerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i saker som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Avstemninger

1. Vedtak i Kirkerådet treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av nestleder holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Kirkerådet kan velge et arbeidsutvalg. Antall medlemmer i arbeidsutvalget avgjøres av Kirkerådet. Arbeidsutvalget kan avgjøre saker av mindre betydning som ikke kan

utsettes til neste møte i rådet. Avgjørelsen skal refereres i det første møte etter at avgjørelsen er truffet.

2. Kirkerådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilte angitte oppgaver innen Kirkerådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
3. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for Kirkerådets virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.
2. Kirkerådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, arbeidsutvalget og daglig leder av rådet.

§ 10. Øvrige bestemmelser

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i disse reglene. Slike endringer skal legges frem for Kirkemøtet til orientering.

6. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 25 følgende forskrift om regler om formene for bispedømmerådets virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Bispedømmerådet velger i det konstituerende møtet og senere hvert annet år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som har gjort tjeneste som leder i en periode, kan unnslå seg valg for de følgende to år.
2. Trer lederen midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestlederen opp til leder, og rådet velger midlertidig eller endelig en ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Bispedømmerådet treffer sine vedtak i møte.
2. Bispedømmerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av bispedømmerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige

medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.

4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i bispedømmerådet. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om mulige dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i bispedømmerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter, saksliste, innkalling, møteledelse

1. Møter i bispedømmerådet skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles og nødvendige saksdokumenter.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.
4. Møte i bispedømmerådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 5. Vedtaksførhet

Bispedømmerådet kan bare gjøre gyldig vedtak når biskopen (fungerende biskop) og minst fem andre medlemmer er til stede og gir stemme i saken.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Bispedømmerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Om avstemninger

1. Vedtak i bispedømmerådet treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av leder og nestleder holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelser er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest

stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Bispedømmerrådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen bispedømmerrådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Rapportering

1. Bispedømmerrådet utarbeider innen utgangen av første kvartal hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes Kirkerådet og andre som bispedømmerrådet bestemmer.
2. Bispedømmerrådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til Kirkerådet.

§ 10. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for bispedømmerrådets virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.
2. Bispedømmerrådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, arbeidsutvalget og daglig leder av rådet.

§ 11. Ikrafttredelse. Mindre endringer

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Erling Birkedal

Disse hadde ordet:

Erling Birkedal

Votering

Enstemmig vedtatt.

109 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Forskrift 15. november 1996 nr. 1452 om regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet oppheves.

2. Forskrift 15. november 1996 nr. 1454 om regler om formene for bispedømmerådets virksomhet oppheves.

3. Forskrift 14. november 1997 nr. 1541 om regler for Kirkerådets virksomhet oppheves.

4. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke §§ 11 og 16 følgende forskrift om regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Menighetsrådet trer i funksjon 1. november i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. oktober i valgperiodens siste år. Kirkelig fellesråd trer i funksjon 1. desember i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 30. november i valgperiodens siste år.
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner trer i funksjon som menighetsråd 1. november i valgåret, og i fellesrådsfunksjonene 1. desember i valgåret.
2. Konstituerende møte i det nyvalgte menighetsrådet avholdes innen utgangen av oktober i valgåret. Konstituerende møte i det nyvalgte kirkelig fellesråd avholdes innen utgangen av november i valgåret. Møtet kalles sammen av lederen av det fratredende rådet med minst 14 dagers varsel. Det er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.
3. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd velger i det konstituerende møtet og senere hvert år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som ett år har vært leder, kan unnslå seg valg for det følgende år.
4. Trer lederen midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestlederen opp til leder, og rådet velger midlertidig eller endelig en ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd treffer sine vedtak i møte.
2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i menighetsrådet/kirkelig fellesråd. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv

nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om mulige dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i menighetsrådet/kirkelig fellesråd holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter, saksliste, innkalling, møteledelse

1. Møter i menighetsrådet/kirkelig fellesråd skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles og nødvendige saksdokumenter.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten. Er medlemmene valgt ved forholdsvalg, innkalles varamedlemmene fra den gruppe hvor det er forfall.
4. Møte i rådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 5. Vedtaksførhet

Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan bare treffe vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede på møtet.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Om avstemninger

1. Vedtak i menighetsrådet/kirkelig fellesråd treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjetten stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjetten som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av leder og nestleder av menighetsrådet/kirkelig fellesråd holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelser er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest

stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen rådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Rapportering

1. Menighetsrådet utarbeider innen 1. mars hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten legges frem for årsmøtet/menighetsmøtet og oversendes kirkelig fellesråd, prosten, bispedømmerådet og andre som menighetsrådet bestemmer.
2. Kirkelig fellesråd utarbeider innen 1. mars hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes menighetsrådene, bispedømmerådet, kommunen, prosten og andre som fellesrådet bestemmer.
3. Menighetsrådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til kirkelig fellesråd.
4. Kirkelig fellesråd oversender fortløpende sine møteprotokoller til menighetsrådene.

§ 10. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for menighetsrådets/kirkelig fellesråds virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt. Menighetsrådet oversender reglene til kirkelig fellesråd til orientering.
2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, daglig leder, arbeidsutvalget og partssammensatt utvalg.

§ 11. Forholdet mellom kirkelig fellesråd og menighetsrådene

1. Kirkelig fellesråd sørger for best mulig kommunikasjon og informasjon til menighetsrådet. Saker til fellesrådet bør så vidt mulig utsendes medlemmene i så god tid at medlemmene får anledning til å drøfte aktuelle saker i menighetsrådet på forhånd.
2. Fellesrådet innkaller samtlige menighetsråd til et fellesmøte en gang pr. år for å drøfte saker av felles interesse og for å fremme det kristelige arbeidet innen kommunen. I kommuner med flere enn 5 sokn kan fellesrådet bestemme at fellesmøtet får en annen sammensetning. Fellesmøtet kalles for øvrig sammen av kirkelig fellesråd dersom minst 1/3 av menighetsrådene krever det.

§ 12. Ikrafttredelse. Mindre endringer

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

5. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 30 følgende forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Kirkemøtet velger Kirkerådets leder ved særskilt valg for en periode på to år.
2. Kirkerådet velger i det konstituerende møtet og senere hvert annet år nestleder. Valget foregår skriftlig.
3. Trer leder midlertidig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestleder opp til leder. Trer leder endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestleder opp til leder frem til førstkommende Kirkemøte hvor nytt ledervalg avholdes. Rådet velger midlertidig ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Kirkerådet treffer sine vedtak i møte.
2. Kirkerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av Kirkerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i Kirkerådet. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om ulike dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i Kirkerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om hvor vidt en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører, foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter. Sakliste. Innkalling. Møteledelse

1. Møter i Kirkerådet avholdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp sakliste for det enkelte møte. Innkalling til møte skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles, og nødvendige sakspapirer.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.
4. Møte i Kirkerådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.
5. Daglig leder i Kirkerådet deltar i møtene med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Rådet kan innkalle andre personer til å delta i forhandlingene, men uten stemmerett.

6. Lederen av Mellomkirkelig råd, lederen av Samisk kirkeråd og lederen av Kirkerådets utvalg for ungdomsspørsmål møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett.

§ 5. Vedtaksførhet

Kirkerådet kan bare gjøre gyldig vedtak når minst halvparten av medlemmene, eller lovlig innkalte varamedlemmer, er tilstede og avgir stemme i saken.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Kirkerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i saker som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Avstemninger

1. Vedtak i Kirkerådet treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av nestleder holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Kirkerådet kan velge et arbeidsutvalg. Antall medlemmer i arbeidsutvalget avgjøres av Kirkerådet. Arbeidsutvalget kan avgjøre saker av mindre betydning som ikke kan utsettes til neste møte i rådet. Avgjørelsen skal refereres i det første møte etter at avgjørelsen er truffet.
2. Kirkerådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilte angitte oppgaver innen Kirkerådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
3. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for Kirkerådets virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.
2. Kirkerådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, arbeidsutvalget og daglig leder av rådet.

§ 10. Øvrige bestemmelser

3. Reglene trer i kraft straks.
4. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i disse reglene. Slike endringer skal legges frem for Kirkemøtet til orientering.

6. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 25 følgende forskrift om regler om formene for bispedømmerådets virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Bispedømmerådet velger i det konstituerende møtet og senere hvert annet år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som har gjort tjeneste som leder i en periode, kan unnslå seg valg for de følgende to år.
2. Trer lederen midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestlederen opp til leder, og rådet velger midlertidig eller endelig en ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Bispedømmerådet treffer sine vedtak i møte.
2. Bispedømmerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av bispedømmerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i bispedømmerådet. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om mulige dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i bispedømmerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter, sakliste, innkalling, møteledelse

1. Møter i bispedømmerrådet skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles og nødvendige saksdokumenter.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.
4. Møte i bispedømmerrådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 5. Vedtaksførhet

Bispedømmerrådet kan bare gjøre gyldig vedtak når biskopen (fungerende biskop) og minst fem andre medlemmer er til stede og gir stemme i saken.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Bispedømmerrådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Om avstemninger

1. Vedtak i bispedømmerrådet treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av leder og nestleder holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelser er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Bispedømmerrådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen bispedømmerrådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Rapportering

1. Bispedømmerådet utarbeider innen utgangen av første kvartal hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes Kirkerådet og andre som bispedømmerådet bestemmer.
2. Bispedømmerådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til Kirkerådet.

§ 10. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for bispedømmerådets virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.
2. Bispedømmerådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, arbeidsutvalget og daglig leder av rådet.

§ 11. Ikrafttredelse. Mindre endringer

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

Enstemmig vedtatt.

109 stemmeberettigede.

KM 17/21 Rekrutteringsstrategi for Den norske kirke

Saksdokument:

KM 17.0/21 Rekrutteringsstrategi for Den norske Kirke
KM 83/21 KR 83/20 Rapport for rekrutteringsprosjektet 2018-2020
KM 17.1/21 Første innstilling fra komité E
KM 17.2/21 Endelig innstilling fra komité E

Første innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Alderssammensetningen på ansatte i Den norske kirke kombinert med lave studietall, gjør det nødvendig å satse på rekruttering til kirkelig utdanning og arbeid. Rekrutteringsprosjektet 2018-2020 er gjennomført, og det har vært en positiv utvikling i søkere til kirkefaglige studier de siste årene. Prosjektet har avdekket rekrutterings-utfordringens omfang og kompleksitet. Dette krever at kirken svarer både raskt og langsiktig. Funnene fra prosjektet synliggjør at Den norske kirke trenger å utvikle en kultur og organisasjon som tiltrekker og engasjerer både unge mennesker og andre-karriere, og som samtidig engasjerer, utvikler og beholder medarbeiderne. Potensialet ligger i at kirken beveger seg bort fra prosjektbaserte og punktvis rekrutteringssatsninger, til et strategisk, tverrfaglig og helhetlig arbeid med rekruttering. For å få til dette, foreslås det å vedta en rekrutteringsstrategi for Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

Den norske kirke har del i den kristne kirkes oppdrag i tjeneste for Gud, medmennesker og alt det skapte. For å gi mer himmel på jord trenger Den norske kirke å tiltrekke seg, engasjere, utvikle og beholde flere ansatte medarbeidere i menigheter over hele landet.

Kirkemøtet vil at:

1. Kirkelig ansatte er nærværende i ungdomsarbeidet og ungdomsdemokratiet.
2. Ansatte og frivillige medarbeidere involverer unge i kirkelig tjeneste og samarbeider med barne- og ungdomsorganisasjonene om dette.
3. Frivillige og ansatte medarbeidere har et bevisst forhold til å personlig utfordre aktuelle kandidater i alle aldre til kirkelig tjeneste.

4. Kirken utvikler en klar og helhetlig arbeidsgiverpolitikk og en felles og helhetlig HR-strategi som omfatter hele kirkens virksomhet.
5. Koordinert, tverrfaglig samarbeid om rekruttering utvikles på tvers av nivåer, yrkeskategorier, arbeidsområder og virksomheter.
6. Kirken kommuniserer offensivt og med høy kvalitet om å jobbe i kirken, til mennesker som er aktuelle for kirkelig utdanning og arbeid.
7. Ansatte medarbeidere representerer mangfoldet av medlemmer i kirken.
8. Kirken utvikler en helhetlig strategi for kompetanseutvikling for alle ansatte medarbeidere.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Kjersti Gautestad Norheim

Disse hadde ordet:

Kjersti Gautestad Norheim, Jo Hedberg, Ole Martin Grevstad, Ann Kristin Sørvik, Frode Rabbevåg, Karl Johan Kirkebø, Vidar Haanes, Tobias Wang, Marta Kristine Ims, Ann-Helen Fjeldstad Jusnes, Ingeborg Midttømme, Tore Christiansen, Dag Tormod Milje, Kari Veiteberg, Tove Karoline Knutsen, Therese Egebakken, Sevat Lappegard, Daniel Kydland, Thor Magne Seland.

Endringsforslag

Bønnelista v/Jo Hedberg:

Vårt forslag: i forlengelsen av innledningen: Kallet til å tjene Jesus Kristus, menighetens herre, er grunnleggende i alt rekrutteringsarbeid.

Vedtaks punkt 7 forandres til: Ansatte medarbeidere som gjenspeiler Guds mangfold.

Prester som på bibelsk grunnlag har annen oppfatning av et tema, må være velkommen og utgjøre en del av mangfoldet

Pkt. 8: Ut fra kirkens trosgrunnlag som fører til disippelgjøring av kirkens medlemmer.

Tilleggspunkt 9: De ansatte skal søke å gjøre sin tjeneste gjennom kirkens medlemmer og har som oppgave å kalle og utruste disse til tjeneste.

Tilleggspunkt 10: Kirken må skape rom og motivasjon for å styrke personlig kristustro og etterfølgelse av Kristus.

Ann-Kristin Sørvik:

Kirken må samarbeide med kulturskoler og andre for å øke rekrutteringen innen organister og kantorer.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Alderssammensetningen på ansatte i Den norske kirke kombinert med lave studietall, gjør det nødvendig å satse på rekruttering til kirkelig utdanning og arbeid. Rekrutteringsprosjektet 2018-2020 er gjennomført, og det har vært en positiv utvikling i søkere til kirkefaglige studier de siste årene. Prosjektet har avdekket rekrutteringsutfordringens omfang og kompleksitet. Dette krever at kirken svarer både raskt og langsiktig. Funnene fra prosjektet synliggjør at Den norske kirke trenger å utvikle en kultur og organisasjon som tiltrekker og engasjerer både unge mennesker og andre-karriere, og som samtidig engasjerer, utvikler og beholder medarbeiderne. Potensialet ligger i at kirken beveger seg bort fra prosjektbaserte og punktvis rekrutteringssatsninger, til et strategisk, tverrfaglig og helhetlig arbeid med rekruttering. For å få til dette, foreslås det å vedta en rekrutteringsstrategi for Den norske kirke.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn. Rekruttering er et viktig tema, både for og i Den norske kirke. Dette fordrer initiativ og bidrag fra ulike aktører i kirken, organisasjonene og utdanningsinstitusjonene. Komiteen vil understreke noen områder de ser som særlig viktige.

Der evangeliet forkynnes, i trosopplæring for barn og unge, i ungdomsarbeid, gjennom ledertrening og i små engasjementstillinger i menigheten har mange blitt utfordret til oppgaver og til utdanning til arbeid og tjeneste i kirken. Gjennom kirkens og det frivillige barne- og ungdomsarbeidet, korvirksomhet, ulike typer arbeidserfaring, veiledning av kirkelig ansatte, arbeidsuker eller via mulighet for små stillinger i kirken blir mange kjent med kirken. Særlig rekrutteringen til kirkemusikalsk arbeid er langsiktig, og derfor kan samarbeid med kulturskoler være aktuelt.

Undersøkelser viser til at mange unge ikke ser kirken som en karrierevei eller som et aktuelt arbeidssted. Komiteen vil understreke viktigheten av et godt HR arbeid. Det er helsebringende å ha arbeid som er meningsfylt og å være del av et arbeidsfellesskap hvor evner, anlegg og utdanning blir verdsatt. Det er også viktig at det blir gitt mulighet for utvikling og kompetanseheving..

Kirkerådet har vedtatt en plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM), som tematiserer mangfoldsbegrepet i Den norske kirke.

Komiteen understreker viktigheten av å være til stede på ulike arenaer, som utdanningsmesser og lignende, for å vise til kirkens muligheter for utdanning og arbeidssted. Kirken må invitere til og legge til rette for et godt samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene. Det er utarbeidet en plattform *Kirkens unge* for forpliktende samhandling.

Komiteen viser til at rekruttering av personer med samisk eller kvensk språk- og kulturkompetanse bør prioriteres.

Komiteen ser det kan være et potensiale i rekrutteringen å være mer aktivt til stede på studiestedene. Ikke alle studenter innen de kirkelige utdanningene har god nok kunnskap om hvordan kirken som arbeidsplass fungerer.

Forslag til vedtak:

For å gi mer himmel på jord vil Den norske kirke kalle til tjeneste, engasjere, utvikle og beholde flere ansatte medarbeidere i kirken.

Kirkemøtet vil at:

1. Kirken er til stede der mennesker er og bidrar til samtale om tro, livssyn og verdier.
2. Kirkelig ansatte deltar i ungdomsarbeidet og i ungdomsdemokratiet.
3. Kirken fremmer aktivt barne-, ungdoms- og unge voksenarbeid, også i samarbeid med organisasjoner.
4. Ansatte, frivillige og folkevalgte involverer og har et bevisst forhold til å utfordre aktuelle kandidater, i alle aldre, til kirkelig tjeneste.
5. Kirken utvikler overordnede rammer for arbeidsgiverpolitikk og HR-strategi som omfatter hele kirkens virksomhet.
6. Koordinert, tverrfaglig samarbeid om rekruttering utvikles på tvers av nivåer, yrkeskategorier, arbeidsområder og virksomheter.
7. Kirken må arbeide strategisk med kommunikasjon. Dette innebærer blant annet et intensivt samarbeid med studiestedene.
8. Ansatte representerer mangfoldet av medlemmer i kirken
9. Kirken utvikler en helhetlig strategi for kompetanseutvikling for alle ansatte medarbeidere.
10. Kirken legger til rette for faglig og åndelig fordypning og utvikling for sine ansatte.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Ole Jakob Flæten
Saksordfører: Olav Rønneberg

Disse hadde ordet:

Olav Rønneberg, Helene Lunder Eriksen, Ole Martin Grevstad, Tobias Wang, Per Gunnar Pedersen, Jo Hedberg, Tore Christiansen, Karin-Elin Berg, Atle Sommerfeldt.

Endringsforslag fra første plenum

Bønnelista v/Jo Hedberg:

1. Vårt forslag: i forlengelsen av innledningen: Kallet til å tjene Jesus Kristus, menighetens herre, er grunnleggende i alt rekrutteringsarbeid.
2. Vedtakspunkt 7 forandres til: Ansatte medarbeidere som gjenspeiler Guds mangfold. Prester som på bibelsk grunnlag har annen oppfatning av et tema, må være velkommen og utgjøre en del av mangfoldet
3. Pkt. 8: Ut fra kirkens trosgrunnlag som fører til disippelgjøring av kirkens medlemmer.
4. Tilleggspunkt 9: De ansatte skal søke å gjøre sin tjeneste gjennom kirkens medlemmer og har som oppgave å kalle og utruste disse til tjeneste.
5. Tilleggspunkt 10: Kirken må skape rom og motivasjon for å styrke personlig kristustro og etterfølgelse av Kristus.

Votering over Hedbergs endringsforslag:

- 1: For: 14 stemmer. Mot: 92 stemmer. Forslaget falt.
- 2: For: 8 stemmer. Mot: 98 stemmer. Forslaget falt. (pkt. 8)
- 3: For: 11 stemmer. Mot: 95 stemmer. Forslaget falt. (pkt. 9)
- 4: For: 7 stemmer. Mot: 99 stemmer. Forslaget falt (nytt vedtakspunkt)
- 5: For: 31 stemmer. Mot: 75 stemmer. Forslaget falt (nytt vedtakspunkt)

106 stemmeberettigede.

Ann-Kristin Sørvik:

Kirken må samarbeide med kulturskoler og andre for å øke rekrutteringen innen organister og kantorer.

Forslaget er innarbeidet av komiteen.

Daniel Kydland: Linje 6: Kirken kommuniserer offensivt og med høy kvalitet om å jobbe i kirken, til

mennesker som er aktuelle for kirkelig utdanning og arbeid.

Erstattes med:

Kirken kommuniserer offensivt og med høy kvalitet om å jobbe i kirken, til mennesker som er aktuelle for kirkelig utdanning og arbeid. Dette innebærer bl.a. at ein aktivt og offensivt er synlege og til stades på dei aktuelle studiestadane.

Forslaget ble trukket.

Endringsforslag i 2. plenum

Karin-Elin Bergs forslag: Kirkerådets opprinnelige forslag til vedtak opprettholdes, voteres over punkt for punkt mot komiteens forslag til vedtak:

Karin-Elins forslag: Kirkerådets forslag til vedtak i stedet for komiteens forslag til vedtak.

Komiteens forslag pkt. 1: For: 100 stemmer. Mot: 5. Forslaget ble vedtatt.
Kirkerådets forslag pkt. 2: For: 78 stemmer. Mot: 28. Forslaget ble vedtatt.
Kirkerådets forslag pkt. 3: For: 65 stemmer. Mot: 41. Forslaget ble vedtatt.
Kirkerådets forslag pkt. 4: For: 33 stemmer. Mot: 73. Forslaget falt.
Kirkerådets forslag pkt. 5: For: 45 stemmer. Mot: 61. Forslaget falt.
Kirkerådets forslag pkt. 6: For: Ikke stemt over.
Kirkerådets forslag pkt. 7: For: 33 stemmer. Mot: 73. Forslaget falt.
Kirkerådets forslag pkt. 8: For: 18 stemmer. Mot: 88. Forslaget falt.
Kirkerådets forslag pkt. 9: Ikke stemt over
Kirkerådets forslag pkt. 10: Ikke stemt over

Kirkemøtets vedtak

For å gi mer himmel på jord vil Den norske kirke kalle til tjeneste, engasjere, utvikle og beholde flere ansatte medarbeidere i kirken.

Kirkemøtet vil at:

1. Kirken er til stede der mennesker er og bidrar til samtale om tro, livssyn og verdier.
2. Kirkelig ansatte er nærværende i ungdomsarbeidet og i ungdomsdemokratiet.
3. Ansatte og frivillige medarbeidere involverer unge i kirkelig tjeneste og samarbeider med barne- og ungdomsorganisasjonene om dette.
4. Ansatte, frivillige og folkevalgte involverer og har et bevisst forhold til å utfordre aktuelle kandidater, i alle aldre, til kirkelig tjeneste.
5. Kirken utvikler overordnede rammer for arbeidsgiverpolitikk og HR-strategi som omfatter hele kirkens virksomhet.
6. Koordinert, tverrfaglig samarbeid om rekruttering utvikles på tvers av nivåer, yrkeskategorier, arbeidsområder og virksomheter.
7. Kirken må arbeide strategisk med kommunikasjon. Dette innebærer blant annet et intensivert samarbeid med studiestedene.
8. Ansatte medarbeidere representerer mangfoldet av medlemmer i kirken.
9. Kirken utvikler en helhetlig strategi for kompetanseutvikling for alle ansatte medarbeidere.
10. Kirken legger til rette for faglig og åndelig fordypning og utvikling for sine ansatte.

For: 105 stemmer Mot: 1 stemme
106 stemmeberettigede.

KM 18/21 Støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet

Saksdokument:

KM 18/21 Støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet

KM18.1/21 Første innstilling fra komité D

KM 18.2/21 Endelig innstilling fra komité D

Første innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Oslo bispedømmeråd har fremmet forslag til Kirkemøtet om at det skal utredes en ordning med økonomisk støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet. Ved kirkevalget i 2019 ble det gitt intensjonsstøtte og listestøtte til de registrerte nomineringsgruppene, jf. regler 16. april 2018 valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) § 6-5.

Bispedømmerådet kan i henhold til Kirkemøtets forretningsorden melde saker til Kirkemøtet, jf. § 2-1. Kirkerådet avgjør hvilke saker som skal fremmes og settes på sakslisten. Kirkerådet skal redegjøre for saker som er meldt til behandling, men som ikke er satt opp på sakslisten, jf. § 2-3. Kirkemøtet godkjenner selv sakslisten.

Saken redegjør for tidligere behandling av spørsmålet om økonomisk støtte til nomineringsgrupper, ulike sammenlignbare støtteordninger og vurdering av mulige løsninger for økonomisk støtte.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på at spørsmålet om støtte til nomineringsgrupper er kommet opp i forbindelse med utvikling av det kirkelige demokrati. Intensjonen med støtten er å gjøre det enklere for de folkevalgte å utøve sine verv. Det koster tid og penger å forberede seg til møter, og støtten kan bidra til at nomineringsgruppene kan bruke ressurser på dette. Støtten kan også bidra til å utjevne forskjeller mellom folkevalgte, for eksempel i reisekostnader når grupperingene skal ha møter.
2. Komiteen foreslår å utvide den foreslåtte støtteordningen til å også gjelde for døvemenighetenes representant, sørsamisk representant, lulesamisk representant og nordsamisk representant i Kirkemøtet. Denne støtten vil bli håndtert på samme måte som støtte til medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste.
3. Komiteen understreker at støtten blir tatt fra midlene satt av til kirkevalg, og dermed ikke går på bekostning av midler til kirkens øvrige aktivitet.
4. Komiteen foreslår å presisere i vedtaket at første utbetaling av støtten vil være i 2022.

5. Når man innfører en ny ordning med støtte, er det naturlig å finne ut hva virkningen av dette blir. Komiteen foreslår derfor et tillegg til vedtaket som sier at ordningen med støtte til nomineringsgrupper skal evalueres etter kirkevalget i 2023.
6. Komiteen viser til at trossamfunnsloven har overført makt og ansvar til Kirkemøtet. Det er derfor viktig å legge til rette for gode rammebetingelser for de folkevalgte i Kirkemøtet. Flertallet i komiteen (17 stemmer) mener at innføring av støtte til nomineringsgrupper er en hensiktsmessig måte å imøtekomme dette på.
7. Mindretallet i komiteen (2 stemmer) konstaterer at argumentasjonen i saksframlegget i favør av økonomisk støtteordning henter sine forbilder fra politikkenes område. Mindretallet av komiteen mener at vervene som leke medlemmer i bispedømmeråd og Kirkerådet inngår blant de oppgavene i kirken som kirkens medlemmer ivaretar og utøver som frivillige, og derfor er det ikke naturlig å innføre den type økonomisk støtteordning som her foreslås.

Forslag til vedtak

1. Det innføres en årlig støtteordning for registrerte nomineringsgrupper som har medlemmer innvalgt i Kirkemøtet, leke medlemmer i Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant og samiske representanter valg inn i bispedømmeråd.
2. Formålet med støtten er å sette registrerte nomineringsgrupper, leke medlemmer i Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant, sørsamisk representant, lulesamisk representant og nordsamisk representant i stand til å drive kirkepolitisk arbeid og gjøre medlemmene av Kirkemøtet i stand til å utøve sine verv. Støtten bygger videre på forutsetningen om at det bør være de registrerte nomineringsgruppene som har hovedansvaret for å opplyse velgerne om de ulike alternativene som stiller lister ved kirkevalget.
3. Støtteordningen utformes slik at 1/4 av støtten gis som en grunnstøtte som gjøres uavhengig av resultatet ved siste kirkevalg. 3/4 av støtten gis som støtte basert på antall innvalgte medlemmer i Kirkemøtet.
 - A. De registrerte nomineringsgruppene som har medlemmer i Kirkemøtet, Bønnelista og Åpen folkekirke, får utregnet årlig støtte med basis i denne fordelingsnøkkelen.
 - B. Medlemmer i Kirkemøtet som er innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste må så langt det er mulig likebehandles med nomineringsgruppene. Som utgangspunkt skal medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste derfor kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen (alternativ A i saksframlegget). De enkelte medlemmer innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer (alternativ C i saksframlegget).
 - C. Støtte til døvemenighetenes representant og de samiske representantene håndteres på samme måte som støtte til medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste.

4. Årlig ramme for støtteordningen settes til kr 2.000.000. Første utbetaling av støtten vil være i 2022.
5. Støtteordningen skal evalueres etter kirkevalget i 2023.
6. Ordningen med intensjonsstøtte og listestøtte knyttet til valgår opprettholdes. Dette vil også sikre eventuelt nye grupperinger muligheter til å stille lister ved kirkevalget.
7. Vilkårene i kirkevalgreglene § 6-5 fjerde ledd bokstav d og e gjelder også for denne støtten så langt det passer.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Agnes Sofie Engen Gjeset

Disse hadde ordet:

Agnes Sofie Engen Gjeset, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Jo Hedberg, Dag Ketil Hartberg, Karl Johan Kirkebø, Markus Westermoen, Thomas Tinglum, Odd Einar Dørum, Herborg Oline Finnset, Therese Egebakken, Tobias Wang, Gaute Nordbye, Kristin Gunleiksrud Raam.

Endringsforslag

Lill Tone Grahl-Jacobsen: Linje 38: Ordningen trer i kraft med halv virkning fra 2021.

Jo Hedberg: Linje 1: Vi foreslår at årlig støtte til nomineringsgruppene utsettes til etter neste kirkevalg.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Oslo bispedømmeråd har fremmet forslag til Kirkemøtet om at det skal utredes en ordning med økonomisk støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet. Ved kirkevalget i 2019 ble det gitt intensjonsstøtte og listestøtte til de registrerte nomineringsgruppene, jf. regler 16. april 2018 valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) § 6-5.

Bispedømmerådet kan i henhold til Kirkemøtets forretningsorden melde saker til Kirkemøtet, jf. § 2-1. Kirkerådet avgjør hvilke saker som skal fremmes og settes på sakslisten. Kirkerådet skal redegjøre for saker som er meldt til behandling, men som ikke er satt opp på sakslisten, jf. § 2-3. Kirkemøtet godkjenner selv sakslisten.

Saken redegjør for tidligere behandling av spørsmålet om økonomisk støtte til nomineringsgrupper, ulike sammenlignbare støtteordninger og vurdering av mulige løsninger for økonomisk støtte.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på at spørsmålet om støtte til nomineringsgrupper er kommet opp i forbindelse med utvikling av det kirkelige demokrati. Intensjonen med støtten er å gjøre det enklere for de folkevalgte å utøve sine verv. Det koster tid og penger å forberede seg til møter, og støtten kan bidra til at nomineringsgruppene kan bruke ressurser på dette. Støtten kan også bidra til å utjevne forskjeller mellom folkevalgte, for eksempel i reisekostnader når grupperingene skal ha møter.
2. Komiteen foreslår å utvide den foreslåtte støtteordningen til å også gjelde for døvemenighetenes representant, sørsamisk representant, lulesamisk representant og nordsamisk representant i Kirkemøtet. Denne støtten vil bli håndtert på samme måte som støtte til medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste.
3. Komiteen understreker at støtten blir tatt fra midlene satt av til kirkevalg, og dermed ikke går på bekostning av midler til kirkens øvrige aktivitet.
4. Komiteen foreslår å presisere i vedtaket at første utbetaling av støtten vil være i 2022.
5. Når man innfører en ny ordning med støtte, er det naturlig å finne ut hva virkningen av dette blir. Komiteen foreslår derfor et tillegg til vedtaket som sier at ordningen med støtte til nomineringsgrupper skal evalueres etter kirkevalget i 2023.
6. Komiteen viser til at trossamfunnsloven har overført makt og ansvar til Kirkemøtet. Det er derfor viktig å legge til rette for gode rammebetingelser for de folkevalgte i Kirkemøtet. Flertallet i komiteen (17 stemmer) mener at innføring av støtte til nomineringsgrupper er en hensiktsmessig måte å imøtekomme dette på.
7. Mindretallet i komiteen (2 stemmer) konstaterer at argumentasjonen i saksframlegget i favør av økonomisk støtteordning henter sine forbilder fra politikkenes område. Mindretallet av komiteen mener at vervene som leke medlemmer i bispedømmeråd og Kirkerådet inngår blant de oppgavene i kirken som kirkens medlemmer ivaretar og utøver som frivillige, og derfor er det ikke naturlig å innføre den type økonomisk støtteordning som her foreslås.

Forslag til vedtak

1. Det innføres en årlig støtteordning for registrerte nomineringsgrupper som har medlemmer innvalgt i Kirkemøtet, leke medlemmer i Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant og samiske representanter valg inn i bispedømmeråd.

2. Formålet med støtten er å sette registrerte nomineringsgrupper, leke medlemmer i Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant, sørsamisk representant, lulesamisk representant og nordsamisk representant i stand til å drive kirkepolitisk arbeid og gjøre medlemmene av Kirkemøtet i stand til å utøve sine verv. Støtten bygger videre på forutsetningen om at det bør være de registrerte nomineringsgruppene som har hovedansvaret for å opplyse velgerne om de ulike alternativene som stiller lister ved kirkevalget.
3. Støtteordningen utformes slik at 1/4 av støtten gis som en grunnstøtte som gjøres uavhengig av resultatet ved siste kirkevalg. 3/4 av støtten gis som støtte basert på antall innvalgte medlemmer i Kirkemøtet.
 - A. De registrerte nomineringsgruppene som har medlemmer i Kirkemøtet, for tiden Bønnelista og Åpen folkekirke, får utregnet årlig støtte med basis i denne fordelingsnøkkelen.
 - B. Medlemmer i Kirkemøtet som er innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste må så langt det er mulig likebehandles med nomineringsgruppene. Som utgangspunkt skal medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste derfor kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen (alternativ A i saksframlegget). De enkelte medlemmer innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer (alternativ C i saksframlegget).
 - C. Støtte til døvemenighetenes representant og de samiske representantene håndteres på samme måte som støtte til medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste.
4. Årlig ramme for støtteordningen settes til kr 2.000.000. Første utbetaling av støtten vil være i 2022.
5. Støtteordningen skal evalueres etter kirkevalget i 2023.
6. Ordningen med intensjonsstøtte og listestøtte knyttet til valgår opprettholdes. Dette vil også sikre eventuelt nye grupperinger muligheter til å stille lister ved kirkevalget.
7. Vilkårene i kirkevalgreglene § 6-5 fjerde ledd bokstav d og e gjelder også for denne støtten så langt det passer.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Agnes Sofie Engen Gjeset

Disse hadde ordet:

Agnes Sofie Engen Gjeset, Magne Hersvik, Olav Myklebust, Per Gunnar Pedersen, Finn Ragnvald Huseby, Therese Egebakken, Daniel Kydland.

Endringsforslag fra 1. plenum

Lill Tone Grahl-Jacobsen:

Linje 38: Ordningen trer i kraft med halv virkning fra 2021.

Forslaget ble avvist – ikke opprettholdt.

Jo Hedberg:

Linje1: Vi foreslår at årlig støtte til nomineringsgruppene utsettes til etter neste kirkevalg.

Forslaget ble avvist – ikke opprettholdt.

Votering over komiteens forslag til vedtak

For: 91 stemmer. Mot: 16 stemmer.

107 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Det innføres en årlig støtteordning for registrerte nomineringsgrupper som har medlemmer innvalgt i Kirkemøtet, leke medlemmer i Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant og samiske representanter valg inn i bispedømmeråd.
2. Formålet med støtten er å sette registrerte nomineringsgrupper, leke medlemmer i Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant, sørsamisk representant, lulesamisk representant og nordsamisk representant i stand til å drive kirkepolitisk arbeid og gjøre medlemmene av Kirkemøtet i stand til å utøve sine verv. Støtten bygger videre på forutsetningen om at det bør være de registrerte nomineringsgruppene som har hovedansvaret for å opplyse velgerne om de ulike alternativene som stiller lister ved kirkevalg.
3. Støtteordningen utformes slik at 1/4 av støtten gis som en grunnstøtte som gjøres uavhengig av resultatet ved siste kirkevalg. 3/4 av støtten gis som støtte basert på antall innvalgte medlemmer i Kirkemøtet.
 - A. De registrerte nomineringsgruppene som har medlemmer i Kirkemøtet, for tiden Bønnelista og Åpen folkekirke, får utregnet årlig støtte med basis i denne fordelingsnøkkelen.
 - B. Medlemmer i Kirkemøtet som er innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste, må så langt det er mulig likebehandles med nomineringsgruppene. Som utgangspunkt skal medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste derfor kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen (alternativ A i saksframlegget). De enkelte medlemmer innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer (alternativ C i saksframlegget).

- C. Støtte til døvemenighetenes representant og de samiske representantene håndteres på samme måte som støtte til medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste.
4. Årlig ramme for støtteordningen settes til kr 2.000.000. Første utbetaling av støtten vil være i 2022.
 5. Støtteordningen skal evalueres etter kirkevalget i 2023.
 6. Ordningen med intensjonsstøtte og listestøtte knyttet til valgår opprettholdes. Dette vil også sikre eventuelt nye grupperinger muligheter til å stille lister ved kirkevalget.
 7. Vilkårene i kirkevalgreglene § 6-5 fjerde ledd bokstav d og e gjelder også for denne støtten så langt det passer.

For: 91 stemmer. Mot: 16 stemmer.
107 stemmeberettigede.

KM 19/21 Tilkjenning av medlemskap

Saksdokument:

KM 19/21 Tilkjenning av medlemskap

KM 19.1/21 Første innstilling fra komité E

Første innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkeordningen § 4 sier at bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Bestemmelsen angir videre at biskopen etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet kan bestemme at også andre personer kan være medlem av kirken. Forslag til regler har vært på høring hos biskopene og bispedømmerådene.

På bakgrunn av høringen, foreslår Kirkerådet for Kirkemøtet å fastsette disse reglene.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksutredningen til grunn, og har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen ser på dette regelverket som viktig i et rettferdsperspektiv. Regelverket gir Den norske kirke mulighet til å innlemme asylsøkere og ureturnerbare flyktninger som medlemmer. Komiteen vil peke på Bispemøtets veiledning *Dåp av asylsøkere* fra 2016 som gir veiledning for dåp i denne gruppen. Komiteen vil understreke verdien av denne veiledningen, og henstille/oppfordre Bispemøtet til å oppdatere denne veiledningen med opplysninger om muligheten for å bli tildelt medlemskap for dem som ikke er formelt bosatt i riket.
2. Komiteen merker seg videre at dette regelverket også kan brukes av utenlandsboende som ikke har norsk statsborgerskap, men likevel en spesiell forbindelse til Den norske kirke.
3. Komiteen er gjort oppmerksom på at det er flere tekniske og administrative utfordringer for personer uten statsborgerskap eller fast bopel, knyttet til å registrere disse i det ordinære medlemsregisteret. Dette registeret er basert på folkeregisteret, og er avhengig av at den enkelte er registrert på grunnlag av personnummer. Den gruppen det her er snakk om kan ikke registreres på denne måten. De vil derfor heller ikke kunne innføres i det ordinære manntallet som ifølge valgreglene for Den norske kirke er nødvendig for å kunne stemme og være valgbar. En tilpasning av det elektroniske medlemsregisteret for å ivareta disse utfordringene, vil ha betydelige kostnader. Det er i tillegg en utfordring at denne gruppen ikke kan tas med i beregningsgrunnlaget for tildeling av statsstøtte.

Komiteen anser det ikke som forholdsmessig å gjennomføre tilpasninger i det elektroniske medlemsregisteret, men legger til grunn at Kirkerådet vil kunne etablere en alternativ praktisk ordning for registerføring som ivaretar hensynene i saken. Som en følge av disse uklarhetene, foreslår komiteen at det aktuelle regelverket, i stedet for

å innføres straks, blir innført fra den tid Kirkerådet bestemmer. Slik kan Kirkerådet kvalitetssikre at de nødvendige tilpasninger blir gjort.

Komiteen vil i den sammenheng foreslå å gi § 4 en ny ordlyd: «Når biskopen har gjort vedtak om tilkjenning av medlemskap, sendes melding om dette til Kirkerådet slik at opplysninger blir *registerført*.» Da tydeliggjøres det at opplysningene skal registerføres av Kirkerådet, uten at det står at dette skal inntas i medlemsregisteret.

4. Komiteen legger til grunn at regler for biskopens tilkjenning av medlemskap er spesialregler for en bestemt gruppe, og at de som sådan går foran forskrift om inn- og utmelding av Den norske kirke der det er motstrid mellom disse.

Forslag til vedtak

Regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet

§ 1. Når særlige grunner taler for det, kan biskopen bestemme at en person som ikke er bosatt i riket, men som oppholder seg her, kan bli medlem av Den norske kirke.

§ 2. Søknad om medlemskap fremmes av menighetsrådet i det soknet der den det søkes for har sin tilknytning. I søknaden skal det gis en beskrivelse av bakgrunn, rettslig og kirkelig status samt hvilken type tilknytning vedkommende har til menigheten.

§ 3. Biskopen kan også bestemme at en person som ikke er norsk statsborger og som er bosatt i utlandet kan bli medlem av Den norske kirke. Den som ønsker å bli medlem, fremmer selv søknad for biskopen i det bispedømme der vedkommende har en tilknytning.

§ 4. Når biskopen har gjort vedtak om tilkjenning av medlemskap, sendes melding om dette til Kirkerådet slik at opplysninger blir registerført.

§ 5. Den som står oppført i medlemsregisteret på disse vilkår, har så langt det lar seg gjøre selv ansvar for å melde fra om endring i status for medlemskap, enten dette gjelder flytting til et annet sokn eller til utlandet eller utmelding av Den norske kirke. Det skal også gis melding dersom medlemmet skifter status til bosatt i riket.

II

Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Disse hadde ordet:

Lill Tone Grahl-Jacobsen, Stein Reinertsen.

Votering

Enstemmig vedtatt.

108 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet

§ 1. Når særlige grunner taler for det, kan biskopen bestemme at en person som ikke er bosatt i riket, men som oppholder seg her, kan bli medlem av Den norske kirke.

§ 2. Søknad om medlemskap fremmes av menighetsrådet i det soknet der den det søkes for har sin tilknytning. I søknaden skal det gis en beskrivelse av bakgrunn, rettslig og kirkelig status samt hvilken type tilknytning vedkommende har til menigheten.

§ 3. Biskopen kan også bestemme at en person som ikke er norsk statsborger og som er bosatt i utlandet kan bli medlem av Den norske kirke. Den som ønsker å bli medlem, fremmer selv søknad for biskopen i det bispedømme der vedkommende har en tilknytning.

§ 4. Når biskopen har gjort vedtak om tilkjenning av medlemskap, sendes melding om dette til Kirkerådet slik at opplysninger blir registerført.

§ 5. Den som står oppført i medlemsregisteret på disse vilkår, har så langt det lar seg gjøre selv ansvar for å melde fra om endring i status for medlemskap, enten dette gjelder flytting til et annet sogn eller til utlandet eller utmelding av Den norske kirke. Det skal også gis melding dersom medlemmet skifter status til bosatt i riket.

II

Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer.

Enstemmig vedtatt.

108 stemmeberettigede.

KM 20/21 Det kirkelige regelverket - forankring og fornyelse etter kirkelovens opphevelse

Saksdokumenter:

KM 20/21 Det kirkelige regelverket – forankring og fornyelse etter kirkelovens opphevelse

KM 20.1/21 Første innstilling fra komité B

Første innstilling fra komité B

Sammendrag av saksorienteringen

Denne saken handler om å gi det kirkelige regelverket som ble vedtatt da kirkeloven gjaldt, en ny rettslig forankring etter ny trossamfunnslov. Av regeltekniske hensyn er det nødvendig å oppheve en rekke kirkelige regelsett, for så å vedta dem på nytt med grunnlag i den myndighet Kirkemøtet har fra 2021. Saken inneholder ingen innholdsmessige endringer i de aktuelle regelverkene.

Saken omhandler således de formelle vedtak Kirkemøtet skal treffe som følge av at kirkeloven er opphevet og ikke lenger kan hjemle forskrifter tidligere vedtatt av Kirkemøtet. Saken omfatter både oppheving av regelverk vedtatt etter gammel lov og vedtak som fornyer reglene – herunder også i stor grad som forskrifter gitt i medhold av ny lov.

De regelverk som er omfattet av egne saker, holdes utenfor. De nødvendige vedtak vil bli gjort i de andre sakene.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn, og innstiller Kirkerådets forslag til vedtak uten noen endringer.

Forslag til vedtak

Følgende forskrifter vedtas:

1. Forskrift om regler for bruk av kirkene

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 15 første ledd annet punktum og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 22 tredje ledd.

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1. Formål

Kirken er vigslet til bruk for gudstjenester og kirkelige handlinger og skal gjennom sin bruk tjene til Guds ære og menighetens oppbyggelse.

Gjennom forkynnelse av Guds ord, forvaltning av sakramentene og annen kirkelig virksomhet, er kirken det sentrale samlingssted for menighetens gudstjenstlige og religiøse liv.

Formålet er å gi regler for hva kirkene kan brukes til, hvem som kan bruke kirken og hvem som har beslutningsmyndighet til å låne ut kirken.

§ 2. Virkeområde

Reglene gjelder for bruk av det vigslede kirkerom utenom de forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger.

Reglene gjelder for all bruk av kirkerommet i en kirke, jf. § 3 bokstav b), når ikke annet er bestemt for forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger i tjenesteordning for menighetsprest, prost eller biskop eller i særskilt unntak fra disse regler eller med hjemmel i disse regler. Bruk av kirken til gudstjenester og kirkelige handlinger går foran annen bruk etter § 5, § 7 og § 12.

Så langt de passer får reglene også anvendelse ved bruk av kirkerommet i andre kirker og kapeller, forsamlingslokaler og interimskirker, jf. § 3 bokstav c).

Der kirkerommet og tilstøtende rom kan slås sammen til et storrom, gjelder disse reglene når kirkerommet utvides med tilstøtende rom.

§ 3. Definisjoner

I dette regelverket betyr:

- a. *Kirke*: Kirke i henhold til kirkeordningen § 19 første ledd. Dette er soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter 1. januar 2021 er godkjent som kirke av Kirkerådet i medhold av kirkeordningen § 23 fjerde ledd.
- b. *Kirkerommet*: Den delen av kirkebygningen som utgjør selve kirkerommet med alter, korparti, hovedskip samt eventuelle sideskip og galleri.
- c. *Andre kirker og kapeller, forsamlingslokaler og interimskirker*: Lokaler som er innviet til kirkelig bruk, det vil si bygg eller lokaler som er godkjent og innviet til permanent eller midlertidig kirkelig bruk uten å være kirke etter bokstav a).
- d. *Prest*: Fast utnevnt eller tilsatt menighetsprest (sokneprest, kapellan eller prost i tjeneste som menighetsprest) samt vikarer for slike prester.
- e. *Utlån*: Dette kan skje både med og uten betaling, jf. § 11 og kirkeordningen § 22.

§ 4. Generelle bestemmelser

Kirkens formål er bestemmende for avgjørelser om bruk av kirken, jf. § 1.

Bruken av kirken er underlagt biskopens tilsynsmyndighet.

Kirken med tilbehør skal behandles forsvarlig og med respekt.

Kirken kan ta all kunst, alle kunstformer og alle kunstuttrykk i bruk i kirkerommet med dets liturgiske inventar og utstyr, så sant det tjener det kristne budskap og lar kirkerommets særlige egenart komme til utfoldelse.

Kirken må ikke brukes til politisk møte eller virksomhet.

Kirken må ikke brukes til kommersielle formål.
Kirkerommet kan ikke brukes av ikke-kristne tros- og livssynssamfunn til utøvelse av deres tro eller religion.

Kapittel 2. Menighetsrådets bruk av kirken

§ 5. Bruksformål

Menighetsrådet kan bruke menighetens kirke til

- a. gudstjenester,
- b. oppbyggelige møter,
- c. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk,
- d. stillhet, lystenning og bønn,
- e. omvisning og turistbesøk,
- f. konserter, utstillinger og andre kirkelige og kulturelle arrangementer som faller inn under formålet i § 1 og som ikke strider mot § 4 tredje til syvende ledd.

Til slike arrangementer som nevnt i første ledd, kan menighetsrådet invitere til å medvirke også personer som ikke er medlem av Den norske kirke.

Menighetsrådet kan plassere midlertidige installasjoner i kirkerommet i forbindelse med arrangementer nevnt i § 5 første ledd. Dersom dette får økonomiske konsekvenser for fellesrådet, må fellesrådet gi sin godkjenning.

Menighetsrådet kan bruke kirken til avholdelse av egne møter, menighetsmøter og kirkevalg.

§ 6. Klage

Menighetsrådets avgjørelse etter § 5 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er ethvert medlem av menighetsrådet, samt kirkelig ansatte som har soknet som tjenestested (særskilt arbeidsområde).

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet den klageberettigede har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

Klagen har ikke oppsettende virkning med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Kapittel 3. Menighetsrådets utlån av kirken

§ 7. Utlån til medlemmer av Den norske kirke

Til medlemmer av Den norske kirke kan menighetsrådet låne ut kirken til

- a. gudstjenester,
- b. oppbyggelige møter,
- c. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk,
- d. stillhet, lystenning og bønn,
- e. omvisning og turistbesøk,
- f. konserter, utstillinger og andre kirkelige og kulturelle arrangementer som faller inn under formålet i § 1 og som ikke strider mot § 4 tredje til syvende ledd.

§ 8. Utlån til andre enn medlemmer av Den norske kirke

Menighetsrådet kan låne ut kirken til medlemmer av andre kristne trossamfunn enn Den norske kirke til formål som nevnt i § 7 samt til dåp, vigsel og gravferd som ikke skal forrettes av ordinert prest i Den norske kirke, men av pastor eller prest fra et annet kristent trossamfunn.

Menighetsrådet kan låne ut kirken til andre til formål som nevnt i § 7 bokstav e) og f), dersom det ikke strider mot § 4.

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Saksbehandlingen skal skje i samsvar med forvaltningsloven kapittel IV og V.

§ 10. Klage og omgjøring

Menighetsrådets vedtak etter § 7 og § 8 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre med rettslig klageinteresse.

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i forvaltningsloven kapittel VI.

§ 11. Betaling for bruk av kirken

Innenfor de rammer som er satt i kirkeordningen § 22, kan kirkelig fellesråd kreve betaling for bruk av kirken etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kapittel 4. Prestens bruk av kirken

§ 12. Menighetsprestens bruk av kirken

I tillegg til forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger kan presten bruke kirkene i de sokn som presten har som tjenestested (særskilt arbeidsområde) til ekstraordinære gudstjenester, foredrag og andre arrangementer som fremmer menighetenes oppbyggelse.

Er det flere fast tilsatte prester i vedkommende menighet, skal de samarbeide om bruksfordelingen. Blir de ikke enige, avgjør biskopen spørsmålet. Menighetsrådet skal uttale seg på forhånd.

Den presten som bruker kirken i medhold av første ledd, kan invitere til å medvirke også personer som ikke er medlem av Den norske kirke, men presten kan ikke låne ut kirken til disse.

§ 13. Tilsyn

Menighetsrådet kan bringe prestens disposisjoner etter § 12 inn for biskopen, jf. § 4 annet ledd.

§ 14. Biskopens bruk av kirken

Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfeller har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Kapittel 5. Forholdet mellom menighetsråd og prest

§ 15. Samarbeid og gjensidig informasjon

Menighetsråd og prest skal samarbeide om bruk av kirken slik at denne best mulig tjener til Guds ære og menighetens oppbyggelse.

Menighetsråd og prest skal på forhånd gi hverandre informasjon om den planlagte bruken av kirken. Informasjonen skal så vidt mulig gis i så god tid at mottaker får mulighet til å innrette seg eller eventuelt komme med innsigelser.

Presten har fortrinnsrett til bruk av kirken til gudstjenester, vigslor og begravelser.

Dersom det oppstår tvil om forholdet mellom henholdsvis prestens bruk og menighetsrådets bruk eller utlån av kirken, avgjør biskopen spørsmålet.

Kapittel 6. Andre generelle regler

§ 16. Generelle plikter for bruker av kirken

Den som bruker kirken, skal sørge for at alt går sømmelig for seg og at kirken med tilbehør behandles forsvarlig og med respekt.

§ 17. Adgang til kirken

Enhver har adgang til de arrangementer som holdes i kirken. En person kan bare bortvises dersom han forstyrrer arrangementet eller krenker kirkens verdighet.

Ved bruk av kirken til vigslor og begravelser kan presten utfra sitt pastorale skjønn i særlige tilfeller bestemme at handlingen skal foregå for lukkede dører.

§ 18. Inngangspenger

Det kan ikke tas betaling for adgang til kirken bortsett fra ved konserter, utstillinger og andre kulturarrangementer, omvisninger og turistbesøk.

Innkrevning av inngangspenger bør ikke skje i selve kirkerommet.

Kapittel 7. Mindre endringer – ikrafttredelse

§ 19. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 20. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. april 2015 nr. 1440 om regler for bruk av kirkene.

2. Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 17 tredje ledd.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å:

- a. tilrettelegge for bruk av medlemsregisteret i prestens arbeid etter tjenesteordning for menighetsprester og i forbindelse med tiltak for å ivareta de kirkelige organers ansvar

etter kirkeordningen, herunder ved innkalling til menighetsmøter, tilbud om kirkelig opplæring eller diakonale tiltak, innsamlingsarbeid og barne- og ungdomsarbeid,

- b. bidra til forsvarlig forvaltning og oppfølging av medlemskap i Den norske kirke, herunder sikre riktig grunnlag for kirkelig manntall og offentlige myndigheters kontroll etter trossamfunnsloven og
- c. sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i Den norske kirkes medlemsregister, herunder at regler gitt i og i medhold av personopplysningsloven med personvernforordningen etterleves.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for Den norske kirkes medlemsregister og omhandler all behandling av personopplysninger i forbindelse med planlegging, gjennomføring og registrering av kirkelige handlinger samt innmeldinger i og utmeldinger av Den norske kirke.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- a. *medlemsregister*: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om medlemmer og tilhørende, kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger,
- b. *sentral behandlingsansvarlig*: den som er ansvarlig for all behandling av personopplysninger i medlemsregisteret og som bestemmer hvilke hjelpemidler som skal brukes,
- c. *lokal behandlingsansvarlig*: den som er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger på fellestrådsnivå,
- d. *kirkelige handlinger*: dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd,
- e. *kirkelig fellestråd*: kirkelig fellestråd og menighetsråd med fellestrådsfunksjoner.

Kapittel 2. Behandling av personopplysninger i medlemsregisteret

§ 4. Behandlingsansvar

Kirkerådet er sentral behandlingsansvarlig for Den norske kirkes medlemsregister og administrerer registeret. Ansvar et ivaretas av Kirkerådets direktør dersom ikke annet er bestemt av Kirkerådet.

Kirkelig fellestråd er lokal behandlingsansvarlig for opplysninger i medlemsregisteret som registreres for alle sokn i det aktuelle fellestrådsområdet. Ansvar et ivaretas av organets daglige leder dersom ikke annet er bestemt av kirkelig fellestråd.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig plikter å sørge for at bestemmelsene i denne forskriften og regler gitt i og i medhold av personopplysningsloven med personvernforordningen blir fulgt.

§ 5. Registreringsplikt

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeordningen § 4 er medlem av eller anses å høre inn under Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke, skal inntas i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5 annet ledd.

Sentral behandlingsansvarlig skal sikre at Den norske kirke har ett medlemsregister, og dette skal føres elektronisk. Lokal behandlingsansvarlig plikter å påse at varig registrering av kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger kun skjer i medlemsregisteret.

§ 6. Opplysninger som skal registreres

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, fødselsnummer, kirkelig status (medlem/hørende inn under), dåp eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse. Medlemsregisteret kan også inneholde opplysninger om familierelasjoner, den registrertes postadresse samt digital kontaktinformasjon.

Registreringen av kirkelige handlinger skal omfatte følgende opplysninger:

- a. dåp: navn på og fødselsnummer til den dømte, navn på og fødselsnummer til foreldre, navn på faddere samt dato og sted for dåpen. Faddere skal ikke registreres med fødselsnummer. Ved nøddåp og hjemmedåp skal også dato og sted for stadfestelse av dåpen registreres. Ved dåp av person over religiøs myndighetsalder registreres ikke navn på og fødselsnumre til den dømtes foreldre.
- b. konfirmasjon: navn på, fødselsnummer til og dåpsdato for konfirmanten samt dato og sted for konfirmasjonen,
- c. vigsel: navn på og fødselsnumre til dem som har inngått ekteskap samt dato og sted for vigselen,
- d. gravferd: navn på og fødselsnummer til avdøde samt dato, sted og ansvarlig sokn for gravferden. Dersom jordpåkastelsen ikke skjer samtidig med resten av gravferdshandlingen, registreres tid og sted for jordpåkastelsen,

Dersom fødselsnummer til den som skal registreres mangler og vedkommende venter på å få tildelt fødselsnummer, skal registrering av den kirkelige handlingen utsettes til fødselsnummer foreligger. Dersom den registrerte ikke venter på å få tildelt fødselsnummer, skal handlingen registreres på vedkommendes navn.

§ 7. Tilgjengelighet

Medlemsregisteret skal gjøres tilgjengelig for Kirkerådet, biskopene og bispedømmerådene, de kirkelige fellesråd, menighetsråd og prester i Den norske kirke. Det er kun personer med tjenstlig behov som skal ha tilgang til opplysninger i medlemsregisteret.

§ 8. Overføring av opplysninger til andre registre

For en begrenset periode kan det overføres opplysninger fra medlemsregisteret til øvrige lovlige registre for soknet.

§ 9. Utlevering av opplysninger fra medlemsregisteret

Registrerte opplysninger om en person kan bare gjøres tilgjengelig for den som er registrert eller som saken ellers direkte gjelder, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e).

Opplysninger i medlemsregisteret skal ikke utleveres til tredjeparter for kommersielle formål, eller på annen måte brukes av Den norske kirke for kommersielle formål.

Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at sentral behandlingsansvarlig kan

a. gi forskere tilgang til opplysninger fra medlemsregisteret, jf. forvaltningsloven _ § 13d og § 13e,

b. offentliggjøre statistiske opplysninger basert på medlemsregisteret,

c. utlevere informasjon i henhold til prinsippet om dataportabilitet etter bransjenormer godkjent av Datatilsynet og

d. utlevere opplysninger til bruk i offentlige myndigheters fastsetting av sats for beregning av statstilskudd og kontroll av lister med fødselsnummer etter trossamfunnsloven.

§ 10. Ajourhold

På grunnlag av opplysninger fra den som er registrert, plikter sentral og lokal behandlingsansvarlig å holde medlemsregisteret à jour.

Sentral behandlingsansvarlig plikter i tillegg å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av opplysninger fra Statens kartverks matrikkel, Det sentrale folkeregister og Enhetsregisteret.

Lokal behandlingsansvarlig plikter i tillegg å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av registreringer fra den som til daglig foretar registreringer i medlemsregisteret for det enkelte sokn.

Den som er ansvarlig for å gjennomføre kirkelige handlinger, plikter å gi melding til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn om dåp, konfirmasjon, vigsel til ekteskap og gravferd i Den norske kirke samt innmelding i og utmelding av Den norske kirke.

§ 11. Rette- og sletteplikt

Sentral og lokal behandlingsansvarlig skal av eget tiltak rette, slette eller supplere opplysninger som ikke lenger har betydning, er uriktige eller ufullstendige.

§ 12. Informasjonssikkerhet

Sentral og lokal behandlingsansvarlig er ansvarlige for at det iverksettes tiltak for å sikre nødvendig konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i medlemsregisteret.

Sentral behandlingsansvarlig skal legge til rette for tilstrekkelig informasjonssikkerhet i medlemsregisteret og kan gi lokal behandlingsansvarlig bindende pålegg dersom krav i personopplysningslovgivningen ikke blir overholdt.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig skal gjennomføre tiltak som sikrer at medlemsregisteret og opplysninger i dette er tilgjengelig når det er behov for dette. Dette innebærer blant annet at:

a. kopier av opplysninger og annet nødvendig materiale skal sikres for at medlemsregisteret skal kunne rekonstrueres etter tap og

b. sentral og lokal behandlingsansvarlig skal benytte en felles kommunikasjonskanal bestemt av sentral behandlingsansvarlig.

Dersom det oppdages datainnbrudd i maskiner som inneholder eller som kommuniserer med datamaskin som inneholder medlemsregisteret, eller det forekommer andre avvik, skal lokal behandlingsansvarlig straks varsle sentral behandlingsansvarlig. Sentral behandlingsansvarlig plikter umiddelbart å underrette Datatilsynet om datainnbrudd og andre avvik.

Kapittel 3. Avsluttende bestemmelser

§ 13. Utfyllende retningslinjer

Sentral behandlingsansvarlig kan fastsette utfyllende retningslinjer som skal sikre informasjonssikkerhet for opplysninger fra medlemsregisteret. Sentral behandlingsansvarlig fastsetter nærmere regler og rutiner for ajourhold, kontroll og oppdeling av opplysningene i registeret. Rutinene skal ikke kunne endres eller settes ut av funksjon uten særskilt autorisasjon.

§ 14. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i forskriften

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i forskriften.

§ 15. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 16. april 2018 nr. 581 om Den norske kirkes medlemsregister.

3. Forskrift om regler for Den norske kirkes klagenemnd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 33 tredje ledd.

§ 1. Valg og sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd (heretter klagenemnda) velges og sammensettes slik som bestemt i kirkeordningen § 32.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av klagenemnda, jf. kirkeordningen § 40 første ledd.

§ 2. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda utfører de oppgaver den er gitt i og i medhold av kirkeordningen § 33.

§ 3. Alminnelige bestemmelser om klagenemndas arbeid

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for klagenemndas arbeid, jf. kirkeordningen § 42.

Så langt det passer gjelder regler for Kirkerådets virksomhet § 2, § 3, § 5 og § 7 også for klagenemndas arbeid.

En part har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig.

Ut over det som følger av forvaltningsloven § 11d og § 12, skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klagenemnda.

Klagenemnda kan selv gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen.

§ 4. Administrative forhold

En eller flere tilsatte i Kirkerådets sekretariat utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, er direkte underordnet nemnda og skal følge de retningslinjer og pålegg denne gir.

Ved spørsmålet om ugildhet for den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, gjelder kirkeordningen § 42 tredje ledd.

§ 5. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i regelverket

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i regelverket.

§ 6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 11. april 2016 nr. 1765 om regler for Den norske kirkes klagenemnd.

4. Forskrift om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 3 femte ledd.

§ 1. Den kirkelige betjening av døve er organisert i døvemenigheter med utstrekning og navn fastsatt av Kirkerådet.

§ 2. Døveprosten er nærmeste overordnede for døveprestene og andre som er tilsatt av bispedømmerådet. Døvepresten (soknepresten) er arbeidsleder for døvekapellan og andre tilsatte av bispedømmerådet og sørger for den nødvendige samordning med Døves menighetsråd.

Døvepresttjenesten omfattes for øvrig av bestemmelsene i Tjenesteordning for menighetsprester og Tjenesteordning for proster, så langt de passer.

§ 3. Oslo biskop fører tilsyn med den døvekirkelige virksomhet, prestene og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Tilsynet skal utøves i samråd med biskopen i det bispedømmet som omfattes av den aktuelle døvemenigheten.

§ 4. Tilsetting av døveprost, prester og annet personell i rettssubjektet Den norske kirke som er knyttet til den kirkelige betjening av døve, foretas av Oslo bispedømmeråd. For tilsetting gjelder regler om kvalifikasjonskrav for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke og personalreglement for Den norske kirke så langt de passer. Ved tilsetting av døveprost skal Døvekirkenes fellestråd gis anledning til å uttale seg.

§ 5. Døvekirkenes drives etter vedtekter godkjent av Kirkerådet. Vedtektene kan ikke være strid med bestemmelsene i dette regelverk.

§ 6. For den menighet som er knyttet til den enkelte døvekirke, skal det velges et Døves menighetsråd. Med samtykke fra Kirkerådet kan det velges menighetsråd også for døvemenighet som ikke er knyttet til en døvekirke. Kirkeordningens bestemmelser i § 9 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet gjøres gjeldende så langt de passer. Tilsvarende

omfattes Døves menighetsråd av gudstjenestebøkens bestemmelser om menighetsrådenes avgjørelsesmyndighet og av regler for bruk av kirkene.

Døves menighetsråd treffer avgjørelser og opptrer på vegne av døvemenigheten når det ikke er fastsatt i eller i medhold av denne forskriften at myndigheten er lagt til et annet organ. Rådet har ansvar for anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor, og for anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til dåps- og konfirmasjonsopplæring. Menighetsrådet har om nødvendig også ansvaret for anskaffelse og drift av egnede gudstjenestelokaler. Opprettelse av stillinger skal godkjennes av Døvekirkenes fellelsråd.

§ 7. Døves menighetsråd samles årlig til et felles møte for behandling av aktuelle saker av felles kirkelig karakter. Døvekirkenes fellesmøte gir uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg. I tillegg til menighetsrådsmedlemmene består Døvekirkenes fellesmøte av inntil tre representanter fra hvert menighetsutvalg, Oslo biskop eller den biskopen oppnevner i sitt sted, en representant oppnevnt av Kirkerådet, døveprosten, en representant valgt av og blant de statlig tilsatte i døvekirkelig arbeid som ikke er medlem av menighetsråd og en representant valgt av og blant de øvrige tilsatte i døvemenighetene.

§ 8. Blant fellesmøtets menighetsrådsmedlemmer velger Døvekirkenes fellesmøte en representant med vararepresentant fra hver døvemenighet til Døvekirkenes fellelsråd. Fellesmøtet kan i tillegg velge en representant med vararepresentant blant de av fellesmøtets medlemmer som kommer fra menighetsutvalgene. Fellelsrådet består for øvrig av en representant oppnevnt av Oslo biskop, døveprosten og en representant valgt av og blant de tilsatte i døvemenighetene. Representantene velges for fire år.

§ 9. Døvekirkenes fellelsråd skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og i forhold til andre organer og instanser i Den norske kirke.

Døvekirkenes fellelsråd er ansvarlig for opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellelsrådets budsjett, og foretar tilsetning av og har arbeidsgiveransvaret for disse. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Fellelsrådet kan bemyndige menighetsråd til å utøve arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellelsrådet.

Døvekirkenes fellelsråd gir uttalelse i forbindelse med tilsetning av døveprost, fremmer samlet forslag til statlig tilskudd til det døvekirkelige arbeid, og avgir for øvrig uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellelsrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Døvekirkenes fellelsråd kan i samråd med Døves menighetsråd oppnevne egne menighetsutvalg for områder i de enkelte distrikter som ikke sokner naturlig til en døvekirke.

Døvekirkenes fellelsråd skal ha en daglig leder av virksomheten.

§ 10. Nærmere regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer og om formene for deres virksomhet, fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra Døvekirkenes fellelsråd.

§ 11. Disse bestemmelser innebærer ingen begrensninger i de rettigheter og plikter døve har som medlemmer av Den norske kirke i det sokn der de er bosatt.

§ 12. Kirkerådet kan godkjenne avtale om forsøk som avviker fra bestemmelsene i forskriften.

Forsøksordningen skal ikke inngås med mer enn fem års varighet.

§ 13. Kirkerådet bemyndiges til å foreta mindre endringer i regelverket.

§ 14. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten.

5. Forskrift om ordning for Saemien Åålmege

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 3 femte ledd.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i sørsamisk språkområde for å fremme sørsamisk kirkeliv. Menighetens navn er Saemien Åålmege.

§ 2. Menighetsråd

Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Saemien Åålmegearaerie.

§ 3. Kirkelig betjening

Den særskilte kirkelige betjening av sørsamer i og utenfor sørsamisk språkområde skjer ved presten for sørsamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetsrådets virksomhet, diakon, og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv.

§ 4. Tilsyn

Nidaros biskop fører tilsyn med Saemien Åålmege, menighetsråd, prest og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Der det sørsamiske språkområdet ligger i et annet bispedømme, skal tilsynet utøves i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.

§ 5. Medlemsregister

Kirkerådet fører i samarbeid med menighetsrådet medlemsregister for menigheten.

§ 6. Medlemskap og stemmerett

Medlem av Den norske kirke blir også medlem av den samiske menigheten i sørsamisk språkområde hvis vedkommende blir registrert som medlem i Saemien Åålmege og:

- a. regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i sørsamisk språkområde eller
- b. regner seg som sørsame eller er gift, partner eller samboer med en sørsame og er bosatt utenfor sørsamisk språkområde eller
- c. har foreldre som er medlem i sørsamisk menighet eller

d. har annen tilknytning til sørsamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet.

Nidaros bispedømmeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem.

Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte.

Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det sokn der de er bosatt.

§ 7. Valg og sammensetning av menighetsråd

Saemien Åålmegeeraerie, menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde består av sørsamepresten og 4 andre medlemmer. Flertallet i menighetsrådet skal være samer som kan skrives inn i samemanntallet, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-6.

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd fastsatt av Kirkemøtet gjelder så langt de passer. Valg av menighetsråd skjer for øvrig etter ordning fastsatt av menighetsrådet.

§ 8. Menighetsrådets oppgaver

Kirkeordningen § 12 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet og § 17 om kirkelig fellesråd gjelder så langt de passer.

Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler for bruk av kirken gjelder tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når det etter lov, forskrift eller i bestemmelsene her ikke fremgår at myndigheten er lagt til et annet organ.

Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det sørsamiske arbeidsfeltet. Nidaros bispedømmeråd tilsetter sørsameprest og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter vanlige regler. Biskopen leder prestetjenesten, jf. tjenesteordning for biskop. Nidaros bispedømmeråd tilsetter og har arbeidsgiveransvar for diakon, daglig leder og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv. Arbeidsgivermyndighet for disse kan delegeres til menighetsrådet, med unntak av tilsettings- og sanksjonsmyndigheten.

Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsetting av personell i rettssubjektet Den norske kirke knyttet til kirkelig betjening av sørsamer, fremmer søknader om finansiering av tiltak og virksomhet innenfor sørsamisk kirkeliv og avgir for øvrig uttalelse når departement eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når menighetsrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Bispedømmerådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.

§ 9. Formene for menighetsrådets virksomhet

Kirkeordningen § 11 og § 16 og bestemmelsene om formene for menighetsrådets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder så langt de passer.

Den særskilt valgte sørsamiske representanten i Nidaros bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet.

Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det sørsamiske området.

Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådene i Nidaros, Hamar og Sør-Hålogaland.

§ 10. Menighetsmøtet

Kirkeordningen § 13 og § 14 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post i saker der menighetsrådet treffer bestemmelse om det.

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. april 2015 nr. 1441 om ordning for Saemien Åålmege.

6. Forskrift om regler for Samisk kirkeråd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 35 annet ledd.

§ 1. Samisk kirkeråd for Den norske kirke (Rådet) er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv. Rådet utfører oppgaver som pålegges av Kirkemøtet, og koordinerer disse med Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

§ 2. Rådets hovedoppgaver er:

- a. Å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.
- b. Å ta stilling til saker som etter Rådets oppfatning berører samisk kirkeliv og urfolk.
- c. Å stimulere til at samisk kirkeliv blir ivaretatt som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke.
- d. Å fremme kjennskap til de særlige verdier samisk kirkeliv og den samisk kristne arv representerer for kirken som helhet, og bearbeide de spørsmål kirken møter i samisk kultur, tradisjon og historie.
- e. Å bidra til å styrke den samiske befolknings kultur og språk, og fremme kunnskap og engasjement om samenes stilling i Den norske kirke.
- f. Å holde kontakt med kirker med samiske menigheter i Norden og på Kola og å fremme tiltak og samordning av saker av felles samisk-kirkelig interesse.
- g. Å ivareta arbeidet med urfolksspørsmål på vegne av Den norske kirke i samarbeid med Mellomkirkelig råd.

§ 3. Rådet skal:

- a. Utarbeide årsmelding som inngår i den samredigerte meldingen for de sentralkirkelige råd og legges fram for Kirkemøtet gjennom Kirkerådet. Planer for arbeidet legges fram for Kirkerådet til godkjenning.
- b. Ivareta oppgaver for Kirkemøtet og Kirkerådet som følger av samelovens språkregler.
- c. Behandle saker som Sametinget og departementet legger fram. Rådets årsmelding sendes Sametinget.
- d. Samarbeide om videreutvikling av samisk kirkeliv med bispedømmerådene og menigheter hvor samer bor.

- e. Holde kontakt med og samarbeide med frivillige organisasjoner som har sitt virke innenfor samisk kirkeliv.
- f. Holde kontakt med organ og institusjoner som er opprettet for å ivareta den samiske befolknings interesser og behov.

§ 4. Rådet kan:

- a. Avgi uttalelse på vegne av Den norske kirke i saker som hører inn under rådets mandat.
- b. Oppnevne underutvalg til å utføre særskilte oppgaver.

§ 5. Rådet består av syv representanter:

- a. Fem representanter valgt av Kirkemøtet.
- b. Én representant for Sametinget oppnevnt av Sametinget.
- c. Én biskop oppnevnt av Bispemøtet.

Sør-, lule- og nord-samisk kirkeliv og Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer skal være representert i Samisk kirkeråd. En av representantene i rådet skal være bosatt i et av de øvrige bispedømmer.

Kirkemøtet velger representantene etter nominasjon fra Samisk valg møte.

Representantene velges for fire år om gangen. For hver representant velges en vararepresentant.

Rådet trer i funksjon umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted.

§ 6. Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år. Leder kan gjenvelges. Rådet velger selv nestleder for en periode på to år. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i perioden.

Lederen er medlem av Kirkemøtet.

Lederen møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett. Nestlederen er vararepresentant.

§ 7. Rådet kan ha arbeidsutvalg (AU) som består av leder, nestleder, samt ett medlem, og to vararepresentanter. Arbeidsutvalget trer sammen etter behov og treffer avgjørelser i saker delegert fra Rådet.

§ 8. Generalsekretær for Rådet tilsettes av Kirkerådet etter uttalelse fra Rådet i henhold til personalreglement for Den norske kirke.

§ 9. Rådet velger den arbeidsform som er hensiktsmessig for arbeidet. Rådet skal ha minst to møter i året. For øvrig gjelder bestemmelsene i regler for Kirkerådets virksomhet så langt det passer.

§ 10. Endringer i reglene vedtas av Kirkemøtet etter innstilling fra Rådet og Kirkerådet.

§ 11. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves statutter for Samisk kirkeråd 13. november 1992 nr. 5035.

7. Forskrift om regler om formene for menighetsmøtets virksomhet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 13 tredje ledd.

§ 1. Menighetsmøtet innkalles av menighetsrådet med minst 14 dagers varsel. Møtet skal kunngjøres offentlig i kirken og i lokalavis eller menighetsbladet og for øvrig på den måten som menighetsrådet bestemmer. Ved fjernmøte kan møtet kunngjøres på menighetens nettsider i stedet for i kirken. Kunngjøringen skal inneholde tid og sted for møtet og oversikt over hvilke saker som skal behandles.

Møtet holdes i kirken eller i annet høvelig lokale. Møtet kan også avholdes som fjernmøte, jf. § 5 første ledd.

§ 2. Menighetsmøtet ledes av menighetsrådets leder eller nestleder eller av en møteleder som menighetsrådet bestemmer.

§ 3. Kirkelige ansatte som ikke er bosatt i soknet og som dermed ikke er stemmeberettiget, kan innkalles av menighetsrådet til å ta del i møtet, men uten stemmerett.

Menighetsrådet kan også gi andre uten stemmerett anledning til å delta i drøftingen av enkeltsaker på menighetsmøtet.

§ 4. Menighetsmøtet kan ikke fatte vedtak etter kirkeordningen § 14 når en sak ikke er forberedt av menighetsrådet i henhold til kirkeordningen § 12 sjette ledd.

Personalsaker kan ikke tas opp på menighetsmøtet.

§ 5. Menighetsmøtet treffer sine vedtak i møte med alminnelig flertall. Menighetsrådet kan i særlige tilfeller beslutte at menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. I tilfelle av stemmelikhet er møtelederens stemme utslagsgivende.

Menighetsrådet kan beslutte at en sak skal tas opp til skriftlig votering. Dersom menighetsrådet ikke har vedtatt skriftlig votering, kan menighetsmøtet selv vedta det med alminnelig flertall.

§ 6. Menighetsmøtets vedtak føres inn i menighetsrådets møtebok. Til å underskrive møteboken oppnevner menighetsmøtet to personer ved begynnelsen av møtet. Lederen skal gi vedkommende myndigheter/instanser melding om de vedtak menighetsmøtet har gjort.

§ 7. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 8. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1453 om regler om formene for menighetsmøtets virksomhet.

8. Forskrift om valg av kirkelig fellelsråd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 15 femte ledd.

§ 1. Valg av menighetsrådsmedlemmer til kirkelig fellelsråd avholdes av det enkelte menighetsråd i samsvar med bestemmelsene i kirkeordningen § 15 første ledd bokstav a) og tredje og fjerde ledd, innen den dato som kirkelig fellelsråd bestemmer. Kjønn- og aldersmessig fordeling bør tilstrebes.

Kirkelig fellesråd sender i god tid før valget brev til menighetsrådene om å velge representant(er) og vararepresentant(er).

§ 2. Valget holdes som flertallsvalg. Den eller de er valgt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning. Den eller de som kommer deretter i stemmetall, blir vararepresentanter.

Dersom menighetsrådet er valgt ved forholdsvalg, velges medlemmene etter bestemmelsene om forholdsvalg i kommuneloven § 7-5 og § 7-6 så langt de passer.

Dersom et valgt medlem til kirkelig fellesråd trer ut av menighetsrådet, avgjør menighetsrådet om det skal holdes nytt valg eller om vararepresentanten skal gå inn som fast medlem. I så fall velges ny vararepresentant.

§ 3. Valget foregår skriftlig.

Valget gjennomføres forøvrig i samsvar med bestemmelsene om avstemning i regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet, fastsatt av Kirkemøtet.

§ 4. Menighetsrådets leder sender uten opphold melding til kirkelig fellesråd om hvem som er valgt til medlem(mer) og varamedlem(mer) til kirkelig fellesråd. Resultatet av valget føres inn i møteboken.

§ 5. Kirkelig fellesråd anmoder kommunen om å foreta valg av kommunal representant og vararepresentant til kirkelig fellesråd i henhold til kirkeordningen § 15 annet ledd. Representantene velges for samme periode som kommunestyret.

§ 6. Kirkelig fellesråd sender melding til biskopen om hvem som er valgt inn i fellesrådet med anmodning om at biskopen oppnevner en geistlig representant og vararepresentant, om mulig en av hvert kjønn, til kirkelig fellesråd i henhold til kirkeordningen § 15 første ledd bokstav b).

§ 7. Kirkelig fellesråd sender melding til bispedømmerådet og kommunen og andre som fellesrådet bestemmer, om hvem som er valgt inn som medlemmer og varamedlemmer av kirkelig fellesråd og hvem som er valgt til leder/nestleder.

§ 8. Der hvor Kirkerådet i samsvar med kirkeordningen § 8 fjerde og femte ledd har foretatt tilpasninger i bestemmelsene om kirkelig fellesråd, kan valg foregå etter regler som er tilpasset særordningen.

§ 9. Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 10. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1449 om regler for valg av kirkelig fellesråd.

9. Forskrift om valg av Kirkerådet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 29 tredje ledd.

Kapittel 1. Kirkerådets sammensetning og valgperiode

§ 1-1. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av:

- a) elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, valgt av Kirkemøtet,
- b) én lek kirkelig tilsatt valgt av Kirkemøtet,
- c) fire prester valgt av Kirkemøtet og
- d) én biskop valgt av Bispemøtet.

For hvert av medlemmene skal det velges ett varamedlem.

Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må være medlemmer av Kirkemøtet.

§ 1-2. Valgperiode. Nyvalg i valgperioden

Kirkerådets valgperiode er fire år fra Kirkemøtets første møte i bispedømmerådene valgperiode frem til Kirkemøtets første møte i den påfølgende valgperioden.

Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted. Ved nyvalg innenfor valgperioden tiltrer Kirkerådet straks det er valgt.

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet.

Hvis mistillitsforslaget får alminnelig flertall, skal det velges en ny leder eller et nytt Kirkeråd for resten av valgperioden.

Kapittel 2. Nominasjon

§ 2-1. Nominasjonskomité

Kirkemøtet velger en nominasjonskomité på sitt siste møte i bispedømmerådene valgperiode. Nominasjonskomiteen skal bestå av tre leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og en prest. En av disse skal være under 30 år. Komiteen velger selv leder. En tilsatt i Kirkerådets sekretariat er sekretær for komiteen.

Ved nyvalg og suppleringsvalg innenfor Kirkerådets valgperiode skal Kirkemøtets valgkomité fungere som nominasjonskomité for valget.

§ 2-2. Forslag på kandidater

Nominasjonskomiteen ber bispedømmerådene om å foreslå tre av sine leke medlemmer som kandidater i prioritert rekkefølge. Alle prester og leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Fra bispedømmene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same.

Bispedømmerådene kan også komme med forslag til lederkandidater overfor nominasjonskomiteen.

Ved nyvalg i valgperioden ber valgkomiteen Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden ber valgkomiteen vedkommende bispedømmeråd om å fremme forslag til en til to kandidater.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet.

§ 2-3. Valgliste ved valg av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer

Nominasjonskomiteen fremmer på grunnlag av bispedømmerådernes prioriteringer en valgliste med:

- a) forslag til kandidater til leder av Kirkerådet, i alfabetisk rekkefølge,
- b) de elleve leke kirkelig tilsatte, ordnet bispedømmevis,
- c) de elleve prestene, ordnet bispedømmevis, og
- d) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Kandidatene føres opp på listen med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet, alder, bispedømme og relevante opplysninger om kandidatene.

Nominasjonskomiteen skal sikre at kvinner og menn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal nominasjonskomiteen så langt det er mulig sikre at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Ved nyvalg i valgperioden kommer første til tredje ledd til anvendelse så langt de passer.

Ved suppleringsvalg i valgperioden skal valgkomiteen fremme forslag på en til to kandidater til den plassen som står ubesatt.

Kandidater foreslått etter § 2-2 siste ledd skal føres opp på valglisten. Valgkomiteen kan også selv føre opp kandidater på listen. Kandidatene ført opp på valglisten etter dette ledd er ikke omfattet av kravet i tredje ledd.

§ 2-4. Valgliste ved valg av Kirkerådets varamedlemmer

Etter at Kirkerådets leder og øvrige medlemmer er valgt av Kirkemøtet, fremmer valgkomiteen en valgliste med:

- a) de ti leke kirkelig tilsatte som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis,
- b) de sju prestene som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis og
- c) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Reglene i § 2-3 annet til sjette ledd kommer så langt de passer til anvendelse ved utarbeidelsen av valglisten.

Kapittel 3. Valg

§ 3-1. Valgkomiteen. Hemmelig valg

Valgkomiteen leder valget og foretar valgoppgjøret.

Valgkomiteen sørger for stemmesedler til den enkelte valgomgang. Stemmegivningen kan i stedet gjennomføres ved bruk av elektronisk møtesystem.

Stemmegivningen er hemmelig.

§ 3-2. Valg av leder

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets leke medlemmer ved særskilt avstemning. Det skal avgis stemme på én kandidat. Det er også adgang til å stemme blankt. Hvis ingen ved første stemmegivning får alminnelig flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer.

Lederen velges for to år. Ved nyvalg velges lederen ut funksjonsperioden. Lederen kan gjenvelges. Kirkerådet velger selv nestleder for en periode på to år.

§ 3-3. Valg av øvrige medlemmer

Etter valget av leder velger Kirkemøtet først fem leke medlemmer, lek kirkelig tilsatt og to prester. De leke medlemmene skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på ti leke kandidater, én kandidat per bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende fem leke medlemmer og to prester. De leke medlemmene velges fra bispedømmene leder og de fem leke medlemmene ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på fem leke kandidater, én kandidat per bispedømme, og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

§ 3-4. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer i en egen valgomgang. For de leke medlemmene skal det velges ett personlig varamedlem fra hvert bispedømme. For lek kirkelig tilsatt skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges fire varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmelijkheid avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det avgis stemme på elleve leke kandidater, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapittel 4. Forskjellige bestemmelser

§ 4-1. Stemmelijkheid. Forkasting av stemmesedler

Ved stemmelijkheid gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelijkheid treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valgkomiteen skal forkaste stemmesedler som er feil utfylt.

§ 4-2. Uttreden og fratredelse

Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt.

Har Kirkemøtet vedtatt mistillit til sittende leder i Kirkerådet, vil vedkommende være utelukket fra å stille til gjenvalg. Har Kirkemøtet vedtatt mistillit samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, vil fratredende medlemmer, inkludert leder, kunne stille til gjenvalg.

§ 4-3. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 4-4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. april 2019 nr. 455 om regler for valg av Kirkerådet.

II

Kirkemøtet opphever følgende forskrifter og andre vedtak:

1. *Regler 15. april 2018 nr. 841 om nominasjon mv. ved tilsetting av biskop* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 fjerde ledd.
2. *Reglement 12. april 2016 nr. 1816 for Bispemøtets behandling av læreklager* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 26 tredje ledd.
3. *Retningslinjer 15. november 1996 nr. 1457 for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c).
4. *Tjenesteordning for biskoper, 11. april 2016 nr. 1812* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
5. *Tjenesteordning for proster, 11. april 2016 nr. 1815* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
6. *Tjenesteordning for fengselsprester, 11. april 2016 nr. 1813* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
7. *Forskrift 11. april 2016 nr. 1809 om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 første ledd.
8. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 710 om autorisasjon av kantorer i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.
9. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 711 om autorisasjon av kateketer i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.
10. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 712 om autorisasjon av diakoner i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.
11. *Regler 19. november 1999 nr. 1585 om klageordning vedrørende kompetansevurdering i forbindelse med tilsetting av prester som ikke er cand.theol.* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 første ledd.

12. *Delegering 19. november 1999 nr. 1632 av myndighet til Kirkerådet etter forskrift av 17. april 1998 nr. 338 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 10 oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 2 sjette ledd.*

13. *Delegering 16. april 2018 nr. 852 av myndighet til Kirkerådet til å foreta endringer i kirkevalgreglene på bakgrunn av Kirkemøtets føringer oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) §§ 6 tredje ledd og 23 annet ledd.*

III

Vedtakene i punkt II trer i kraft straks.

IV

Følgende regler vedtas:

1. Regler om nominasjon mv. ved tilsetting av biskop

§ 1. Underretning om ledig bispestilling

Kirkerådet skal ved ledighet i en bispestilling i Den norske kirke underrette vedkommende bispedømmeråd om at det skal nominere kandidater til ny biskop innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Kirkerådet skal tilstrebe at parallelle nominasjons- og tilsettingsprosesser av biskoper i ulike bispedømmer unngås.

§ 2. Bispedømmerådets nominasjon

Bispedømmerådet skal innen den fastsatte fristen nominere inntil fem personer som bispedømmerådet anser som skikket til å bli tilsatt som ny biskop.

Bispedømmerådet skal før det gjør vedtak om nominasjon avholde et forberedende møte og på det grunnlag gi kandidater som vurderes nominert anledning til å uttale seg om de ønsker å motta nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest.

De enkelte medlemmer av bispedømmerådet skal, etter at rådslagning har funnet sted, avgi stemme på tre kandidater. De fire kandidatene som har fått flest stemmer, er nominert. Ved stemmelikhet for fjerde kandidat avgjøres nominasjon av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for fjerde kandidat foretas loddtrekning. Deretter kan det voteres over inntil en kandidat. Gyldig vedtak om nominasjon skal omfatte minimum 40 prosent av begge kjønn. Ved stemmelikhet for femte kandidat, avgjøres nominasjonen av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for femte kandidat foretas loddtrekning. Dersom det er avgitt stemme på til sammen tre eller fire kandidater, blir kun disse nominert.

Dersom avstemningen ikke har ledet frem til gyldig vedtak, skal det foretas ny rådslagning og ny avstemning.

Vedtak kan ikke gjøres uten at samtlige av rådets medlemmer, eventuelt varamedlemmer, er til stede i møtet. Møtet holdes for lukkede dører. Rådslagningen er hemmelig. Nominasjonen

innføres i bispedømmerådets forhandlingsprotokoll. De personer som blir nominert, nevnes i alfabetisk orden. Samtlige tilstedeværende medlemmer skal underskrive protokollen.

Bispedømmerådet skal straks etter nominasjonen sende en utskrift av protokollen til Kirkerådet sammen med sentrale biografiske opplysninger om hver av de nominerte kandidatene.

§ 3. *Supplerende nominasjon*

Kirkerådet skal gi en frist for å stille supplerende kandidater til bispedømmerådets nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest. Minst 100 stemmeberettigede fra minimum tre forskjellige prostier kan gå sammen om å stille kandidater. Områder utenfor bispedømmet regnes i denne sammenheng som ett prosti.

Menighetsrådsmedlemmer inngår enkeltvis i antallet stemmeberettigede som kan stille kandidater.

Supplerende kandidater må være forespurt og villige til å bli nominert samt fylle ut en oversikt om sentrale biografiske opplysninger.

Kirkerådet skal kontrollere at reglene for supplerende nominasjon er fulgt og at kandidatene oppfyller de formelle kvalifikasjonskravene.

§ 4. *Rådgivende avstemning. Stemmerett*

Følgende er stemmeberettiget i avstemningen:

- a) menighetsrådene i vedkommende bispedømme. Døves menighetsråd har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Menighetsrådet i Saemien Åalmege/sørsamisk menighet har stemmevalg ved valg av Nidaros biskop,
- b) prester i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme. Prester i døvepresttjenesten har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Prester i Den norske kirke i feltprestkorpset har stemmerett ved valg av biskop i det bispedømmet de tjenestegjør,
- c) vigslede kateketer, diakoner og kantorer i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme,
- d) prostene i de øvrige bispedømmer
- e) ungdomsrådet i vedkommende bispedømme
- f) representantene fra de teologiske utdanningsinstitusjoner med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet og lederne av de praktisk-teologiske utdanningene ved disse institusjonene,
- g) representantene fra Ungdommens kirkemøte med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet,
- h) Samisk kirkeråd har stemmerett ved rådgivende avstemning på biskop i Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros, Hamar, Møre og Oslo bispedømmer

I tvilstilfeller treffes avgjørelse om stemmerett av Kirkerådet.

§ 5. *Avstemning og presentasjon*

Kirkerådet skal sende underretning om dem som er nominert etter § 2 og § 3, til de stemmeberettigede med oppfordring om innen en frist å gi stemme til de tre personer som de anser mest skikket til å bli tilsatt som biskop. Gyldig stemme må inneholde inntil tre navn i prioritert rekkefølge. Det er også adgang til å stemme blankt.

Underretningen skal inneholde de nominertes navn i alfabetisk rekkefølge og sentrale biografiske opplysninger om hver av kandidatene. Kirkerådet skal opplyse om at nominasjonen er bindende for de stemmeberettigede.

Kirkerådet skal før avstemningsperioden begynner arrangere en offentlig presentasjon av alle nominerte kandidater. Presentasjonen skal legge vekt på sentrale områder i biskopens tjeneste. Kirkerådet skal tilrettelegge for at presentasjonen er offentlig tilgjengelig i avstemningsperioden.

§ 6. Avstemning i menighetsråd, ungdomsråd og Samisk kirkeråd

Menighetsrådets avstemning treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, der det først voteres over hvem som skal føres opp som nr. 1, dernest voteres over hvem som skal føres opp som nr. 2 og til sist voteres over hvem som skal føres opp som nr. 3.

Menighetsrådet skal holde ny stemmegivning hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er avgitt. Ved denne regnes den for valgt som har fått flest stemmer. Det kan før ny stemmegivning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første stemmegivning har fått det høyeste stemmetall. Avgjørelsen treffes ved loddtrekning dersom valget fremdeles er uavgjort på grunn av stemmelikhet.

Det kan kreves skriftlig avstemning, jf. regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet § 7 nr. 5.

Resultatet av avstemningen med opplysning om stemmetall eller i tilfelle vedtak om at erklæring ikke blir avgitt, skal føres inn i møteboken. Menighetsrådet skal sende bekreftet utskrift av møteboken til Kirkerådet innen utløpet av den frist som Kirkerådet har fastsatt.

Stemmegivningen i menighetsrådet er hemmelig. Prester, kateketer, diakoner og kantorer som er stemmeberettiget etter § 4, skal ikke delta i menighetsrådets behandling av saken.

For ungdomsrådet og Samisk kirkeråd gjelder reglene i første til femte ledd tilsvarende.

§ 7. Opptelling og offentliggjøring av stemmetall

Kirkerådet skal foreta opptelling og valgoppgjør. Stemmer fra menighetsrådene og ungdomsrådet skal i valgoppgjøret telle 1/3, stemmer fra prester og andre i vigslede stillinger i det aktuelle bispedømme skal telle 1/3 og nasjonale stemmer skal telle 1/3. Førstestemmer skal gis vektning lik 1, andrestemmer lik 2/3 og tredjestemmer lik 1/3.

Kirkerådet skal uten ugrunnet opphold offentliggjøre utfallet av den rådgivende avstemningen når valgoppgjøret er ferdig.

§ 8. Uttalelser

Kirkerådet skal sende melding om utfallet av avstemningen samtidig til det aktuelle bispedømmerådet og biskopene med anmodning om innen den frist Kirkerådet fastsetter, å uttale seg om hvem av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli tilsatt. Biskopene skal grunngi sine uttalelser.

§ 9. Tilsetting av biskop

Før tilsettingssaken behandles skal Kirkerådets arbeidsutvalg (AU) gjennomføre intervju med de aktuelle kandidatene. Referat fra intervjuene og en skriftlig, begrunnet tilråding fra AU legges fram for Kirkerådet til behandlingen. Det kan framlegges delt tilråding.

Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 10. Nominasjon mv. og tilsetting av preses i Bispemøtet

Kirkerådet skal ved ledighet i stillingen som preses i Bispemøtet underrette Bispemøtet om at det innen en frist fastsatt av Kirkerådet skal nominere inntil tre kandidater som Bispemøtet anser som skikket til ny preses i Bispemøtet. Disse kan velges blant de tjenestegjørende biskoper eller unntaksvis blant andre kandidater som Bispemøtet finner egnet.

Kirkerådet skal oppfordre de stemmeberettigede tilsatte og menighetsrådene i Nidaros domprosti, samt alle bispedømmerådene til innen en fastsatt frist å avgi stemme på de nominerte i prioritert rekkefølge. Prioriteringene skal ikke begrunnes.

På bakgrunn av avstemningen skal Bispemøtet foreta en prioritering av de nominerte. Prioriteringen oversendes Kirkerådet innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Prioriteringen skal ikke begrunnes.

Kirkerådet skal tilsette en av kandidatene. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 11. *Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser*

Reglene trer i kraft straks.

Kirkerådet kan gi nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i dette regelverket.

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

2. Reglement for Bispemøtets behandling av læreklager

§ 1. Bispemøtet gir etter anmodning uttalelse i saker der noen er klaget inn for å lære eller opptre i strid med Den norske kirkes bekjennelse.

§ 2. Når Bispemøtet behandler denne type saker skal møtet oppnevne teologisk sakkyndige, inntil fire, med talerett. Oppnevningen er knyttet til den enkelte sak.

Bispemøtet kan tiltres av en person med talerett som påklagede peker ut. Påklagede har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig og, så fremt saken behandles i møte, også muntlig. En eventuell skriftlig redegjørelse fra påklagede følger saken.

§ 3. Anmodning om å ta opp en sak til behandling rettes til preses. Læresak kan bare reises i saker som gjelder sentrale lærepunkter med en vidtrekkende karakter.

Bispemøtet kan avvise saker som ikke anses å ha en karakter som foranlediger behandling etter disse regler.

§ 4. Læresak kan reises av:

- a) Kirkerådet
- b) Den norske kirkes klagemennd
- c) En biskop, som kan reise læresak av eget tiltak, etter læreklage fra andre eller etter anmodning av en tilsatt som ønsker å få sin lære bedømt.

I tjenestesaker vedrørende personer tilsatt i ordnet kirkelig stilling reises læresak av biskopen i det bispedømmet hvor vedkommende gjør tjeneste. Dersom læreklage blir reist i forbindelse med en tilsettingssak i et annet bispedømme, er biskopen i det bispedømmet hvor stillingen er lyst ledig, ansvarlig for behandlingen. Læresak vedrørende søker som ikke er tilsatt i ordnet kirkelig stilling, reises av biskopen i det bispedømmet hvor stillingen søkes.

Læresak mot biskop kan bare reises av Kirkerådet, Den norske kirkes klagemennd eller preses. Den biskopen som det er reist læreklage mot, fratrer den videre saksbehandling.

§ 5. Før læresak blir brakt inn for Bispemøtet, skal biskopen ha hatt inngående drøftelser og samtaler med den person lærespørsmålet gjelder med sikte på å oppnå slik avklaring at læresak kan unngås. Vedkommende kan utpeke en person til å delta i drøftelsene og samtalen. Dersom læresak etter dette blir reist, skal vedkommende ha kopi av henvendelsen til Bispemøtet. Gjelder læreklagen en biskop skal samtalen føres av preses.

§ 6. Hvis det i en tilsettingssak under den forberedende saksbehandling eller i tilsettingsorganet fremkommer læremessig klage mot en søker som ellers ville være aktuell kandidat, går saken til vedkommende biskop til vurdering av om læresak bør reises. Hvis læresak blir reist, utsettes tilsettingssaken. Hvis biskopen avviser klagen, fortsetter tilsettingssaken.

§ 7. Hvis den som læresak er reist mot, endrer oppfatning, fratrer sin stilling eller trekker sin søknad tilbake, bortfaller videre behandling.

§ 8. Bispemøtets forhandlinger er fortrolige. Når det i en læresak ikke er enighet skal det i Bispemøtets uttalelse redegjøres for de forskjellige standpunkter. Hvert medlem har rett til å gi uttrykk for sitt syn i en skriftlig fremstilling.

§ 9. Bispemøtets uttalelse sendes til den som har reist saken og til påklagede. Hvis Bispemøtets uttalelse konkluderer med at det kan være grunnlag for en tjenstlig reaksjon, sendes saken til det organ som spørsmålet om tjenstlige reaksjoner hører under med kopi til påklagede. I motsatt fall sendes melding bare til påklagede.

§10. Reglene trer i kraft straks.

3. Retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner

1. Felles innledende bestemmelser

1.1 Utgangspunktet for kateketens gudstjenstlige funksjoner er det undervisningsoppdrag kateketen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

Utgangspunktet for diakonens gudstjenstlige funksjoner er den diakonale tjeneste diakonen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

1.2 Kateketen og diakonen tar del i planlegging og forberedelsen av gudstjenester og kirkelige handlinger i samarbeid med øvrige ansatte og ulønnede medarbeidere som er involvert i gudstjenestearbeidet.

Kateketens og diakonens deltakelse og medvirkning ved gudstjenester og kirkelige handlinger skjer under ledelse av soknepresten eller forrettende prest, jf. tjenesteordningens § 7.

1.3 Omfanget av kateketens og diakonens tjeneste knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger skal forankres i menighetens lokale grunnordning og medarbeiderens stillingsbeskrivelse, jf. tjenesteordningens § 3 tredje ledd.

1.4 Ved utøvelsen av gudstjenstlige funksjoner bærer kateket og diakon liturgisk drakt.

Liturgisk drakt for vigslet diakon og kateket er alba med skråstilt stola.

2. Kateketen

2.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

2.1.1 Forkynnelse

Kateketen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der undervisningsoppdraget på en særlig måte står i fokus.

2.1.2 Menighetens forbønn

Kateketen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe frem bønneemner med tilknytning til menighetens undervisningsoppdrag.

Kateketen kan lede forbønnen eller legge til rette for andre medliturger som forbønnsledere.

2.1.3 Planlegge og forrette

Kateketen bør gis ansvar for å planlegge og være liturg eller medliturg ved gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens undervisning for alle aldersgrupper:

- Gudstjenester i tilknytning til menighetens trosopplæring.
- Gudstjenester knyttet til ulike arrangement for barn og ungdom.
- Gudstjenester med særlig tilknytning til voksenundervisning.
- Skole- og barnehagegudstjenester.

2.1.4 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Kateketen skal delta i planlegging og gjennomføring av konfirmasjonstidens gudstjenester for de konfirmanterne som kateketen har et særlig ansvar for.

- Dette gjelder gudstjeneste med presentasjon av konfirmanter, konfirmasjonsgudstjeneste med forbønn for den enkelte og øvrige gudstjenester som inngår i konfirmasjonstiden.
- Kateket og prest samarbeider og fordeler ansvar, liturgiske og forkynnende oppgaver mellom seg.
- I særlige tilfeller forretter kateketen konfirmasjonsgudstjenesten som liturg.

2.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er kateketen autorisert som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

Biskopen kan i særskilte tilfeller gi kateketen fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens undervisningstjeneste.

3. Diakonen

3.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

3.1.1 Generelt

Diakonen har et særlig ansvar for å se til at det er lagt til rette for fellesskap og deltakelse for alle i gudstjenesten.

3.1.2 Forkynnelse

Diakonen har et særlig ansvar for at det diakonale aspekt kommer fram i forkynnelsen.

Diakonen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der det diakonale oppdraget på en særlig måte står i fokus.

3.1.3 Menighetens forbønn

Diakonen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram diakonale bønneemner.

Diakonen kan lede forbønnen eller legge til rette for medliturger som forbønnsledere.

3.1.4 Delta i planlegging og gjennomføring

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens diakonale oppdrag.

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av særskilte forbønns-gudstjenester i menigheten.

3.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er diakonen autorisert som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

Biskopen kan i særskilte tilfeller gi diakonen fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens diakonale oppdrag.

3.2 Kirkelige handlinger

3.2.1 Soknebud

Diakonen kan gå i soknebud. Diakonen benytter forordnet nattverdliturgi for slik anledning.

3.2.2 Båreandakt og urnenedsettelse

Diakonen kan gjøre tjeneste ved båreandakt og urnenedsettelse.

3.2.3 Gravferd

Diakonen kan forrette gravferd etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

4. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

5. Ikrafttredelse

Bestemmelsene trer i kraft straks.

4. Tjenesteordning for biskoper

Biskopens ansvar og myndighet

§ 1. Biskopen skal gjennom forkynnelse og sakramentforvaltning ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, fremme og bevare enheten i Guds kirke og rettlede og oppmuntre bispedømmets menigheter, kirkelig tilsatte og øvrige medarbeidere. For å ivareta dette tilsynsansvar kan biskopen gi råd og veiledning, og også gi bindende pålegg vedrørende presters og andre kirkelig tilsattes tjenesteutøvelse.

Biskopen ser til at prestene forvalter sakramentene, forkynner og selv lever i overensstemmelse med den kristne tro, slik den er uttrykt i vår kirkes bekjennelse og ordninger, og at også andre som er vigset til tjeneste i kirken virker og lever i samsvar med vigslingsens formaning og løfte.

Biskopen fører tilsyn med at de kirkelige råd i bispedømmet utfører sitt arbeid i lojalitet med den evangelisk-lutherske lære.

§ 2. Biskopen er den øverste leder av prestatjenesten i bispedømmet og sørger for den nødvendige samordning med de kirkelige rådenes virksomhet.

Biskopen er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke, og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

Biskopen sørger for at ledige prostestillinger blir betjent.

Biskopen kan delegerer myndighet etter denne bestemmelsen til stiftsdirektøren.

§ 3. Biskopen forordner gudstjenester i bispedømmets sokn og beslutter hvor mange gudstjenester det skal holdes i den enkelte kirke eller annet gudstjenestested.

§ 4. Biskopen utøver den myndighet som i liturgiernes bestemmelser er tillagt biskopen.

§ 5. Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfeller har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Biskopen fører tilsyn med bruk av kirkene og avgjør klager på bruk og utlån av kirkene etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 6. Biskopen fører vigslingsregister for sitt bispedømme. Bispemøtet kan fastsette nærmere regler for føringen av registeret.

Biskopens tjenestefunksjoner

§ 7. Biskopen visiterer sokn i bispedømmet i samsvar med visitasreglement fastsatt av Bispemøtet.

§ 8. Biskopen beslutter om ordinasjon til prestatjeneste og vigsling til andre kirkelige tjenester, etter i samtale å ha funnet kandidatene skikket for tjenesten, og forretter så ordinasjons- eller vigslingshandlingen etter forordnet liturgi. Biskopen kan etablere en ordning for forberedelse til ordinasjon. Bare vigset biskop kan forrette ordinasjon til prestatjeneste. Etter anmodning fra den som fungerer som biskop, kan en annen vigset biskop forrette ordinasjon til prestatjeneste. Sistnevnte vurderer i slike tilfeller kandidatens skikkethet og treffer beslutning om ordinasjon.

Bare personer som fyller de av Kirkemøtet oppstilte kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke, kan ordineres til prestedtjeneste.

Ingen kan ordineres eller vigsles uten å være tilsatt i en ordnet kirkelig stilling som krever slik ordinasjon eller vigsling. I særlige tilfeller kan likevel kandidater som fyller vilkårene for tilsetting som menighetsprest, ordineres til feltprestedtjeneste, tjeneste i kirkelige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner og lignende etter nærmere regler fastsatt av Bispemøtet.

Vedtak om ordinasjon eller vigsling kan ikke påklages.

Etter søknad og med anbefaling fra vedkommendes kirkesamfunn kan biskopen treffe vedtak om at en persons presteordinasjon i et annet kristent kirkesamfunn skal anses som gyldig grunnlag for å utøve prestedtjeneste i Den norske kirke uten ny ordinasjon. Før slikt vedtak treffes, skal biskopen etter samtale ha funnet vedkommende skikket for prestedtjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med vår kirkes bekjennelse og ordninger. Vedtak som nevnt her, medfører ikke dispensasjon fra kvalifikasjonskravene for tilsetting av prest. Biskopens vedtak kan ikke påklages.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter denne paragraf.

§ 9. Biskopen gir kallsbrev/tjenestebrev ved tilsetting av ordinert eller vigslet person i kirkelig stilling, som bekreftelse på at vedkommende er ordinert eller vigslet, markering av biskopens tilsyn og formaning til menigheten om å ta imot den tilsatte som rett kalt tjener.

§ 10. Biskopen kan samtykke i at ordinert prest i Den norske kirke holder gudstjenester og forretter kirkelige handlinger i et prosti hvor vedkommende ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

Biskopen kan gi egnede lekfolk som på ansvar og under tilsyn av prest utfører assisterende tjeneste under tjenestefrihet eller ledighet i en prestestilling, fullmakt til å forrette forordnede gudstjenester, dåp, nattverd og gravferd. Slik fullmakt kan også gis teologiske studenter som befinner seg i den avsluttende delen av profesjonsstudiet i teologi eller tilsvarende.

§ 11. Biskopen kan gi representanter for andre kristne trossamfunn tillatelse til å preke og medvirke på annen måte i forordnede gudstjenester og ved kirkelige handlinger. Med unntak for vigsler kan ordinerte prester fra andre kristne trossamfunn gis tillatelse til å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger etter vår kirkes ordninger.

§ 12. Når særlige grunner tilsier det, kan biskopen dispensere fra kravet om medlemskap i Den norske kirke for kirkelig tilsatte og ombud, jf. kirkeordningen § 40. For ansatte ved de sentralkirkelige råd er preses dispensasjonsmyndighet.

§ 13. Biskopen treffer etter søknad vedtak om at en person blir løst fra retten til å utøve prestedtjeneste i Den norske kirke.

Biskopen treffer vedtak i medhold av kirkeordningen § 39 tredje ledd om å frata prest i Den norske kirke retten til å utføre prestedtjeneste i Den norske kirke dersom denne har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordnasjonsforpliktelsene. Vedtaket skal presisere om tapet gjelder for alltid eller for en begrenset tid. I sistnevnte tilfelle kan vedtaket sette vilkår for gjenerverv etter den fastsatte tapstid. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.

Biskopens vedtak etter annet ledd kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd. Forvaltningsloven kapittel VI kommer til anvendelse. Biskopens vedtak skal inneholde en opplysning om klageadgangen og at denne må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter første og andre ledd og om eventuelle klager etter tredje ledd.

Når biskopen finner grunnlag for å vurdere gjenerverv av presterettigheter for en som har mistet retten til å utføre prestatjeneste for alltid, eller før utløpet av den bestemte tid, fremmer biskopen saken for Den norske kirkes klagenemnd med tilråding om vedtak.

Bestemmelsen i denne paragraf får tilsvarende anvendelse for den rett til å utøve prestatjeneste i Den norske kirke som en prest i et annet kirkesamfunn er gitt etter § 8 femte ledd.

§ 14. Biskopen foretar vigsling av kirker som er godkjent av Kirkerådet.

Biskopen kan gi tillatelse til at forsamlingslokaler som skal tjene som kirkelokaler for et distrikt, og lokaler i institusjoner innvies til kirkelig bruk.

§ 15. Biskopen er prostens nærmeste overordnede og har prostene som sine medhjelpere i utøvelsen av sin gjerning. Biskopen kan delegere myndighet etter § 2, § 10 og § 11 til prosten.

Domprosten er biskopens faste vikar og kan dessuten i særskilte tilfeller bemyndiges til å utføre bispetjeneste etter § 7, § 8, § 9 og § 14. Domprosten kan verken som vikar eller i andre tilfeller forrette ordinasjon til prestatjeneste.

Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

Biskopen har medarbeidersamtaler med prostene og leder prostemøtene.

§ 16. Biskopen deltar i Bispemøtet som består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

§ 17. Biskopen deltar i Bispemøtets behandling av læresaker og kan reise læresak etter gjeldende regler.

§ 18. Biskopen er medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet.

Biskopen utarbeider hvert år sammen med bispedømmerådet en rapport om virksomheten og forholdene i bispedømmet.

§ 19. Nidaros bispedømme har to tjenestegjørende biskoper. Bispemøtets preses utøver biskopens myndighet innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop utøver den myndighet som er lagt til biskopen, i de øvrige delene av Nidaros bispedømme. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om biskopens myndighet ligger til Nidaros biskop eller preses.

Preses har sete i Nidaros bispedømmeråd i saker om tilsetting, oppsigelse, avskjed og suspensjon innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop har sete i bispedømmerådet i andre saker. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om Nidaros biskop eller preses har sete i bispedømmerådet.

Bispemøtets visepreses er fast vikar for preses' funksjoner som leder av Bispemøtet. Nidaros biskop er fast vikar for preses i saker som gjelder tilsynsområdet til preses. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller hvem som er vikar for preses.

Biskopens tjenestevilkår

§ 20. Biskopen er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som til enhver tid gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke.

Biskopen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 21. Biskopen har som tjenstedistrikt et bispedømme med utstrekning som fastsettes av Kirkemøtet.

§ 22. Biskopen tilsettes av Kirkerådet etter forskrift om framgangsmåten fastsatt av Kirkemøtet.

Biskopen må rette seg etter vedtatt tjenesteordning og finne seg i endringer i gjøremål og tjenstedistriktets utstrekning.

§ 23. Som biskop kan utnevnes person som har de kvalifikasjoner som Kirkemøtet har fastsatt som krav for å bli tilsatt som prest i Den norske kirke.

§ 24. Biskopen vigsles i vedkommende bispedømmes domkirke etter forordnet liturgi forrettet av Bispemøtets preses. Vigslingsliturgiens formaning og løfte er bestemmende for biskopens tjeneste og livsførsel.

§ 25. Biskopen lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid.

§ 26. Biskopens tjenstedrakt er surtout etter modeller godkjent av Kirkemøtet, med det bispekors som følger det enkelte embete. Som liturgisk drakt bærer biskopen den korkåpe som følger embetet, sammen med alba, stola og bispekorset. Tjenstedrakt og liturgisk drakt bekostes av bispedømmerådet.

§ 27. Bispemøtets preses ivaretar arbeidsgivers omsorgsplikter overfor de andre biskopene og skal ivareta arbeidsgivers interesser hvis en biskop viser seg ute av stand til å utføre sine tjenesteplikter på en forsvarlig måte. Kirkerådets leder har tilsvarende oppgaver overfor preses.

§ 28. Biskopen skal avsette nødvendig tid til studium, fritid og personlig fornyelse.

§ 29. Biskopen skaffer til veie opplysninger og gir uttalelse i saker som forelegges av Kirkemøtet, Kirkerådet og andre kirkelige eller offentlige instanser. Biskopen kan av eget tiltak ta opp saker som gjelder forhold innen bispedømmet, Den norske kirke eller samfunnet ellers.

§ 30. Biskopen utfører de gjøremål som til enhver tid er pålagt i medhold av lov.

§ 31. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

5. Tjenesteordning for proster

§ 1. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse.

§ 2. Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

§ 3. Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.

§ 4. Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets sokneprester og prostiprester og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 5. Prosten skal se til at prestene i prostiet forvalter Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved at de etter gjeldende ordninger

- a. holder forordnede gudstjenester og forretter kirkelige handlinger,
- b. deltar i utførelsen av dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c. utøver sjelesorg og veiledning, går med dødsbud, reiser i soknebud og også ellers besøker syke i soknene og
- d. utfører forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid.

Prosten skal stimulere prestene til etterutdanning og bidra til at de opprettholder og utvikler sin kompetanse i samsvar med fastsatte mål og planer.

§ 6. Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestedtjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten er medlem av prostirådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme om han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av biskopen og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.

§ 7. Prosten

- a. gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter,
- b. foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordning som er fastsatt i bispedømmet,
- c. deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser og utfører de deler av visitasen som pålegges av biskopen, i samsvar med visitasreglement for Den norske kirke,
- d. medvirker ved tilsetting av biskop og ved tilsetting av kirkelige tjenestemenn etter gjeldende regler,
- e. utferdiger for biskopen forslag til instruks for den enkelte menighetsprest i prostiet i samsvar med regler fastsatt i tjenesteordning for menighetsprester
- f. medvirker ved ordinasjon av prest og vigsling av kateket, kantor og diakon etter gjeldende bestemmelser,
- g. foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste etter gjeldende bestemmelser,
- h. innsetter menighetsprest, kateket, kantor og diakon, eller bemyndiger andre til å gjøre det, etter gjeldende bestemmelser,
- i. holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler,

- j. samtykker i at forsamlingslokaler nyttes og innvies som interimskirker,
- k. vigsler kirkegård eller bemyndiger annen prest til å gjøre det,
- l. deltar i prostemøte og bispedømmemøter,
- m. deltar i kirkejubileer, grunnsteinsnedleggelses og liknende spesielle anledninger sammen med eller på vegne av biskopen og
- n. gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet og etter anmodning av høyere myndighet også i saker som gjelder bispedømmet eller hele Den norske kirke.

Prosten utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller biskopen.

§ 8. Prosten er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke. Prostens tjenstedistrikt utgjør et prosti med utstrekning fastsatt av bispedømmerådet. Prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenstedistriktets utstrekning.

§ 9. Prost i et prosti med domkirke er domprost. Domprosten er biskopens faste vikar. Biskopen kan i særskilte tilfeller bemyndige domprosten til å utføre bispetjeneste.

§ 10. Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

§ 11. Prosten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid. For tjenestereiser som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne tjenesteordning, tilkommer prosten skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes satser innenfor budsjettramme fastsatt av bispedømmerådet.

§ 12. Tjenesteordningen for menighetsprester gjelder for proster så langt den passer.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

6. Tjenesteordning for fengselsprester

§ 1. Fengselspresten skal forvalte Ord og sakrament ved

- a. å holde de gudstjenester i fengselet som biskopen forordner,
- b. å utføre annet forkynnerarbeid i fengselet,
- c. å forrette kirkelige handlinger for fengselets innsatte og deres nærmeste pårørende,
- d. å utøve sjelesorg, gå med dødsbud, soknebud og også ellers besøke innsatte i fengselet.

Presten skal også utføre andre gjøremål fastsatt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller ved instruks for den enkelte stilling.

Presten skal forberede sine gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

§ 2. Som fengselsprest kan tilsettes person som innehar de kvalifikasjoner som kreves for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke.

Fengselsprest tilsettes etter regler om tilsetting gitt i personalreglement for Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for prester tilsatt i Den norske kirke.

For øvrig skjer tilsetting på vilkår som nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 3. Person som tilsettes som fengselsprest uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi.

Fengselspresten skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 4. Fengselspresten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for presters tjeneste og livsførsel. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

§ 5. Prosten er fengselsprestens nærmeste overordnede. I fengsler med mer enn en prest kan det i instruks fastsettes at en av prestene skal lede prestedtjenesten og være den andre prestens nærmeste overordnede.

§ 6. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte fengselspreststilling kan fastsettes ved instruks av bispedømmerådet.

Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også eventuelle andre prester i fengselet og fengselsdirektøren ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 7. Når ikke annet følger av instruks, må en fengselsprest ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger utenfor fengselet.

§ 8. Fengselspresten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Fengselspresten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og mottar andre godtgjøringer etter de regler som gjelder til enhver tid.

§ 10. Fengselspresten må ikke drive privat næringsvirksomhet uten etter samtykke fra biskopen, og heller ikke inneha bistilling eller bierverv som kan hemme eller sinke det ordinære arbeid med mindre biskopen gir tillatelse til det. Bistilling eller bierverv må ikke være av en slik art at det kan bryte ned aktelse for prestedtjenesten.

§ 11. Fengselspresten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 12. Fengselspresten må finne seg i endring i tjenesteordning og instruks.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Inga Dekko,

Disse hadde ordet:

Inga Dekko, Finn Ragnvald Huseby, Thor Magne Seland.

Votering

Enstemmig vedtatt.

109 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Følgende forskrifter vedtas:

1. Forskrift om regler for bruk av kirkene

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 15 første ledd annet punktum og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 22 tredje ledd.

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1. Formål

Kirken er vigslet til bruk for gudstjenester og kirkelige handlinger og skal gjennom sin bruk tjene til Guds ære og menighetens oppbyggelse.

Gjennom forkynnelse av Guds ord, forvaltning av sakramentene og annen kirkelig virksomhet, er kirken det sentrale samlingssted for menighetens gudstjenstlige og religiøse liv.

Formålet er å gi regler for hva kirkene kan brukes til, hvem som kan bruke kirken og hvem som har beslutningsmyndighet til å låne ut kirken.

§ 2. Virkeområde

Reglene gjelder for bruk av det vigslende kirkerom utenom de forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger.

Reglene gjelder for all bruk av kirkerommet i en kirke, jf. § 3 bokstav b), når ikke annet er bestemt for forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger i tjenesteordning for menighetsprest, prost eller biskop eller i særskilt unntak fra disse regler eller med hjemmel i disse regler. Bruk av kirken til gudstjenester og kirkelige handlinger går foran annen bruk etter § 5, § 7 og § 12.

Så langt de passer får reglene også anvendelse ved bruk av kirkerommet i andre kirker og kapeller, forsamlingslokaler og interimskirker, jf. § 3 bokstav c).

Der kirkerommet og tilstøtende rom kan slås sammen til et storrom, gjelder disse reglene når kirkerommet utvides med tilstøtende rom.

§ 3. Definisjoner

I dette regelverket betyr:

- a. *Kirke*: Kirke i henhold til kirkeordningen § 19 første ledd. Dette er soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter 1. januar 2021 er godkjent som kirke av Kirkerådet i medhold av kirkeordningen § 23 fjerde ledd.
- b. *Kirkerommet*: Den delen av kirkebygningen som utgjør selve kirkerommet med alter, korparti, hovedskip samt eventuelle sideskip og galleri.
- c. *Andre kirker og kapeller, forsamlingslokaler og interimskirker*: Lokaler som er innviet til kirkelig bruk, det vil si bygg eller lokaler som er godkjent og innviet til permanent eller midlertidig kirkelig bruk uten å være kirke etter bokstav a).
- d. *Prest*: Fast utnevnt eller tilsatt menighetsprest (sokneprest, kapellan eller prost i tjeneste som menighetsprest) samt vikarer for slike prester.
- e. *Utlån*: Dette kan skje både med og uten betaling, jf. § 11 og kirkeordningen § 22.

§ 4. *Generelle bestemmelser*

Kirkens formål er bestemmende for avgjørelser om bruk av kirken, jf. § 1.

Bruken av kirken er underlagt biskopens tilsynsmyndighet.

Kirken med tilbehør skal behandles forsvarlig og med respekt.

Kirken kan ta all kunst, alle kunstformer og alle kunstuttrykk i bruk i kirkerommet med dets liturgiske inventar og utstyr, så sant det tjener det kristne budskap og lar kirkerommets særlige egenart komme til utfoldelse.

Kirken må ikke brukes til politisk møte eller virksomhet.

Kirken må ikke brukes til kommersielle formål.

Kirkerommet kan ikke brukes av ikke-kristne tros- og livssynssamfunn til utøvelse av deres tro eller religion.

Kapittel 2. Menighetsrådets bruk av kirken

§ 5. *Bruksformål*

Menighetsrådet kan bruke menighetens kirke til

- a. gudstjenester,
- b. oppbyggelige møter,
- c. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk,
- d. stillhet, lystenning og bønn,
- e. omvisning og turistbesøk,
- f. konserter, utstillinger og andre kirkelige og kulturelle arrangementer som faller inn under formålet i § 1 og som ikke strider mot § 4 tredje til syvende ledd.

Til slike arrangementer som nevnt i første ledd, kan menighetsrådet invitere til å medvirke også personer som ikke er medlem av Den norske kirke.

Menighetsrådet kan plassere midlertidige installasjoner i kirkerommet i forbindelse med arrangementer nevnt i § 5 første ledd. Dersom dette får økonomiske konsekvenser for fellesrådet, må fellesrådet gi sin godkjenning.

Menighetsrådet kan bruke kirken til avholdelse av egne møter, menighetsmøter og kirkevalg.

§ 6. Klage

Menighetsrådets avgjørelse etter § 5 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er ethvert medlem av menighetsrådet, samt kirkelig ansatte som har soknet som tjenestested (særskilt arbeidsområde).

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet den klageberettigede har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

Klagen har ikke oppsettende virkning med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Kapittel 3. Menighetsrådets utlån av kirken

§ 7. Utlån til medlemmer av Den norske kirke

Til medlemmer av Den norske kirke kan menighetsrådet låne ut kirken til

- a. gudstjenester,
- b. oppbyggelige møter,
- c. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk,
- d. stillhet, lystenning og bønn,
- e. omvisning og turistbesøk,
- f. konserter, utstillinger og andre kirkelige og kulturelle arrangementer som faller inn under formålet i § 1 og som ikke strider mot § 4 tredje til syvende ledd.

§ 8. Utlån til andre enn medlemmer av Den norske kirke

Menighetsrådet kan låne ut kirken til medlemmer av andre kristne trossamfunn enn Den norske kirke til formål som nevnt i § 7 samt til dåp, vigsel og gravferd som ikke skal forrettes av ordinert prest i Den norske kirke, men av pastor eller prest fra et annet kristent trossamfunn.

Menighetsrådet kan låne ut kirken til andre til formål som nevnt i § 7 bokstav e) og f), dersom det ikke strider mot § 4.

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Saksbehandlingen skal skje i samsvar med forvaltningsloven kapittel IV og V.

§ 10. Klage og omgjøring

Menighetsrådets vedtak etter § 7 og § 8 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre med rettslig klageinteresse.

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i forvaltningsloven kapittel VI.

§ 11. Betaling for bruk av kirken

Innenfor de rammer som er satt i kirkeordningen § 22, kan kirkelig fellesråd kreve betaling for bruk av kirken etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kapittel 4. Prestens bruk av kirken

§ 12. Menighetsprestens bruk av kirken

I tillegg til forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger kan presten bruke kirkene i de sokn som presten har som tjenestested (særskilt arbeidsområde) til ekstraordinære gudstjenester, foredrag og andre arrangementer som fremmer menighetenes oppbyggelse.

Er det flere fast tilsatte prester i vedkommende menighet, skal de samarbeide om bruksfordelingen. Blir de ikke enige, avgjør biskopen spørsmålet. Menighetsrådet skal uttale seg på forhånd.

Den presten som bruker kirken i medhold av første ledd, kan invitere til å medvirke også personer som ikke er medlem av Den norske kirke, men presten kan ikke låne ut kirken til disse.

§ 13. Tilsyn

Menighetsrådet kan bringe prestens disposisjoner etter § 12 inn for biskopen, jf. § 4 annet ledd.

§ 14. Biskopens bruk av kirken

Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfelle har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Kapittel 5. Forholdet mellom menighetsråd og prest

§ 15. Samarbeid og gjensidig informasjon

Menighetsråd og prest skal samarbeide om bruk av kirken slik at denne best mulig tjener til Guds ære og menighetens oppbyggelse.

Menighetsråd og prest skal på forhånd gi hverandre informasjon om den planlagte bruken av kirken. Informasjonen skal så vidt mulig gis i så god tid at mottaker får mulighet til å innrette seg eller eventuelt komme med innsigelser.

Presten har fortrinnsrett til bruk av kirken til gudstjenester, vigslor og begravelser.

Dersom det oppstår tvil om forholdet mellom henholdsvis prestens bruk og menighetsrådets bruk eller utlån av kirken, avgjør biskopen spørsmålet.

Kapittel 6. Andre generelle regler

§ 16. Generelle plikter for bruker av kirken

Den som bruker kirken, skal sørge for at alt går sømmelig for seg og at kirken med tilbehør behandles forsvarlig og med respekt.

§ 17. Adgang til kirken

Enhver har adgang til de arrangementer som holdes i kirken. En person kan bare bortvises dersom han forstyrrer arrangementet eller krenker kirkens verdighet.

Ved bruk av kirken til vigslor og begravelser kan presten utfra sitt pastorale skjønn i særlige tilfeller bestemme at handlingen skal foregå for lukkede dører.

§ 18. Inngangspenger

Det kan ikke tas betaling for adgang til kirken bortsett fra ved konserter, utstillinger og andre kulturarrangementer, omvisninger og turistbesøk.

Innkreving av inngangspenger bør ikke skje i selve kirkerommet.

Kapittel 7. Mindre endringer – ikrafttredelse

§ 19. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 20. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. april 2015 nr. 1440 om regler for bruk av kirkene.

2. Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 17 tredje ledd.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å:

- a. tilrettelegge for bruk av medlemsregisteret i prestens arbeid etter tjenesteordning for menighetsprester og i forbindelse med tiltak for å ivareta de kirkelige organers ansvar etter kirkeordningen, herunder ved innkalling til menighetsmøter, tilbud om kirkelig opplæring eller diakonale tiltak, innsamlingsarbeid og barne- og ungdomsarbeid,
- b. bidra til forsvarlig forvaltning og oppfølging av medlemskap i Den norske kirke, herunder sikre riktig grunnlag for kirkelig manntall og offentlige myndigheters kontroll etter trossamfunnsloven og
- c. sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i Den norske kirkes medlemsregister, herunder at regler gitt i og i medhold av personopplysningsloven med personvernforordningen etterleves.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for Den norske kirkes medlemsregister og omhandler all behandling av personopplysninger i forbindelse med planlegging, gjennomføring og registrering av kirkelige handlinger samt innmeldinger i og utmeldinger av Den norske kirke.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- a. *medlemsregister*: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om medlemmer og tilhørende, kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger,

- b. *sentral behandlingsansvarlig*: den som er ansvarlig for all behandling av personopplysninger i medlemsregisteret og som bestemmer hvilke hjelpemidler som skal brukes,
- c. *lokal behandlingsansvarlig*: den som er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger på fellestrådsnivå,
- d. *kirkelige handlinger*: dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd,
- e. *kirkelig fellestråd*: kirkelig fellestråd og menighetsråd med fellestrådsfunksjoner.

Kapittel 2. Behandling av personopplysninger i medlemsregisteret

§ 4. *Behandlingsansvar*

Kirkerådet er sentral behandlingsansvarlig for Den norske kirkes medlemsregister og administrerer registeret. Ansvar et ivaretas av Kirkerådets direktør dersom ikke annet er bestemt av Kirkerådet.

Kirkelig fellestråd er lokal behandlingsansvarlig for opplysninger i medlemsregisteret som registreres for alle sokn i det aktuelle fellestrådsområdet. Ansvar et ivaretas av organets daglige leder dersom ikke annet er bestemt av kirkelig fellestråd.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig plikter å sørge for at bestemmelsene i denne forskriften og regler gitt i og i medhold av personopplysningsloven med personvernforordningen blir fulgt.

§ 5. *Registreringsplikt*

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeordningen § 4 er medlem av eller anses å høre inn under Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke, skal inntas i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5 annet ledd.

Sentral behandlingsansvarlig skal sikre at Den norske kirke har ett medlemsregister, og dette skal føres elektronisk. Lokal behandlingsansvarlig plikter å påse at varig registrering av kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger kun skjer i medlemsregisteret.

§ 6. *Opplysninger som skal registreres*

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, fødselsnummer, kirkelig status (medlem/hørende inn under), dåp eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse. Medlemsregisteret kan også inneholde opplysninger om familierelasjoner, den registrertes postadresse samt digital kontaktinformasjon.

Registreringen av kirkelige handlinger skal omfatte følgende opplysninger:

- a. dåp: navn på og fødselsnummer til den dømte, navn på og fødselsnummer til foreldre, navn på faddere samt dato og sted for dåpen. Faddere skal ikke registreres med fødselsnummer. Ved nøddåp og hjemmedåp skal også dato og sted for stadfestelse av dåpen registreres. Ved dåp av person over religiøs myndighetsalder registreres ikke navn på og fødselsnumre til den dømtes foreldre.
- b. konfirmasjon: navn på, fødselsnummer til og dåpsdato for konfirmanten samt dato og sted for konfirmasjonen,

- c. vigsel: navn på og fødselsnumre til dem som har inngått ekteskap samt dato og sted for vigselen,
- d. gravferd: navn på og fødselsnummer til avdøde samt dato, sted og ansvarlig sokn for gravferden. Dersom jordpåkastelsen ikke skjer samtidig med resten av gravferdshandlingen, registreres tid og sted for jordpåkastelsen,

Dersom fødselsnummer til den som skal registreres mangler og vedkommende venter på å få tildelt fødselsnummer, skal registrering av den kirkelige handlingen utsettes til fødselsnummer foreligger. Dersom den registrerte ikke venter på å få tildelt fødselsnummer, skal handlingen registreres på vedkommendes navn.

§ 7. Tilgjengelighet

Medlemsregisteret skal gjøres tilgjengelig for Kirkerådet, biskopene og bispedømmerådene, de kirkelige fellesråd, menighetsråd og prester i Den norske kirke. Det er kun personer med tjenstlig behov som skal ha tilgang til opplysninger i medlemsregisteret.

§ 8. Overføring av opplysninger til andre registre

For en begrenset periode kan det overføres opplysninger fra medlemsregisteret til øvrige lovlige registre for soknet.

§ 9. Utlevering av opplysninger fra medlemsregisteret

Registrerte opplysninger om en person kan bare gjøres tilgjengelig for den som er registrert eller som saken ellers direkte gjelder, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e).

Opplysninger i medlemsregisteret skal ikke utleveres til tredjeparter for kommersielle formål, eller på annen måte brukes av Den norske kirke for kommersielle formål.

Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at sentral behandlingsansvarlig kan

- a. gi forskere tilgang til opplysninger fra medlemsregisteret, jf. forvaltningsloven _ § 13d og § 13e,
- b. offentliggjøre statistiske opplysninger basert på medlemsregisteret,
- c. utlevere informasjon i henhold til prinsippet om dataportabilitet etter bransjenormer godkjent av Datatilsynet og
- d. utlevere opplysninger til bruk i offentlige myndigheters fastsetting av sats for beregning av statstilskudd og kontroll av lister med fødselsnummer etter trossamfunnsloven.

§ 10. Ajourhold

På grunnlag av opplysninger fra den som er registrert, plikter sentral og lokal behandlingsansvarlig å holde medlemsregisteret à jour.

Sentral behandlingsansvarlig plikter i tillegg å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av opplysninger fra Statens kartverks matrikkel, Det sentrale folkeregister og Enhetsregisteret.

Lokal behandlingsansvarlig plikter i tillegg å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av registreringer fra den som til daglig foretar registreringer i medlemsregisteret for det enkelte sokn.

Den som er ansvarlig for å gjennomføre kirkelige handlinger, plikter å gi melding til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn om dåp, konfirmasjon, vigsel til ekteskap og gravferd i Den norske kirke samt innmelding i og utmelding av Den norske kirke.

§ 11. Rette- og sletteplikt

Sentral og lokal behandlingsansvarlig skal av eget tiltak rette, slette eller supplere opplysninger som ikke lenger har betydning, er uriktige eller ufullstendige.

§ 12. Informasjonssikkerhet

Sentral og lokal behandlingsansvarlig er ansvarlige for at det iverksettes tiltak for å sikre nødvendig konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i medlemsregisteret.

Sentral behandlingsansvarlig skal legge til rette for tilstrekkelig informasjonssikkerhet i medlemsregisteret og kan gi lokal behandlingsansvarlig bindende pålegg dersom krav i personopplysningslovgivningen ikke blir overholdt.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig skal gjennomføre tiltak som sikrer at medlemsregisteret og opplysninger i dette er tilgjengelig når det er behov for dette. Dette innebærer blant annet at:

- a. kopier av opplysninger og annet nødvendig materiale skal sikres for at medlemsregisteret skal kunne rekonstrueres etter tap og
- b. sentral og lokal behandlingsansvarlig skal benytte en felles kommunikasjonskanal bestemt av sentral behandlingsansvarlig.

Dersom det oppdages datainnbrudd i maskiner som inneholder eller som kommuniserer med datamaskin som inneholder medlemsregisteret, eller det forekommer andre avvik, skal lokal behandlingsansvarlig straks varsle sentral behandlingsansvarlig. Sentral behandlingsansvarlig plikter umiddelbart å underrette Datatilsynet om datainnbrudd og andre avvik.

Kapittel 3. Avsluttende bestemmelser

§ 13. Utfyllende retningslinjer

Sentral behandlingsansvarlig kan fastsette utfyllende retningslinjer som skal sikre informasjonssikkerhet for opplysninger fra medlemsregisteret. Sentral behandlingsansvarlig fastsetter nærmere regler og rutiner for ajourhold, kontroll og oppdeling av opplysningene i registeret. Rutinene skal ikke kunne endres eller settes ut av funksjon uten særskilt autorisasjon.

§ 14. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i forskriften

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i forskriften.

§ 15. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 16. april 2018 nr. 581 om Den norske kirkes medlemsregister.

3. Forskrift om regler for Den norske kirkes klagenemnd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 33 tredje ledd.

§ 1. Valg og sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd (heretter klagenemnda) velges og sammensettes slik som bestemt i kirkeordningen § 32.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av klagenemnda, jf. kirkeordningen § 40 første ledd.

§ 2. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda utfører de oppgaver den er gitt i og i medhold av kirkeordningen § 33.

§ 3. Almennelige bestemmelser om klagenemndas arbeid

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for klagenemndas arbeid, jf. kirkeordningen § 42.

Så langt det passer gjelder regler for Kirkerådets virksomhet § 2, § 3, § 5 og § 7 også for klagenemndas arbeid.

En part har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig.

Ut over det som følger av forvaltningsloven § 11d og § 12, skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klagenemnda.

Klagenemnda kan selv gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen.

§ 4. Administrative forhold

En eller flere tilsatte i Kirkerådets sekretariat utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, er direkte underordnet nemnda og skal følge de retningslinjer og pålegg denne gir.

Ved spørsmålet om ugildhet for den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, gjelder kirkeordningen § 42 tredje ledd.

§ 5. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i regelverket

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i regelverket.

§ 6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 11. april 2016 nr. 1765 om regler for Den norske kirkes klagenemnd.

4. Forskrift om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 3 femte ledd.

§ 1. Den kirkelige betjening av døve er organisert i døvemenigheter med utstrekning og navn fastsatt av Kirkerådet.

§ 2. Døveprosten er nærmeste overordnede for døveprestene og andre som er tilsatt av bispedømmerådet. Døvepresten (soknepresten) er arbeidsleder for døvekapellan og andre tilsatte av bispedømmerådet og sørger for den nødvendige samordning med Døves menighetsråd.

Døvepresttjenesten omfattes for øvrig av bestemmelsene i Tjenesteordning for menighetsprester og Tjenesteordning for proster, så langt de passer.

§ 3. Oslo biskop fører tilsyn med den døvekirkelige virksomhet, prestene og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Tilsynet skal utøves i samråd med biskopen i det bispedømmet som omfattes av den aktuelle døvemenigheten.

§ 4. Tilsetting av døveprost, prester og annet personell i rettssubjektet Den norske kirke som er knyttet til den kirkelige betjening av døve, foretas av Oslo bispedømmeråd. For tilsetting gjelder regler om kvalifikasjonskrav for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke og personalreglement for Den norske kirke så langt de passer. Ved tilsetting av døveprost skal Døvekirkenes fellestråd gis anledning til å uttale seg.

§ 5. Døvekirkene drives etter vedtekter godkjent av Kirkerådet. Vedtektene kan ikke være strid med bestemmelsene i dette regelverk.

§ 6. For den menighet som er knyttet til den enkelte døvekirke, skal det velges et Døves menighetsråd. Med samtykke fra Kirkerådet kan det velges menighetsråd også for døvemenighet som ikke er knyttet til en døvekirke. Kirkeordningens bestemmelser i § 9 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet gjøres gjeldende så langt de passer. Tilsvarende omfattes Døves menighetsråd av gudstjenestebøkens bestemmelser om menighetsrådenes avgjørelsesmyndighet og av regler for bruk av kirkene.

Døves menighetsråd treffer avgjørelser og opptrer på vegne av døvemenigheten når det ikke er fastsatt i eller i medhold av denne forskriften at myndigheten er lagt til et annet organ. Rådet har ansvar for anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor, og for anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til dåps- og konfirmasjonsopplæring. Menighetsrådet har om nødvendig også ansvaret for anskaffelse og drift av egnede gudstjenestelokaler. Opprettelse av stillinger skal godkjennes av Døvekirkenes fellestråd.

§ 7. Døves menighetsråd samles årlig til et felles møte for behandling av aktuelle saker av felles kirkelig karakter. Døvekirkenes fellesmøte gir uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg. I tillegg til menighetsrådsmedlemmene består Døvekirkenes fellesmøte av inntil tre representanter fra hvert menighetsutvalg, Oslo biskop eller den biskopen oppnevner i sitt sted, en representant oppnevnt av Kirkerådet, døveprosten, en representant valgt av og blant de statlig tilsatte i døvekirkelig arbeid som ikke er medlem av menighetsråd og en representant valgt av og blant de øvrige tilsatte i døvemenighetene.

§ 8. Blant fellesmøtets menighetsrådsmedlemmer velger Døvekirkenes fellesmøte en representant med vararepresentant fra hver døvemenighet til Døvekirkenes fellestråd. Fellesmøtet kan i tillegg velge en representant med vararepresentant blant de av fellesmøtets medlemmer som kommer fra menighetsutvalgene. Fellestrådet består for øvrig av en representant oppnevnt av Oslo biskop, døveprosten og en representant valgt av og blant de tilsatte i døvemenighetene. Representantene velges for fire år.

§ 9. Døvekirkenes fellesråd skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og i forhold til andre organer og instanser i Den norske kirke.

Døvekirkenes fellesråd er ansvarlig for opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett, og foretar tilsetning av og har arbeidsgiveransvaret for disse. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Fellesrådet kan bemyndige menighetsråd til å utøve arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet.

Døvekirkenes fellesråd gir uttalelse i forbindelse med tilsetning av døveprost, fremmer samlet forslag til statlig tilskudd til det døvekirkelige arbeid, og avgir for øvrig uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Døvekirkenes fellesråd kan i samråd med Døves menighetsråd oppnevne egne menighetsutvalg for områder i de enkelte distrikter som ikke sokner naturlig til en døvekirke.

Døvekirkenes fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.

§ 10. Nærmere regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer og om formene for deres virksomhet, fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra Døvekirkenes fellesråd.

§ 11. Disse bestemmelser innebærer ingen begrensninger i de rettigheter og plikter døve har som medlemmer av Den norske kirke i det sokn der de er bosatt.

§ 12. Kirkerådet kan godkjenne avtale om forsøk som avviker fra bestemmelsene i forskriften.

Forsøksordningen skal ikke inngås med mer enn fem års varighet.

§ 13. Kirkerådet bemyndiges til å foreta mindre endringer i regelverket.

§ 14. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten.

5. Forskrift om ordning for Saemien Åålmege

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 3 femte ledd.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i sørsamisk språkområde for å fremme sørsamisk kirkeliv. Menighetens navn er Saemien Åålmege.

§ 2. Menighetsråd

Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Saemien Åålmegeaerie.

§ 3. Kirkelig betjening

Den særskilte kirkelige betjening av sørsamer i og utenfor sørsamisk språkområde skjer ved presten for sørsamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetsrådets virksomhet, diakon, og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv.

§ 4. *Tilsyn*

Nidaros biskop fører tilsyn med Saemien Åålmege, menighetsråd, prest og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Der det sørsamiske språkområdet ligger i et annet bispedømme, skal tilsynet utøves i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.

§ 5. *Medlemsregister*

Kirkerådet fører i samarbeid med menighetsrådet medlemsregister for menigheten.

§ 6. *Medlemskap og stemmerett*

Medlem av Den norske kirke blir også medlem av den samiske menigheten i sørsamisk språkområde hvis vedkommende blir registrert som medlem i Saemien Åålmege og:

- a. regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i sørsamisk språkområde eller
- b. regner seg som sørsame eller er gift, partner eller samboer med en sørsame og er bosatt utenfor sørsamisk språkområde eller
- c. har foreldre som er medlem i sørsamisk menighet eller
- d. har annen tilknytning til sørsamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet.

Nidaros bispedømmeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem.

Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte.

Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det sokn der de er bosatt.

§ 7. *Valg og sammensetning av menighetsråd*

Saemien Åålmegeeraerie, menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde består av sørsamepresten og 4 andre medlemmer. Flertallet i menighetsrådet skal være samer som kan skrives inn i samemantallet, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-6.

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd fastsatt av Kirkemøtet gjelder så langt de passer. Valg av menighetsråd skjer for øvrig etter ordning fastsatt av menighetsrådet.

§ 8. *Menighetsrådets oppgaver*

Kirkeordningen § 12 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet og § 17 om kirkelig fellesråd gjelder så langt de passer.

Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler for bruk av kirken gjelder tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når det etter lov, forskrift eller i bestemmelsene her ikke fremgår at myndigheten er lagt til et annet organ.

Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det sørsamiske arbeidsfeltet. Nidaros bispedømmeråd tilsetter sørsameprest

og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter vanlige regler. Biskopen leder prestedtjenesten, jf. tjenesteordning for biskop. Nidaros bispedømmeråd tilsetter og har arbeidsgiveransvar for diakon, daglig leder og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv. Arbeidsgivermyndighet for disse kan delegeres til menighetsrådet, med unntak av tilsettings- og sanksjonsmyndigheten.

Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsetting av personell i rettssubjektet Den norske kirke knyttet til kirkelig betjening av sørsamer, fremmer søknader om finansiering av tiltak og virksomhet innenfor sørsamisk kirkeliv og avgir for øvrig uttalelse når departement eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når menighetsrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Bispedømmerådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.

§ 9. Formene for menighetsrådets virksomhet

Kirkeordningen § 11 og § 16 og bestemmelsene om formene for menighetsrådets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder så langt de passer.

Den særskilt valgte sørsamiske representanten i Nidaros bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet.

Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det sørsamiske området.

Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådene i Nidaros, Hamar og Sør-Hålogaland.

§ 10. Menighetsmøtet

Kirkeordningen § 13 og § 14 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post i saker der menighetsrådet treffer bestemmelse om det.

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. april 2015 nr. 1441 om ordning for Saemien Åålmege.

6. Forskrift om regler for Samisk kirkeråd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 35 annet ledd.

§ 1. Samisk kirkeråd for Den norske kirke (Rådet) er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv.

Rådet utfører oppgaver som pålegges av Kirkemøtet, og koordinerer disse med Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

§ 2. Rådets hovedoppgaver er:

- a. Å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.
- b. Å ta stilling til saker som etter Rådets oppfatning berører samisk kirkeliv og urfolk.

- c. Å stimulere til at samisk kirkeliv blir ivaretatt som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke.
- d. Å fremme kjennskap til de særlige verdier samisk kirkeliv og den samisk kristne arv representerer for kirken som helhet, og bearbeide de spørsmål kirken møter i samisk kultur, tradisjon og historie.
- e. Å bidra til å styrke den samiske befolknings kultur og språk, og fremme kunnskap og engasjement om sameenes stilling i Den norske kirke.
- f. Å holde kontakt med kirker med samiske menigheter i Norden og på Kola og å fremme tiltak og samordning av saker av felles samisk-kirkelig interesse.
- g. Å ivareta arbeidet med urfolksspørsmål på vegne av Den norske kirke i samarbeid med Mellomkirkelig råd.

§ 3. Rådet skal:

- a. Utarbeide årsmelding som inngår i den samredigerte meldingen for de sentralkirkelige råd og legges fram for Kirkemøtet gjennom Kirkerådet. Planer for arbeidet legges fram for Kirkerådet til godkjenning.
- b. Ivareta oppgaver for Kirkemøtet og Kirkerådet som følger av samelovens språkregler.
- c. Behandle saker som Sametinget og departementet legger fram. Rådets årsmelding sendes Sametinget.
- d. Samarbeide om videreutvikling av samisk kirkeliv med bispedømmerådene og menigheter hvor samer bor.
- e. Holde kontakt med og samarbeide med frivillige organisasjoner som har sitt virke innenfor samisk kirkeliv.
- f. Holde kontakt med organ og institusjoner som er opprettet for å ivareta den samiske befolknings interesser og behov.

§ 4. Rådet kan:

- a. Avgi uttalelse på vegne av Den norske kirke i saker som hører inn under rådets mandat.
- b. Oppnevne underutvalg til å utføre særskilte oppgaver.

§ 5. Rådet består av syv representanter:

- a. Fem representanter valgt av Kirkemøtet.
- b. Én representant for Sametinget oppnevnt av Sametinget.
- c. Én biskop oppnevnt av Bispemøtet.

Sør-, lule- og nord-samisk kirkeliv og Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer skal være representert i Samisk kirkeråd. En av representantene i rådet skal være bosatt i et av de øvrige bispedømmer.

Kirkemøtet velger representantene etter nominasjon fra Samisk valgmøte.

Representantene velges for fire år om gangen. For hver representant velges en vararepresentant.

Rådet trer i funksjon umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted.

§ 6. Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år. Leder kan gjenvelges. Rådet velger selv nestleder for en periode på to år. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i perioden.

Lederen er medlem av Kirkemøtet.

Lederen møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett. Nestlederen er vararepresentant.

§ 7. Rådet kan ha arbeidsutvalg (AU) som består av leder, nestleder, samt ett medlem, og to vararepresentanter. Arbeidsutvalget trer sammen etter behov og treffer avgjørelser i saker delegert fra Rådet.

§ 8. Generalsekretær for Rådet tilsettes av Kirkerådet etter uttalelse fra Rådet i henhold til personalreglement for Den norske kirke.

§ 9. Rådet velger den arbeidsform som er hensiktsmessig for arbeidet. Rådet skal ha minst to møter i året. For øvrig gjelder bestemmelsene i regler for Kirkerådets virksomhet så langt det passer.

§ 10. Endringer i reglene vedtas av Kirkemøtet etter innstilling fra Rådet og Kirkerådet.

§ 11. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves statutter for Samisk kirkeråd 13. november 1992 nr. 5035.

7. Forskrift om regler om formene for menighetsmøtets virksomhet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 13 tredje ledd.

§ 1. Menighetsmøtet innkalles av menighetsrådet med minst 14 dagers varsel. Møtet skal kunngjøres offentlig i kirken og i lokalavis eller menighetsbladet og for øvrig på den måten som menighetsrådet bestemmer. Ved fjernmøte kan møtet kunngjøres på menighetens nettsider i stedet for i kirken. Kunngjøringen skal inneholde tid og sted for møtet og oversikt over hvilke saker som skal behandles.

Møtet holdes i kirken eller i annet høvelig lokale. Møtet kan også avholdes som fjernmøte, jf. § 5 første ledd.

§ 2. Menighetsmøtet ledes av menighetsrådets leder eller nestleder eller av en møteleder som menighetsrådet bestemmer.

§ 3. Kirkelige ansatte som ikke er bosatt i soknet og som dermed ikke er stemmeberettiget, kan innkalles av menighetsrådet til å ta del i møtet, men uten stemmerett.

Menighetsrådet kan også gi andre uten stemmerett anledning til å delta i drøftingen av enkeltsaker på menighetsmøtet.

§ 4. Menighetsmøtet kan ikke fatte vedtak etter kirkeordningen § 14 når en sak ikke er forberedt av menighetsrådet i henhold til kirkeordningen § 12 sjette ledd.

Personalsaker kan ikke tas opp på menighetsmøtet.

§ 5. Menighetsmøtet treffer sine vedtak i møte med alminnelig flertall. Menighetsrådet kan i særlige tilfeller beslutte at menighetsmøtet gjennomføres som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. I tilfelle av stemmelikhet er møtelederens stemme utslagsgivende.

Menighetsrådet kan beslutte at en sak skal tas opp til skriftlig votering. Dersom menighetsrådet ikke har vedtatt skriftlig votering, kan menighetsmøtet selv vedta det med alminnelig flertall.

§ 6. Menighetsmøtets vedtak føres inn i menighetsrådets møtebok. Til å underskrive møteboken oppnevner menighetsmøtet to personer ved begynnelsen av møtet. Lederen skal gi vedkommende myndigheter/instanser melding om de vedtak menighetsmøtet har gjort.

§ 7. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 8. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1453 om regler om formene for menighetsmøtets virksomhet.

8. Forskrift om valg av kirkelig fellestråd

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 15 femte ledd.

§ 1. Valg av menighetsrådsmedlemmer til kirkelig fellestråd avholdes av det enkelte menighetsråd i samsvar med bestemmelsene i kirkeordningen § 15 første ledd bokstav a) og tredje og fjerde ledd, innen den dato som kirkelig fellestråd bestemmer. Kjønn- og aldersmessig fordeling bør tilstrebes.

Kirkelig fellestråd sender i god tid før valget brev til menighetsrådene om å velge representant(er) og vararepresentant(er).

§ 2. Valget holdes som flertallsvalg. Den eller de er valgt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning. Den eller de som kommer deretter i stemmetall, blir vararepresentanter.

Dersom menighetsrådet er valgt ved forholdsvalg, velges medlemmene etter bestemmelsene om forholdsvalg i kommuneloven § 7-5 og § 7-6 så langt de passer.

Dersom et valgt medlem til kirkelig fellestråd trer ut av menighetsrådet, avgjør menighetsrådet om det skal holdes nytt valg eller om vararepresentanten skal gå inn som fast medlem. I så fall velges ny vararepresentant.

§ 3. Valget foregår skriftlig.

Valget gjennomføres for øvrig i samsvar med bestemmelsene om avstemning i regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellestråds virksomhet, fastsatt av Kirkemøtet.

§ 4. Menighetsrådets leder sender uten opphold melding til kirkelig fellestråd om hvem som er valgt til medlem(mer) og varamedlem(mer) til kirkelig fellestråd. Resultatet av valget føres inn i møteboken.

§ 5. Kirkelig fellestråd anmoder kommunen om å foreta valg av kommunal representant og vararepresentant til kirkelig fellestråd i henhold til kirkeordningen § 15 annet ledd. Representantene velges for samme periode som kommunestyret.

§ 6. Kirkelig fellesråd sender melding til biskopen om hvem som er valgt inn i fellesrådet med anmodning om at biskopen oppnevner en geistlig representant og vararepresentant, om mulig en av hvert kjønn, til kirkelig fellesråd i henhold til kirkeordningen § 15 første ledd bokstav b).

§ 7. Kirkelig fellesråd sender melding til bispedømmerådet og kommunen og andre som fellesrådet bestemmer, om hvem som er valgt inn som medlemmer og varamedlemmer av kirkelig fellesråd og hvem som er valgt til leder/nestleder.

§ 8. Der hvor Kirkerådet i samsvar med kirkeordningen § 8 fjerde og femte ledd har foretatt tilpasninger i bestemmelsene om kirkelig fellesråd, kan valg foregå etter regler som er tilpasset særordningen.

§ 9. Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 10. Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1449 om regler for valg av kirkelig fellesråd.

9. Forskrift om valg av Kirkerådet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning for Den norske kirke 30. mars 2019 nr. 2307 § 29 tredje ledd.

Kapittel 1. Kirkerådets sammensetning og valgperiode

§ 1-1. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av:

- a) elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, valgt av Kirkemøtet,
- b) én lek kirkelig tilsatt valgt av Kirkemøtet,
- c) fire prester valgt av Kirkemøtet og
- d) én biskop valgt av Bispemøtet.

For hvert av medlemmene skal det velges ett varamedlem.

Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må være medlemmer av Kirkemøtet.

§ 1-2. Valgperiode. Nyvalg i valgperioden

Kirkerådets valgperiode er fire år fra Kirkemøtets første møte i bispedømmerådene valgperiode frem til Kirkemøtets første møte i den påfølgende valgperioden.

Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted. Ved nyvalg innenfor valgperioden tiltrer Kirkerådet straks det er valgt.

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet.

Hvis mistillitsforslaget får alminnelig flertall, skal det velges en ny leder eller et nytt Kirkeråd for resten av valgperioden.

Kapittel 2. Nominasjon

§ 2-1. Nominasjonskomité

Kirkemøtet velger en nominasjonskomité på sitt siste møte i bispedømmerådernes valgperiode. Nominasjonskomiteen skal bestå av tre leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og en prest. En av disse skal være under 30 år. Komiteen velger selv leder. En tilsatt i Kirkerådets sekretariat er sekretær for komiteen.

Ved nyvalg og suppleringsvalg innenfor Kirkerådets valgperiode skal Kirkemøtets valgkomité fungere som nominasjonskomité for valget.

§ 2-2. Forslag på kandidater

Nominasjonskomiteen ber bispedømmerådene om å foreslå tre av sine leke medlemmer som kandidater i prioritert rekkefølge. Alle prester og leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Fra bispedømmene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same.

Bispedømmerådene kan også komme med forslag til lederkandidater overfor nominasjonskomiteen.

Ved nyvalg i valgperioden ber valgkomiteen Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden ber valgkomiteen vedkommende bispedømmeråd om å fremme forslag til en til to kandidater.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet.

§ 2-3. Valgliste ved valg av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer

Nominasjonskomiteen fremmer på grunnlag av bispedømmerådernes prioriteringer en valgliste med:

- a) forslag til kandidater til leder av Kirkerådet, i alfabetisk rekkefølge,
- b) de elleve leke kirkelig tilsatte, ordnet bispedømmevis,
- c) de elleve prestene, ordnet bispedømmevis, og
- d) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Kandidatene føres opp på listen med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet, alder, bispedømme og relevante opplysninger om kandidatene.

Nominasjonskomiteen skal sikre at kvinner og menn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal nominasjonskomiteen så langt det er mulig sikre at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Ved nyvalg i valgperioden kommer første til tredje ledd til anvendelse så langt de passer.

Ved suppleringsvalg i valgperioden skal valgkomiteen fremme forslag på en til to kandidater til den plassen som står ubesatt.

Kandidater foreslått etter § 2-2 siste ledd skal føres opp på valglisten. Valgkomiteen kan også selv føre opp kandidater på listen. Kandidatene ført opp på valglisten etter dette ledd er ikke omfattet av kravet i tredje ledd.

§ 2-4. Valgliste ved valg av Kirkerådets varamedlemmer

Etter at Kirkerådets leder og øvrige medlemmer er valgt av Kirkemøtet, fremmer valgkomiteen en valgliste med:

- a) de ti leke kirkelig tilsatte som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis,

- b) de sju prestene som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis og
- c) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Reglene i § 2-3 annet til sjette ledd kommer så langt de passer til anvendelse ved utarbeidelsen av valglisten.

Kapittel 3. Valg

§ 3-1. Valgkomiteen. Hemmelig valg

Valgkomiteen leder valget og foretar valgoppgjøret.

Valgkomiteen sørger for stemmesedler til den enkelte valgomgang. Stemmegivningen kan i stedet gjennomføres ved bruk av elektronisk møtesystem.

Stemmegivningen er hemmelig.

§ 3-2. Valg av leder

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets leke medlemmer ved særskilt avstemning. Det skal avgis stemme på én kandidat. Det er også adgang til å stemme blankt. Hvis ingen ved første stemmegivning får alminnelig flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer.

Lederen velges for to år. Ved nyvalg velges lederen ut funksjonsperioden. Lederen kan gjenvelges. Kirkerådet velger selv nestleder for en periode på to år.

§ 3-3. Valg av øvrige medlemmer

Etter valget av leder velger Kirkemøtet først fem leke medlemmer, lek kirkelig tilsatt og to prester. De leke medlemmene skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på ti leke kandidater, én kandidat per bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende fem leke medlemmer og to prester. De leke medlemmene velges fra bispedømmene leder og de fem leke medlemmene ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på fem leke kandidater, én kandidat per bispedømme, og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

§ 3-4. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer i en egen valgomgang. For de leke medlemmene skal det velges ett personlig varamedlem fra hvert bispedømme. For lek kirkelig tilsatt skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges fire varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmelikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det avgis stemme på elleve leke kandidater, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapittel 4. Forskjellige bestemmelser

§ 4-1. *Stemmelikhet. Forkasting av stemmesedler*

Ved stemmelikhet gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelikhet treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valgkomiteen skal forkaste stemmesedler som er feil utfylt.

§ 4-2. *Uttreden og fratredelse*

Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt.

Har Kirkemøtet vedtatt mistillit til sittende leder i Kirkerådet, vil vedkommende være utelukket fra å stille til gjenvalg. Har Kirkemøtet vedtatt mistillit samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, vil fratredende medlemmer, inkludert leder, kunne stille til gjenvalg.

§ 4-3. *Mindre endringer*

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 4-4. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. april 2019 nr. 455 om regler for valg av Kirkerådet.

II

Kirkemøtet opphever følgende forskrifter og andre vedtak:

1. *Regler 15. april 2018 nr. 841 om nominasjon mv. ved tilsetting av biskop* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 fjerde ledd.
2. *Reglement 12. april 2016 nr. 1816 for Bispemøtets behandling av læreklager* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 26 tredje ledd.
3. *Retningslinjer 15. november 1996 nr. 1457 for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c).
4. *Tjenesteordning for biskoper, 11. april 2016 nr. 1812* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
5. *Tjenesteordning for proster, 11. april 2016 nr. 1815* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.
6. *Tjenesteordning for fengselsprester, 11. april 2016 nr. 1813* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd.

7. *Forskrift 11. april 2016 nr. 1809 om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 første ledd.

8. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 710 om autorisasjon av kantorer i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.

9. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 711 om autorisasjon av kateketer i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.

10. *Forskrift 3. juni 2005 nr. 712 om autorisasjon av diakoner i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 24 tredje ledd bokstav c) og delegeringsvedtak av Kirkemøtet 20. november 2004 i sak KM 07/04 punkt 5.

11. *Regler 19. november 1999 nr. 1585 om klageordning vedrørende kompetansevurdering i forbindelse med tilsetning av prester som ikke er cand.theol.* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 første ledd.

12. *Delegering 19. november 1999 nr. 1632 av myndighet til Kirkerådet etter forskrift av 17. april 1998 nr. 338 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 10* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 2 sjettede ledd.

13. *Delegering 16. april 2018 nr. 852 av myndighet til Kirkerådet til å foreta endringer i kirkevalgreglene på bakgrunn av Kirkemøtets føringer* oppheves i medhold av lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) §§ 6 tredje ledd og 23 annet ledd.

III

Vedtakene i punkt II trer i kraft straks.

IV

Følgende regler vedtas:

1. Regler om nominasjon mv. ved tilsetning av biskop

§ 1. Underretning om ledig bispestilling

Kirkerådet skal ved ledighet i en bispestilling i Den norske kirke underrette vedkommende bispedømmeråd om at det skal nominere kandidater til ny biskop innen en frist fastsatt av

Kirkerådet. Kirkerådet skal tilstrebe at parallelle nominasjons- og tilsettingsprosesser av biskoper i ulike bispedømmer unngås.

§ 2. *Bispedømmerådets nominasjon*

Bispedømmerådet skal innen den fastsatte fristen nominere inntil fem personer som bispedømmerådet anser som skikket til å bli tilsatt som ny biskop.

Bispedømmerådet skal før det gjør vedtak om nominasjon avholde et forberedende møte og på det grunnlag gi kandidater som vurderes nominert anledning til å uttale seg om de ønsker å motta nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest.

De enkelte medlemmer av bispedømmerådet skal, etter at rådslagning har funnet sted, avggi stemme på tre kandidater. De fire kandidatene som har fått flest stemmer, er nominert. Ved stemmelikhet for fjerde kandidat avgjøres nominasjon av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for fjerde kandidat foretas loddtrekning. Deretter kan det voteres over inntil en kandidat. Gyldig vedtak om nominasjon skal omfatte minimum 40 prosent av begge kjønn. Ved stemmelikhet for femte kandidat, avgjøres nominasjonen av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for femte kandidat foretas loddtrekning. Dersom det er avgitt stemme på til sammen tre eller fire kandidater, blir kun disse nominert.

Dersom avstemningen ikke har ledet frem til gyldig vedtak, skal det foretas ny rådslagning og ny avstemning.

Vedtak kan ikke gjøres uten at samtlige av rådets medlemmer, eventuelt varamedlemmer, er til stede i møtet. Møtet holdes for lukkede dører. Rådslagningen er hemmelig. Nominasjonen innføres i bispedømmerådets forhandlingsprotokoll. De personer som blir nominert, nevnes i alfabetisk orden. Samtlige tilstedeværende medlemmer skal underskrive protokollen.

Bispedømmerådet skal straks etter nominasjonen sende en utskrift av protokollen til Kirkerådet sammen med sentrale biografiske opplysninger om hver av de nominerte kandidatene.

§ 3. *Supplerende nominasjon*

Kirkerådet skal gi en frist for å stille supplerende kandidater til bispedømmerådets nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest. Minst 100 stemmeberettigede fra minimum tre forskjellige prostier kan gå sammen om å stille kandidater. Områder utenfor bispedømmet regnes i denne sammenheng som ett prosti.

Menighetsrådsmedlemmer inngår enkeltvis i antallet stemmeberettigede som kan stille kandidater.

Supplerende kandidater må være forespurt og villige til å bli nominert samt fylle ut en oversikt om sentrale biografiske opplysninger.

Kirkerådet skal kontrollere at reglene for supplerende nominasjon er fulgt og at kandidatene oppfyller de formelle kvalifikasjonskravene.

§ 4. *Rådgivende avstemning. Stemmerett*

Følgende er stemmeberettiget i avstemningen:

- a) menighetsrådene i vedkommende bispedømme. Døves menighetsråd har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Menighetsrådet i Saemien Åålmege/sørsamisk menighet har stemmerett ved valg av Nidaros biskop,
- b) prester i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme. Prester i døvepresttjenesten har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Prester i

Den norske kirke i feltprestkorpset har stemmerett ved valg av biskop i det bispedømmet de tjenestegjør,

- c) vigslede kateketer, diakoner og kantorer i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme
- d) prostene i de øvrige bispedømmer,
- e) ungdomsrådet i vedkommende bispedømme
- f) representantene fra de teologiske utdanningsinstitusjoner med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet og lederne av de praktisk-teologiske utdanningene ved disse institusjonene,
- g) representantene fra Ungdommens kirkemøte med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet,
- h) Samisk kirkeråd har stemmerett ved rådgivende avstemning på biskop i Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros, Hamar, Møre og Oslo bispedømmer.

I tvilstilfeller treffes avgjørelse om stemmerett av Kirkerådet.

§ 5. Avstemning og presentasjon

Kirkerådet skal sende underretning om dem som er nominert etter § 2 og § 3, til de stemmeberettigede med oppfordring om innen en frist å gi stemme til de tre personer som de anser mest skikket til å bli tilsatt som biskop. Gyldig stemme må inneholde inntil tre navn i prioritert rekkefølge. Det er også adgang til å stemme blankt.

Underretningen skal inneholde de nominertes navn i alfabetisk rekkefølge og sentrale biografiske opplysninger om hver av kandidatene. Kirkerådet skal opplyse om at nominasjonen er bindende for de stemmeberettigede.

Kirkerådet skal før avstemningsperioden begynner arrangere en offentlig presentasjon av alle nominerte kandidater. Presentasjonen skal legge vekt på sentrale områder i biskopens tjeneste. Kirkerådet skal tilrettelegge for at presentasjonen er offentlig tilgjengelig i avstemningsperioden.

§ 6. Avstemning i menighetsråd, ungdomsråd og Samisk kirkeråd

Menighetsrådets avstemning treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, der det først voteres over hvem som skal føres opp som nr. 1, dernest voteres over hvem som skal føres opp som nr. 2 og til sist voteres over hvem som skal føres opp som nr. 3.

Menighetsrådet skal holde ny stemmegivning hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er avgitt. Ved denne regnes den for valgt som har fått flest stemmer. Det kan før ny stemmegivning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første stemmegivning har fått det høyeste stemmetall. Avgjørelsen treffes ved loddtrekning dersom valget fremdeles er uavgjort på grunn av stemmelikhet.

Det kan kreves skriftlig avstemning, jf. regler om formene for menighetsrådets og kirkelige fellesråds virksomhet § 7 nr. 5.

Resultatet av avstemningen med opplysning om stemmetall eller i tilfelle vedtak om at erklæring ikke blir avgitt, skal føres inn i møteboken. Menighetsrådet skal sende bekreftet utskrift av møteboken til Kirkerådet innen utløpet av den frist som Kirkerådet har fastsatt.

Stemmegivningen i menighetsrådet er hemmelig. Prester, kateketer, diakoner og kantorer som er stemmeberettiget etter § 4, skal ikke delta i menighetsrådets behandling av saken.

For ungdomsrådet og Samisk kirkeråd gjelder reglene i første til femte ledd tilsvarende.

§ 7. Opptelling og offentliggjøring av stemmetall

Kirkerådet skal foreta opptelling og valgoppgjør. Stemmer fra menighetsrådene og ungdomsrådet skal i valgoppgjøret telle 1/3, stemmer fra prester og andre i vigslede stillinger i det aktuelle bispedømme skal telle 1/3 og nasjonale stemmer skal telle 1/3. Førstestemmer skal gis vektning lik 1, andrestemmer lik 2/3 og tredjestemmer lik 1/3.

Kirkerådet skal uten ugrunnet opphold offentliggjøre utfallet av den rådgivende avstemningen når valgoppgjøret er ferdig.

§ 8. Uttalelser

Kirkerådet skal sende melding om utfallet av avstemningen samtidig til det aktuelle bispedømmerådet og biskopene med anmodning om innen den frist Kirkerådet fastsetter, å uttale seg om hvem av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli tilsatt. Biskopene skal grunngi sine uttalelser.

§ 9. Tilsetting av biskop

Før tilsettingssaken behandles skal Kirkerådets arbeidsutvalg (AU) gjennomføre intervju med de aktuelle kandidatene. Referat fra intervjuene og en skriftlig, begrunnet tilråding fra AU legges fram for Kirkerådet til behandlingen. Det kan framlegges delt tilråding.

Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 10. Nominasjon mv. og tilsetting av preses i Bispemøtet

Kirkerådet skal ved ledighet i stillingen som preses i Bispemøtet underrette Bispemøtet om at det innen en frist fastsatt av Kirkerådet skal nominere inntil tre kandidater som Bispemøtet anser som skikket til ny preses i Bispemøtet. Disse kan velges blant de tjenestegjørende biskoper eller unntaksvis blant andre kandidater som Bispemøtet finner egnet.

Kirkerådet skal oppfordre de stemmeberettigede tilsatte og menighetsrådene i Nidaros domprosti, samt alle bispedømmerådene til innen en fastsatt frist å avgi stemme på de nominerte i prioritert rekkefølge. Prioriteringene skal ikke begrunnes.

På bakgrunn av avstemningen skal Bispemøtet foreta en prioritering av de nominerte. Prioriteringen oversendes Kirkerådet innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Prioriteringen skal ikke begrunnes.

Kirkerådet skal tilsette en av kandidatene. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 11. Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser

Reglene trer i kraft straks.

Kirkerådet kan gi nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i dette regelverket.

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

2. Reglement for Bispemøtets behandling av læreklager

§ 1. Bispemøtet gir etter anmodning uttalelse i saker der noen er klaget inn for å lære eller opptre i strid med Den norske kirkes bekjennelse.

§ 2. Når Bispemøtet behandler denne type saker skal møtet oppnevne teologisk sakkyndige, inntil fire, med talerett. Oppnevningen er knyttet til den enkelte sak.

Bispemøtet kan tiltres av en person med talerett som påklagede peker ut. Påklagede har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig og, så fremt saken behandles i møte, også muntlig. En eventuell skriftlig redegjørelse fra påklagede følger saken.

§ 3. Anmodning om å ta opp en sak til behandling rettes til preses. Læresak kan bare reises i saker som gjelder sentrale lærepunkter med en vidtrekkende karakter.

Bispemøtet kan avvise saker som ikke anses å ha en karakter som foranlediger behandling etter disse regler.

§ 4. Læresak kan reises av:

- a) Kirkerådet
- b) Den norske kirkes klagenemnd
- c) En biskop, som kan reise læresak av eget tiltak, etter læreklage fra andre eller etter anmodning av en tilsatt som ønsker å få sin lære bedømt.

I tjenstesaker vedrørende personer tilsatt i ordnet kirkelig stilling reises læresak av biskopen i det bispedømmet hvor vedkommende gjør tjeneste. Dersom læreklage blir reist i forbindelse med en tilsettingssak i et annet bispedømme, er biskopen i det bispedømmet hvor stillingen er lyst ledig, ansvarlig for behandlingen. Læresak vedrørende søker som ikke er tilsatt i ordnet kirkelig stilling, reises av biskopen i det bispedømmet hvor stillingen søkes.

Læresak mot biskop kan bare reises av Kirkerådet, Den norske kirkes klagenemnd eller preses. Den biskopen som det er reist læreklage mot, fratrer den videre saksbehandling.

§ 5. Før læresak blir brakt inn for Bispemøtet, skal biskopen ha hatt inngående drøftelser og samtaler med den person lærespørsmålet gjelder med sikte på å oppnå slik avklaring at læresak kan unngås. Vedkommende kan utpeke en person til å delta i drøftelsene og samtalen. Dersom læresak etter dette blir reist, skal vedkommende ha kopi av henvendelsen til Bispemøtet. Gjelder læreklagen en biskop skal samtalen føres av preses.

§ 6. Hvis det i en tilsettingssak under den forberedende saksbehandling eller i tilsettingsorganet fremkommer læremessig klage mot en søker som ellers ville være aktuell kandidat, går saken til vedkommende biskop til vurdering av om læresak bør reises. Hvis læresak blir reist, utsettes tilsettingssaken. Hvis biskopen avviser klagen, fortsetter tilsettingssaken.

§ 7. Hvis den som læresak er reist mot, endrer oppfatning, fratrer sin stilling eller trekker sin søknad tilbake, bortfaller videre behandling.

§ 8. Bispemøtets forhandlinger er fortrolige. Når det i en læresak ikke er enighet skal det i Bispemøtets uttalelse redegjøres for de forskjellige standpunkter. Hvert medlem har rett til å gi uttrykk for sitt syn i en skriftlig fremstilling.

§ 9. Bispemøtets uttalelse sendes til den som har reist saken og til påklagede. Hvis Bispemøtets uttalelse konkluderer med at det kan være grunnlag for en tjenstlig reaksjon, sendes saken til det organ som spørsmålet om tjenstlige reaksjoner hører under med kopi til påklagede. I motsatt fall sendes melding bare til påklagede.

§10. Reglene trer i kraft straks.

3. Retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenstlige funksjoner

1. Felles innledende bestemmelser

1.1 Utgangspunktet for kateketens gudstjenstlige funksjoner er det undervisningsoppdrag kateketen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

Utgangspunktet for diakonens gudstjenstlige funksjoner er den diakonale tjeneste diakonen er vigslet til ifølge gjeldende vigslingsordning og tjenesteordning.

1.2 Kateketen og diakonen tar del i planlegging og forberedelsen av gudstjenester og kirkelige handlinger i samarbeid med øvrige ansatte og ulønnede medarbeidere som er involvert i gudstjenestearbeidet.

Kateketens og diakonens deltakelse og medvirkning ved gudstjenester og kirkelige handlinger skjer under ledelse av soknepresten eller forrettende prest, jf. tjenesteordningens § 7.

1.3 Omfanget av kateketens og diakonens tjeneste knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger skal forankres i menighetens lokale grunnordning og medarbeiderens stillingsbeskrivelse, jf. tjenesteordningens § 3 tredje ledd.

1.4 Ved utøvelsen av gudstjenstlige funksjoner bærer kateket og diakon liturgisk drakt.

Liturgisk drakt for vigslet diakon og kateket er alba med skråstilt stola.

2. Kateketen

2.1 *Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester*

2.1.1 *Forkynnelse*

Kateketen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der undervisningsoppdraget på en særlig måte står i fokus.

2.1.2 *Menighetens forbønn*

Kateketen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe frem bønneemner med tilknytning til menighetens undervisningsoppdrag.

Kateketen kan lede forbønnen eller legge til rette for andre medliturger som forbønnsledere.

2.1.3 *Planlegge og forrette*

Kateketen bør gis ansvar for å planlegge og være liturg eller medliturg ved gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens undervisning for alle aldersgrupper:

- Gudstjenester i tilknytning til menighetens trosopplæring.
- Gudstjenester knyttet til ulike arrangement for barn og ungdom.
- Gudstjenester med særlig tilknytning til voksenundervisning.
- Skole- og barnehagegudstjenester.

2.1.4 *Konfirmasjonstidens gudstjenester*

Kateketen skal delta i planlegging og gjennomføring av konfirmasjonstidens gudstjenester for de konfirmantene som kateketen har et særlig ansvar for.

- Dette gjelder gudstjeneste med presentasjon av konfirmanter, konfirmasjonsgudstjeneste med forbønn for den enkelte og øvrige gudstjenester som inngår i konfirmasjonstiden.
- Kateket og prest samarbeider og fordeler ansvar, liturgiske og forkynnende oppgaver mellom seg.
- I særlige tilfeller forretter kateketen konfirmasjonsgudstjenesten som liturg.

2.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er kateketen autorisert som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

Biskopen kan i særskilte tilfeller gi kateketen fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens undervisningstjeneste.

3. Diakonen

3.1 Forberedelse til og medvirkning ved hovedgudstjenesten og andre gudstjenester

3.1.1 Generelt

Diakonen har et særlig ansvar for å se til at det er lagt til rette for fellesskap og deltakelse for alle i gudstjenesten.

3.1.2 Forkynnelse

Diakonen har et særlig ansvar for at det diakonale aspekt kommer fram i forkynnelsen.

Diakonen kan medvirke som predikant ved gudstjenester der det diakonale oppdraget på en særlig måte står i fokus.

3.1.3 Menighetens forbønn

Diakonen bør regelmessig ta del i forberedelsen av lokalt utformede bønner under menighetens forbønn med særlig ansvar for å bringe fram diakonale bønneemner.

Diakonen kan lede forbønnen eller legge til rette for medliturger som forbønnsledere.

3.1.4 Delta i planlegging og gjennomføring

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av gudstjenester med særlig tilknytning til menighetens diakonale oppdrag.

Diakonen bør delta i planlegging og gjennomføring av særskilte forbønnsgudstjenester i menigheten.

3.1.5 Sakramentene

I kraft av sin vigsling er diakonen autorisert som nattverdmedhjelper og kan delta ved utdelingen av nattverden.

Biskopen kan i særskilte tilfeller gi diakonen fullmakt til å forvalte sakramentene innen rammen av menighetens diakonale oppdrag.

3.2 Kirkelige handlinger

3.2.1 Soknebud

Diakonen kan gå i soknebud. Diakonen benytter forordnet nattverdliturgi for slik anledning.

3.2.2 Båreandakt og urnenedsettelse

Diakonen kan gjøre tjeneste ved båreandakt og urnenedsettelse.

3.2.3 Gravferd

Diakonen kan forrette gravferd etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

4. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

5. Ikrafttredelse

Bestemmelsene trer i kraft straks.

4. Tjenesteordning for biskoper

Biskopens ansvar og myndighet

§ 1. Biskopen skal gjennom forkynnelse og sakramentforvaltning ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, fremme og bevare enheten i Guds kirke og rettlede og oppmuntre bispedømmets menigheter, kirkelig tilsatte og øvrige medarbeidere. For å ivareta dette tilsynsansvar kan biskopen gi råd og veiledning, og også gi bindende pålegg vedrørende presters og andre kirkelig tilsattes tjenesteutøvelse.

Biskopen ser til at prestene forvalter sakramentene, forkynner og selv lever i overensstemmelse med den kristne tro, slik den er uttrykt i vår kirkes bekjennelse og ordninger, og at også andre som er vigslat til tjeneste i kirken virker og lever i samsvar med vigslingens formaning og løfte.

Biskopen fører tilsyn med at de kirkelige råd i bispedømmet utfører sitt arbeid i lojalitet med den evangelisk-lutherske lære.

§ 2. Biskopen er den øverste leder av prestetjenesten i bispedømmet og sørger for den nødvendige samordning med de kirkelige rådenes virksomhet.

Biskopen er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke, og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

Biskopen sørger for at ledige prostestillinger blir betjent.

Biskopen kan delegere myndighet etter denne bestemmelsen til stiftsdirektøren.

§ 3. Biskopen forordner gudstjenester i bispedømmets sokn og beslutter hvor mange gudstjenester det skal holdes i den enkelte kirke eller annet gudstjenestested.

§ 4. Biskopen utøver den myndighet som i liturgiernes bestemmelser er tillagt biskopen.

§ 5. Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfeller har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Biskopen fører tilsyn med bruk av kirkene og avgjør klager på bruk og utlån av kirkene etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 6. Biskopen fører vigslingsregister for sitt bispedømme. Bispemøtet kan fastsette nærmere regler for føringen av registeret.

Biskopens tjenestefunksjoner

§ 7. Biskopen visiterer sokn i bispedømmet i samsvar med visitasreglement fastsatt av Bispemøtet.

§ 8. Biskopen beslutter om ordinasjon til prestedtjeneste og vigsling til andre kirkelige tjenester, etter i samtale å ha funnet kandidatene skikket for tjenesten, og forretter så ordinasjons- eller vigslingshandlingen etter forordnet liturgi. Biskopen kan etablere en ordning for forberedelse til ordinasjon. Bare vigslet biskop kan forrette ordinasjon til prestedtjeneste. Etter anmodning fra den som fungerer som biskop, kan en annen vigslet biskop forrette ordinasjon til prestedtjeneste. Sistnevnte vurderer i slike tilfeller kandidatens skikkethet og treffer beslutning om ordinasjon.

Bare personer som fyller de av Kirkemøtet oppstilte kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke, kan ordineres til prestedtjeneste.

Ingen kan ordineres eller vigsles uten å være tilsatt i en ordnet kirkelig stilling som krever slik ordinasjon eller vigsling. I særlige tilfeller kan likevel kandidater som fyller vilkårene for tilsetting som menighetsprest, ordineres til feltpresttjeneste, tjeneste i kirkelige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner og lignende etter nærmere regler fastsatt av Bispemøtet.

Vedtak om ordinasjon eller vigsling kan ikke påklages.

Etter søknad og med anbefaling fra vedkommendes kirkesamfunn kan biskopen treffe vedtak om at en persons presteordinasjon i et annet kristent kirkesamfunn skal anses som gyldig grunnlag for å utøve prestedtjeneste i Den norske kirke uten ny ordinasjon. Før slikt vedtak treffes, skal biskopen etter samtale ha funnet vedkommende skikket for prestedtjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med vår kirkes bekjennelse og ordninger. Vedtak som nevnt her, medfører ikke dispensasjon fra kvalifikasjonskravene for tilsetting av prest. Biskopens vedtak kan ikke påklages.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter denne paragraf.

§ 9. Biskopen gir kallsbrev/tjenestebrev ved tilsetting av ordinert eller vigslet person i kirkelig stilling, som bekreftelse på at vedkommende er ordinert eller vigslet, markering av biskopens tilsyn og formaning til menigheten om å ta imot den tilsatte som rett kalt tjener.

§ 10. Biskopen kan samtykke i at ordinert prest i Den norske kirke holder gudstjenester og forretter kirkelige handlinger i et prosti hvor vedkommende ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

Biskopen kan gi egnede lekfolk som på ansvar og under tilsyn av prest utfører assisterende tjeneste under tjenestefrihet eller ledighet i en prestestilling, fullmakt til å forrette forordnede gudstjenester, dåp, nattverd og gravferd. Slik fullmakt kan også gis teologiske studenter som befinner seg i den avsluttende delen av profesjonsstudiet i teologi eller tilsvarende.

§ 11. Biskopen kan gi representanter for andre kristne trossamfunn tillatelse til å preke og medvirke på annen måte i forordnede gudstjenester og ved kirkelige handlinger. Med unntak for vigslere kan ordinerte prester fra andre kristne trossamfunn gis tillatelse til å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger etter vår kirkes ordninger.

§ 12. Når særlige grunner tilsier det, kan biskopen dispensere fra kravet om medlemskap i Den norske kirke for kirkelig tilsatte og ombud, jf. kirkeordningen § 40. For ansatte ved de sentralkirkelige råd er preses dispensasjonsmyndighet.

§ 13. Biskopen treffer etter søknad vedtak om at en person blir løst fra retten til å utøve prestedtjeneste i Den norske kirke.

Biskopen treffer vedtak i medhold av kirkeordningen § 39 tredje ledd om å frata prest i Den norske kirke retten til å utføre prestedtjeneste i Den norske kirke dersom denne har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsene. Vedtaket skal presisere om tapet gjelder for alltid eller for en begrenset tid. I sistnevnte tilfelle kan vedtaket sette vilkår for gjenerverv etter den fastsatte tapstid. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.

Biskopens vedtak etter annet ledd kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd. Forvaltningsloven kapittel VI kommer til anvendelse. Biskopens vedtak skal inneholde en opplysning om klageadgangen og at denne må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter første og andre ledd og om eventuelle klager etter tredje ledd.

Når biskopen finner grunnlag for å vurdere gjenerverv av presterettigheter for en som har mistet retten til å utføre prestedtjeneste for alltid, eller før utløpet av den bestemte tid, fremmer biskopen saken for Den norske kirkes klagenemnd med tilråding om vedtak.

Bestemmelsen i denne paragraf får tilsvarende anvendelse for den rett til å utøve prestedtjeneste i Den norske kirke som en prest i et annet kirkesamfunn er gitt etter § 8 femte ledd.

§ 14. Biskopen foretar vigsling av kirker som er godkjent av Kirkerådet.

Biskopen kan gi tillatelse til at forsamlingslokaler som skal tjene som kirkelokaler for et distrikt, og lokaler i institusjoner innvies til kirkelig bruk.

§ 15. Biskopen er prostens nærmeste overordnede og har prostene som sine medhjelpere i utøvelsen av sin gjerning. Biskopen kan delegere myndighet etter § 2, § 10 og § 11 til prosten.

Domprosten er biskopens faste vikar og kan dessuten i særskilte tilfeller bemyndiges til å utføre bispetjeneste etter § 7, § 8, § 9 og § 14. Domprosten kan verken som vikar eller i andre tilfeller forrette ordinasjon til prestedtjeneste.

Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

Biskopen har medarbeidersamtaler med prostene og leder prostemøtene.

§ 16. Biskopen deltar i Bispemøtet som består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

§ 17. Biskopen deltar i Bispemøtets behandling av læresaker og kan reise læresak etter gjeldende regler.

§ 18. Biskopen er medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet.

Biskopen utarbeider hvert år sammen med bispedømmerådet en rapport om virksomheten og forholdene i bispedømmet.

§ 19. Nidaros bispedømme har to tjenestegjørende biskoper. Bispemøtets preses utøver biskopens myndighet innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop utøver den myndighet som er lagt til biskopen, i de øvrige delene av Nidaros bispedømme. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om biskopens myndighet ligger til Nidaros biskop eller preses.

Preses har sete i Nidaros bispedømmeråd i saker om tilsetning, oppsigelse, avskjed og suspensjon innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop har sete i bispedømmerådet i andre saker. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om Nidaros biskop eller preses har sete i bispedømmerådet.

Bispemøtets visepreses er fast vikar for preses' funksjoner som leder av Bispemøtet. Nidaros biskop er fast vikar for preses i saker som gjelder tilsynsområdet til preses. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller hvem som er vikar for preses.

Biskopens tjenestevilkår

§ 20. Biskopen er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som til enhver tid gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke.

Biskopen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 21. Biskopen har som tjenstedistrikt et bispedømme med utstrekning som fastsettes av Kirkemøtet.

§ 22. Biskopen tilsettes av Kirkerådet etter forskrift om framgangsmåten fastsatt av Kirkemøtet.

Biskopen må rette seg etter vedtatt tjenesteordning og finne seg i endringer i gjøremål og tjenstedistriktets utstrekning.

§ 23. Som biskop kan utnevnes person som har de kvalifikasjoner som Kirkemøtet har fastsatt som krav for å bli tilsatt som prest i Den norske kirke.

§ 24. Biskopen vigsles i vedkommende bispedømmes domkirke etter forordnet liturgi forrettet av Bispemøtets preses. Vigslingsliturgiens formaning og løfte er bestemmende for biskopens tjeneste og livsførsel.

§ 25. Biskopen lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid.

§ 26. Biskopens tjenstedrakt er surtout etter modeller godkjent av Kirkemøtet, med det bispekors som følger det enkelte embete. Som liturgisk drakt bærer biskopen den korkåpe som følger embetet, sammen med alba, stola og bispekorset. Tjenstedrakt og liturgisk drakt bekostes av bispedømmerådet.

§ 27. Bispemøtets preses ivaretar arbeidsgivers omsorgsplikter overfor de andre biskopene og skal ivareta arbeidsgivers interesser hvis en biskop viser seg ute av stand til å utføre sine

tjenesteplikter på en forsvarlig måte. Kirkerådets leder har tilsvarende oppgaver overfor preses.

§ 28. Biskopen skal avsette nødvendig tid til studium, fritid og personlig fornyelse.

§ 29. Biskopen skaffer til veie opplysninger og gir uttalelse i saker som forelegges av Kirkemøtet, Kirkerådet og andre kirkelige eller offentlige instanser. Biskopen kan av eget tiltak ta opp saker som gjelder forhold innen bispedømmet, Den norske kirke eller samfunnet ellers.

§ 30. Biskopen utfører de gjøremål som til enhver tid er pålagt i medhold av lov.

§ 31. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

5. Tjenesteordning for proster

§ 1. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse.

§ 2. Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

§ 3. Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.

§ 4. Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets sokneprester og prostiprester og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 5. Prosten skal se til at prestene i prostiet forvalter Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved at de etter gjeldende ordninger

- a. holder forordnede gudstjenester og forretter kirkelige handlinger,
- b. deltar i utførelsen av dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c. utøver sjelesorg og veiledning, går med dødsbud, reiser i soknebud og også ellers besøker syke i soknene og
- d. utfører forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid.

Prosten skal stimulere prestene til etterutdanning og bidra til at de opprettholder og utvikler sin kompetanse i samsvar med fastsatte mål og planer.

§ 6. Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten er medlem av prostirådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme om han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av

biskopen og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.

§ 7. Prosten

- a. gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter,
- b. foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordning som er fastsatt i bispedømmet,
- c. deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser og utfører de deler av visitasen som pålegges av biskopen, i samsvar med visitasreglement for Den norske kirke,
- d. medvirker ved tilsetning av biskop og ved tilsetning av kirkelige tjenestemenn etter gjeldende regler,
- e. utferdiger for biskopen forslag til instruks for den enkelte menighetsprest i prostiet i samsvar med regler fastsatt i tjenesteordning for menighetsprester
- f. medvirker ved ordinasjon av prest og vigsling av kateket, kantor og diakon etter gjeldende bestemmelser,
- g. foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste etter gjeldende bestemmelser,
- h. innsetter menighetsprest, kateket, kantor og diakon, eller bemyndiger andre til å gjøre det, etter gjeldende bestemmelser,
- i. holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler,
- j. samtykker i at forsamlingslokaler nyttes og innvies som interimskirker,
- k. vigsler kirkegård eller bemyndiger annen prest til å gjøre det,
- l. deltar i prostemøte og bispedømmemøter,
- m. deltar i kirkejubileer, grunnsteinsnedleggelse og liknende spesielle anledninger sammen med eller på vegne av biskopen og
- n. gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet og etter anmodning av høyere myndighet også i saker som gjelder bispedømmet eller hele Den norske kirke.

Prosten utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller biskopen.

§ 8. Prosten er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke. Prostens tjenestedistrikt utgjør et prosti med utstrekning fastsatt av bispedømmerådet. Prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenestedistriktets utstrekning.

§ 9. Prost i et prosti med domkirke er domprost. Domprosten er biskopens faste vikar. Biskopen kan i særskilte tilfeller bemyndige domprosten til å utføre bispetjeneste.

§ 10. Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

§ 11. Prosten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid. For tjenestereiser som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne tjenesteordning, tilkommer prosten skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes satser innenfor budsjettamme fastsatt av bispedømmerådet.

§ 12. Tjenesteordningen for menighetsprester gjelder for proster så langt den passer.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

6. Tjenesteordning for fengselsprester

§ 1. Fengselspresten skal forvalte Ord og sakrament ved

- a. å holde de gudstjenester i fengselet som biskopen forordner,
- b. å utføre annet forkynnerarbeid i fengselet,
- c. å forrette kirkelige handlinger for fengselets innsatte og deres nærmeste pårørende,
- d. å utøve sjelesorg, gå med dødsbud, soknebud og også ellers besøke innsatte i fengselet.

Presten skal også utføre andre gjøremål fastsatt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller ved instruks for den enkelte stilling.

Presten skal forberede sine gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

§ 2. Som fengselsprest kan tilsettes person som innehar de kvalifikasjoner som kreves for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke.

Fengselsprest tilsettes etter regler om tilsetting gitt i personalreglement for Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for prester tilsatt i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår som nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 3. Person som tilsettes som fengselsprest uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi.

Fengselspresten skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 4. Fengselspresten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for presters tjeneste og livsførsel. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

§ 5. Prosten er fengselsprestens nærmeste overordnede. I fengsler med mer enn en prest kan det i instruks fastsettes at en av prestene skal lede prestatjenesten og være den andre prestens nærmeste overordnede.

§ 6. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte fengselspreststilling kan fastsettes ved instruks av bispedømmerrådet.

Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også eventuelle andre prester i fengselet og fengselsdirektøren ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 7. Når ikke annet følger av instruks, må en fengselsprest ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger utenfor fengselet.

§ 8. Fengselspresten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Fængselspresten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og mottar andre godtgjøringer etter de regler som gjelder til enhver tid.

§ 10. Fængselspresten må ikke drive privat næringsvirksomhet uten etter samtykke fra biskopen, og heller ikke inneha bistilling eller bierverv som kan hemme eller sinke det ordinære arbeid med mindre biskopen gir tillatelse til det. Bistilling eller bierverv må ikke være av en slik art at det kan bryte ned aktelse for prestedtjenesten.

§ 11. Fængselspresten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 12. Fængselspresten må finne seg i endring i tjenesteordning og instruks.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

Enstemmig vedtatt.

109 stemmeberettigede.

KM 21/21 Kirkelig kulturarvstrategi

Saksdokument:

KM 21/21 Kirkelig kulturarvstrategi

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Thomas Tinglum

Disse hadde ordet:

Thomas Tinglum, Herborg Oline Finnset, Odd Einar Dørum, Halvor Nordhaug, Magne Hersvik, Olav Rønneberg, Ann-Kristin Sørvik, Olav Øygard, Sevat Lappegard, Bjarte Boge

Endringsforslag

Magne Hersvik: linje 5 Den norske kirkes kulturminner skal ha en offentlig lovbestemt finansiering som gjør det mulig

Herborg Oline Finnset: Linje nr 14. Nytt pkt 8: Den norske kirke deltar i kunnskaps- og formidlingsarbeid fram mot nasjonaljubileet 2030

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Første innstilling fra komité A

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkerådet ba i sak KR 64/18 om at det utarbeides en nasjonal kirkelig kulturarvstrategi for behandling i Kirkemøtet i 2021. Saken viser hvordan Den norske kirke kan definere og ta et helhetlig og aktivt ansvar for den kirkelige kulturarven, som den forvalter på vegne av hele fellesskapet. Landets og kirkens historie er så tett sammenvevd at det også fra statens side er ønsket at offentlige lover og finansiering regulerer og vedlikeholder den kirkelige kulturarven. Arven må vernes, være tilgjengelig for alle og utvikles for tjenlig kirkelig bruk også i tiden fremover. For kirken er arven en kilde til innsikt i egen troshistorie og for alle en inngang til forståelse for lokal og nasjonal historie.

I Kirkerådets behandling 17.-18. september 2020 (KR 59/20), ble det vedtatt å sende saken på begrenset høring. Saken ble sendt på høring 16. oktober, med høringsfrist 15. november 2020. Det kom inn 26 hørings svar. Alle høringsinstansene er positive til at det utarbeides en kirkelig kulturarvstrategi, og de fleste innspillene er tatt inn i dokumentet. Det kom også mange innspill som ikke hører til i et strategidokument, men som likevel blir nyttige i det videre arbeidet med å implementere kulturarvstrategien. Flere av innspillene gir gode utgangspunkt for tettere samarbeid med innspillsinstitusjonene. Kirkerådet fikk et sammendrag av høringen til sitt møte 28.-29. januar 2021 (KR 06.1/21).

Denne saken omhandler det materielle, og det er foreslått at Kirkemøtet ber om at man kommer tilbake med en sak om den immaterielle kulturarven.

Komiteens merknader

Komiteen hilser denne viktige saken velkommen og er takknemlig for det arbeidet som er nedlagt.

Komiteen understreker at denne saken gjelder en langsiktig strategi som skal følges opp av handlingsplaner. Komiteen velger derfor å ikke utvide vedtaksforslaget med konkrete tiltak nå, men imøteser konkretisering og tiltak i handlingsplaner.

Vedtakspunktene spiller godt sammen med de nye nasjonale målene i kulturmiljøpolitikken: Engasjement, bærekraft og mangfold som fremkommer i stortingsmelding 16 (2019-2020).

I førstegangsbehandling i plenum kom det frem to skriftlige forslag:

Forslagsstiller 88 Magne Hersvik, Stavanger, lek – Bønnelista:

Vedtakspunkt 4: «Den norske kirkes kulturminner skal ha en offentlig lovbestemt finansiering som gjør det mulig»

Komiteen har drøftet forslaget og er usikker på den reelle betydningen av å legge til ordet «lovbestemt» i vedtakspunkt 4. Finansieringen av Den norske kirke gjennom statlig og kommunalt ansvar, kommer frem i Trossamfunnslovens §14. Nasjonens ansvar for kulturminnevern er også fastlagt gjennom annen lovgivning.

Komiteen velger under tvil å ta inn endringen for å styrke vedtakspunktets intensjon om å «gjøre det mulig å forvalte kulturminneverdiene på en langsiktig og god måte.»

Forslagsstiller 54 Herborg Oline Finnset, Nidaros, biskop

Nytt pkt 8: Den norske kirke deltar i kunnskaps- og formidlingsarbeid fram mot nasjonaljubileet 2030

Komiteen bekrefter at de store nasjonale jubileene vi nå står foran gir en god anledning til å formidle Norges kirkelige kulturarv. Komiteen mener at forslaget allerede er ivaretatt i vedtakets punkt 5, og ber om at kunnskaps- og formidlingsarbeid fram mot nasjonaljubileene innarbeides i handlingsplaner med bakgrunn i denne strategien.

Komiteen drøftet balansen mellom menighetenes behov og kirkebyggenes verneverdi.

Dilemmaene som ligger i dette, må løses gjennom utvikling av egne og tilpassete bevaringsstrategier i samarbeid mellom kirken og kulturminnemyndighet. Komiteen mener at vedtakspunkt 2 og 6 balanserer dette godt.

Komiteen har hørt Ungdommens kirkemøtets (UKM) oppfordring i sak UKM 08/2020.

UKM 2020 oppfordret Kirkemøtet til å:

- Ta på alvor de unges tolkning og behov i møte med kulturarven.
- Legge til rette for bred bruk av kirkerommet som ikke går på bekostning av kirkerommets særegne status.

Formidling av den kirkelige kulturarven er en ressurs for lokale menigheter, og gir gode muligheter for samarbeid med lokale historielag og kulturinstitusjoner. Formidling av kulturarven bør ses i sammenheng med kirkens satsning på digital formidling, f.eks. gjennom virtuelle omvisninger.

Komiteen ser at gjenreisningskirkene i Nord-Troms og Finnmark bærer en spesiell historie, og har akutte og store vedlikeholdsbehov. Et utvalg av disse kirkene bør vurderes fredet. Vedlikeholdet av disse kirkene bør prioriteres.

Komiteen ser at også mange kirker som ikke er fredet eller listeført kan ha stor lokal kulturminneverdi. Ett eksempel komiteen drøftet er privateide bygg vigslet til kirkelig bruk hvor disse er eid av den læstadianske bevegelsen, og fungerer som bygdas kirke.

Det pågående arbeidet med overføring av kulturhistorisk viktige prestegårder fra Ovf til Den norske kirke gir en historisk mulighet til å videreutvikle de historiske kirkestedene, blant annet som kultur-, lærings- og formidlingsarenaer.

Forslag til vedtak

Den norske kirke oppfatter kirkebygg og kirkested som sentrale i sitt oppdrag og sin selvforståelse. Kirken vil at den kirkelige kulturarven skal bli bevart, være i aktiv bruk og bli videreutviklet fordi den er viktig for Den norske kirkes menigheter og storsamfunnet.

Kirkemøtet vil at:

1. Den kirkelige kulturarven fortsatt skal tilhøre fellesskapet og lokalsamfunnene og verdsettes som sentrale kilder til glede, innsikt i og forståelse av Norges ide- og samfunnshistorie
2. Kirkesteder med kirkebygg og kirkegårder⁶ samt landskapet rundt skal være åpne, tilgjengelige og i aktiv bruk
3. Den norske kirkes kulturminner skal ha et juridisk vern som reflekterer deres nasjonale verdi
4. Den norske kirkes kulturminner skal ha en lovbestemt offentlig finansiering som gjør det mulig å forvalte kulturminneverdiene på en langsiktig og god måte
5. Den norske kirke skal ha et aktivt eierskap til sin historie og materielle kulturarv og bygge opp og formidle kunnskap om denne arven
6. Kirkestedet med kirkebygg, inventar, kirkegård og tilhørende bygg og kulturminner samt landskapet rundt skal bevares og vedlikeholdes på en kulturminnefaglig god måte, som sikrer fortsatt tjenlig bruk
7. Kirken skal styrke og organisere sitt kulturarvsarbeid på en måte som sikrer høy kompetanse, enhetlig vernepolitikk, gode prosesser og godt samspill mellom kirkelige organer og offentlige kulturminnemyndigheter
8. Formidling av kulturarven skal være en integrert del av gudstjenesteliv og kirkelige handlinger, undervisning og trosopplæring, kirkemusikk og diakoni
9. Kirken skal styrke sin kompetanse på urfolk og nasjonale minoriteters kirkelige kulturarv.

⁶ Strategien bruker begrepet «kirkegård» fordi det er innarbeidet i det norske språket. Alternativet «gravplass» er et juridisk begrep som enda ikke er innarbeidet. Enhver gravplass er heller ikke uten videre endel av den kirkelige kulturarven, mens kirkegårder er det.

II

Kirkemøtet ber Kirkerådet følge opp strategien gjennom en handlingsplan.

III

Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake med en sak om den immaterielle kulturarven.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Erik Seem

Disse hadde ordet:

Erik Seem, Kai Krogh, Erling Birkeland, Herborg Oline Finnset, Ingeborg Midttømme,

Endringsforslag fra første plenum:

Magne Hersvik:

Linje 5 Den norske kirkes kulturminner skal ha en offentlig lovbestemt finansiering som gjør det mulig

Innarbeidet av komiteen.

Herborg Oline Finnset:

Linje nr. 14. Nytt pkt. 8: Den norske kirke deltar i kunnskaps- og formidlingsarbeid fram mot nasjonaljubileet 2030.

Komiteen anser forslaget som ivaretatt.

Votering

Enstemmig vedtatt – 108 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Den norske kirke oppfatter kirkebygg og kirkested som sentrale i sitt oppdrag og sin selvforståelse. Kirken vil at den kirkelige kulturarven skal bli bevart, være i aktiv bruk og bli videreutviklet fordi den er viktig for Den norske kirkes menigheter og storsamfunnet.

Kirkemøtet vil at:

1. Den kirkelige kulturarven fortsatt skal tilhøre fellesskapet og lokalsamfunnene og verdsettes som sentrale kilder til glede, innsikt i og forståelse av Norges ide- og samfunnshistorie.

2. Kirkesteder med kirkebygg og kirkegårder⁷ samt landskapet rundt skal være åpne, tilgjengelige og i aktiv bruk
3. Den norske kirkes kulturminner skal ha et juridisk vern som reflekterer deres nasjonale verdi
4. Den norske kirkes kulturminner skal ha en lovbestemt offentlig finansiering som gjør det mulig å forvalte kulturminneverdiene på en langsiktig og god måte
5. Den norske kirke skal ha et aktivt eierskap til sin historie og materielle kulturarv og bygge opp og formidle kunnskap om denne arven
6. Kirkestedet med kirkebygg, inventar, kirkegård og tilhørende bygg og kulturminner samt landskapet rundt skal bevares og vedlikeholdes på en kulturminnefaglig god måte, som sikrer fortsatt tjenlig bruk
7. Kirken skal styrke og organisere sitt kulturarvsarbeid på en måte som sikrer høy kompetanse, enhetlig vernepolitikk, gode prosesser og godt samspill mellom kirkelige organer og offentlige kulturminnemyndigheter
8. Formidling av kulturarven skal være en integrert del av gudstjenesteliv og kirkelige handlinger, undervisning og trosopplæring, kirkemusikk og diakoni
9. Kirken skal styrke sin kompetanse på urfolk og nasjonale minoriteters kirkelige kulturarv.

II

Kirkemøtet ber Kirkerådet følge opp strategien gjennom en handlingsplan.

III

Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake med en sak om den immaterielle kulturarven.

Enstemmig vedtatt

108 stemmeberettigede.

⁷ Strategien bruker begrepet «kirkegård» fordi det er innarbeidet i det norske språket. Alternativet «gravplass» er et juridisk begrep som enda ikke er innarbeidet. Enhver gravplass er heller ikke uten videre endel av den kirkelige kulturarven, mens kirkegårder er det.

KM 22/21 Strategi for Den norske kirke

Saksdokument:

KM 22/21 Strategi for Den norske Kirke

KM 22.1/21 Meir himmel på jord versjon 11

KM 22.3/21 Første innstilling fra komité B

KM 22.4/21 Endelig innstilling fra komité B

Første innstilling fra komité B

Sammendrag av saksorienteringen

Dette er første gang Kirkemøtet behandler en strategi for trossamfunnet Den norske kirke etter ikrafttredelsen av ny trossamfunnslov, hvor de rettslige rammebetingelsene fremover for Den norske kirke er besluttet. Saken inngår derved i en lengre historie der kirken fristilles fra offentlige myndigheter og der et felles rammeverk for hele trossamfunnet Den norske kirke må finne sin form. Det foreslås en strategi på et overordnet nivå som gis en varighet på 8 år (2022-2029), med mulighet for midtveis rullering fra 2026. Ved å legge strategidokumentet på overordnet nivå skapes det en klar retning for hele trossamfunnet, samtidig som det legges til rette for lokalt og regionalt handlingsrom til å uforme mer detaljerte strategiske planer og tiltak. Bispedømmerådenes rolle som strategisk organ på regionalt nivå vil dermed kunne tydeliggjøres og styrkes. Ved å gi strategien en varighet på 8 år, med mulighet for midtveisrullering, vil kontinuitet i arbeidet med å nå trossamfunnets felles mål sikres, samtidig som hvert Kirkemøte vil få mulighet til innflytelse på strategiens innhold.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn og har følgende merknader:

1. Hva er en strategi?

Det er svært mange forskjellige måter å utforme strategier på. Komiteen har i tråd med saksdokumentet fra Kirkerådet lagt til grunn at Kirkemøtet nå skal vedta en strategi for hele trossamfunnet, som er utformet som en plakat og som skal

- gi retning
- være på et overordnet nivå
- skape engasjement og inspirasjon
- være kort og konsist
- kommunisere godt internt og eksternt
- bygge kultur
- bidra til arbeid mot felles mål og visjon

Utkastet til strategien er formulert på et overordnet nivå, som igjen fordrer de ulike rådsorganer – både lokalt, regionalt og nasjonalt – til å virkeliggjøre den i sine kontekster gjennom konkrete mål, handlingsplaner og satsinger.

Komiteen mener at Kirkemøtet i realiteten vedtar en visjons- og strategiplakat.

2. Identitetsbeskrivelse:

Komiteen støtter at identitetsbeskrivelsen ikke endres i denne omgangen, og at det heller legges opp til en bred endringsprosess rundt denne fram mot 2024.

3. Matrisen – rammene med mål og områder:

Komiteen synes det er hensiktsmessig og pedagogisk å sette opp en matrise med ni «strategiske grep», som rammes inn av en loddrett akse med tre områder/arenaer og en vannrett akse med tre hovedmål. Komiteen synes de foreslått områdene/arenaene kommuniserer godt. Når det gjelder hovedmålene, har komiteen valgt å endre ordlyden fra «Kirken skaper åpne rom for tro» til «Kirken åpner rom for tro», og endre fra «Kirken tjener samfunnet på nye måter» til «Kirken er der livet leves». Mens den første endringen er en klargjøring og språklig forbedring, er begrunnelsen for den andre endringen dels å få en større stilistisk og sjangermessig likhet mellom de tre hovedmålene, og dels at hovedmålet bedre gjenspeiler innholdet i den loddrette kolonnen. Ingen av hovedmålene er formulert som tradisjonelle målformuleringer, men komiteen mener at ordlyden nå i større grad er enklere og kommuniserer bedre enn den gjorde i det opprinnelige forslaget.

4. Matrisen – de ulike strategiske grepene

Komiteen har gjort en del endringer i de ulike strategiske grepene. For det meste er det språklige forbedringer, klargjøringer og kortere tekst. Men komiteen har også forandret innhold, særlig i følgende strategiske grep:

- Komiteen har endret det strategiske grepet «Er en aktiv samfunnsaktør og bidrar til en trygg oppvekst for barn og unge» til «Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på». Komiteen gjør dette av flere grunner: A) for å holde teksten på et overordnet nivå, b) for ikke å få gruppespesifikke «bokser», c) for å tematisere behovet for innovasjon – særlig etter endringen av det midtre hovedmålet fra «Kirken tjener samfunnet på nye måter», og d) for å få en mer konsis matrise. Komiteen mener at fokus på barn og unge, og også andre aldersgrupper, nå ivaretas godt av flere av de strategiske grepene, fremfor å plasseres i kun én boks.
- Komiteen har endret det strategiske grepet «Styrker samhandling på tvers av faggrupper og med frivillige» til «Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører». Komiteen har på denne måten ønsket å styrke og utvide samhandlingsaspektet. Jo mer kirken klarer å samhandle, jo bedre forutsetninger har kirken for å utføre sitt oppdrag.
- Komiteen har endret det strategiske grepet «Er et mangfoldig, tverrkulturelt og inkluderende fellesskap som kirke og arbeidsplass» til «Er mangfoldig, rekrutterende og inkluderende som frivillighetsarena og arbeidsplass». Komiteen mener dette styrker fokuset på rekruttering, både av lønnede og frivillige medarbeidere, samtidig som det ivaretar fokuset på at kirken skal være mangfoldig og inkluderende. Disse momentene har vært understreket i utfordringsbildet som har ligget til grunn for strategiprosessen.

5. Den nederste teksten

Komiteen foreslår å ta bort den nederste teksten på plakaten, da denne teksten strengt tatt ikke hører hjemme på selve plakaten. Den bør imidlertid være en viktig del av følgebrevet når plakaten sendes ut.

6. Målbilde og åtteårssyklus

Komiteen synes det er en god ide å forlenge strategiperioden fra fire til åtte år, inkludert en midtveisrullering. Komiteen foreslår at det ved neste midtveisevaluering inkluderes et målbilde på plakaten som sier noe om hvor kirken skal være ved strategiens utløp.

7. Design og språk

Komiteen ber om at designet og layouten på plakaten bearbejdes av sekretariatet før den kommuniseres ut i kirken. Særlig fargevalg og symbolbruk bør gjennomgås kritisk. Dette legges til som eget vedtakspunkt. Plakaten må også oversettes til samiske språk, nynorsk og engelsk.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet vedtar følgende strategi for perioden 2022-2029, med en midtveisrullering i 2025.
2. Kirkemøtet ber Kirkerådets sekretariat om at design og layout bedre tilpasses Den norske kirkes grafiske profil. Særlig fargevalg og symbolbruk bør gjennomgås kritisk.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Bård Mæland

Disse hadde ordet:

Bård Mæland, Jo Hedberg, Odd-Inge Rønning Uleberg, Bjarte Boge, Karin-Elin Berg, Odd Einar Dørum, Ole Martin Grevstad, Tove Karoline Knutsen, Atle Sommerfeldt, Tobias Wang, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Gunhild Tomter Alstad, Filip Hovland, Thomas Tinglum.

Endringsforslag

Jo Hedberg: Endret versjon av visjonen «Mer himmel på jord» framlagt som PDF fil.

Bjarte Boge:

Linje 12: Kirken skaper rom for tro.

Linje 20: Er en tydelig formidler av evangeliet og verdier som bygger et godt samfunn for alle.

Karin-Elin Berg:

Rubrikker:

1. Opprettholde Kirkerådets punkter om samhandling og mangfoldig og rekrutterende.
2. opprettholde punktet om barn og unge eller innarbeide den gruppen på en annen måte.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité B

Sammendrag av saksorienteringen

Dette er første gang Kirkemøtet behandler en strategi for trossamfunnet Den norske kirke etter ikrafttredelsen av ny trossamfunnslov, hvor de rettslige rammebetingelsene fremover for Den norske kirke er besluttet. Saken inngår derved i en lengre historie der kirken fristilles fra offentlige myndigheter og der et felles rammeverk for hele trossamfunnet Den norske kirke må finne sin form. Det foreslås en strategi på et overordnet nivå som gis en varighet på 8 år (2022-2029), med mulighet for midtveis rullering fra 2026. Ved å legge strategidokumentet på overordnet nivå skapes det en klar retning for hele trossamfunnet, samtidig som det legges til rette for lokalt og regionalt handlingsrom til å uforme mer detaljerte strategiske planer og tiltak. Bispedømmerådenes rolle som strategisk organ på regionalt nivå vil dermed kunne tydeliggjøres og styrkes. Ved å gi strategien en varighet på 8 år, med mulighet for midtveisrullering, vil kontinuitet i arbeidet med å nå trossamfunnets felles mål sikres, samtidig som hvert Kirkemøte vil få mulighet til innflytelse på strategiens innhold.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn og har følgende merknader:

1. Hva er en strategi?

Det er svært mange forskjellige måter å utforme strategier på. Komiteen har i tråd med saksdokumentet fra Kirkerådet lagt til grunn at Kirkemøtet nå skal vedta en strategi for hele trossamfunnet, som er utformet som en plakat og som skal

- gi retning
- være på et overordnet nivå
- skape engasjement og inspirasjon
- være kort og konsist
- kommunisere godt internt og eksternt
- bygge kultur
- bidra til arbeid mot felles mål og visjon

Utkastet til strategien er formulert på et overordnet nivå, som igjen fordrer de ulike rådsorganer – både lokalt, regionalt og nasjonalt – til å virkeliggjøre den i sine kontekster gjennom konkrete mål, handlingsplaner og satsinger.

Komiteen mener at Kirkemøtet i realiteten vedtar en visjons- og strategiplakat.

2. Identitetsbeskrivelse:

Komiteen støtter at identitetsbeskrivelsen ikke endres i denne omgangen, og at det heller legges opp til en bred endringsprosess rundt denne fram mot 2024.

3. Matrisen – rammene med mål og områder:

Komiteen synes det er hensiktsmessig og pedagogisk å sette opp en matrise med ni «strategiske grep», som rammes inn av en loddrett akse med tre områder/arenaer og en vannrett akse med tre hovedmål. Komiteen synes de foreslått områdene/arenaene kommuniserer godt. Når det gjelder hovedmålene, har komiteen valgt å endre ordlyden fra «Kirken skaper åpne rom for tro» til «Kirken åpner rom for tro», og endre fra «Kirken tjener samfunnet på nye måter» til «Kirken er der livet leves». Mens den første endringen er en klargjøring og språklig forbedring, er begrunnelsen for den andre endringen dels å få en større stilistisk og sjangermessig likhet mellom de tre hovedmålene, og dels at hovedmålet bedre gjenspeiler innholdet i den loddrette kolonnen. Ingen av hovedmålene er

formulert som tradisjonelle målformuleringer, men komiteen mener at ordlyden nå i større grad er enklere og kommuniserer bedre enn den gjorde i det opprinnelige forslaget.

4. Matrisen – de ulike strategiske grepene

Komiteen har gjort en del endringer i de ulike strategiske grepene. For det meste er det språklige forbedringer, klargjøringer og kortere tekst. Men komiteen har også forandret innhold, særlig i følgende strategiske grep:

- Komiteen har endret det strategiske grepet «Er en aktiv samfunnsaktør og bidrar til en trygg oppvekst for barn og unge» til «Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på». Komiteen gjør dette av flere grunner: A) for å holde teksten på et overordnet nivå, b) for ikke å få gruppespesifikke «bokser», c) for å tematisere behovet for innovasjon – særlig etter endringen av det midtre hovedmålet fra «Kirken tjener samfunnet på nye måter», og d) for å få en mer konsis matrise. Komiteen mener at fokus på barn og unge, og også andre aldersgrupper, nå ivaretas godt av flere av de strategiske grepene, fremfor å plasseres i kun én boks.
- Komiteen har endret det strategiske grepet «Styrker samhandling på tvers av faggrupper og med frivillige» til «Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører». Komiteen har på denne måten ønsket å styrke og utvide samhandlingsaspektet. Jo mer kirken klarer å samhandle, jo bedre forutsetninger har kirken for å utføre sitt oppdrag.
- Komiteen har endret det strategiske grepet «Er et mangfoldig, tverrkulturelt og inkluderende fellesskap som kirke og arbeidsplass» til «Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena». Komiteen mener dette styrker fokuset på rekruttering, både av lønnete og frivillige medarbeidere, samtidig som det ivaretar fokuset på at kirken skal være mangfoldig og inkluderende. Disse momentene har vært understreket i utfordringsbildet som har ligget til grunn for strategiprosessen.

5. Den nederste teksten

Komiteen foreslår å ta bort den nederste teksten på plakaten, da denne teksten strengt tatt ikke hører hjemme på selve plakaten. Den bør imidlertid være en viktig del av følgebrevet når plakaten sendes ut.

6. Målbilde og åtteårssyklus

Komiteen synes det er en god ide å forlenge strategiperioden fra fire til åtte år, inkludert en midtveisrullering. Komiteen foreslår at det ved neste midtveisevaluering inkluderes et målbilde på plakaten som sier noe om hvor kirken skal være ved strategiens utløp.

7. Design og språk

Komiteen ber om at designet og layouten på plakaten bearbejdes av sekretariatet før den kommuniseres ut i kirken. Særlig fargevalg og symbolbruk bør gjennomgås kritisk. Dette legges til som eget vedtakspunkt. Plakaten må også oversettes til samiske språk, nynorsk og engelsk.

8. Barn og unge

Komiteen mener at spesifikke grupper ikke skal nevnes i de strategiske grepene, men understreker det selvsagte i at Den norske kirke har fokus på barn og unge i videre prioriteringer og planarbeid.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet vedtar følgende strategi for perioden 2022-2029, med en midtveisrullering i 2025.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Ingeborg Midttømme

Disse hadde ordet:

Ingeborg Midttømme, Thor Magne Seland, Jo Hedberg, Karin-Elin Berg, Gunhild Tomter Alstad, Bjarte Boge, Kari Veiteberg, Dennis Lund, Odd Einar Dørum, Tobias Wang, Finn Ragnvald Huseby.

Endringsforslag fra første behandling

Jo Hedberg: Endret versjon av visjonen «Mer himmel på jord» framlagt som PDF fil.

Forslaget ble avvist av komiteen – forslaget opprettholdes.

Bjarte Boge:

Linje 12: Kirken skaper rom for tro.

Linje 20: Er en tydelig formidler av evangeliet og verdier som bygger et godt samfunn for alle.

Avvist av komiteen.

Karin-Elin Berg:

Rubrikker:

1. Opprettholde Kirkerådets punkter om samhandling og mangfoldig og rekrutterende.

2. Opprettholde punktet om barn og unge eller innarbeide den gruppen på en annen måte.

Avvist av komiteen – noe innarbeidet - opprettholdes

Votering

Jo Hedberg:

For: 8 stemmer. Mot: 98 stemmer. Forslaget falt.

Bjarte Boge 2:

For: 13 stemmer for. Mot 93 stemmer. Forslaget falt.

Karin-Elin Berg:

For: 20 stemmer for. Mot 86 stemmer. Forslaget falt.

Komiteens forslag til vedtak:

For: 103 stemmer for. Mot 3 stemmer.

106 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet vedtar følgende strategi for perioden 2022-2029, med en midtveisrullering i 2025.
2. Kirkemøtet ber Kirkerådets sekretariat om at design og layout tilpasses Den norske kirkes grafiske profil.

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Den norske kirkes strategi for 2022–2029	 Kirken åpner rom for tro	 Kirken er der livet leves	 Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene, – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

DEN NORSKE KIRKE

For: 103 stemmer for. Mot 3 stemmer.
106 stemmeberettigede.

KM 23/21 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Saksdokument:

KM 23/21 Konfirmasjonstidens gudstjenester
KM 23.1/21 Sammenstilling av liturgi 2021-2022 bokmål
KM 23.2/21 Sammenstilling av liturgi 2021-2022 nynorsk
KM 23.3 Første. Innstilling fra komité A

Første innstilling fra komité A

Sammendrag av saksorienteringen

Saken omfatter konfirmasjonstidens innledende og avsluttende gudstjeneste. Det som per i dag kalles samtalegudstjenesten, omfattes ikke her. Denne gjennomføres etter lokal tradisjon og opplegg og er hjemlet i alminnelige bestemmelser.

Det som skal vedtas, er:

- Nye forbønner for presentasjonsgudstjenesten.
- Liturgiforslag for den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten. Til denne ligger også forslag om nye alternative tekster til lesninger og preken.
- Alminnelige bestemmelser for konfirmasjon, som skal revideres i henhold til endringer innen liturgisk praksis, bibeloversettelse og kirkeordning.

Redegjørelsen for saksgangen fram til behandlingen i Kirkemøtet 2020 ble beskrevet i saksdokumentet til Kirkemøtet 2020 og gjentas ikke her. Saken har fulgt de gjeldende regler for saksbehandling i liturgisaker. Kirkemøtet 2020 sendte saken tilbake, samt vedtok 8 underpunkter som Kirkemøtet ba om at ble vurdert.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksdokumentet til grunn, og peker på at det har vært en lang prosess fra igangsettelse av arbeid med Konfirmasjonstidens gudstjenester i 2018, via Kirkemøtet i 2020 og gjennom flere runder i bispemøtet.

Underpunktene i Kirkemøtets vedtak i fjor er grundig vurdert og godt ivaretatt. Som et eksempel vises det til endringene i ledd 18A som bidrar til at konfirmantene og deres familier er inkludert i gudstjenestens «vi». Komiteen ser frem til at konfirmasjonstidens gudstjenester snart kan feires etter denne nye liturgien.

Komiteen har forståelse for at det i noen menigheter er et ønske om å bruke hele eller deler av eldre liturgier. Komiteen foreslår å tydeliggjøre i Alminnelige bestemmelser for konfirmasjon at punkt 6 i Alminnelige bestemmelser for hovedgudstjenesten også gjelder for konfirmasjonsgudstjenester i Den norske kirke.

For å ivareta intensjonen om at menigheten kan utforme en hilsen lokalt, samt å knytte hilsenen tettere til konfirmasjonshandlingens forbønn, foreslår komiteen en opprydding i ledd 19.

Det forutsettes at det gjennomføres en språkvask av den nynorske liturgien før denne tas i bruk.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet vedtar justert Ordning for konfirmasjonstidens gudstjenester og Alminnelige bestemmelser for denne med følgende endringer:

1. Ledd 19: Avsnittet som gjelder menighetens takkoffer flyttes til før Nattverd hvis det feires nattverd, ellers til før Sendelse.
Overskriften endres tilsvarende.
2. Første setning i rubrikken under ledd 19 blir da: «Her kan følge egnet instrumental eller vokal musikk og eventuelt en kort hilsen fra menigheten. «Alternativer for hilsen» endres til «Hilsen kan utformes lokalt eller velges fra følgende alternativer.»
3. I Alminnelige bestemmelser for konfirmasjon, punkt 8, erstattes «Man kan søke biskopen om samtykke til å benytte eldre liturgier (1920, 1992).» med «Allminnelige bestemmelser for hovedgudstjeneste, punkt 6, gjelder også for konfirmasjonstidens gudstjenester.»

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Helene Breivik Hellerdal

Disse hadde ordet:

Helene Breivik Hellerdal, Jo Hedberg, Olav Rønneberg, Sara Ellen Anne Eira, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Gaute Nordbye.

Endringsforslag

Jo Hedberg: Ledd 18a s. 9 forbønn for konfirmantene. 1. alternativ. Bønn for konfirmanten. Tillegg: "når vi følger deg".

11 bønner om å velsigne konfirmantene. Forelå at den gamle bønne 6 og gamle bønne 11 legges til bønnene slik de står i alterboka.

Votering:

For: 10 stemmer. Mot: 96 stemmer.

106 stemmeberettigede. Forslaget falt.

Votering

For: 102 stemmer. Mot: 4 stemmer.

Komiteens forslag til vedtak ble vedtatt.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet vedtar justert Ordning for konfirmasjonstidens gudstjenester og Alminnelige bestemmelser for denne med følgende endringer:

1. Ledd 19: Avsnittet som gjelder menighetens takkoffer flyttes til før Nattverd hvis det feires nattverd, ellers til før Sendelse.
Overskriften endres tilsvarende.
2. Første setning i rubrikken under ledd 19 blir da: «Her kan følge egnet instrumental eller vokal musikk og eventuelt en kort hilsen fra menigheten.
«Alternativer for hilsen» endres til «Hilsen kan utformes lokalt eller velges fra følgende alternativer.»
3. I Alminnelige bestemmelser for konfirmasjon, punkt 8, erstattes «Man kan søke biskopen om samtykke til å benytte eldre liturgier (1920, 1992).» med «Alminnelige bestemmelser for hovedgudstjeneste, punkt 6, gjelder også for konfirmasjonstidens gudstjenester.»

For: 102 stemmer. Mot: 4 stemmer.
106 stemmeberettigede.

KM 24/21 Kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger

Saksdokument:

KM 24/21 Kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger

KM 24.1/21 Første innstilling fra komité E

KM 24.2/21 Endelig innstilling fra komité E

Første innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for de vigslede stillingene i Den norske kirke. Utviklingen i kirke, academia og samfunn har skapt behov for justeringer i alle tjenesteordningene. Kirkerådet nedsatte derfor i 2019 et utvalg som gikk gjennom kvalifikasjonskravene for alle de kirkelige stillingene. Utvalget leverte sommeren 2020 en utredning som i første rekke foreslo endringer i kvalifikasjonskravene for prester. Utredningen ble sendt på høring sommeren og høsten 2020. Høringen gav i stor grad tilslutning til utvalgets forslag. Unntaket var muligheten for en godkjenning på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner, som et stort antall høringsinstanser ønsket å beholde. Kirkerådets forslag følger opp signalene fra høringen og beholder en mulighet for å bli godkjent på bakgrunn av særskilte kvalifikasjoner. Denne muligheten utvides til å også å gjelde for de andre profesjonene, og regler om dette gis i et eget regelverk. For øvrig innarbeides kvalifikasjonskravene for prester i tjenesteordningen, slik det også er for de andre profesjonene.

Dagens tjenesteordninger er hjemlet i tidligere kirkelov. Disse ordningene må derfor av regeltekniske grunner oppheves, og nye tjenesteordninger må vedtas på ny i sin helhet, med hjemmel i kirkeordningen. (jf. også KM 20/21 «Det kirkelige regelverket – forankring og fornyelse etter kirkelovens opphevelse»). Kirkerådet vil imidlertid påpeke at det ikke legges opp til andre endringer i tjenesteordningene enn de som er behandlet i foreliggende sak, dvs. tjenesteordning for menighetsprester § 3 og § 4 i de andre tjenesteordningene. I Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 heter det at «Hvis Kirkemøtet i slike saker ønsker å vedta et forslag som ikke er tilstrekkelig utredet, skal saken sendes tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning før endelig vedtak.»

Komiteens merknader

Komiteen legger i hovedsak saksutredningen til grunn, og har følgende merknader:

1. Komiteen er kjent med Kirkemøtets vedtak i KM 07/15, hvor det blant annet heter: «I tillegg bør det etableres en ordning for godkjenning av personer med særlige kvalifikasjoner for katekettjeneste.» Komiteen mener likevel at i lys av de senere års utvikling, med godt tilrettelagte studietilbud, er det ikke behov for en godkjenningsordning for kateketer på grunnlag av særskilte kvalifikasjoner. Komiteen ser heller ingen grunn til å opprette en slik ordning for diakon og kantor.

2. Komiteen har merket seg at saksutredningen beskriver en ordning kalt «prest under utdanning», og legger til grunn at denne ordningen kommer på plass senest fra Kirkemøtet 2022
3. Et flertall på 11 komiteemedlemmer støtter i hovedsak Kirkerådets forslag til vedtakspunkt 12 for prester, som åpner for å beholde muligheten for å godkjenne at personer kan godkjennes som kvalifisert til prestedtjeneste på grunnlag av særlige kvalifikasjoner. Flertallet mener det fortsatt vil kunne finnes noen tilfeller hvor mennesker med lang erfaring og realkompetanse, men uten tilstrekkelig formell kompetanse, vil kunne kalles til prestedtjeneste. Flertallet vil presisere at dette vil gjelde noen svært få tilfeller, og at terskelen for å bli godkjent på dette grunnlaget skal være høy.
4. Et mindretall på 6 komiteemedlemmer ønsker å stryke vedtakspunkt 12. Mindretallet henviser til kvalifikasjonskravutvalgets utredning, og mener at en slik godkjenningsordning bidrar til å undergrave den teologiske fagligheten kirken ønsker for prestestillingene. Ingen andre yrkesgrupper med høyere utdanning har i dag denne type særordninger. Utviklingen av fleksible utdanningstilbud, herunder mulighet for å ta en erfaringsbasert master, og ordningen «prest under utdanning», bidrar også til å gjøre en slik særordning overflødig.
5. Komiteen mener at dersom det skal videreføres en ordning med godkjenning på grunnlag av særlige kvalifikasjoner, bør det innføres en nedre aldersgrense for denne gruppen. Den kompetansen som kan gi grunnlag for en søknad må være opparbeidet gjennom lang erfaring i kirke og samfunn. Komiteen foreslår en aldersgrense på 40 år for å kunne bli vurdert av evalueringsnemnda.
6. Komiteen vil presisere at praktisk-teologisk utdanning for prester skal være tilsvarende 60 studiepoeng, men at tidligere menighetspraksis i noen tilfeller vil kunne ekvivalere⁸ deler av denne utdanningen. Komiteen har også merket seg at dersom evalueringsnemnda godkjenner personer på grunnlag av personlige kvalifikasjoner og disse ikke har teologisk utdanning på bachelornivå, kan de ikke fullføre ordinær praktisk-teologisk utdanning (PTU). Kirkerådet vil da måtte gjøre avtale om å skaffe tilbud om en utdanning som tilsvarende den avsluttende delen av PTU, og bære kostnadene for dette.
7. Komiteen mener at dersom evalueringsnemnda videreføres for å godkjenne personer på grunnlag av personlige kvalifikasjoner, bør det etter en femårsperiode foretas en evaluering av ordningen i lys av erfaringene med de nye utdanningstilbudene og en ordning med «prest under utdanning».

Forslag til vedtak

1. Forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke oppheves.
2. Tjenesteordning 11. april 2016 for menighetsprester oppheves.

⁸ Gis samme verdi som

3. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for kateketer oppheves.
4. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for diakoner oppheves.
5. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for kantorer oppheves.
6. Kirkemøtet ber Kirkerådet styrke tilrettelegging for at personer over 35 år skal kvalifisere for vigsling til diakon, kantor, kateket og prest.
7. Kirkemøtet ber Kirkerådet utarbeide en ordning for prest under utdanning.
8. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 39 fjerde ledd:

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester

§ 1. Denne tjenesteordningen gjelder for menighetsprester som tilsettes av bispedømmerådet. Som menighetsprest regnes sokneprest, prostiprest og kapellan. Tjenesteordningen gjelder også for andre ordinerte prester så langt den passer.

§ 2. Presten skal forvalte Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved å

- a) holde forordnede gudstjenester og forrette kirkelige handlinger,
- b) utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c) utøve sjelesorg og veiledning, gå med dødsbud, reise i soknebud og også ellers besøke syke og
- d) utføre forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighets byggende arbeid.

Presten skal også utføre andre gjøremål som er eller måtte bli pålagt ved lov eller bestemmelse av Kirkemøtet.

Presten skal forberede ovennevnte gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

Nærmere bestemmelser om omfanget av ovennevnte gjøremål for den enkelte prest treffes av prosten etter samråd med presten. Biskopen kan ved instruks bestemme at enkelte prester helt eller delvis skal fritas for gjøremål som er nevnt i første ledd ovenfor, og tillegges en spesialisert tjeneste.

§ 3. Som prest kan tilsettes person som:

1. har rett til å bruke tittelen cand.theol. og i eller utenfor denne graden har fullført praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høgskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad eller
2. har fylt 35 år på tidspunkt for tilsetting, har fullført mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden har
 - a. 120 studiepoeng, hvorav 30 på mastergradsnivå, innen de tradisjonelle teologiske hoveddisipliner, hvor områdene Det nye testamentet og lutherske bekjennelsesskrifter skal være dekket og

- b. praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høyskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad.

eller

- 3. er godkjent etter regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner.

Personer som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, kan i henhold til tjenesteordning for biskoper § 8 femte ledd tilsettes som prest i Den norske kirke etter egne regler gitt av Kirkerådet.

§ 4. Tilsetting av menighetsprester foretas av bispedømmerådet i tråd med bestemmelsene i personalreglement for Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for tilsatte i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 5. Person som tilsettes i prestestilling uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for prestens tjeneste og livsførsel.

§ 6. Menighetsprester skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 7. Presten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

Forrettende prest har ansvaret for å lede forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenester og kirkelige handlinger. Presten har i denne sammenheng rett til å treffe beslutning i alle forhold der beslutningsmyndigheten ikke er lagt til andre enn presten.

§ 8. Presten står under tjenstlig tilsyn av biskop. Prosten er sokneprestens og prostiprestens nærmeste overordnede. Soknepresten er kapellanens nærmeste overordnede når ikke annet er bestemt av biskopen. Tjenstlig korrespondanse med høyere myndighet skal gå tjenestevei gjennom nærmeste overordnede.

§ 9. Menighetsprester har ett eller flere sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde) og hele prostiet som tjenstedistrikt, med mindre det følger av arbeidsavtale at tjenstedistriktet skal være en avgrenset del av prostiet.

Bestemmelsen i første ledd om tjenestested gjelder ikke for prostiprester og menighetsprester som er tillagt en spesialisert tjeneste.

Endring av særskilt arbeidsområde eller faste arbeidsoppgaver skjer etter en samlet vurdering der både prestenes, menighetenes og bispedømmets interesser vektlegges.

Før det treffes avgjørelse om endringer i grensene for et tjenstedistrikt, skal saken behandles i samsvar med gjeldende regler om medbestemmelse.

§ 10. Prosten leder prestatjenesten i prostiet og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet.

Soknepresten leder prestatjenesten i det eller de sokn denne har som sitt særskilte arbeidsområde og sørger for den nødvendige samordning med menighetsrådets virksomhet. I forvaltningen av Ord og sakrament utøver alle menighetsprester et pastoralt lederansvar og bidrar til strategisk og åndelig ledelse i og av menigheten.

Når flere prester har et sokn som sitt særskilte arbeidsområde, deler prestene sitt arbeid mellom seg etter den arbeidsfordeling som gjelder. Soknepresten påser at gjeldende arbeidsfordeling mellom prestene blir fulgt og tar initiativ til endring dersom arbeidet ikke er rimelig fordelt. Før dette i tilfelle skjer, skal prestene under ledelse av soknepresten i fellesskap søke ved endret prioritering eller på annen måte å komme fram til en hensiktssvarende ordning. Ved uenighet mellom prestene forelegges saken for prosten.

§ 11. Enhver menighetsprest har rett til innenfor sitt tjenestedistrikt å utføre kirkelige handlinger som ønskes forrettet av dem.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som er bosatt utenfor tjenestedistriktet, unntatt gravferd når avdødes nærmeste pårørende eller den som sørger for gravferden er bosatt i distriktet.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger utenfor tjenestedistriktet, unntatt gravferd hvor menighetens kirkegård ligger utenfor distriktet. Tilsvarende unntak gjelder for gravferd fra krematorium, så fremt dette ligger i den kommune eller det prosti presten tjenestegjør innenfor.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som står utenfor Den norske kirke, unntatt når dette følger av avtale inngått mellom Den norske kirke og annet kirkesamfunn.

§ 12. En ordinert prest i Den norske kirke må ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest, prost eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger i et tjenestedistrikt hvor denne ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

§ 13. Soknepresten har ansvar for kirkebokføringen for det eller de sokn som utgjør dennes særskilte arbeidsområde, med mindre vedkommende myndighet har truffet bestemmelse om en annen ordning. Begjæringer om å få utført kirkelige handlinger rettes til den kirkebokførende prest, eventuelt gjennom annen prest som er bedt om å utføre handlingen. Melding om kirkelige handlinger som er utført av andre enn den kirkebokførende prest, sendes kirkebokføreren.

Anmodninger om nøddåp og soknebud rettes til den prest som skal utføre handlingen.

En kirkelig handling kan ikke nektes utført uten at det er hjemmel for slik nektelse i gjeldende ordning.

§ 14. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte menighetsprest kan fastsettes av biskopen i instruks for stillingen. Instruksen kan ikke fravike bestemmelser gitt av Kirkemøtet. Den enkelte prest kan ikke pålegges gjøremål som samlet inklusive reisetid ikke kan påregnes utført på tilfredsstillende måte innenfor normal arbeidsuke.

§ 15. Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også andre særlig berørte prester og menighetsråd ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Reisetid oppgis særskilt. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 16. Prest som i sin prestegjerning ser seg tvunget til jevnlig å gjøre tjeneste utover en normalarbeidstid, skal henvende seg til nærmeste overordnede som skal bistå presten med å finne fram til adekvat prioritering av arbeidsoppgavene eller andre rådgjerdere som kan lette arbeidssituasjonen, og – dersom det finnes nødvendig – eventuelt ta opp spørsmålet om endring av arbeidsfordeling eller instruks.

Det kan organiseres arbeidsveiledning etter nærmere bestemmelse av Bispemøtet.

§ 17. Menighetsprester lønnes av Den norske kirke. For vigsel hvor begge brudefolkene er bosatt utenfor prestens tjenstedistrikt og for gravferd hvor både avdøde og avdødes nærmeste pårørende/den som sørger for gravferden er bosatt utenfor prestens tjenstedistrikt, kan presten motta betaling etter de satser som gjelder for vikartjeneste når bispedømmerådet har bestemt at slik betaling skal kreves av rekvirenten.

Menighetsprester tilkommer skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes regulativ etter nærmere regler og har alminnelig samtykke til bruk av eget skyssmiddel på tjenestereiser.

§ 18. Menighetsprester må ikke uten biskopens samtykke inneha bistilling eller bierverv eller drive privat næringsvirksomhet som kan hemme eller sinke prestens ordinære arbeid. Bistilling, bierverv eller privat næringsvirksomhet må ikke være av en slik art at det kan bryte ned den aktelse eller tillit som er nødvendig for å utføre prestedtjeneste.

§ 19. Presten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk. Prestene utfører vikartjeneste og betjening av ledige stillinger etter gjeldende ordninger. Dersom vikartjeneste eller styring under ledighet ikke skjer ved heltidsansatt prest, tilpasses prestedtjenesten slik presten treffer bestemmelse om.

§ 20. Presten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 21. Presten er i sin stillingsutøvelse undergitt den til enhver tid gjeldende tjenesteordning og stillingsinstruks, jf. § 14.

§ 22. Reglene trer i kraft straks.

9. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kateketer:

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kateket i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkens undervisningstjeneste har som formål å fremme dåpsopplæringen i menigheten, styrke troen hos alle døpte, gi hjelp til livsmestring og kalle til etterfølgelse. Kateketen leder menighetens undervisningstjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Kateketen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellestråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for undervisningstjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som tilligger stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse, skal vedkommende kateket,

menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg. Innenfor disse rammer har kateketen et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen.

Kateketen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Kateketen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som kateket kan tilsettes person som:

1. har mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden:
 - a) 80 studiepoeng teologiske fag,
 - b) 30 studiepoeng allmenn pedagogikk,
 - c) 30 studiepoeng innenfor fagområdene pedagogikk, formidlingsfag eller praktisk-teologiske fag og
 - d) 30 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning relevant for tjenesten som kateket, og med veiledet praksis.
- eller
2. tidligere er vigslet til kateket eller var kvalifisert til vigsling på det tidspunkt utdanningen var fullført.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til kateket, kan bispedømmerrådet for stillinger der rådet yter tilskudd, godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling innen kirkelig undervisning. Et vilkår for videre tilskudd er at arbeidsforholdene tilrettelegges slik at den tilsatte gis anledning til videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Kateketen vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kateketens tjeneste og livsførsel.

Kateketen står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for kateketens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står kateketen under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Kateketen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

10. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordningen § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for diakoner

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som diakon i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkens diakonale tjeneste har som formål å fremme kirkens omsorgstjeneste. Diakoni er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende felleskap, vern av skaperverket og kamp for rettferdighet.

Diakonen leder menighetens diakonitjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Diakonen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for diakonitjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som ligger til stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse skal vedkommende diakon, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg. Innenfor disse rammer har diakonen et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen.

Diakonen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Diakonen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som diakon kan tilsettes person som:

1. har mastergrad med en 3-årig bachelorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor helsefag, sosialfag, praktisk-teologiske fag, samfunnsfag eller pedagogiske fag og i eller utenfor bachelorgraden ha vært gjennom veiledet praksis samt i eller utenfor mastergraden har
 - a) 30 studiepoeng i teologiske emner og
 - b) 30 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning relevant for tjenesten som diakon og med veiledet praksis.
- eller
2. har cand.theol.-grad, inkludert praktisk-teologisk utdanning samt diakonifaglige emner 30 studiepoeng.
- eller
3. er vigslet til diakon eller var kvalifisert for vigsling på det tidspunkt utdanningen var fullført.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til diakon, kan bispedømmerrådet for stillinger der rådet yter tilskudd, godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling innen diakoni. Et vilkår for videre tilskudd er at arbeidsforholdene tilrettelegges slik at den tilsatte gis anledning til videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Diakonen vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi.

Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for diakonens tjeneste og livsførsel.

Diakonen står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for diakonens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står diakonen under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Diakonen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks

11. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kantorer:

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kantor i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkemusikktjenesten har som formål å gi menigheten et musikalsk uttrykk i gudstjeneste og øvrig menighetsliv. Kantoren leder menighetens kirkemusikalske virksomhet, og skal være med å forvalte og gjøre levende tradisjonelle og nye kirkemusikalske verdier, og bidra til bredde og kvalitet i det kirkemusikalske og kulturelle arbeidet i menigheten. Kantoren har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Kantoren er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for kirkemusikktjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Kantoren gjør tjeneste ved forordnede gudstjenester, andre gudstjenester fastsatt i menighetens gudstjenesteprogram og ved kirkelige handlinger som forrettes i kirken eller i gravkapell etter Den norske kirkes ordninger. Arbeidsgiver fastlegger hvilke andre tjenesteoppgaver som tilligger stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring

av stillingsbeskrivelse, skal vedkommende kantor, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg.

Innenfor disse rammer har kantoren et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de oppgaver som er tillagt stillingen.

Kantoren har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Kantoren skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som kantor kan tilsettes person som har:

1. fire års kirkemusikkutdanning, tilsvarende 240 studiepoeng

eller:

2. tre års grunnutdanning i kirkemusikk samt tillegg i musikk, teologi, pedagogikk eller diakoni tilsvarende 60 studiepoeng - i tillegg eller integrert

eller

3. minst fire års musikkutdanning, tilsvarende 240 studiepoeng, samt kirkekunnskap og kirkemusikalske emner tilsvarende 60 studiepoeng

Utdanningen må inkludere veiledet praksis i menighet.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til kantor, kan arbeidsgiver tilsette organist.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Kantoren vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi.

Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kantorens tjeneste og livsførsel.

Kantoren står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for kantorens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står kantoren under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Kantoren har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

12. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordningen §§ 28 annet ledd bokstav c) og 39 fjerde ledd:

Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner:

§ 1. Virkeområde

Disse reglene gjelder søknad om kvalifisering til å kunne vigsles til prest i Den norske kirke på grunnlag av særlig kvalifikasjoner.

§ 2. Evalueringsnemnda

Evalueringsnemnda består av følgende fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av de respektive instanser:

- to medlemmer med varamedlem fra de utdanningsinstitusjonene som har rett til å tildele cand.theol.-grad, hvor det ene medlemmet representerer den praktisk-teologiske utdanningen,
- ett medlem med varamedlem fra den fagorganisasjon som organiserer flest prester i Den norske kirke,
- to medlemmer med varamedlemmer blant Kirkemøtets leke medlemmer.

Kirkerådet administrerer oppnevningsprosessen og ser til at instansenes oppnevning gir god kjønnsbalanse.

Oppnevningen skjer for fire år og følger Kirkerådets funksjonsperiode.

Evalueringsnemnda konstituerer seg selv og velger selv sin leder. Lederen velges for to år av gangen.

§ 3. Søknad og vilkår

Evalueringsnemnda kan treffe vedtak i henhold til tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for menighetsprester § 3.

Vilkår for at nemnda kan treffe slikt vedtak er at det foreligger helt særlige grunner fremlagt i søknad fra vedkommende biskop. Vedkommende må ha fylt 40 år og ha personlige forutsetninger som gjør at han eller hun utvilsomt er særlig kvalifisert for å utføre slik tjeneste i Den norske kirke som det er søkt om, og det må også foreligge et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.

§ 4 Videre praktisk-teologisk utdanning

Personer som er godkjent etter § 3 for å bli diakon, kateket eller prest, må før de er kvalifisert for vigsling, fullføre praktisk-teologisk utdanning etter regler gitt av Kirkerådet.

Personer som er godkjent som prest må i tillegg ha faglig fordypning i teologi minimum 60 studiepoeng.

§ 5. Saksbehandling og klageregler

Evalueringsnemnda er avgjørelsesmyndighet og vurderer søknader.

Kirkerådets sekretariat er sekretariat for nemnda.

Forvaltningsloven gjelder for nemndas saksbehandling.

Evalueringsnemndas vedtak kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Klageretten ligger hos den biskopen som har søkt på vegne av vedkommende person.

Klageorgan er Kirkerådets arbeidsutvalg. Kirkerådets leder er leder av klageorganet.

Som faglig konsultativt medlem uten stemmerett skal i hver enkelt klagesak fungere det medlem eller varamedlem av evalueringsnemnda valgt etter § 2 første ledd første strekpunkt som ikke deltok i behandlingen av den aktuelle saken i nemnda.

Regler for Kirkerådets virksomhet gjelder for klageorganet så langt det passer.

Kirkerådet sørger for at Kirkemøtet årlig orienteres om vedtak i eventuelle klagesaker og om vedtak som er truffet etter § 3.

Kirkerådet kan gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen for klageorganet.

§ 6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Paragraf 5 i tidligere forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetning som prest i Den norske kirke gjelder til 1. juli 2022.

13. Kirkemøtet ber om at Kirkemøtet i 2028 får en evaluering av ordningen med godkjenninger i evalueringsnemnda, på bakgrunn av erfaringene med nye utdanningstilbud og ordningen «prest under utdanning».

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Inger Johanne Aas

Disse hadde ordet:

Inger Johanne Aas, Jo Hedberg, Jostein Ådna, Aud Valborg Tønnessen, Harald Hegstad, Atle Sommerfeldt, Linn Strømme Hummelvoll, Daniel Kydland, Martha Garborg Bergslid, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Frode Rabbevåg, Turid Fjose, Alex Ramstad Døsvik, Ann-Helen Fjeldstad Jusnes, Rolf Steffensen, Kari Veiteberg, Herborg Oline Finnset, Ingeborg Midttømme, Halvor Nordhaug, Vidar L. Haanes, Sevat Lappegard, Erling Birkedal, Dag Kjetil Hartberg, Kjersti Gautestad Norheim, Olav Øygard, Bård Mæland, Trond Enemo, Oddny Irene Miljeteig, Bjørn Thomas Åhren, Stein Reinertsen, Gaute Nordbye, Karin-Elin Berg.

Endringsforslag

Jostein Ådna:

Linje 52: 60 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning ...

Linje 150: ... hvor områdene nytestamentlig gresk, Det nye testamentet ...

Linje 149: Ordet "mastergradsnivå" endres til "masternivå"

Jo Hedberg:

Forslag til endring:

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester.

§ 2 d) etter 2. punktum:.... sette av nødvendig tid til studium, bønn og personlig fornyelse.

- 2 Nytt punkt e) Prestens har til oppgave å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere. (som kateketene og diakonene)
- 9 Stryke andre del av første setning fra «og hele prostiet som tjenestedistrikt.....» Erstattes av: slik at det legges til rette for relasjonsbygging. Ved prestemangel og i ferier kan presten tjenestegjøre i prestens øvrige sokn.

- 12 strykes: Konventikkelplakaten: Hva om en ordinert prest er ansatt i Normisjon og skal holde gudstjeneste på leir. Må han ha samtykke av stedes prest?
- 18 etter første punktum «ved full stilling»

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kateketer

§ 3 etter 5. punktum: Kateketen har ansvar for egen faglig oppdatering, **bønnetjeneste** og personlig fornyelse.

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for diakoner

§ 2 Andre setning erstattes med: Gi Guds kjærlighet videre i ord og handling.

§ 3 etter 5. punktum: Diakonen har ansvar for egen faglig oppdatering, **bønnetjeneste** og personlig fornyelse.

Forslaget ble trukket.

Mindretallets forslag:

Linje 408-474: Vedtakspunkt 12 strykes.

Kathrine Tallaksen Skjerdal:

Linje 47: 2. har fylt 35 år på tidspunkt for tilsetting (...)
endres til: 2. har fylt **40 år** på tidspunkt for tilsetting (...)

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for de vigslede stillingene i Den norske kirke. Utviklingen i kirke, academia og samfunn har skapt behov for justeringer i alle tjenesteordningene. Kirkerådet nedsatte derfor i 2019 et utvalg som gikk gjennom kvalifikasjonskravene for alle de kirkelige stillingene. Utvalget leverte sommeren 2020 en utredning som i første rekke foreslo endringer i kvalifikasjonskravene for prester. Utredningen ble sendt på høring sommeren og høsten 2020. Høringen gav i stor grad tilslutning til utvalgets forslag. Unntaket var muligheten for en godkjenning på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner, som et stort antall høringsinstanser ønsket å beholde. Kirkerådets forslag følger opp signalene fra høringen og beholder en mulighet for å bli godkjent på bakgrunn av særskilte kvalifikasjoner. Denne muligheten utvides til å også å gjelde for de andre profesjonene, og regler om dette gis i et eget regelverk. For øvrig innarbeides kvalifikasjonskravene for prester i tjenesteordningen, slik det også er for de andre profesjonene.

Dagens tjenesteordninger er hjemlet i tidligere kirkelov. Disse ordningene må derfor av regeltekniske grunner oppheves, og nye tjenesteordninger må vedtas på ny i sin helhet, med hjemmel i kirkeordningen. (jf. også KM 20/21 «Det kirkelige regelverket – forankring og fornyelse etter kirkelovens opphevelse»). Kirkerådet vil imidlertid påpeke at det ikke legges opp til andre endringer i tjenesteordningene enn de som er behandlet i foreliggende sak, dvs.

tjenesteordning for menighetsprester § 3 og § 4 i de andre tjenesteordningene. I Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 heter det at «Hvis Kirkemøtet i slike saker ønsker å vedta et forslag som ikke er tilstrekkelig utredet, skal saken sendes tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning før endelig vedtak.»

Komiteens merknader

Komiteen legger i hovedsak saksutredningen til grunn, og har følgende merknader:

1. Komiteen er kjent med Kirkemøtets vedtak i KM 07/15, hvor det blant annet heter: «I tillegg bør det etableres en ordning for godkjenning av personer med særlige kvalifikasjoner for katekettjeneste.» Komiteen mener likevel at i lys av de senere års utvikling, med godt tilrettelagte studietilbud, er det ikke behov for en godkjenningsordning for kateketer på grunnlag av særskilte kvalifikasjoner. Komiteen ser heller ingen grunn til å opprette en slik ordning for diakon og kantor.
2. Komiteen har merket seg at saksutredningen beskriver en ordning kalt «prest under utdanning», og legger til grunn at denne ordningen kommer på plass senest fra Kirkemøtet 2022
3. Et flertall på 11 komitemedlemmer støtter i hovedsak Kirkerådets forslag til vedtakspunkt 12 for prester, som åpner for å beholde muligheten for å godkjenne at personer kan godkjennes som kvalifisert til prestedtjeneste på grunnlag av særlige kvalifikasjoner. Flertallet mener det fortsatt vil kunne finnes noen tilfeller hvor mennesker med lang erfaring og realkompetanse, men uten tilstrekkelig formell kompetanse, vil kunne kalles til prestedtjeneste. Flertallet vil presisere at dette vil gjelde noen svært få tilfeller, og at terskelen for å bli godkjent på dette grunnlaget skal være høy.
4. Et mindretall på 6 komitemedlemmer ønsker å stryke vedtakspunkt 12. Mindretallet henviser til kvalifikasjonskravutvalgets utredning, og mener at en slik godkjenningsordning bidrar til å undergrave den teologiske fagligheten kirken ønsker for prestedstillingene. Ingen andre yrkesgrupper med høyere utdanning har i dag denne type særordninger. Utviklingen av fleksible utdanningstilbud, herunder mulighet for å ta en erfaringsbasert master, og ordningen «prest under utdanning», bidrar også til å gjøre en slik særordning overflødig.
5. Komiteen mener at dersom det skal videreføres en ordning med godkjenning på grunnlag av særlige kvalifikasjoner, bør det innføres en nedre aldersgrense for denne gruppen. Den kompetansen som kan gi grunnlag for en søknad må være opparbeidet gjennom lang erfaring i kirke og samfunn. Komiteen foreslår en aldersgrense på 40 år for å kunne bli vurdert av evalueringsnemnda.
6. Komiteen vil presisere at praktisk-teologisk utdanning for prester skal være tilsvarende 60 studiepoeng, men at tidligere menighetspraksis i noen tilfeller vil kunne ekvivalere⁹ deler av denne utdanningen. Komiteen har også merket seg at dersom

⁹ Gis samme verdi som

evalueringsnemnda godkjenner personer på grunnlag av personlige kvalifikasjoner og disse ikke har teologisk utdanning på bachelornivå, kan de ikke fullføre ordinær praktisk-teologisk utdanning (PTU). Kirkerådet vil da måtte gjøre avtale om å skaffe tilbud om en utdanning som tilsvarer den avsluttende delen av PTU, og bære kostnadene for dette.

7. Komiteen mener at dersom evalueringsnemnda videreføres for å godkjenne personer på grunnlag av personlige kvalifikasjoner, bør det etter en femårsperiode foretas en evaluering av ordningen i lys av erfaringene med de nye utdanningstilbudene og en ordning med «prest under utdanning».
8. Komiteen tar på alvor utfordringen med rekruttering av kvalifiserte medarbeidere med samisk eller kvensk språk og kulturkompetanse, og ber Kirkerådet arbeide videre med dette.

Forslag til vedtak

1. Forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke oppheves.
2. Tjenesteordning 11. april 2016 for menighetsprester oppheves.
3. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for kateketer oppheves.
4. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for diakoner oppheves.
5. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for kantorer oppheves.
6. Kirkemøtet ber Kirkerådet styrke tilrettelegging for at personer over 35 år skal kvalifisere for vigsling til diakon, kantor, kateket og prest.
7. Kirkemøtet ber Kirkerådet utarbeide en ordning for prest under utdanning.
8. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 39 fjerde ledd:

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester

§ 1. Denne tjenesteordningen gjelder for menighetsprester som tilsettes av bispedømmerådet. Som menighetsprest regnes sokneprest, prostiprest og kapellan. Tjenesteordningen gjelder også for andre ordinerte prester så langt den passer.

§ 2. Presten skal forvalte Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved å

- a) holde forordnede gudstjenester og forrette kirkelige handlinger,
- b) utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c) utøve sjelesorg og veiledning, gå med dødsbud, reise i soknebud og også ellers besøke syke og

- d) utføre forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighets byggende arbeid.

Presten skal også utføre andre gjøremål som er eller måtte bli pålagt ved lov eller bestemmelse av Kirkemøtet.

Presten skal forberede ovennevnte gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

Nærmere bestemmelser om omfanget av ovennevnte gjøremål for den enkelte prest treffes av prosten etter samråd med presten. Biskopen kan ved instruks bestemme at enkelte prester helt eller delvis skal fritas for gjøremål som er nevnt i første ledd ovenfor, og tillegges en spesialisert tjeneste.

§ 3. Som prest kan tilsettes person som:

1. har rett til å bruke tittelen cand.theol. og i eller utenfor denne graden har fullført praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høgskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad eller
2. har fylt 35 år på tidspunkt for tilsetting, har fullført mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden har
 - a. 120 studiepoeng, hvorav 30 på masternivå, innen de tradisjonelle teologiske hoveddisipliner, hvor områdene Det nye testamentet og lutherske bekjennelsesskrifter skal være dekket og
 - b. 60 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høgskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad.eller
3. er godkjent etter regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner.

Personer som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, kan i henhold til tjenesteordning for biskoper § 8 femte ledd tilsettes som prest i Den norske kirke etter egne regler gitt av Kirkerådet.

§ 4. Tilsetting av menighetsprester foretas av bispedømmerådet i tråd med bestemmelsene i personalreglement for Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for tilsatte i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 5. Person som tilsettes i prestestilling uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for prestens tjeneste og livsførsel.

§ 6. Menighetsprester skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 7. Presten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

Forrettende prest har ansvaret for å lede forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenester og kirkelige handlinger. Presten har i denne sammenheng rett til å treffe beslutning i alle forhold der beslutningsmyndigheten ikke er lagt til andre enn presten.

§ 8. Presten står under tjenstlig tilsyn av biskop. Prosten er sokneprestens og prostiprestens nærmeste overordnede. Soknepresten er kapellanens nærmeste overordnede når ikke annet er bestemt av biskopen. Tjenstlig korrespondanse med høyere myndighet skal gå tjenestevei gjennom nærmeste overordnede.

§ 9. Menighetsprester har ett eller flere sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde) og hele prostiet som tjenstedistrikt, med mindre det følger av arbeidsavtale at tjenstedistriktet skal være en avgrenset del av prostiet.

Bestemmelsen i første ledd om tjenestested gjelder ikke for prostiprester og menighetsprester som er tillagt en spesialisert tjeneste.

Endring av særskilt arbeidsområde eller faste arbeidsoppgaver skjer etter en samlet vurdering der både prestenes, menighetenes og bispedømmets interesser vektlegges.

Før det treffes avgjørelse om endringer i grensene for et tjenstedistrikt, skal saken behandles i samsvar med gjeldende regler om medbestemmelse.

§ 10. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og fordele de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet.

Soknepresten leder prestetjenesten i det eller de sokn denne har som sitt særskilte arbeidsområde og sørger for den nødvendige samordning med menighetsrådets virksomhet. I forvaltningen av Ord og sakrament utøver alle menighetsprester et pastoralt lederansvar og bidrar til strategisk og åndelig ledelse i og av menigheten.

Når flere prester har et sokn som sitt særskilte arbeidsområde, deler prestene sitt arbeid mellom seg etter den arbeidsfordeling som gjelder. Soknepresten påser at gjeldende arbeidsfordeling mellom prestene blir fulgt og tar initiativ til endring dersom arbeidet ikke er rimelig fordelt. Før dette i tilfelle skjer, skal prestene under ledelse av soknepresten i fellesskap søke ved endret prioritering eller på annen måte å komme fram til en hensiktssvarende ordning. Ved uenighet mellom prestene forelegges saken for prosten.

§ 11. Enhver menighetsprest har rett til innenfor sitt tjenstedistrikt å utføre kirkelige handlinger som ønskes forrettet av dem.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som er bosatt utenfor tjenstedistriktet, unntatt gravferd når avdødes nærmeste pårørende eller den som sørger for gravferden er bosatt i distriktet.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger utenfor tjenstedistriktet, unntatt gravferd hvor menighetens kirkegård ligger utenfor distriktet. Tilsvarende unntak gjelder for gravferd fra krematorium, så fremt dette ligger i den kommune eller det prosti presten tjenestegjør innenfor.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som står utenfor Den norske kirke, unntatt når dette følger av avtale inngått mellom Den norske kirke og annet kirkesamfunn.

§ 12. En ordinert prest i Den norske kirke må ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest, prost eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger i et tjenstedistrikt hvor denne ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

§ 13. Soknepresten har ansvar for kirkebokføringen for det eller de sokn som utgjør dennes særskilte arbeidsområde, med mindre vedkommende myndighet har truffet bestemmelse om en annen ordning. Begjæringer om å få utført kirkelige handlinger rettes til den kirkebokførende prest, eventuelt gjennom annen prest som er bedt om å utføre handlingen.

Melding om kirkelige handlinger som er utført av andre enn den kirkebokførende prest, sendes kirkebokføreren.

Anmodninger om nøddåp og soknebud rettes til den prest som skal utføre handlingen.

En kirkelig handling kan ikke nektes utført uten at det er hjemmel for slik nektelse i gjeldende ordning.

§ 14. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte menighetsprest kan fastsettes av biskopen i instruks for stillingen. Instruksen kan ikke fravike bestemmelser gitt av Kirkemøtet. Den enkelte prest kan ikke pålegges gjøremål som samlet inklusive reisetid ikke kan påregnes utført på tilfredsstillende måte innenfor normal arbeidsuke.

§ 15. Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også andre særlig berørte prester og menighetsråd ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Reisetid oppgis særskilt. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 16. Prest som i sin prestegjerning ser seg tvunget til jevnlig å gjøre tjeneste utover en normalarbeidstid, skal henvende seg til nærmeste overordnede som skal bistå presten med å finne fram til adekvat prioritering av arbeidsoppgavene eller andre rådgjerdere som kan lette arbeidssituasjonen, og – dersom det finnes nødvendig – eventuelt ta opp spørsmålet om endring av arbeidsfordeling eller instruks.

Det kan organiseres arbeidsveiledning etter nærmere bestemmelse av Bispemøtet.

§ 17. Menighetsprester lønnes av Den norske kirke. For vigsel hvor begge brudefolkene er bosatt utenfor prestens tjenstedistrikt og for gravferd hvor både avdøde og avdødes nærmeste pårørende/den som sørger for gravferden er bosatt utenfor prestens tjenstedistrikt, kan presten motta betaling etter de satser som gjelder for vikartjeneste når bispedømmerådet har bestemt at slik betaling skal kreves av rekvirenten.

Menighetsprester tilkommer skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes regulativ etter nærmere regler og har alminnelig samtykke til bruk av eget skyssmiddel på tjenestereiser.

§ 18. Menighetsprester må ikke uten biskopens samtykke inneha bistilling eller bierverv eller drive privat næringsvirksomhet som kan hemme eller sinke prestens ordinære arbeid. Bistilling, bierverv eller privat næringsvirksomhet må ikke være av en slik art at det kan bryte ned den aktelse eller tillit som er nødvendig for å utføre prestatjeneste.

§ 19. Presten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk. Prestene utfører vikartjeneste og betjening av ledige stillinger etter gjeldende ordninger. Dersom vikartjeneste eller styring under ledighet ikke skjer ved heltidsansatt prest, tilpasses prestatjenesten slik prosten treffer bestemmelse om.

§ 20. Presten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 21. Presten er i sin stillingsutøvelse undergitt den til enhver tid gjeldende tjenesteordning og stillingsinstruks, jf. § 14.

§ 22. Reglene trer i kraft straks.

9. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kateketer:

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kateket i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkens undervisningstjeneste har som formål å fremme dåpsopplæringen i menigheten, styrke troen hos alle døpte, gi hjelp til livsmestring og kalle til etterfølgelse. Kateketen leder menighetens undervisningstjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Kateketen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellestråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for undervisningstjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som tilligger stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse, skal vedkommende kateket, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg. Innenfor disse rammer har kateketen et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen.

Kateketen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Kateketen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som kateket kan tilsettes person som:

1. har mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden:
 - a) 80 studiepoeng teologiske fag,
 - b) 30 studiepoeng allmenn pedagogikk,
 - c) 30 studiepoeng innenfor fagområdene pedagogikk, formidlingsfag eller praktisk-teologiske fag og
 - d) 30 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning relevant for tjenesten som kateket, og med veiledet praksis.
- eller
2. tidligere er vigslet til kateket eller var kvalifisert til vigsling på det tidspunkt utdanningen var fullført.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til kateket, kan bispedømmerrådet for stillinger der rådet yter tilskudd, godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling innen kirkelig undervisning. Et vilkår for videre tilskudd er at arbeidsforholdene tilrettelegges slik at den tilsatte gis anledning til videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Kateketen vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kateketens tjeneste og livsførsel.

Kateketen står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for kateketens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står kateketen under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Kateketen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

10. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordningen § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for diakoner

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som diakon i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkens diakonale tjeneste har som formål å fremme kirkens omsorgstjeneste. Diakoni er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende felleskap, vern av skaperverket og kamp for rettferdighet.

Diakonen leder menighetens diakonitjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Diakonen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellestråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for diakonitjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som ligger til stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse skal vedkommende diakon, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg. Innenfor disse rammer har diakonen et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen.

Diakonen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Diakonen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som diakon kan tilsettes person som:

1. har mastergrad med en 3-årig bachelorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor helsefag, sosialfag, praktisk-teologiske fag, samfunnsfag eller pedagogiske fag og i eller utenfor bachelorgraden ha vært gjennom veiledet praksis samt i eller utenfor mastergraden har
 - a) 30 studiepoeng i teologiske emner og
 - b) 30 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning relevant for tjenesten som diakon og med veiledet praksis.eller
2. har cand.theol.-grad, inkludert praktisk-teologisk utdanning samt diakonifaglige emner 30 studiepoeng.
eller
3. er vigslet til diakon eller var kvalifisert for vigsling på det tidspunkt utdanningen var fullført.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til diakon, kan bispedømmerådet for stillinger der rådet yter tilskudd, godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling innen diakoni. Et vilkår for videre tilskudd er at arbeidsforholdene tilrettelegges slik at den tilsatte gis anledning til videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Diakonen vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi.

Formaningen og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for diakonens tjeneste og livsførsel.

Diakonen står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for diakonens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står diakonen under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Diakonen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks

11. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kantorer:

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kantor i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkemusikktjenesten har som formål å gi menigheten et musikalsk uttrykk i gudstjeneste og øvrig menighetsliv. Kantoren leder menighetens kirkemusikalske virksomhet, og skal være med å forvalte og gjøre levende tradisjonelle og nye kirkemusikalske verdier, og bidra til bredde og kvalitet i det kirkemusikalske og kulturelle arbeidet i menigheten. Kantoren har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Kantoren er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for kirkemusikktjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Kantoren gjør tjeneste ved forordnede gudstjenester, andre gudstjenester fastsatt i menighetens gudstjenesteprogram og ved kirkelige handlinger som forrettes i kirken eller i gravkapell etter Den norske kirkes ordninger. Arbeidsgiver fastlegger hvilke andre tjenesteoppgaver som tilligger stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse, skal vedkommende kantor, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg.

Innenfor disse rammer har kantoren et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de oppgaver som er tillagt stillingen.

Kantoren har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Kantoren skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som kantor kan tilsettes person som har:

1. fire års kirkemusikkutdanning, tilsvarende 240 studiepoeng

eller:

2. tre års grunntutdanning i kirkemusikk samt tillegg i musikk, teologi, pedagogikk eller diakoni tilsvarende 60 studiepoeng - i tillegg eller integrert

eller

3. minst fire års musikkutdanning, tilsvarende 240 studiepoeng, samt kirkekunnskap og kirkemusikalske emner tilsvarende 60 studiepoeng

Utdanningen må inkludere veiledet praksis i menighet.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til kantor, kan arbeidsgiver tilsette organist.

§ 5. Tilsettingsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Kantoren vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi.

Formaningen og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kantorens tjeneste og livsførsel.

Kantoren står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for kantorens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står kantoren under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Kantoren har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

12. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordningen §§ 28 annet ledd bokstav c) og 39 fjerde ledd:

Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner:

§ 1. Virkeområde

Disse reglene gjelder søknad om kvalifisering til å kunne vigsles til prest i Den norske kirke på grunnlag av særlig kvalifikasjoner.

§ 2. Evalueringsnemnda

Evalueringsnemnda består av følgende fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av de respektive instanser:

- to medlemmer med varamedlem fra de utdanningsinstitusjonene som har rett til å tildele cand.theol.-grad, hvor det ene medlemmet representerer den praktisk-teologiske utdanningen,
- ett medlem med varamedlem fra den fagorganisasjon som organiserer flest prester i Den norske kirke,
- to medlemmer med varamedlemmer blant Kirkemøtets leke medlemmer.

Kirkerådet administrerer oppnevningsprosessen og ser til at instansenes oppnevning gir god kjønnsbalanse.

Oppnevningen skjer for fire år og følger Kirkerådets funksjonsperiode.

Evalueringsnemnda konstituerer seg selv og velger selv sin leder. Lederen velges for to år av gangen.

§ 3. Søknad og vilkår

Evalueringsnemnda kan treffe vedtak i henhold til tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for menighetsprester § 3.

Vilkår for at nemnda kan treffe slikt vedtak er at det foreligger helt særlige grunner fremlagt i søknad fra vedkommende biskop. Vedkommende må ha fylt 40 år og ha personlige

forutsetninger som gjør at han eller hun utvilsomt er særlig kvalifisert for å utføre slik tjeneste i Den norske kirke som det er søkt om, og det må også foreligge et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.

§ 4 Videre praktisk-teologisk utdanning

Personer som er godkjent etter § 3 for å bli diakon, kateket eller prest, må før de er kvalifisert for vigsling, fullføre praktisk-teologisk utdanning etter regler gitt av Kirkerådet.

Personer som er godkjent som prest må i tillegg ha faglig fordypning i teologi minimum 60 studiepoeng.

§ 5. Saksbehandling og klageregler

Evalueringnemnda er avgjørelsesmyndighet og vurderer søknader.

Kirkerådets sekretariat er sekretariat for nemnda.

Forvaltningsloven gjelder for nemndas saksbehandling.

Evalueringnemndas vedtak kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Klageretten ligger hos den biskopen som har søkt på vegne av vedkommende person.

Klageorgan er Kirkerådets arbeidsutvalg. Kirkerådets leder er leder av klageorganet.

Som faglig konsultativt medlem uten stemmerett skal i hver enkelt klagesak fungere det medlem eller varamedlem av evalueringnemnda valgt etter § 2 første ledd første strekpunkt som ikke deltok i behandlingen av den aktuelle saken i nemnda.

Regler for Kirkerådets virksomhet gjelder for klageorganet så langt det passer.

Kirkerådet sørger for at Kirkemøtet årlig orienteres om vedtak i eventuelle klagesaker og om vedtak som er truffet etter § 3.

Kirkerådet kan gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen for klageorganet.

§ 6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Paragraf 5 i tidligere forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetning som prest i Den norske kirke gjelder til 1. juli 2022.

13. Kirkemøtet ber om at Kirkemøtet i 2028 får en evaluering av ordningen med godkjenninger i evalueringnemnda, på bakgrunn av erfaringene med nye utdanningstilbud og ordningen «prest under utdanning».

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Inger Johanne Aas

Disse hadde ordet:

Inger Johanne Aas, Jostein Ådna, Olav Myklebust, Lill Strømme Hummelvoll, Svein Åhren, Alex Ramstad Døsvik, Stein Reinertsen, Odd-Inge Rønning Uleberg.

Endringsforslag fra 1. plenum

Jostein Ådna:

Linje 52: 60 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning ...
Tatt inn av komiteen.

Linje 50: ... hvor områdene nytestamentlig gresk, Det nye testamentet ...
Avvist av komiteen – opprettholdes.

Votering:

For: 21 stemmer. Mot: 86 stemmer. Forslaget falt.

Linje 49: Ordet "mastergradsnivå" endres til "masternivå"
Tatt inn av komiteen.

Mindretallets forslag:

Linje 408-474: Vedtakspunkt 12 strykes.

Votering:

For: 40 stemmer. Mot: 67 stemmer. Forslaget falt.

Kathrine Tallaksen Skjerdal:

Linje 47: 2. har fylt 35 år på tidspunkt for tilsetning (...)
endres til: 2. har fylt **40 år** på tidspunkt for tilsetning (...)

Votering:

For: 76 stemmer. Mot: 31 stemmer.

107 stemmeberettigede.

Ikke behandlet av komiteen – ikke utredet av komiteen. Består voteringen må saken tilbake til KR for behandling og opp i KM 2022.

Annullere vedtatte forslag fra Tallaksen i vedtak for ny votering av endringsforslaget:

For: 96 stemmer. Mot: 3 stemmer. Forslaget annulleres i vedtaket.

Ny votering over Tallaksens forslag:

For: 21 stemmer. Mot: 78 stemmer. Tallaksens forslag falt.

Votering over komiteens forslag til vedtak består uten forslaget til Tallaksen.

For: 106 stemmer. Mot: 1 stemmer.

107 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetning som prest i Den norske kirke oppheves.

2. Tjenesteordning 11. april 2016 for menighetsprester oppheves.

3. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for kateketer oppheves.

4. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for diakoner oppheves.

5. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav 20. november 2004 for kantorer oppheves.
6. Kirkemøtet ber Kirkerådet styrke tilrettelegging for at personer over 35 år skal kvalifisere for vigsling til diakon, kantor, kateket og prest.
7. Kirkemøtet ber Kirkerådet utarbeide en ordning for prest under utdanning.
8. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 39 fjerde ledd:

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester

§ 1. Denne tjenesteordningen gjelder for menighetsprester som tilsettes av bispedømmerådet. Som menighetsprest regnes sokneprest, prostiprest og kapellan. Tjenesteordningen gjelder også for andre ordinerte prester så langt den passer.

§ 2. Presten skal forvalte Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved å

- a) holde forordnede gudstjenester og forrette kirkelige handlinger,
- b) utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c) utøve sjelesorg og veiledning, gå med dødsbud, reise i soknebud og også ellers besøke syke og
- d) utføre forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighets byggende arbeid.

Presten skal også utføre andre gjøremål som er eller måtte bli pålagt ved lov eller bestemmelse av Kirkemøtet.

Presten skal forberede ovennevnte gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

Nærmere bestemmelser om omfanget av ovennevnte gjøremål for den enkelte prest treffes av prosten etter samråd med presten. Biskopen kan ved instruks bestemme at enkelte prester helt eller delvis skal fritas for gjøremål som er nevnt i første ledd ovenfor, og tillegges en spesialisert tjeneste.

§ 3. Som prest kan tilsettes person som:

1. har rett til å bruke tittelen cand.theol. og i eller utenfor denne graden har fullført praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høgskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad
eller
2. har fylt 35 år på tidspunkt for tilsetting, har fullført mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden har
 - a. 120 studiepoeng, hvorav 30 på masternivå, innen de tradisjonelle teologiske hoveddisipliner, hvor områdene Det nye testamentet og lutherske bekjennelsesskrifter skal være dekket og
 - b. 60 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høgskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad.

eller

3. er godkjent etter regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner.

Personer som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, kan i henhold til tjenesteordning for biskoper § 8 femte ledd tilsettes som prest i Den norske kirke etter egne regler gitt av Kirkerådet.

§ 4. Tilsetting av menighetsprester foretas av bispedømmerådet i tråd med bestemmelsene i personalreglement for Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for tilsatte i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 5. Person som tilsettes i prestestilling uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for prestens tjeneste og livsførsel.

§ 6. Menighetsprester skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 7. Presten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

Forrettende prest har ansvaret for å lede forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenester og kirkelige handlinger. Presten har i denne sammenheng rett til å treffe beslutning i alle forhold der beslutningsmyndigheten ikke er lagt til andre enn presten.

§ 8. Presten står under tjenstlig tilsyn av biskop. Prosten er sokneprestens og prostiprestens nærmeste overordnede. Soknepresten er kapellanens nærmeste overordnede når ikke annet er bestemt av biskopen. Tjenstlig korrespondanse med høyere myndighet skal gå tjenestevei gjennom nærmeste overordnede.

§ 9. Menighetsprester har ett eller flere sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde) og hele prostiet som tjenstedistrikt, med mindre det følger av arbeidsavtale at tjenstedistriktet skal være en avgrenset del av prostiet.

Bestemmelsen i første ledd om tjenestested gjelder ikke for prostiprester og menighetsprester som er tillagt en spesialisert tjeneste.

Endring av særskilt arbeidsområde eller faste arbeidsoppgaver skjer etter en samlet vurdering der både prestenes, menighetenes og bispedømmets interesser vektlegges.

Før det treffes avgjørelse om endringer i grensene for et tjenstedistrikt, skal saken behandles i samsvar med gjeldende regler om medbestemmelse.

§ 10. Prosten leder prestatjenesten i prostiet og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet.

Soknepresten leder prestatjenesten i det eller de sokn denne har som sitt særskilte arbeidsområde og sørger for den nødvendige samordning med menighetsrådets virksomhet. I forvaltningen av Ord og sakrament utøver alle menighetsprester et pastoralt lederansvar og bidrar til strategisk og åndelig ledelse i og av menigheten.

Når flere prester har et sokn som sitt særskilte arbeidsområde, deler prestene sitt arbeid mellom seg etter den arbeidsfordeling som gjelder. Soknepresten påser at gjeldende arbeidsfordeling mellom prestene blir fulgt og tar initiativ til endring dersom arbeidet ikke er rimelig fordelt. Før dette i tilfelle skjer, skal prestene under ledelse av soknepresten i

fellesskap søke ved endret prioritering eller på annen måte å komme fram til en hensiktssvarende ordning. Ved uenighet mellom prestene forelegges saken for prosten.

§ 11. Enhver menighetsprest har rett til innenfor sitt tjenstedistrikt å utføre kirkelige handlinger som ønskes forrettet av dem.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som er bosatt utenfor tjenstedistriktet, unntatt gravferd når avdødes nærmeste pårørende eller den som sørger for gravferden er bosatt i distriktet.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger utenfor tjenstedistriktet, unntatt gravferd hvor menighetens kirkegård ligger utenfor distriktet. Tilsvarende unntak gjelder for gravferd fra krematorium, så fremt dette ligger i den kommune eller det prosti presten tjenestegjør innenfor.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som står utenfor Den norske kirke, unntatt når dette følger av avtale inngått mellom Den norske kirke og annet kirkesamfunn.

§ 12. En ordinert prest i Den norske kirke må ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest, prost eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger i et tjenstedistrikt hvor denne ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

§ 13. Soknepresten har ansvar for kirkebokføringen for det eller de sokn som utgjør dennes særskilte arbeidsområde, med mindre vedkommende myndighet har truffet bestemmelse om en annen ordning. Begjæringer om å få utført kirkelige handlinger rettes til den kirkebokførende prest, eventuelt gjennom annen prest som er bedt om å utføre handlingen. Melding om kirkelige handlinger som er utført av andre enn den kirkebokførende prest, sendes kirkebokføreren.

Anmodninger om nøddåp og soknebud rettes til den prest som skal utføre handlingen.

En kirkelig handling kan ikke nektes utført uten at det er hjemmel for slik nektelse i gjeldende ordning.

§ 14. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte menighetsprest kan fastsettes av biskopen i instruks for stillingen. Instruksen kan ikke fravike bestemmelser gitt av Kirkemøtet. Den enkelte prest kan ikke pålegges gjøremål som samlet inklusive reisetid ikke kan påregnes utført på tilfredsstillende måte innenfor normal arbeidsuke.

§ 15. Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også andre særlig berørte prester og menighetsråd ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Reisetid oppgis særskilt. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 16. Prest som i sin prestegjerning ser seg tvunget til jevnlig å gjøre tjeneste utover en normalarbeidstid, skal henvende seg til nærmeste overordnede som skal bistå presten med å finne fram til adekvat prioritering av arbeidsoppgavene eller andre rådgjerd som kan lette arbeidssituasjonen, og – dersom det finnes nødvendig – eventuelt ta opp spørsmålet om endring av arbeidsfordeling eller instruks.

Det kan organiseres arbeidsveiledning etter nærmere bestemmelse av Bispemøtet.

§ 17. Menighetsprester lønnes av Den norske kirke. For vigsel hvor begge brudefolkene er bosatt utenfor prestens tjenstedistrikt og for gravferd hvor både avdøde og avdødes nærmeste pårørende/den som sørger for gravferden er bosatt utenfor prestens tjenstedistrikt, kan presten motta betaling etter de satser som gjelder for vikartjeneste når bispedømmerrådet har bestemt at slik betaling skal kreves av rekvirenten.

Menighetsprester tilkommer skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes regulativ etter nærmere regler og har alminnelig samtykke til bruk av eget skyssmiddel på tjenestereiser.

§ 18. Menighetsprester må ikke uten biskopens samtykke inneha bistilling eller bierverv eller drive privat næringsvirksomhet som kan hemme eller sinke prestens ordinære arbeid. Bistilling, bierverv eller privat næringsvirksomhet må ikke være av en slik art at det kan bryte ned den aktelse eller tillit som er nødvendig for å utføre prestatjeneste.

§ 19. Presten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk. Prestene utfører vikartjeneste og betjening av ledige stillinger etter gjeldende ordninger. Dersom vikartjeneste eller styring under ledighet ikke skjer ved heltidsansatt prest, tilpasses prestatjenesten slik presten treffer bestemmelse om.

§ 20. Presten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 21. Presten er i sin stillingsutøvelse undergitt den til enhver tid gjeldende tjenesteordning og stillingsinstruks, jf. § 14.

§ 22. Reglene trer i kraft straks.

9. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kateketer:

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kateket i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkens undervisningstjeneste har som formål å fremme dåpsopplæringen i menigheten, styrke troen hos alle døpte, gi hjelp til livsmestring og kalle til etterfølgelse. Kateketen leder menighetens undervisningstjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Kateketen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for undervisningstjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som tilligger stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse, skal vedkommende kateket, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg. Innenfor disse rammer har kateketen et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen.

Kateketen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Kateketen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som kateket kan tilsettes person som:

1. har mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden:
 - a) 80 studiepoeng teologiske fag,
 - b) 30 studiepoeng allmenn pedagogikk,
 - c) 30 studiepoeng innenfor fagområdene pedagogikk, formidlingsfag eller praktisk-teologiske fag og
 - d) 30 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning relevant for tjenesten som kateket, og med veiledet praksis.
- eller
2. tidligere er vigslet til kateket eller var kvalifisert til vigsling på det tidspunkt utdanningen var fullført.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til kateket, kan bispedømmerrådet for stillinger der rådet yter tilskudd, godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling innen kirkelig undervisning. Et vilkår for videre tilskudd er at arbeidsforholdene tilrettelegges slik at den tilsatte gis anledning til videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Kateketen vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kateketens tjeneste og livsførsel.

Kateketen står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for kateketens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står kateketen under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Kateketen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

10. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordningen § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for diakoner

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som diakon i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkens diakonale tjeneste har som formål å fremme kirkens omsorgstjeneste. Diakoni er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende felleskap, vern av skaperverket og kamp for rettferdighet.

Diakonen leder menighetens diakonitjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Diakonen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for diakonitjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som ligger til stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring av stillingsbeskrivelse skal vedkommende diakon, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg. Innenfor disse rammer har diakonen et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen.

Diakonen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Diakonen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som diakon kan tilsettes person som:

1. har mastergrad med en 3-årig bachelorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor helsefag, sosialfag, praktisk-teologiske fag, samfunnsfag eller pedagogiske fag og i eller utenfor bachelorgraden ha vært gjennom veiledet praksis samt i eller utenfor mastergraden har
 - a) 30 studiepoeng i teologiske emner og
 - b) 30 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning relevant for tjenesten som diakon og med veiledet praksis.
- eller
2. har cand.theol.-grad, inkludert praktisk-teologisk utdanning samt diakonifaglige emner 30 studiepoeng.
- eller
3. er vigslet til diakon eller var kvalifisert for vigsling på det tidspunkt utdanningen var fullført.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til diakon, kan bispedømmerrådet for stillinger der rådet yter tilskudd, godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling innen diakoni. Et vilkår for videre tilskudd er at arbeidsforholdene tilrettelegges slik at den tilsatte gis anledning til videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Diakonen vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for diakonens tjeneste og livsførsel.

Diakonen står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for diakonens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står diakonen under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Diakonen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks

11. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordning for Den norske kirke § 28 annet ledd bokstav c):

Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for kantorer:

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kantor i Den norske kirke.

§ 2. Tjenestens formål

Kirkemusikktjenesten har som formål å gi menigheten et musikalsk uttrykk i gudstjeneste og øvrig menighetsliv. Kantoren leder menighetens kirkemusikalske virksomhet, og skal være med å forvalte og gjøre levende tradisjonelle og nye kirkemusikalske verdier, og bidra til bredde og kvalitet i det kirkemusikalske og kulturelle arbeidet i menigheten. Kantoren har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

§ 3. Tjenestens rammer

Kantoren er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for kirkemusikktjenesten i Den norske kirke.

Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten.

Kantoren gjør tjeneste ved forordnede gudstjenester, andre gudstjenester fastsatt i menighetens gudstjenesteprogram og ved kirkelige handlinger som forrettes i kirken eller i gravkapell etter Den norske kirkes ordninger. Arbeidsgiver fastlegger hvilke andre tjenesteoppgaver som tilligger stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. Ved endring

av stillingsbeskrivelse, skal vedkommende kantor, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg.

Innenfor disse rammer har kantoren et selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de oppgaver som er tillagt stillingen.

Kantoren har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse.

Kantoren skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 4. Kvalifikasjonskrav

Som kantor kan tilsettes person som har:

1. fire års kirkemusikkutdanning, tilsvarende 240 studiepoeng

eller:

2. tre års grunnutdanning i kirkemusikk samt tillegg i musikk, teologi, pedagogikk eller diakoni tilsvarende 60 studiepoeng - i tillegg eller integrert

eller

3. minst fire års musikkutdanning, tilsvarende 240 studiepoeng, samt kirkekunnskap og kirkemusikalske emner tilsvarende 60 studiepoeng

Utdanningen må inkludere veiledet praksis i menighet.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til kantor, kan arbeidsgiver tilsette organist.

§ 5. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 6. Vigsling, innsettelse og tilsyn

Kantoren vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi.

Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kantorens tjeneste og livsførsel.

Kantoren står under tilsyn av biskopen.

§ 7. Gudstjenestelige funksjoner

Kirkemøtet kan gi retningslinjer for kantorens gudstjenestelige funksjoner.

Ved utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner står kantoren under ledelse av forrettende prest. Ved uenighet om utførelsen av disse funksjoner, drøftes saken mellom partenes arbeidsgivere. Dersom det ikke oppnås enighet, avgjøres saken av biskopen.

§ 8. Taushetsplikt

Kantoren har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

12. Kirkemøtet vedtar med hjemmel i kirkeordningen §§ 28 annet ledd bokstav c) og 39 fjerde ledd:

Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner:

§ 1. Virkeområde

Disse reglene gjelder søknad om kvalifisering til å kunne vigsles til prest i Den norske kirke på grunnlag av særlig kvalifikasjoner.

§ 2. Evalueringsnemnda

Evalueringsnemnda består av følgende fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av de respektive instanser:

- to medlemmer med varamedlem fra de utdanningsinstitusjonene som har rett til å tildele cand.theol.-grad, hvor det ene medlemmet representerer den praktisk-teologiske utdanningen,
- ett medlem med varamedlem fra den fagorganisasjon som organiserer flest prester i Den norske kirke,
- to medlemmer med varamedlemmer blant Kirkemøtets leke medlemmer.

Kirkerådet administrerer oppnevningsprosessen og ser til at instansenes oppnevning gir god kjønnsbalanse.

Oppnevningen skjer for fire år og følger Kirkerådets funksjonsperiode.

Evalueringsnemnda konstituerer seg selv og velger selv sin leder. Lederen velges for to år av gangen.

§ 3. Søknad og vilkår

Evalueringsnemnda kan treffe vedtak i henhold til tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for menighetsprester § 3.

Vilkår for at nemnda kan treffe slikt vedtak er at det foreligger helt særlige grunner fremlagt i søknad fra vedkommende biskop. Vedkommende må ha fylt 40 år og ha personlige forutsetninger som gjør at han eller hun utvilsomt er særlig kvalifisert for å utføre slik tjeneste i Den norske kirke som det er søkt om, og det må også foreligge et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.

§ 4 Videre praktisk-teologisk utdanning

Personer som er godkjent etter § 3 for å bli diakon, kateket eller prest, må før de er kvalifisert for vigsling, fullføre praktisk-teologisk utdanning etter regler gitt av Kirkerådet.

Personer som er godkjent som prest må i tillegg ha faglig fordypning i teologi minimum 60 studiepoeng.

§ 5. Saksbehandling og klage regler

Evalueringsnemnda er avgjørelsesmyndighet og vurderer søknader.

Kirkerådets sekretariat er sekretariat for nemnda.

Forvaltningsloven gjelder for nemndas saksbehandling.

Evalueringsnemndas vedtak kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Klageretten ligger hos den biskopen som har søkt på vegne av vedkommende person.

Klageorgan er Kirkerådets arbeidsutvalg. Kirkerådets leder er leder av klageorganet.

Som faglig konsultativt medlem uten stemmerett skal i hver enkelt klagesak fungere det medlem eller varamedlem av evalueringsnemnda valgt etter § 2 første ledd første strekpunkt som ikke deltok i behandlingen av den aktuelle saken i nemnda.

Regler for Kirkerådets virksomhet gjelder for klageorganet så langt det passer.
Kirkerådet sørger for at Kirkemøtet årlig orienteres om vedtak i eventuelle klagesaker og om vedtak som er truffet etter § 3.

Kirkerådet kan gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen for klageorganet.

§ 6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Paragraf 5 i tidligere forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetning som prest i Den norske kirke gjelder til 1. juli 2022.

13. Kirkemøtet ber om at Kirkemøtet i 2028 får en evaluering av ordningen med godkjenninger i evalueringsnemnda, på bakgrunn av erfaringene med nye utdanningstilbud og ordningen «prest under utdanning».

For: 106 stemmer. Mot: 1 stemmer.
107 stemmeberettigede.

KM 25/21 Forholdet mellom Kyrkjerådets arbeidsgjevarutval og Kyrkjerådet

Saksdokument:

KM 25/21 Forholdet mellom Kyrkjerådets arbeidsgjevarutval og Kyrkjerådet

KM 25.1/21. Forslag til mandat for arbeidsgjevarutvalet som Kyrkjerådet fastsett

KM 25.2/21. Mandat arbeidsgjevarutvalet komitemerknader og vedtak frå Kyrkjemøtet 2017

KM 25.3/21 Første innstilling frå komité E

Første innstilling frå komité E

Samandrag av saksorienteringa

Kyrkjerådet bad i sak KR 62/21 om at forholdet mellom Kyrkjerådet sitt arbeidsgjevarutval (AGU) og Kyrkjerådet vart greia ut til Kyrkjerådsmøtet i september 2021, med moglegheit for å fremje sak til Kyrkjemøtet i november 2021 med forslag til endringar i mandatet for arbeidsgjevarutvalet.

Denne saka presenterer etableringa av Kyrkjerådets arbeidsgjevarutval og bakgrunnen for det – og det mandatet som vart vedteke av Kyrkjemøtet i 2017. Vidare inneheld saka nokre vurderingar av moglege endringar i mandatet for arbeidsgjevarutvalet.

For å tydeleggjera Kyrkjerådet sitt ansvar samanlikna med arbeidsgjevarutvalet sitt ansvar, meiner Kyrkjerådet at det bør vere Kyrkjerådet, og ikkje Kyrkjemøtet, som fastset mandat for arbeidsgjevarutvalet. Det vil gje Kyrkjerådet større fleksibilitet til å endre mandatet og til å gje særskilte fullmakter til arbeidsgjevarutvalet, om det skulle vere behov for det. Kyrkjerådet gjer framlegg om dette til Kyrkjemøtet.

Komiteens merknadar

Komiteen legg saksorienteringa til grunn med følgjande merknadar:

1. Det overordna arbeidsgjevaransvaret i rettssubjektet Den norske kyrkja ligg til Kyrkjemøtet. Kyrkjerådet utøver det sentrale arbeidsgjevaransvaret på vegne av Kyrkjemøtet, og dermed også rettssubjektet Den norske kyrkja. Det er tenleg at Kyrkjerådet kan leggje fleire av sine arbeidsgjevaroppgåver til eit arbeidsgjevarutval. Komiteen ser det også som tenleg at Kyrkjerådet framleis skal velje medlemmane til arbeidsgjevarutvalet sitt. Komiteen meiner at det bør vere Kyrkjerådet, og ikkje Kyrkjemøtet, som fastset mandat for arbeidsgjevarutvalet.
2. Vi viser til Reglar for val av Kyrkjerådet § 4-2 som seier at «Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt». Denne regelen viser at Kyrkjemøtet kan stille Kyrkjerådet til ansvar for sine avgjerder. Tilsvarende ordning kan ikkje gjerast gjeldande i tilhøvet mellom Kyrkjemøtet og arbeidsgjevarutvalet. Dersom

arbeidsgjevarutvalet vert oppnemnt av Kyrkjerådet, og får sitt mandat derifrå, står arbeidsgjevarutvalet ansvarleg overfor Kyrkjerådet. Kyrkjerådet vil på si side kunne verte stilt til ansvar overfor Kyrkjemøtet i samsvar med Reglar for val av Kyrkjerådet § 2.

3. Arbeidsgjevarutvalet har i dag eit mandat som er fastsett av Kyrkjemøtet i sak KM 19/16. Som vedlegg til saksorienteringa, har Kyrkjerådet lagt fram eit framlegg til mandat for arbeidsgjevarutvalet, som Kyrkjerådet kan vedta dersom Kyrkjerådet får mynde til å fastsette slikt mandat. Komiteen ser at framlegget langt på veg vil vidareføre gjeldande mandat for arbeidsgjevarutvalet. Framlegget inneheld endringar frå noverande mandat, og i det følgjande vil vi kommentere nokre av punkta i framlegget til mandat.
4. Komiteen ser det som viktig at heile Kyrkjerådet, og ikkje arbeidsgjevarutvalet, som er eit utval av medlemmer av Kyrkjerådet, skal ivareta overordna arbeidsgjevarpolitiske saker, jf. framlegg til mandat punkta 1 og 2 a). Dette vil styrke den demokratiske legitimiteten til utøvinga av arbeidsgjevaransvaret i rettssubjektet Den norske kyrkja.
5. Når Kyrkjerådet skal fastsetje mandat for arbeidsgjevarutvalet, vil det vere viktig at det vert tydeleg presisert at formålet med arbeidsgjevarutvalet er å utøve det arbeidsgjevaransvaret som er lagt til Kyrkjerådet, innanfor dei overordna føringane som Kyrkjerådet gir, jf. framlegg til mandat punkt 1.
6. Komiteen stiller spørsmål ved om det er nødvendig å avgrense samansetjinga av arbeidsgjevarutvalet ved at mandatet seier at «Arbeidstakarar i Den norske kyrkja kan ikkje veljast som medlemmar av utvalet. Preses er unntatt dette», jf. framlegg til mandat punkt 3. Prestane i Kyrkjerådet representerer embetsstrukturen i kyrkja. Det bør vurderast om habilitetsreglane i forvaltningslova gjev tilstrekkeleg vern mot uheldige interessekonfliktar.

Framlegg til vedtak

1. Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet om å vedta eit mandat for arbeidsgjevarutvalet.
2. Mandatet for arbeidsgjevarutvalet, fastsett av Kyrkjemøtet 2017, vert oppheva frå det tidspunktet Kyrkjerådet vedtek nytt mandat.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten,
Saksordførar: Oddny Irene Miljeteig

Desse hadde ordet:

Oddny Irene Miljeteig, Finn Ragnvald Huseby, Olav Myklebust.

Votering

Samrøystes vedteke.

110 røysteføre.

Kyrkjemøtet sitt vedtak

1. Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet om å vedta eit mandat for arbeidsgjevarutvalet.
2. Mandatet for arbeidsgjevarutvalet, fastsett av Kyrkjemøtet 2017, vert oppheva frå det tidspunktet Kyrkjerådet vedtek nytt mandat.

Samrøystes vedteke.

110 røysteføre.

KM 26/21 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden (retting av inkurie)

Saksdokument:

KM 26/21 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden (retting av inkurie)

Plenumsbehandling av saken

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2019 behandlet en sak om endringer i Kirkemøtets forretningsorden. Blant annet endret Kirkemøtet § 1-4, både ut fra språklige og materielle årsaker.

Året etter vedtok Kirkemøtet 2020 en endring av Kirkemøtets forretningsorden § 1-4 i forbindelse med saken om regler for Mellomkirkelig råd. Ved en inkurie (feil) ble noen av endringene fra året før tilbakestillt. Blant annet vedtok Kirkemøtet 2019 å endre «en representant fra de tre teologiske fakulteter» med den mer presise formuleringen «én representant for hver av utdanningsinstitusjonene som tildeler graden cand.theol., oppnevnt av institusjonene selv». Det er den sist vedtatte bestemmelsen som er gjeldende, noe som innebærer at nye utdanningsinstitusjoner som kan tildele graden cand.theol. i utgangspunktet faller utenom. I denne saken foreslår Kirkerådet å rette opp inkurien, for å få bestemmelsen i samsvar med Kirkemøtets intensjon fra 2019.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 1-4 skal lyde:

§ 1-4. Andre representanter på Kirkemøtet

Med tale- og forslagsrett møter:

- leder av Mellomkirkelig råd, såfremt vedkommende ikke er valgt medlem av Kirkemøtet,
- fire representanter for Ungdommens kirkemøte,
- én representant for hver av utdanningsinstitusjonene som tildeler graden cand.theol., oppnevnt av institusjonene selv,
- første varamedlem for døvemenighetenes medlem i Oslo bispedømmeråd, og
- avtroppende medlemmer av Kirkerådet.

Med talerett møter:

- Kirkerådets direktør,
- generalsekretærene i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd,
- én representant fra hvert kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefellesskap med.

Med talerett i saker som angår egen virksomhet møter:

- én representant for Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet og

- én representant for Døvekirkenes fellestråd.
- Møtet kan gi talerett i enkeltsaker til andre personer etter forslag fra dirigenten.

II

Endringene trer i kraft straks.

Plenumsbehandling

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Votering

Enstemmig vedtatt.

109 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet vedtok følgende:

I

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 1-4 skal lyde:

§ 1-4. Andre representanter på Kirkemøtet

Med tale- og forslagsrett møter:

- leder av Mellomkirkelig råd, såfremt vedkommende ikke er valgt medlem av Kirkemøtet,
- fire representanter for Ungdommens kirkemøte,
- én representant for hver av utdanningsinstitusjonene som tildeler graden cand.theol., oppnevnt av institusjonene selv,
- første varamedlem for døveamenighetenes medlem i Oslo bispedømmeråd, og
- avtroppende medlemmer av Kirkerådet.

Med talerett møter:

- Kirkerådets direktør,
- generalsekretærene i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd,
- én representant fra hvert kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med.

Med talerett i saker som angår egen virksomhet møter:

- én representant for Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet og
- én representant for Døvekirkenes fellestråd.

Møtet kan gi talerett i enkeltsaker til andre personer etter forslag fra dirigenten.

II

Endringene trer i kraft straks.

Enstemmig vedtatt
109 stemmeberettigede.

KM 27/21 Val av eksternrevisor

Saksdokument:

KM 27/21 Val av eksternrevisor

KM 27.1/21 Første innstilling frå komité C

Første innstilling frå komité C

Samandrag av saksorienteringa

Kyrkjemøtet skal velje revisor for rettssubjektet Den norske kyrkja. Etter Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg § 4 er det kontrollutvalet som innstiller til Kyrkjemøtet i denne saka.

Kyrkjerådet førebur saker for Kyrkjemøtet og står derfor som oppdragsgjevar for å hente inn tilbod om revisortenester for rettssubjektet.

Tilboda er henta inn i tråd med lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 (LOA) og forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) FOR 2016-08-12-974 del L. Avtalen gjeld for to år (2021 og 2022) med opsjon på ytterlegare to år (2023 og 2024). Anskaffinga gjeld revisjon av årsrekneskapen for rettssubjektet Den norske kyrkja. Dette består av balanse, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret, og forklaring (beskriving) av dei vesentlege anvendte prinsippa for rekneskapen og andre noteopplysningar.

Den økonomiske ramma for oppdraget er anslått til å ligge under 1,3 mill. kroner for dei fire åra i perioden.

Kyrkjerådet anbefalte til Kontrollutvalet at ein vel EY som revisor.

Kontrollutvalet innstilte på møtet 2. september på at Kyrkjemøtet gjer vedtak om å velje EY som revisor for perioden 2021-2022, med opsjon for åra 2023-2024.

Komiteens merknadar

Komiteen legg Kyrkjerådet si saksorientering til grunn, og har elles ingen merknadar.

Framlegg til vedtak

Kontrollutvalet for Den norske kyrkja rår Kyrkjemøtet til å gjere dette vedtaket:

Kyrkjemøtet vel EY som revisor for rettssubjektet Den norske kyrkja for 2021-2022, med opsjon for åra 2023-2024.

Plenumsbehandling

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad
Saksordfører: Vemund Atle Øiestad

Desse hadde ordet:
Vemund Atle Øiestad.

Kyrkjemøtet sitt vedtak

Kyrkjemøtet vel EY som revisor for rettssubjektet Den norske kyrkja for 2021-2022, med opsjon for åra 2023-2024.

Samrøystes vedteke.
106 røysteføre.

KM 28/21 Ressursfordelingsmodell for prestedtjenesten

Saksdokument:

KM 28/21 Ressursfordelingsmodell for prestedtjenesten
KM 28.1/21 Første innstilling fra komité C

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet gjorde i 2019 vedtak om nye fordelingsnøkler mellom bispedømmerådene for tilskudd til prestedtjeneste (jf. KM 09/19), herunder ny modell for fordeling av budsjettmidler til menighetsprestedtjenesten (jf. KM 09/19, pkt. 1 og 2).

Modellen for fordeling som ble vedtatt i sak KM 09/19 la til grunn økonomiske og statistiske tall for treårsperioden 2015-2017. De nye fordelingsnøklerne ble iverksatt med halv virkning for tildelingen til bispedømmerådene for 2020 (basert på økonomiske og statistiske tall for treårsperioden 2016-2018), og med full virkning for 2021 (basert på økonomiske og statistiske tall for treårsperioden 2017-2019).

Kommune- og regionreformen, som ble gjennomført med virkning fra 1. januar 2020, fikk konsekvenser for den geografiske inndeling mellom bispedømmene. Blant annet ble enkelte sogn overført fra Tunsberg bispedømme til Oslo bispedømme, fra Møre bispedømme til Nidaros bispedømme, fra Bjørgvin bispedømme til Møre bispedømme og fra Sør-Hålogaland bispedømme til Nord-Hålogaland bispedømme. I forbindelse med tildelingen av budsjettmidler til bispedømmene for 2020 ble det, i samråd med berørte bispedømmer, foretatt en egen omfordeling basert på endret geografisk inndeling.

I arbeidet med oppdatering av modellen for tildelingen til bispedømmerådene for 2021 er økonomiske og statistiske tall for treårsperioden 2017-2019 lagt til grunn. I tillegg er konsekvenser av endringer i bispedømmegrensene hensyntatt. Beregningen av tildeling til bispedømmerådene for 2022 skal i utgangspunktet baseres på økonomiske og statistiske tall for treårsperioden 2018-2020, i tillegg skal konsekvensene av kommune- og regionreformen hensyntas.

En videreføring av den vedtatte modell for fordeling av tilskudd til bispedømmerådene for 2022 og videre, vurderes til å kunne medføre utilsiktede omfordelinger, som først har blitt synlige etter at modellen er tatt i bruk. Dette skyldes i første rekke at det for de fleste kriterier i modellen må gjøres manuelle justeringer av økonomiske og statistiske tall for å korrigere effekten av de endrede grenser mellom de bispedømmer som ble berørt av kommunereformen. Videre at korona-pandemien i 2020 med stor sannsynlighet vil medføre utilsiktede variasjoner i det statistiske tallmaterialet (f.eks. for reisetid, antall gudstjenester og antall kirkelige handlinger).

Det er grunn til å anta at de beregninger som fremkom i rapporten fra fordelingsprosjektet, samt den omfordeling som er gjennomført ved tildelingen til bispedømmerådene i 2020 og 2021, i stor grad har jevnet ut de forskjeller som lå til grunn for Kirkemøtets vedtak om nye

fordelingsnøkler (KM 09/19). Videre er det grunn til å hevde at de manuelle beregninger av økonomiske og statistiske tall grunnet kommune- og regionreformen og korona-pandemien i 2020 skaper stor usikkerhet for de resultater man får ut av modellen. Det antas videre at det for bispedømmerådene er viktigere å ha forutsigbarhet for de årlige tildelinger fremfor å forholde seg til en usikker omfordelingsmodell.

På denne bakgrunn gjennomførte kirkerådsdirektøren en høring blant bispedømmerådene, samt TeoLOGene og Presteforeningen, med forslag om å foreta tildelinger til bispedømmerådene gjennom en lønns- og prisjustering av tildelingene for 2021. Et stort flertall av høringsinstansene støttet forslagene om å terminere det dynamiske elementet i fordelingsnøkklene og basere fremtidige tildelinger til bispedømmerådene gjennom en lønns- og prisjustering av tildelingen for 2021.

Når det gjaldt forslaget om å gi fullmakt til Kirkerådet om å omfordele midler grunnet vesentlige endringer som f.eks. endring av geografisk inndelinger, var høringsinstansene mer delt. På denne bakgrunn er forslaget som fremmes i denne sak endret sammenlignet med høringen. Forslaget er nå at Kirkerådet får mandat til å omfordele midler mellom bispedømmer som en følge av geografiske endringer, eller dersom omfordelingen ikke er av vesentlig karakter. Endringer i fordeling av vesentlig karakter, som ikke begrunnes i geografiske endringer, foreslås vedtatt av Kirkemøtet.

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn, og har videre disse merknadene:

Kirkerådets forslag til vedtak støttes, men komiteen ønsker å foreslå noen mindre endringer: Vedtakets punkt en og to bytter plass. Dette for å tydeliggjøre at dagens fordeling videreføres. Dette følges også av en endring i ordlyden på nytt pkt 2.

Komiteen ønsker å presisere at den anser pkt 3 som en åpning og mulighet for framtidige endringer i fordelingen mellom bispedømmerådene.

Forslag til vedtak

1. Tildeling av midler til bispedømmerådene for 2022 og videre beregnes med utgangspunkt i en lønns- og prisjustering av forrige års budsjetttrammer gitt at det er dekning for dette i tilskuddet over statsbudsjettet.
2. **Dynamisk** modell for omfordeling mellom bispedømmerådene for tilskudd til prestatjeneste (ref. KM 09/19, pkt. 1 og 2) **avsluttes** etter fordeling av tilskudd til bispedømmerådene for 2021.
3. Kirkerådet får mandat til å omfordele midler mellom bispedømmer som en følge av geografiske endringer, eller dersom omfordelingen ikke er av vesentlig karakter. Større endringer i fordeling mellom bispedømmerådene, som ikke begrunnes i geografiske endringer, vedtas av Kirkemøtet.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Odd Einar Dørum

Disse hadde ordet:

Odd Einar Dørum, Dag Tormod Milje, Herborg Oline Finnset, Kristin Gunleiksrud Raaum, Brit Skjelbred.

Endringsforslag

Dag Tormod Milje:

Endringsforslag:

Punkt 3 linje 7 i forslag til vedtak: Etter ".....av vesentlig karakter...

basert på tilsvarende fordelingsprinsipper som Kirkemøtet vedtok i sak 09/19)".

Forslaget ansees som ivaretatt.

Votering forslag til vedtak:

Enstemmig vedtatt.

107 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

1. Tildeling av midler til bispedømmerådene for 2022 og videre beregnes med utgangspunkt i en lønns- og prisjustering av forrige års budsjettrammer gitt at det er dekning for dette i tilskuddet over statsbudsjettet.
2. Dynamisk modell for omfordeling mellom bispedømmerådene for tilskudd til prestedtjeneste (ref. KM 09/19, pkt. 1 og 2) avsluttes etter fordeling av tilskudd til bispedømmerådene for 2021.
3. Kirkerådet får mandat til å omfordele midler mellom bispedømmer som en følge av geografiske endringer, eller dersom omfordelingen ikke er av vesentlig karakter. Større endringer i fordeling mellom bispedømmerådene, som ikke begrunnes i geografiske endringer, vedtas av Kirkemøtet.

Enstemmig vedtatt.

107 stemmeberettigede.

KM 29/21 Reglar for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet

Saksdokument:

KM 29/21 Reglar for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet
KM 29.1/21 Første innstilling frå komité D.

Første innstilling frå komité D

Samandrag av saksorienteringa

Denne saka har to deler. Den første handlar om valordning ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet. Spørsmålet er om valet skal gjennomførast som preferanseval eller fleirtalsval. Spørsmålet var på høyring hausten 2020 og i høyringa foreslo Kyrkjerådet å gå over frå preferanseval til fleirtalsval ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet. Dette fekk ikkje støtte i høyringa og det blir difor foreslått å behalde ordninga med preferanseval.

Den andre delen av saka handlar om reglar for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet. Før kyrkjevalet i 2023 må reglar for kyrkjeval bli vedtekne på nytt. I denne høyringa er paragrafane i kirkevalreglene som gjeld val av prest og lek kyrkjeleg tilsett samla i eit eige sett med reglar. Det blir foreslått å gå over til digitale val, elles blir det berre foreslått mindre endringar.

Komiteens merknadar

Komiteen legg saksframlegget til grunn. Komiteen har i tillegg følgjande merknadar:

1. Komiteen sluttar seg til forslaget frå Kyrkjerådet om å vidareføre ordninga med preferanseval ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet. Dette er den mest rettferdige valordninga. Dei praktiske problema med oppteljing og valoppgjer kan løysast ved digitalt val og valoppgjer. Komiteen støttar at reglane for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd og Kyrkjemøtet blir eit eige regelsett og at valet blir gjennomført som heildigitalt val.
2. Det digitale valet av prest og lek kyrkjeleg tilsett skjer over mange dagar. Når omgrepet *valdagen* er brukt i regelverket, siktar det difor til valdagen for val av leke medlemmar til bispedømeråd og Kyrkjemøtet. Komiteen foreslår å presisere dette gjennom å ta inn ein definisjon i § 1-3 ny bokstav f.
3. Komiteen viser til at § 5-4 (4) slår fast at «[p]ublisering av *foreløpige* resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivingen er avsluttet på valdagen». Resultata ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett vil ikkje vere foreløpige på valdagen, dei vil vere endelege. Komiteen foreslår difor å stryke ordet *foreløpige*.
4. Komiteen har blitt gjort merksam på at det er naudsynt å gjere nokre regeltekniske endringar i § 7-4 om endringar i andre forskrifter for at reglane skal være sett opp i

samsvar med retningslinjene i Justis- og beredskapsdepartementet si rettleiing *Lovteknikk og lovgjennomgåelse*. Komiteen gjer òg framlegg om å flytte endringane i andre forskrifter til eige vedtakspunkt, i staden for å ta det inn i ein paragraf i reglane for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett.

5. Komiteen ser framlegga til endringar som tekniske og difor som tilstrekkeleg greia ut til å bli vedtatt av Kyrkjemøtet 2021 i tråd med Kyrkjemøtet si forretningsorden § 2-4.

Framlegg til vedtak

1. Preferanseval blir vidareført som valordning ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett.
2. Kirkemøtet vedtar følgjande:

Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke §§ 7 tredje ledd, 24 annet ledd og 27.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette slik at prester og leke kirkelig tilsatte i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel i kirkevalgreglene menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgssystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgssystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for leke.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet har prest i Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er tilsatt i en fast ordnet kirkelig prestestilling,
- b. vedkommende er medlem av Den norske kirke,
- c. vedkommende er ordinert prest og
- d. vedkommende har en stilling på minst 40 prosent.

(2) Med fast ordnet kirkelig prestestilling menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger. Dette gjelder blant annet institusjonsprester, sykehusprester, studentprester, feltprester og menighetsprester. Det samme gjelder vikarprester tilsatt i et vikariat på minst ett år. Prestevikarer og ordinerte prester som ikke er i ordnet prestestilling faller utenom. Prest i Den norske kirke som er generalsekretær i en organisasjon tilknyttet Den norske kirke, har også stemmerett ved valg av prest.

(3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for prester på valgdagen.

(4) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.

(5) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

§ 2-2. Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatte til bispedømmeråd og Kirkemøtet har tilsatt i Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er tilsatt av menighetsråd, fellesråd eller bispedømmeråd,
- b. vedkommende er medlem av Den norske kirke,
- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest etter § 2-1 og
- d. vedkommende har en stilling på minst 40 prosent.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for leke kirkelig tilsatte på valgdagen.

(3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Lek kirkelig tilsatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til Oslo bispedømmeråd.

(4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som lek kirkelig tilsatt, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

§ 2-3. Manntall

- (1) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerådet og kirkelige fellesråd.
- (2) Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valsystemet.
- (3) Det er ansettelsesforhold den 1. juni i valgåret som avgjør om man er stemmeberettiget som prest, lek kirkelig tilsatt eller lek.
- (4) Oppdateringer i manntallet etter 1. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:
 - a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
 - b. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (5) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved får stemmerett både som prest eller lek kirkelig tilsatt og som lek, eller ikke får stemmerett hverken som prest eller lek kirkelig tilsatt eller lek. I slike tilfeller skal ikke manntallet ved valg av prest eller lek kirkelig tilsatt oppdateres uten at manntallet ved valg av leke blir oppdatert tilsvarende.
- (6) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført som stemmeberettiget ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet og har avgitt forhåndsstemme til dette valget.
- (7) Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at Kirkerådet retter feilen.
- (8) Kirkerådet skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

§ 2-4. Valgbarhet ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-1 og ikke er utelukket eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:
 - a. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
 - b. tilsatte i Kirkerådet.
- (3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 2-5. Valgbarhet ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-2 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.

- (2) Utelukket fra valg som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:
- a. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
 - b. tilsatte i Kirkerådet.
- (3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 2-6. *Tvilstilfelle*

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett og er valgbar.

§ 2-7. *Rett til å kreve fritak fra valg*

- (1) Rett til å kreve seg fritatt for valg som prest eller lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.
- (2) Slik erklæring må settes frem innen den frist bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 3. Nominasjon og stemmegivning

§ 3-1. *Nominasjon. Krav til listen. Stemmesedler.*

- (1) Ved nominasjon til valg av prest gjelder følgende:
- a. Valgrådet skal i samarbeid med prostens innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling i hvert prosti til et fysisk eller digitalt møte hvor prestene velger en prest som medlem og en prest som varamedlem til nominasjonskomiteen for prestene. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
 - b. Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 2-4. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
 - c. Valgrådet skal i god tid, senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag til prest som medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige prester i døvemenighetene om å fremme forslag til prest som medlem. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (2) Ved nominasjon til valg av lek kirkelig tilsatt gjelder følgende:
- a. Valgrådet skal i samarbeid med kirkevergen ved prostesetet innkalle de leke kirkelig tilsatte i hvert prosti til et fysisk eller digitalt møte hvor de leke kirkelig tilsatte velger et medlem og et varamedlem til nominasjonskomiteen for lek kirkelig tilsatte. Det bør tilstrebes representasjon av yngre leke kirkelig tilsatte samt at begge kjønn er representert.
 - b. Der tungtveiende grunner tilsier at det ikke er mulig å gjennomføre valgmøte ved valg av lek kirkelig tilsatt, kan valgrådet gi dispensasjon. I slike tilfeller skal følgende prosedyre følges:

- i. Kirkevergen ved prostesetet sammenkaller én representant fra hver yrkesgruppe til et møte hvor det oppstilles én eller flere kandidater til nominasjonskomiteen. Representantene utpekes etter forslag fra de tillitsvalgte for yrkesgruppene. En bør forsøke å få med representanter for ulike sokn i prostiet.
 - ii. Forslaget/forslagene sendes ut på avstemning blant de stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i prostiet. Avstemningen finner sted digitalt innen fristen for avholdelse av valg møte.
 - c. Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. § 2-5. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
 - d. Valgrådet skal i god tid, senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til leke kirkelig tilsatte i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag til lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmerådet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige leke kirkelig tilsatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag. De som foreslås skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Ved nominasjon til prest og til lek kirkelig tilsatt gjelder følgende felles bestemmelser:
- a. Nominasjonskomiteene velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteene til ett eller flere møter der den setter opp listeforslag med fem kandidater. Nominasjonskomiteene bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteenes medlemmer fremme forslag om én kandidat hver.
 - b. Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

- (1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12 den 30. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.
- (2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
 - b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder.
 - c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn,
 - ii. kandidater fra forskjellige distrikter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år.
 - d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder. Underskriften på listeforslaget kan være skannet.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om forslag til valglistene kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfylder reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede prester i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet senest kl. 12 den 15. mai i valgåret.

(2) Stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet senest kl. 12 den 15. mai i valgåret.

(3) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Underskriftene på forslaget kan være skannet. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(4) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

(5) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige valglisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i annet og tredje ledd er oppfylt.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd bokstav c.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon.

- (1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.
- (2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.
- (3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Stemmegivningen

- (1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 0900 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.
- (2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.
- (3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- (4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.
- (5) Velgeren kan gi uttrykk for sin rangering av kandidatene på stemmeseddelen ved å markere velgerens første preferanse med tallet én, andrepreferansen med tallet to osv. Velgeren skal rangere minst én kandidat. Velgeren kan rangere så mange av de nominerte kandidatene som velgeren ønsker. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.
- (6) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.
- (7) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatkåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte elektroniske stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de elektroniske stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt elektronisk flere ganger. Resterende elektroniske stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering
 - a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de elektroniske stemmene.
 - b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.

- c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

(3) Prøving av stemmegivninger avgitt elektronisk foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).

(4) En stemmegivning ved valg av prest og ved valg av lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:

- a. velgeren er innført i manntallet,
- b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
- c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.

(5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

(6) En stemmeseddel ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:

- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
- b. det er rangert minst en kandidat på stemmeseddelen.

§ 5-2. Opptelling av stemmesedler

(1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler til valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten internettvalgstyret har bestemt. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

(2) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-3. Kandidatkåring

(1) Valget finner sted som preferansevalg.

(2) Før valgoppgjøret beregnes et valgtall slik: Antall godkjente stemmesedler telles. Summen av antallet godkjente stemmesedler divideres med antall medlemmer som skal velges pluss 1. Til svaret legges 0,01 og summen kalles valgtallet.

(3) Den som har fått flere førstestemmer enn halvparten av de godkjente stemmesedler, skal kåres til medlem. Har ingen kandidat fått et tilstrekkelig antall førstestemmer, strykes den kandidat som har færrest førstestemmer, og på de stemmesedler hvor den strøkne sto først, skal det telles opp hvem som har kommet frem på førsteplass. Dette regnes som førstestemmer som kommer i tillegg til førstestemmene fra første opptelling. Dette pågår til en kandidat er valgt etter annet punktum. Har to eller flere kandidater samme antall førstestemmer, avgjøres det ved loddtrekning hvem som skal strykes.

(4) Varamedlemmer velges én etter én. For hvert varamedlem som skal velges, gjennomføres et fullstendig valgoppgjør. Ved valg av første varamedlem beregnes valgtallet som om det skulle velges et medlem mer enn ved valg av det faste medlemmet. Ved valg av andre varamedlem beregnes valgtallet som om det skulle velges to medlemmer mer enn ved valg av det faste medlemmet.

(5) Avslutning av valgoppgjøret ved valg av varamedlemmer:

- a. Hvis det på noe tidspunkt i valgoppgjøret bare finnes én gjenstående kandidat, som ikke er valgt til ordinært medlem eller varamedlem i et tidligere valgoppgjør,

erklæres denne kandidaten valgt til den aktuelle varaplassen, og valgoppgjøret avsluttes.

- b. Straks en kandidat er erklært valgt, som ikke er valgt til ordinært medlem eller varamedlem i et tidligere valgoppgjør, avsluttes valgoppgjøret. Hvis mer enn én kandidat blir erklært valgt samtidig, utpekes den kandidaten som har høyest stemmetall til den aktuelle varaplassen. Ved likhet i stemmetall foretas avgjørelsen ved loddtrekning.

(6) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-4. Protokollering av valg

(1) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Resultatet skal fremgå per bispedømme. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-5. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 15-2, 15-3, 16-2 og 16-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Postvalg

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta å åpne for postvalg.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

(3) Internettvalgstyret avgjør om postvalget skal være et supplement til det digitale valget, eller om det kommer i stedet for det digitale valget.

(4) Vedtak om postvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme. Internettvalgstyret fastsetter frist for når stemmen skal ha kommet inn til valgrådet. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

§ 6-2. Gjennomføring av postvalg

Postvalg vedtatt etter § 6-1 første ledd gjennomføres på følgende måte:

- (1) Valgrådet skal sørge for at postvalget blir kunngjort og at stemmesedlene blir gjort tilgjengelig.
- (2) Fremgangsmåte ved stemmegivningen
 - a. Stemmeseddelen legges i nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret fastsetter.
 - b. Stemmesedler fra flere prester i en menighet kan legges sammen i en nøytral omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.
 - c. Stemmesedler fra leke kirkelig tilsatte i en menighet kan legges sammen i en nøytral omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.
 - d. Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret fastsetter.

§ 6-3. Godkjenning av stemmegiving og stemmeseddel ved postvalg

- (1) Reglene i § 5-1 fjerde ledd gjelder ikke ved postvalg. I stedet gjelder at stemmegiving ved valg av prest og ved valg av lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:
 - a. velgeren er innført i manntallet,
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid,
 - d. omslagskonvoluttene ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
 - e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegiving og
 - f. stemmegivningen er kommet inn til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret setter.
- (2) Velgerens stemmegiving er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
- (3) § 5-1 sjette ledd gjelder ved godkjenning av stemmesedler avgitt ved postvalg.

§ 6-4. Opptelling av stemmesedler ved postvalg

Reglene i § 5-2 gjelder ikke ved postvalg. I stedet gjelder:

Valgrådet er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler til valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

- a. Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.
- b. Stemmesedler det er tvil om kan godkjennes skal behandles før foreløpig opptelling.
- c. Foreløpig opptelling av stemmesedler skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen er avsluttet.
- d. Valgrådet skal gjennomføre endelig opptelling og valgoppgjør innen ti dager etter fristen for innsending av stemmegivinger.

§ 6-5. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

- (1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.
- (3) Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 17a gjelder tilsvarende for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

- (1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

3. Kyrkjemøtet vedtar følgende:

I

I forskrift 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) gjøres følgende endringer:

§ 2-3 oppheves.

§ 2-4 oppheves.

§ 2-2 første ledd bokstav c skal lyde:

- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1 eller § 2-2.*

§ 3-2 annet ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,*
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,*

§ 3-3 skal lyde:

§ 3-3. *Valgbarhet ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet*

Valgbarhet som prest følger av forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Valgbarhet ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet*

Valgbarhet som lek kirkelig tilsatt følger av forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5.

§ 3-5 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,*

§ 3-6 annet ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,*
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,*

Kapittel 11 oppheves.

§ 14-3 skal lyde:

§ 14-3. *Valgrådets godkjenning av stemmegivning i valg etter kapittel 12 og 13*

(1) En stemmegivning ved valg av representant for døvemenighetene og ved valg av sørsamisk *representant* skal godkjennes dersom:

- a. velgeren er innført i manntallet,
- b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
- c. stemmegivningen er avgitt til rett tid,
- d. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
- e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
- f. stemmegivningen er kommet inn til valgrådet innen kl. 17 dagen etter valgdagen. For stemmegivninger ved valg av døvemenighetenes representant må stemmegivningen være kommet inn til valgrådet innen kl. 17 ti dager etter valgdagen.

(2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 14-5 første ledd oppheves. Nåværende § 14-5 annet ledd blir første ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. Kyrkjemøtet vedtar følgende:

I

I forskrift 8. juni 2018 nr. 846 utfyllende regler til regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Valgpresentasjon ved valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet*

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene ved valg av *døvemenighetenes representant og sørsamisk representant* til bispedømmeråd og *Kirkemøtet*. Ved valg av døvemenighetens representant, skal presentasjonen bygge på opplysningene gitt etter kirkevalgreglene § 12-2 fjerde ledd bokstav c. Tilsvarende gjelder ved valg av sørsamisk representant, jf. kirkevalgreglene § 13-1 fjerde ledd.

§ 4 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

Plenumsbehandling

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Dag Tormod Milje

Desse hadde ordet:

Dag Tormod Milje.

Votering

For: 103 stemmer. Mot: 3 stemmer.

Vedteke.

106 røysteføre.

Kyrkjemøtet sitt vedtak

1. Preferanseval blir vidareført som valordning ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett.
2. Kirkemøtet vedtar følgjande:

Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet i medhold av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke §§ 7 tredje ledd, 24 annet ledd og 27.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette slik at prester og leke kirkelig tilsatte i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel i kirkevalgreglene menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for leke.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet har prest i Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er tilsatt i en fast ordnet kirkelig prestestilling,
- b. vedkommende er medlem av Den norske kirke,
- c. vedkommende er ordinert prest og
- d. vedkommende har en stilling på minst 40 prosent.

(2) Med fast ordnet kirkelig prestestilling menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger. Dette gjelder blant annet institusjonsprester, sykehusprester, studentprester, feltprester og menighetsprester. Det samme gjelder vikarprester tilsatt i et vikariat på minst ett år. Prestevikarer og ordinerte prester som ikke er i ordnet prestestilling faller utenom. Prest i Den norske kirke som er generalsekretær i en organisasjon tilknyttet Den norske kirke, har også stemmerett ved valg av prest.

(3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for prester på valgdagen.

(4) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.

(5) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

§ 2-2. Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatte til bispedømmeråd og Kirkemøtet har tilsatt i Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er tilsatt av menighetsråd, fellesråd eller bispedømmeråd,
- b. vedkommende er medlem av Den norske kirke,
- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest etter § 2-1 og
- d. vedkommende har en stilling på minst 40 prosent.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for leke kirkelig tilsatte på valgdagen.

(3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Lek kirkelig tilsatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til Oslo bispedømmeråd.

(4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som lek kirkelig tilsatt, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

§ 2-3. Manntall

(1) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerådet og kirkelige fellesråd.

(2) Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valsystemet.

(3) Det er ansettelsesforhold den 1. juni i valgåret som avgjør om man er stemmeberettiget som prest, lek kirkelig tilsatt eller lek.

(4) Oppdateringer i manntallet etter 1. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:

- a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- b. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent stemmegivning.

(5) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved får stemmerett både som prest eller lek kirkelig tilsatt og som lek, eller ikke får stemmerett hverken som prest eller lek kirkelig tilsatt eller lek. I slike tilfeller skal ikke manntallet ved valg av prest eller lek kirkelig tilsatt oppdateres uten at manntallet ved valg av leke blir oppdatert tilsvarende.

(6) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført som stemmeberettiget ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet og har avgitt forhåndsstemme til dette valget.

(7) Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at Kirkerådet retter feilen.

(8) Kirkerådet skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

§ 2-4. Valgbarhet ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgbar som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-1 og ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:

- a. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- b. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.

(4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 2-5. Valgbarhet ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgbar som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-2 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:

- a. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- b. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.

(4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 2-6. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett og er valgbar.

§ 2-7. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) Rett til å kreve seg fritatt for valg som prest eller lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 3. Nominasjon og stemmegivning

§ 3-1. Nominasjon. Krav til listen. Stemmesedler.

(1) Ved nominasjon til valg av prest gjelder følgende:

- a. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling i hvert prosti til et fysisk eller digitalt møte hvor prestene velger en prest som medlem og en prest som varamedlem til nominasjonskomiteen for prestene. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
- b. Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 2-4. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- c. Valgrådet skal i god tid, senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag til prest som medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige prester i døvemenighetene om å fremme forslag til prest som medlem. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(2) Ved nominasjon til valg av lek kirkelig tilsatt gjelder følgende:

- a. Valgrådet skal i samarbeid med kirkevergen ved prostesetet innkalle de leke kirkelig tilsatte i hvert prosti til et fysisk eller digitalt møte hvor de leke kirkelig tilsatte velger et medlem og et varamedlem til nominasjonskomiteen for lek kirkelig tilsatte. Det bør tilstrebes representasjon av yngre leke kirkelig tilsatte samt at begge kjønn er representert.
- b. Der tungtveiende grunner tilsier at det ikke er mulig å gjennomføre valgmøte ved valg av lek kirkelig tilsatt, kan valgrådet gi dispensasjon. I slike tilfeller skal følgende prosedyre følges:
 - i. Kirkevergen ved prostesetet sammenkaller én representant fra hver yrkesgruppe til et møte hvor det oppstilles én eller flere kandidater til nominasjonskomiteen. Representantene utpekes etter forslag fra de tillitsvalgte for yrkesgruppene. En bør forsøke å få med representanter for ulike sokn i prostiet.
 - ii. Forslaget/forslagene sendes ut på avstemning blant de stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i prostiet. Avstemningen finner sted digitalt innen fristen for avholdelse av valgmøte.
- c. Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. § 2-5. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- d. Valgrådet skal i god tid, senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til leke kirkelig tilsatte i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag til lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmerådet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige leke kirkelig tilsatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag. De som foreslås skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Ved nominasjon til prest og til lek kirkelig tilsatt gjelder følgende felles bestemmelser:

- a. Nominasjonskomiteene velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteene til ett eller flere møter der den setter opp listeforslag med fem kandidater. Nominasjonskomiteene bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteenes medlemmer fremme forslag om én kandidat hver.
- b. Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12 den 30. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder.
- c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn,
 - ii. kandidater fra forskjellige distrikter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år.
- d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder. Underskriften på listeforslaget kan være skannet.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om forslag til valglister kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfylder reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede prester i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet senest kl. 12 den 15. mai i valgåret.

(2) Stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet senest kl. 12 den 15. mai i valgåret.

(3) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Underskriftene på forslaget kan være skannet. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(4) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

(5) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige valglisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i annet og tredje ledd er oppfylt.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd bokstav c.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon.

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.

(2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.

(3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Stemmegivningen

(1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 0900 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.

(2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.

(3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.

(4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.

(5) Velgeren kan gi uttrykk for sin rangering av kandidatene på stemmeseddelen ved å markere velgerens første preferanse med tallet én, andrepreferansen med tallet to osv. Velgeren skal rangere minst én kandidat. Velgeren kan rangere så mange av de nominerte kandidatene som velgeren ønsker. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

(6) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.

(7) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatkåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving.

(1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte elektroniske stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de elektroniske stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt elektronisk flere ganger. Resterende elektroniske stemmer dekrypteres.

(2) Dekryptering

- a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de elektroniske stemmene.
- b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
- c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

(3) Prøving av stemmegivninger avgitt elektronisk foretas ved klargjøring av stemmer for dekryptering etter § 5 (1).

(4) En stemmegivning ved valg av prest og ved valg av lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:

- a. velgeren er innført i manntallet,
- b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
- c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.

(5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

(6) En stemmeseddel ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:

- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
- b. det er rangert minst en kandidat på stemmeseddelen.

§ 5-2. Opptelling av stemmesedler

(1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler til valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten internettvalgstyret har bestemt. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

(2) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-3. Kandidatkåring

(1) Valget finner sted som preferansevalg.

(2) Før valgoppgjøret beregnes et valgtall slik: Antall godkjente stemmesedler telles. Summen av antallet godkjente stemmesedler divideres med antall medlemmer som skal velges pluss 1. Til svaret legges 0,01 og summen kalles valgtallet.

(3) Den som har fått flere førstestemmer enn halvparten av de godkjente stemmesedler, skal kåres til medlem. Har ingen kandidat fått et tilstrekkelig antall førstestemmer, strykes den kandidat som har færrest førstestemmer, og på de stemmesedler hvor den strøkne sto først, skal det telles opp hvem som har kommet frem på førsteplass. Dette regnes som førstestemmer som kommer i tillegg til førstestemmene fra første opptelling. Dette pågår til en kandidat er valgt etter annet punktum. Har to eller flere kandidater samme antall førstestemmer, avgjøres det ved loddtrekning hvem som skal strykes.

(4) Varamedlemmer velges én etter én. For hvert varamedlem som skal velges, gjennomføres et fullstendig valgoppgjør. Ved valg av første varamedlem beregnes valgtallet som om det skulle velges et medlem mer enn ved valg av det faste medlemmet. Ved valg av andre varamedlem beregnes valgtallet som om det skulle velges to medlemmer mer enn ved valg av det faste medlemmet.

(5) Avslutning av valgoppgjøret ved valg av varamedlemmer:

- a. Hvis det på noe tidspunkt i valgoppgjøret bare finnes én gjenstående kandidat, som ikke er valgt til ordinært medlem eller varamedlem i et tidligere valgoppgjør, erklæres denne kandidaten valgt til den aktuelle varaplassen, og valgoppgjøret avsluttes.
- b. Straks en kandidat er erklært valgt, som ikke er valgt til ordinært medlem eller varamedlem i et tidligere valgoppgjør, avsluttes valgoppgjøret. Hvis mer enn én kandidat blir erklært valgt samtidig, utpekes den kandidaten som har høyest stemmetall til den aktuelle varaplassen. Ved likhet i stemmetall foretas avgjørelsen ved loddtrekning.

(6) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-4. Protokollering av valg

(1) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Resultatet skal fremgå per bispedømme. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-5. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 15-2, 15-3, 16-2 og 16-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Postvalg

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta å åpne for postvalg.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

(3) Internettvalgstyret avgjør om postvalget skal være et supplement til det digitale valget, eller om det kommer i stedet for det digitale valget.

(4) Vedtak om postvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme. Internettvalgstyret fastsetter frist for når stemmen skal ha kommet inn til valgrådet. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

§ 6-2. Gjennomføring av postvalg

Postvalg vedtatt etter § 6-1 første ledd gjennomføres på følgende måte:

(1) Valgrådet skal sørge for at postvalget blir kunngjort og at stemmesedlene blir gjort tilgjengelig.

(2) Fremgangsmåte ved stemmegivningen

- a. Stemmeseddelen legges i nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret fastsetter.
- b. Stemmesedler fra flere prester i en menighet kan legges sammen i en nøytral omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.
- c. Stemmesedler fra leke kirkelig tilsatte i en menighet kan legges sammen i en nøytral omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.
- d. Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret fastsetter.

§ 6-3. Godkjenning av stemmegiving og stemmeseddel ved postvalg

(1) Reglene i § 5-1 fjerde ledd gjelder ikke ved postvalg. I stedet gjelder at stemmegivning ved valg av prest og ved valg av lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:

- a. velgeren er innført i manntallet,
- b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
- c. stemmegivningen er avgitt til rett tid,
- d. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
- e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
- f. stemmegivningen er kommet inn til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret setter.

(2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

(3) § 5-1 sjette ledd gjelder ved godkjenning av stemmesedler avgitt ved postvalg.

§ 6-4. Opptelling av stemmesedler ved postvalg

Reglene i § 5-2 gjelder ikke ved postvalg. I stedet gjelder:

Valgrådet er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler til valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

- a. Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.
- b. Stemmesedler det er tvil om kan godkjennes skal behandles før foreløpig opptelling.
- c. Foreløpig opptelling av stemmesedler skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen er avsluttet.
- d. Valgrådet skal gjennomføre endelig opptelling og valgoppgjør innen ti dager etter fristen for innsending av stemmegivninger.

§ 6-5. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

(1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.

(3) Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 17a gjelder tilsvarende for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

- (1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

3. Kyrkjemøtet vedtar følgende:

I

I forskrift 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) gjøres følgende endringer:

§ 2-3 oppheves.

§ 2-4 oppheves.

§ 2-2 første ledd bokstav c skal lyde:

- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1 eller § 2-2*.

§ 3-2 annet ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4*,
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5*,

§ 3-3 skal lyde:

§ 3-3. *Valgbarhet ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet*

Valgbarhet som prest følger av forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Valgbarhet ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet*

Valgbarhet som lek kirkelig tilsatt følger av forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5.

§ 3-5 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- b. de som er valgbare ved valg av prest, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4*,

§ 3-6 annet ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,*
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. *forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,*

Kapittel 11 oppheves.

§ 14-3 skal lyde:

§ 14-3. *Valgrådets godkjenning av stemmegivning i valg etter kapittel 12 og 13*

(1) En stemmegivning ved valg av representant for døvemenighetene og ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom:

- g. velgeren er innført i manntallet,
- h. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
- i. stemmegivningen er avgitt til rett tid,
- j. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
- k. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
- l. stemmegivningen er kommet inn til valgrådet innen kl. 17 dagen etter valgdagen. For stemmegivninger ved valg av døvemenighetenes representant må stemmegivningen være kommet inn til valgrådet innen kl. 17 ti dager etter valgdagen.

(2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 14-5 første ledd oppheves. Nåværende § 14-5 annet ledd blir første ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. Kyrkjemøtet vedtar følgende:

I

I forskrift 8. juni 2018 nr. 846 utfyllende regler til regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Valgpresentasjon ved valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet*

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene ved valg av *døvemenighetenes representant og sørsamisk representant* til bispedømmeråd og *Kirkemøtet*. Ved valg av døvemenighetens representant, skal presentasjonen bygge på opplysningene gitt etter kirkevalgreglene § 12-2 fjerde ledd bokstav c. Tilsvarende gjelder ved valg av sørsamisk representant, jf. kirkevalgreglene § 13-1 fjerde ledd.

§ 4 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

Samrøysta vedteke.
106 røysteføre.

KM 30/21 Særskilde preiketekstar

Saksdokument:

KM 30/21 Særskilde preiketekstar

KM 30.1/21 Første innstilling frå komité A

Første innstilling frå komité A

Samandrag av saksorienteringa

Den norske kyrkja har sidan høgmesseordninga frå 1977 vart teken i bruk, hatt ei ordning med kvart år å ha nokre alternative preiketekstar til dei vanlege tekstrekkene, kalla «særskilde preiketekstar». Denne ordninga overlevde reforma av hovudgudstenesta i 2011 utan større debatt, men har i etterkant vært omstridd. Bispemøtet foreslo i februar 2021 å gjennomgå grunnlaget for ordninga, og å føre ho opp som sak på Kyrkjemøtet. I etterkant har det vore ein felles konsultasjon mellom Bispemøtet og Nemnd for gudstenesteliv, som førte til forslag om at ordninga blir oppheva.

Komiteens merknader

Gudstenesteordninga frå 1977 førte til at det alltid ved sida av evangelieteksta, vert lest frå Det gamle testamentet (GT), brevttekster og anna bibelsk litteratur i høgmesse. I gudstenestereforma av 2011 er dette ytterlegare utvida ved at alle tekstane kan vere grunnlag for preika. Det breie teksttilfanget har i meir enn 40 år gjort gudstenestefeiringa vår rikare.

Komiteen understrekar at denne saka ikkje handlar om å fjerne GT frå gudstenesta, men om å avvike ei ordning som fastset særskilde preiketekstar ved 6 gudstenester i året. Desse tekstane er oftast tekstar frå Det gamle testamentet eller frå breva i NT. Til dømes har det dei tre siste åra vore 6 GT-tekstar av totalt 15 særskilde preiketekstar.

De tre tekstrekkene i Tekstbok for den norske kyrkja inneheld dessutan fortellingstekstar og ein bibelsk salme for kvar sundag. Alle desse tekstane vil kunne spele saman i ei høgmesse. Preika har eit breitt tilfang av tekstar frå heile bibelen, intensjonen i ordninga med særskilde preiketekstar blir dermed ivaretatt innafor dagens gudstenesteordning.

Komiteen har drøfta kor viktig det er at prestar har god bibelfagleg og homiletisk kompetanse, og meiner at biskopane har et særleg ansvar for å sjå til at prestane tek i bruk breidda i tekstane for sundagen i preikearbeidet.

Konsekvensen av vedtaket om å oppheve ordninga med særskilde preiketekstar vert innarbeid i rubrikkar og Alminnelege føresegner for hovudgudstenesta i Den norske kyrkja, og elles der det er relevant.

Forslag til vedtak

Kyrkjemøtet opphevar ordninga med å peike ut særskilde preiketekstar for kvart år, med verknad frå kyrkjeåret 2022-2023.

Plenumsbehandling

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark
Saksordfører: Gaute Nordbye

Desse hadde ordet:

Gaute Norbye, Harald Hegstad, Jostein Ådna, Kari Veiteberg, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Thomas Tinglum, Olav Myklebust, Bård Mæland, Linn Strømme Hummelvoll, Tobias Wang, Olav Fykse Tveit, Daniel Kydland, Kjersti Gautestad Norheim, Sevat Lappegard, Atle Sommerfeldt, Kristin Gunleiksrud Raaum, Karl Johan Kirkebø, Ingvill Anette Ulveseth, Dag Kjetil Hartberg, Arne Moltubak, Karin-Elin Berg.

Endringsframlegg

Harald Hegstad:

Nye punkter i tillegg til det som er foreslått fra komiteen:

Linje nr. 3: Det som står om preika i Ordning for hovudgudsteneste og Almenne føresegner blir gjennomgått slik at det i større grad blir høve til å preike over dei andre tekstene som er gitt for dagen.

Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet i samarbeid med Bispemøtet, Nemnd for gudstenesteliv og relevante fagmiljø arbeide vidare med spørsmålet om bruken av tekster frå Det gamle testamentet i forkynninga i Den norske kyrkja.

Votering:

For: 104 stemmer. Mot: 2 stemmer. Forslaget ble vedtatt.

Jostein Ådna:

Saken sendes tilbake til Kirkerådet.

Votering:

For: 6 stemmer. Mot: 100 stemmer. Forslaget falt.

Votering

Over komiteens forslag til vedtak med endringar.

For: 105 stemmer. Mot: 1 stemmer. Forslaget ble vedteke.

106 røysteføre.

Kyrkjemøtet sitt vedtak

Kyrkjemøtet opphevar ordninga med å peike ut særskilde preiketekstar for kvart år, med verknad frå kyrkjeåret 2022-2023.

Det som står om preika i Ordning for hovudgudsteneste og Almenne føresegner blir gjennomgått slik at det i større grad blir høve til å preike over dei andre tekstene som er gitt for dagen.

Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet i samarbeid med Bispemøtet, Nemnd for gudstenestliv og relevante fagmiljø arbeide vidare med spørsmålet om bruken av tekster frå Det gamle testamentet i forkynninga i Den norske kyrkja.

For: 105 stemmer. Mot: 1 stemme.

106 røysteføre.

KM 31/21 Uttalelse om kirken som sivilsamfunnsaktør

Saksdokument:

KM 31/21 Uttalelse om kirken som sivilsamfunnsaktør – første innstilling

Første innstilling fra komité B

Komiteens merknader

Komiteen viser til Kirkemøtets ønske om å behandle en uttalelse om kirken som sivilsamfunnsaktør.

Komiteen viser videre til Hurdalsplattformen og statsråd Kjersti Toppes hilsningstale til Kirkemøtet 11. november 2021.

Komiteen mener det er viktig å uttrykke mangfoldet i lokalkirkens arbeid, og legge vekt på samskaping mellom offentlige myndigheter og kirken. I lys av erfaringene fra koronapandemien, ønsker komiteen også at Kirkemøtet uttrykker det særlige vernet som trosutøvelsen er omfattet av. Komiteen legger til grunn at uttalelsen bør være kort og passe inn på ett ark som er visuelt godt utformet med logo og visjonen, og videre at den er formulert innenfor en passende sjanger.

Forslag til vedtak

En sterk lokalkirke er viktig for samfunnet. Å satse på kirke er god distriktpolitikk og god inkludering. Før pandemien var 100 000 frivillige tilknyttet Den norske kirkes 60 000 årlige gudstjenester, 14 000 konserter og et levende barne- og ungdomsarbeid. Den norske kirke er landets største aktør i sivilsamfunnet. Samfunnet kan regne med kirken.

Den norske kirke har store forventninger til regjeringen. Hurdalsplattformen bygger videre på ambisjonen om et livssynsåpent samfunn og Den norske kirkes særlige stilling. Statsråd Toppe skapte engasjement på Kirkemøtet da hun bekreftet plattformens formulering om at Den norske kirke skal *«være ei levande og inkluderande folkekyrkje med lokalt nærvær, presteneste og trusopplæring i alle sokn og ein sterk og føreseieleg økonomi»*.

Den norske kirkes samfunnsoppdrag er gjennomgripende. Ingen stat eller kommune kan skape et varmere samfunn alene. Trossamfunn bygger fellesskap som bidrar til å skape et robust velferdssamfunn nedenfra. Kirken ønsker samarbeid med offentlige myndigheter for å styrke psykisk helse og inkludering. Gjennom samskaping vil vi som kirke bidra til å redusere negative skadevirkninger fra koronapandemien.

Daglig møter kirken mennesker over hele landet i sorg og krise. Samfunnet drar også nytte av å inkludere kirkens kompetanse i det statlige og kommunale beredskapsarbeidet. Det siste året har dette vært aktualisert gjennom flere tragiske hendelser i vårt land.

Tro og trosutøvelse har et særlig vern i vårt samfunn. Myndighetene må ivareta dette i møte med ulike unntakssituasjoner. Kirken forventer at trosutøvelsens særlige stilling blir ivaretatt dersom det blir behov for nye smitteverntiltak.

Kirken vil være en pådriver for at Norge oppfyller sine menneskerettslige forpliktelser, bærekraftsmålene og klimamålene. Vi legger til grunn at politiske myndigheter tar nødvendige grep for å ivareta skaperverket. Kirken ber jevnlig for visdom og mot til alle som har lederansvar blant oss.

Samfunnet vårt er avhengig av verdier og tradisjoner som skaper trygghet og tilhørighet. Kirken vil utfordre etiske dilemmaer i møte med teknologiutvikling, klimarettferdighet og ufred. Vi vil følge statsråd Toppes utfordring til Kirkemøtet når hun sier at «Kyrkja er godt skodd til å sjå dei etiske dilemma i saker og tale klokt om vanskelege val. Betre skodd enn dei fleste institusjonar i samfunnet.»

Tekst

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Helene Lunder Eriksen

Disse hadde ordet:

Helene Lunder Eriksen, Jo Hedberg, Thomas Tinglum, Brit Skjelbred, Atle Sommerfeldt, Kristin Gunleiksrud Raaum, Odd Einar Dørum, Erling Birkedal, Tove Karoline Knutsen.

Endringsforslag

Jo Hedberg

En sterk lokalkirke er viktig for samfunnet. Å satse på kirke er god distriktspolitikk og god inkludering. Før pandemien var 100 000 frivillige tilknyttet Den norske kirkes 60 000 årlige gudstjenester, 14 000 konserter og et levende barne- og ungdomsarbeid. **Den kristne tro gir oss et solid og slitesterkt fundament for livet og et håp om Guds velsignelse og hjelp både her i livet og i møte med døden.** Den norske kirke er landets største aktør i sivilsamfunnet. Samfunnet kan regne med kirken.

Linje 22: I tillegg til at kirken arbeider med å styrke og nære det åndelige livet til våre medlemmer og landets borgere vil kirken

være en pådriver for at Norge oppfyller sine menneskerettslige forpliktelser, bærekraftsmålene og klimamålene. Vi legger til grunn at politiske myndigheter tar nødvendige grep for å ivareta skaperverket. Kirken ber jevnlig for visdom og mot til alle som har lederansvar blant oss.

Brit Skjelbred

Den norske kirkes samfunnsoppdrag er gjennomgripende. Ingen stat eller kommune kan skape et varmere samfunn alene. Trossamfunn bygger fellesskap som bidrar til å skape et robust velferdssamfunn nedenfra. **Gjennom sitt omfattende omsorgsarbeid for mennesker i alle livsfaser og et våkent blikk for de marginaliserte i samfunnet er kirken en viktig samspillsaktør.** Kirken ønsker samarbeid med offentlige myndigheter for å styrke psykisk helse og inkludering.

Tatt inn av komiteen.

Atle Sommerfeldt:

Stryke "lokal"

Forslaget avist av komiteen – forslaget ble trukket.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Liv Heidrun Skar Heskestad

Saksordfører: Helene Lunder Eriksen.

Disse hadde ordet:

Helene Lunder Eriksen.

Endringsforslag fra første plenum

Jo Hedberg

En sterk lokalkirke er viktig for samfunnet. Å satse på kirke er god distriktspolitikk og god inkludering. Før pandemien var 100 000 frivillige tilknyttet Den norske kirkes 60 000 årlige gudstjenester, 14 000 konserter og et levende barne- og ungdomsarbeid. **Den kristne tro gir oss et solid og slitesterkt fundament for livet og et håp om Guds velsignelse og hjelp både her i livet og i møte med døden.** Den norske kirke er landets største aktør i sivilsamfunnet.

Samfunnet kan regne med kirken.

Avvist av komiteen – forslaget ble trukket.

Linje 22: I tillegg til at kirken arbeider med å styrke og nære det åndelige livet til våre medlemmer og landets borgere vil kirken være en pådriver for at Norge oppfyller sine menneskerettslige forpliktelser, bærekraftsmålene og klimamålene. Vi legger til grunn at politiske myndigheter tar nødvendige grep for å ivareta skaperverket. Kirken ber jevnlig for visdom og mot til alle som har lederansvar blant oss.

Avvist av komiteen – forslaget ble trukket.

Brit Skjelbred

Den norske kirkes samfunnsoppdrag er gjennomgripende. Ingen stat eller kommune kan skape et varmere samfunn alene. Trossamfunn bygger fellesskap som bidrar til å skape et robust velferdssamfunn nedenfra. **Gjennom sitt omfattende omsorgsarbeid for mennesker i alle livsfaser og et våkent blikk for de marginaliserte i samfunnet er kirken en viktig samspillsaktør.** Kirken ønsker samarbeid med offentlige myndigheter for å styrke psykisk helse og inkludering.

Anbefalt og vedtatt.

Atle Sommerfeldt:

Stryke "lokal"

Forslaget avist av komiteen – forslaget ble trukket.

Votering over komiteens forslag til vedtak

Enstemmig vedtatt.

105 stemmeberettigede.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet vedtok følgende uttalelse:

Samfunnet kan regne med kirken

En sterk lokalkirke er viktig for samfunnet. Å satse på kirke er god distriktspolitikk og god inkludering. Før pandemien var 100 000 frivillige tilknyttet Den norske kirkes 60 000 årlige gudstjenester, 14 000 konserter og et levende barne- og ungdomsarbeid. Den norske kirke er landets største aktør i sivilsamfunnet. Samfunnet kan regne med kirken.

Den norske kirke har store forventninger til regjeringen. Hurdalsplattformen bygger videre på ambisjonen om et livssynsåpent samfunn og Den norske kirkes særlige stilling. Statsråd Toppe skapte engasjement på Kirkemøtet da hun bekreftet plattformens formulering om at Den norske kirke skal *«være ei levande og inkluderande folkekyrkje med lokalt nærvær, presteneste og trusopplæring i alle sokn og ein sterk og føreseieleg økonomi»*.

Den norske kirkes samfunnsoppdrag er gjennomgripende. Ingen stat eller kommune kan skape et varmere samfunn alene. Trossamfunn bygger fellesskap som bidrar til å skape et robust velferdssamfunn nedenfra. Gjennom sitt omfattende omsorgsarbeid for mennesker i alle livsfaser og et våkent blikk for de marginaliserte i samfunnet er kirken en viktig samspillsaktør. Kirken ønsker samarbeid med offentlige myndigheter for å styrke psykisk helse og inkludering. Gjennom samskaping vil vi som kirke bidra til å redusere negative skadevirkninger fra koronapandemien.

Daglig møter kirken mennesker over hele landet i sorg og krise. Samfunnet drar også nytte av å inkludere kirkens kompetanse i det statlige og kommunale beredskapsarbeidet. Det siste året har dette vært aktualisert gjennom flere tragiske hendelser i vårt land.

Tro og trosutøvelse har et særlig vern i vårt samfunn. Myndighetene må ivareta dette i møte med ulike unntakssituasjoner. Kirken forventer at trosutøvelsens særlige stilling blir ivaretatt dersom det blir behov for nye smitteverntiltak.

Kirken vil være en pådriver for at Norge oppfyller sine menneskerettslige forpliktelser, bærekraftsmålene og klimamålene. Vi legger til grunn at politiske myndigheter tar nødvendige grep for å ivareta skaperverket. Kirken ber jevnlig for visdom og mot til alle som har lederansvar blant oss.

Samfunnet vårt er avhengig av verdier og tradisjoner som skaper trygghet og tilhørighet. Kirken vil utfordre etiske dilemmaer i møte med teknologiutvikling, klimarettferdighet og ufred. Vi vil følge statsråd Toppes utfordring til Kirkemøtet når hun sier at «Kyrkja er godt skodd til å sjå dei etiske dilemma i saker og tale klokt om vanskelege val. Betre skodd enn dei fleste institusjonar i samfunnet.»

Enstemmig vedtatt.
105 stemmeberettigede.

Deltakere på Kirkemøtet 2021

Kirkemøtets medlemmer og møtende varamedlemmer

Etternavn	Fornavn	Bispedømme
Almås	Kristine Lund	Borg
Alstad	Gunhild Tomter	Hamar
Bakken	Brooke	Tunsberg
Berg	Karin-Elin	Borg
Berg	Jens Christian	Sør-Hålogaland
Bergslid	Martha Garborg	Nidaros
Birkedal	Erling	Borg
Bjørtomt-Haug	Thomas	Borg
Bjåstad	Magne	Stavanger
Braathen	Hanne Marit	Nord-Hålogaland
Baartveit	Nora Sætre	Bjørgvin
Christiansen	Tore	Sør-Hålogaland
Damman	Terje	Agder og Telemark
Dekko	Inga Stoveland	Tunsberg
Denstad	Randi Sollie	Nidaros
Dirdal	Christopher	Oslo
Disch	Per Gunnar	Agder og Telemark
Dørum	Odd Einar	Oslo
Døsvik	Alex Ramstad	Nidaros
Egebakken	Therese	Stavanger
Eira	Sara Ellen Anne	SKR
Endal	Gunstein	Hamar
Enemo	Trond	Hamar
Eriksen	Helene Lunder	Borg
Espeland	Gyrid	Stavanger
Finnset	Herborg Oline	Nidaros
Fiske	Solveig	Hamar
Fjose	Turid	Bjørgvin
Flæten	Ole Jacob	Borg
Furuseth	Kjersti Ngozi	Nidaros
Fylling	Astrid	Bjørgvin
Gjeset	Agnes Sofie Engen	Nidaros
Gjone	Anne Helen Mangelrød	Tunsberg
Grahl-Jacobsen	Lill Tone	Tunsberg
Grevstad	Ole Martin	Møre
Gulbrandsen	John Henrik	Nidaros
Hanssen	May-Eldrid	Nord-Hålogaland

Hartberg	Dag Ketil	Borg
Hedberg	Jo	Tunsberg
Hegstad	Harald	Oslo
Hellerdal	Helene Breivik	Stavanger
Hersvik	Magne	Stavanger
Heskestad	Liv Heidrun Skar	Stavanger
Hummelvoll	Linn Strømme	Tunsberg
Huseby	Finn Ragnvald	Hamar
Håland	Turid Torland	Agder og Telemark
Ims	Marta Kristine	Nord-Hålogaland
Jakobsen	Hanne	Sør-Hålogaland
Jusnes	Ann-Helen Fjeldstad	Sør-Hålogaland
Kirkebø	Karl Johan	Bjørgvin
Knutsen	Tove Karoline	Nord-Hålogaland
Kopperstad	Rikke Elisabeth Grevstad	Møre
Krogh	Kai	Nord-Hålogaland
Krogh	Astrid Holmsen	Oslo
Kydland	Daniel	Bjørgvin
Lalim	Marta Bjørnøy	Hamar
Landmark	Kjersti Jåvold	Oslo
Lappegard	Øystein	Tunsberg
Lappegard	Sevat	Tunsberg
Lauritzen	Lars Evan	Sør-Hålogaland
Lillebø	Anne Anita	Oslo
Martinsen	Ingjerd	Sør-Hålogaland
Midttømme	Ingeborg	Møre
Mikkelsen	Arild	Tunsberg
Milje	Dag Tormod	Stavanger
Miljeteig	Oddny Irene	Bjørgvin
Mollan	Grete Bækken	Nidaros
Moltubak	Arne	Møre
Myklebust	Olav	Møre
Myrseth	Jan Otto	Tunsberg
Mørk	Margaret Sivertsen	Møre
Norbye	Gaute	Nord-Hålogaland
Nordhaug	Halvor	Bjørgvin
Nordnes	Odvar	Sør-Hålogaland
Norheim	Kjersti Gautestad	Bjørgvin
Norstrand	Gerd Ruth Rosland	Agder og Telemark
Nyhus	Inger Margrethe Kragh	Hamar
Nyjordet	Tanja Fatima	Sør-Hålogaland
Oltedal	Stein	Bjørgvin
Patel	Anita	Borg

Pedersen	Per Gunnar	Agder og Telemark
Pettersen	Unni Leiros	Sør-Hålogaland
Rabbevåg	Frode	Møre
Reinertsen	Stein	Agder og Telemark
Repstad	Sidsel	Borg
Rønneberg	Olav	Møre
Rønning	Trond	Hamar
Raaum	Kristin Gunleiksrud	Oslo
Sabbasen	Elin	Nord-Hålogaland
Sandmæl	Kristine	MKR
Seem	Erik	Nidaros
Seland	Thor Magne	Stavanger
Skjelbred	Brit	Nidaros
Skjerdal	Kathrine Tallaksen	Agder og Telemark
Solstrøm	Kurt	Sør-Hålogaland
Sommerfeldt	Atle	Borg
Steffensen	Rolf	Sør-Hålogaland
Sydbøge	Lisbeth	Hamar
Sørvik	Ann-Kristin	Møre
Tettli	Monika	Møre
Tinglum	Thomas	Hamar
Tveit	Olav Fykse	Preses
Tørå	Torunn	Agder og Telemark
Uleberg	Odd-Inge Rønning	Agder og Telemark
Ulveseth	Ingvill Anette	Nord-Hålogaland
Veiteberg	Kari	Oslo
Westermoen	Markus	Agder og Telemark
Øiestad	Vemund Atle	Bjergvin
Øygard	Olav	Nord-Hålogaland
Ådna	Jostein	Stavanger
Ådnøy	Anne Lise	Stavanger
Åhren	Bjørn Thomas	Nidaros
Aas	Inger Johanne	Oslo

Forfall

Mosand	Nora Edwardsen	Døvekirken
Eide		Døvekirken
Sandaker-Nielsen	Gard Realf	Oslo
Skog	Kari Helene	Nord-Hålogaland
Sæle	Anita Apelthun	Bjergvin
Sølvfæsteren	Oddgeir	Nord-Hålogaland

Antonsen	Nora	UKM

Representanter fra Ungdommens kirkemøte

Boge	Bjarte	UKM
Lund	Dennis	UKM
Wang	Tobias	UKM

Representanter fra de teologiske fakultetene

Haanæs	Vidar	MF
Mæland	Bård	MHS
Sødal	Sigbjørn	NLA
Tønnessen	Aud Valborg	TF

Sekretariatet

Agøy	Berit Hagen	Midttun	Jørund Østland
Birkeland	Siv S.	Moen	Oddleiv
Dehlin	Liv Janne	Myhre	Kristian
Dybvig	Ingeborg	Naterstad	Inger Anne
Ekeberg-Andersen	Kristine	Nilsen	Ingrid Vad
Engeset	Emil	Olsen	Heidi
Engeseth	Karen Marie	Onstein	Margit Aas
Fagerli	Beate	Rønnestad	Gunnar
Fagermoen	Jan Rune	Saga	Stine Kiil
Frydenlund	Kristin	Sandnes	Elise
Gårdsvoll	Sigrid Rege	Schorre	Hans-Jürgen
Hjorthaug	Torbjørn Backer	Solheim	Geir
Kaldhol	Anders Emil	Sørmoen	Oddbjørn
Kielland	Jan Christian	Welden	Tone Helene
Kloster	Sven Thore	Aarflot	Andreas Henriksen
Meling	Øyvind		

Komiteenes sammensetning

Kirkemøtekomite A – Gudstjenesteliv

KM 23/21 Konfirmasjonstidens gudstjenester

KM 21/21 Kirkelig kulturarvstrategi

KM 30/21 Særskilde preiketekstar

Berg, Karin-Elin	Lek, ÅF	Borg
Berge, Marit Melvær	Lek, ÅF	Bjørgvin (vara)
Bjørtomt-Haug, Thomas	Lek, BL	Borg

Christiansen, Tore	Lekkrk	Sør-Hålogaland
Dirdal, Christopher	Lek, NL	Oslo (vara)
Espeland, Gyrid	Lek, ÅF	Stavanger
Hellerdal, Helene Breivik	Lek, ÅF	Stavanger
Heskestad, Liv Heidrun S.	Lek, NL	Stavanger
Håland, Turid Torland	Lek, NL	Agder og Telemark
Lappegard, Sevat	Lek, ÅF	Tunsberg (vara)
Lappegard, Øystein	Lek, NK	Tunsberg
Lund, Dennis		UKM
Moltubak, Arne	Prest	Møre
Myrseth, Jan Otto	Biskop	Tunsberg
Norbye, Gaute	Prest	Nord-Hålogaland
Pettersen, Unni Leiros	Lek, NL	Sør-Hålogaland (vara)
Seem, Erik	Lek, NL	Nidaros
Tinglum, Thomas	Prest	Hamar
Ulveseth, Ingvill Anette	Lekkrk	Nord-Hålogaland
Veiteberg, Kari	Biskop	Oslo
Westermoen, Markus	Lek, NL	Agder og Telemark

Kirkemøtekomite B - Undervisning, diakoni, samfunnsspørsmål

KM 12/21 Helhetlig menighetsplan

KM 20/21 Fornyelse av virksomhetsregler for menighetsråd og kirkelige fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet

KM 22/21 Strategi for Den norske kirke

Braathen, Hanne Marit	Lek, BL	Nord-Hålogaland
Dekko, Inga Stoveland	Lek, ÅF	Tunsberg
Egebakken, Therese	Lek, NL	Stavanger
Eriksen, Helene Lunder	Lek, ÅF	Borg
Finnset, Herborg	Biskop	Nidaros
Fylling, Astrid	Lekkrk	Bjørgvin
Gjone, Anne Helene Mangelrød	Lek, NL	Tunsberg
Gulbrandsen, Jon Henrik	Prest	Nidaros
Jakobsen, Hanne	Lek, NL	Sør-Hålogaland
Krogh, Astrid Holmsen	Lekkrk	Oslo (vara)
Kopperstad, Rikke Elisabeth G.	Lek, NL	Møre
Krogh, Kai	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland
Landmark, Kjersti Jåvold	Lek, ÅF	Oslo
Midttømme, Ingeborg	Biskop	Møre
Mæland, Bård		VID
Nyhus, Inger Margrethe Kragh	Lek, NL	Hamar
Nyjordet, Tanja Fatima	Lek, ÅF	Sør-Hålogaland
Seland, Thor Magne	Lek, ÅF	Stavanger
Sydbøge, Lisbeth	Lek, ÅF	Hamar
Uleberg, Odd-Inge	Lek, ÅF	Agder og Telemark (vara)

Kirkemøtekomite C – Økonomi og kirkeordning

KM 08/21 Kirkemøtets fordeling av midler 2022 og budsjett 2021

KM 11/21 Endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk

KM 13/21 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet

KM 14/21 Endringer i Kirkeordningens kapittel om kirkebygg m.m.

KM 27/21 Val av ekstern revisor

KM 28/21 Ressursfordelingsmodell for prestatjenesten

Bakken, Brooke	Lekkrk	Tunsberg
Bjåstad, Magne	Lekkrk	Stavanger
Damman, Terje	Lek, ÅF	Agder og Telemark
Dørum, Odd Einar	Lek, ÅF	Oslo
Hedberg, Jo	Lek, BL	Tunsberg
Jusnes, Ann Helen Fjeldstad	Biskop	Sør- Hålogaland
Lalim, Marta Bjørnøy	Lek, ÅF	Hamar
Lillebø, Anne Anita	Prest	Oslo
Martinsen, Ingjerd	Lek, NL	Sør-Hålogaland (vara)
Norheim, Kjersti Gautestad	Prest	Bjergvin
Nordnes, Odvar	Lek, ÅF	Sør-Hålogaland
Rabbevåg, Frode	Lek, NL	Møre
Repstad, Sidsel	Lek, NL	Borg
Skjelbred, Brit	Lek, NL	Nidaros
Sommerfeldt, Atle	Biskop	Borg
Sørvik, Ann-Kristin	Lek, NL	Møre
Øiestad, Vemund Atle	Lek, NL	Bjergvin

Kirkemøtekomite D – kirkeordning

KM 10/21 Overordnede problemstillinger ved endring i kirkevalgreglene mm.

KM 16/21 Fjernmøter og skriftlig saksbehandling i kirkelige rådsorganer

KM 18/21 Støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet

KM 29/21 Reglar for val av prest og lek kyrkjeleg tilsett

til bispedømeråd og Kyrkjemøte

Bergslid, Martha Garborg	Lekkrk	Nidaros
Birkedal, Erling	Lek, NL	Borg
Endal, Gunnstein	Lekkrk	Hamar
Furusest, Kjersti Ngozi	Lek, BL	Nidaros
Gjeset, Agnes Sofie Engen	Lek, ÅF	Nidaros
Grevstad, Ole Martin	Lek, ÅF	Møre
Hegstad, Harald	Lek, NL	Oslo
Hummelvoll, Linn Strømme	Prest	Tunsberg
Huseby, Finn Ragnvald	Lek, ÅF	Hamar
Kirkebø, Karl Johan	Lek, ÅF	Bjergvin
Knutsen, Tove Karoline	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland
Kydland, Daniel	Lek, NL	Bjergvin (vara)
Lauritzen, Lars Evan	Lek, ÅF	Sør-Hålogaland (vara)
Milje, Dag Tormod	Prest	Stavanger

Pedersen, Per Gunnar	Lekkrk	Agder og Telemark
Reinertsen, Stein	Biskop	Agder og Telemark
Skjerdal, Kathrine Tallaksen	Prest	Agder og Telemark
Tveit, Olav Fykse	Biskop	Preses
Tønnessen, Aud Valborg		TF
Wang, Tobias		UKM
Ådna, Jostein	Lek, NL	Stavanger

Kirkemøtekomite E – Personal, arbeidsgiverspørsmål, utdanning

KM 17/21 Rekrutteringsstrategi for Den norske kirke

KM 19/21 Tilkjenning av medlemskap

KM 24/21 Kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger

KM 25/21 Forholdet mellom Kyrkjerådets arbeidsgjevarutval og Kyrkjerådet

Aas, Inger Johanne	Lek, NL	Oslo
Almås, Kristine Lund	Lekkrk	Borg
Boge, Bjarte		UKM
Enemo, Trond	Lek, NL	Hamar (vara)
Fiske, Solveig	Biskop	Hamar
Grahl-Jacobsen, Lill Tone	Lek, ÅF	Tunsberg
Hartberg, Dag-Kjetil	Prest	Borg
Haanes, Vidar Leif		MF
Hovland, Filip	Lek, BL	Hamar (vara)
Ims, Marta Kristine	Lek, NL	Nord-Hålogaland
Miljeteig, Oddny Irene	Lek, ÅF	Bjergvin
Molland, Grete Bækken	Lek, ÅF	Nidaros
Myklebust, Olav	Lek, ÅF	Møre
Nordstrand, Gerd Ruth R.	Lek, BL	Agder og Telemark (vara)
Raaum, Kristin Gunleiksrud	Lek, ÅF	Oslo
Rønneberg, Olav	Lekkrk	Møre
Sabbasen, Elin	Samisk	Nord-Hålogaland
Solstrøm, Kurt	Samisk	Sør-Hålogaland
Sødal, Sigbjørn		NLA
Ådnøy, Anne Lise	Biskop	Stavanger

Kirkemøtekomite F - Kommunikasjon, urfolk, internasjonale og økumeniske spørsmål

KM 09/21 Den norske kirkes globale oppdrag

KM 15/21 Mer himmel på en truet jord – Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030

Alstad, Gunhild Tomter	Lek, ÅF	Hamar
Berg, Jens Christian	Lek, NL	Sør-Hålogaland
Denstad, Randi Sollie	Lek, NL	Nidaros
Disch, Per Gunnar	Lek, ÅF	Agder og Telemark (vara)
Døsvik, Alex Ramstad	Lek, ÅF	Nidaros

Eira, Sara Ellen Anne		SKR
Fjose, Turid	Lek, NL	Bjørgvin
Flæten, Ole Jacob	Lek, ÅF	Borg
Hanssen, May-Eldrid	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland (vara)
Hersvik, Magne	Lek, BL	Stavanger
Mikkelsen, Arild	Lek, ÅF	Tunsberg
Mørk, Margaret S.	Lek, ÅF	Møre (vara)
Nordhaug, Halvor	Biskop	Bjørgvin
Patel, Anita	Lek, ÅF	Borg (vara)
Sandaker-Nielsen, Gard Realf	Lek, ÅF	Oslo
Sandmæl, Kristine		MKR
Steffensen, Rolf	Prest	Sør-Hålogaland
Tettli, Monika	Lek, BL	Møre
Thaarup, Christina M		Metodistkirken
Tørå, Torunn	Lek, ÅF	Agder og Telemark (vara)
Øygaard, Olav	Biskop	Nord-Hålogaland
Åhren, Bjørn Thomas	Samisk	Nidaros

Gjester

Fra regjeringen, Stortinget, departementet og fylket

Carl-Jakob Midttun	Fylkesdirektør/Fylkesmann
Øystein Johannesen	Assisterende statsforvalter
Kjersti Toppe	Statsråd
Erik Saglie	Ekspedisjonssjef, Forbruker-, tros- og livssynsavdelingen
Randi Hvidsten	Seniorrådgiver, Forbruker-, tros- og livssynsavdelingen
Ellen Ur	Avdelingsdirektør, Forbruker-, tros og livssynsavdelingen
Grunde Almeland	Komiteleder, Stortingets familie og kulturkomité
Ragnhild Male Hartviksen	Stortingsrepresentant
Hans Ole Eira	Sametingsrådsmedlem

Lokale representanter

Ragnhild Jepsen, domprost	Nidaros bispedømme
---------------------------	--------------------

Andre kirkelige representanter

Elise Sandnes	Generalsekretær Bispemøtet
Leif Hadland	Konstituert Prost, Døvekirken
Katja Marita Eidesen	Sogneprest, Døvekirken
Camilla Høiberg	Administrasjonsdirektør, Døvekirken

Diakonale institusjoner

Solveig Kopperstad Bratseth	Direktør, Kirkens Familievern
Ingunn Moser	Adm.dir. og forstander Diakonhjemmet
Jørn-Henning Theis	Adm.dir. Haraldsplass Diakonale Stiftelse
Alf Petter Hagesæther	Generalsekretær KIA
Sissel Vartdal	Styreleder Kirkens SOS
Anne Louise Skoland	Daglig leder, Stiftelsen Kirkens Ressurssenter
Kristin Rudstaden	Informasjonsansvarlig Menneskeverd
Maria Elisabeth Sellbekk	Informasjonsansvarlig Menneskeverd
Johnny Thorsen	Styreleder/fung. Dir. Diakonova
Odd Anders With	Leder, Stiftelsen Kirkens Bymisjon Trondheim

SMM og mer

Andreas Andersen	Generalsekretær, Misjonsalliansen
Helge S. Gard	Leder NMS rådet /SMM
Hilde Skaar Vollebakk	Ass. generalsekretær Stefanusalliansen
Øyvind Woie	Generalsekretær, KABB
Kjersti Lium	Styreleder KABB
Kjetil Vestel Haga	Generalsekretær, Normisjonen

Barne-/ungdomsorganisasjoner

Øystein Magelsen
Marianne H. Brekken
Agnes Ellinor Skagemo
Anne Birgitta Langmoen Kvelland

Generalsekretær, KFUK-KFUM Norge
Avdelingssjef, KFUK-KFUM Norge
Ass. generalsekretær Søndagsskolen
Direktør IKO

Økumenikk

Erhard Hermansen
Jarle Skullerud
Ingrid Rosendorf Joys

Generalsekretær, Norges Kristne Råd
Synodeformann, Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Generalsekretær, STL

Nordiske søsterkirker

Søren Abildsgård
Anssi Elenius

Landsforeningen af Menighedsråd
Finsk prest i Norge

Yrkes/fagorganisasjoner

Ane Kristin Koller Sundnes
Elfrid-Marie Bakken
Martin Enstad
Ingrid Bjørnstad
Hans Morten Løvrød
Björgvin Thorsteinsson
Asbjørn Sagstad
Lene Beate Østerås
Kristian Finn Risung

Styremedlem, Norsk Kvinnelig Teologforening
Nestleder, Presteforeningen
Leder, Presteforeningen
Landsstyreprerentant Norges Kristelige Studentforbund
Avd. dir. Nidaros domkirkes restaureringsarbeider
Direktør Nidaros domkirkes restaureringsarbeider
Leder i Det Norske Diakonforbund
Leder KUFO
Norges kirkesangforbund

Andre organisasjoner

Jeffrey Huseby
Åse Fjogstad
Anne Birgitta Langmoen Kvelland
Paul Erik Wirgenes
Kjell Y. Riise
Marit Hougsnæs Halvorsen

Generalsekretær, Sjømannskirken
Stedfortredende daglig leder, K-Stud
Direktør, IKO
Generalsekretær, Bibelselskapet
Styreleder, Kirkeakademiene
Administrerende direktør, KA

Stiftsdirektører

Aslak Wegge
Bjørn Olaf Storhaug
Ole Edward Wold-Reitan
Freddy Knutsen
Jan Ove Fjelltveit
Ole Christian Erikstad
Jorunn Kraft Vistnes
Anne Bergljot Skoglund
Anne Sofie Rosenvinge
Eigil Morvik

Agder og Telemark bispedømme
Møre bispedømme
Oslo bispedømme
Hamar bispedømme
Björgvin bispedømme
Sør-Hålogaland bispedømme
Stavanger bispedømme
Nord-Hålogaland bispedømme
Borg bispedømme
Tunsberg bispedømme

Øvrige programinnslag

Gudstjeneste og morgenbønn

Hver morgen ble det avholdt morgenbønn i plenumsalen utenom søndag da det var gudstjeneste i Nidaros domkirke..

Taler, prekener og hilsener

Kirkerådsleder Kristin Gunleiksrud Raaums tale

Søndag 10. januar var det sørgegudstjeneste i Gjerdrum kirke. Til minne om de omkomne - og til støtte for de berørte. Kort tid etter omkom fem mennesker i hyttebrannen på Andøya. De var hjemmehørende i Vågan i Lofoten.

To av dem var 15-åringer som var aktive gamere. Presten fant vennenes «digitale rom» og holdt minnestund for dem. Sammen delte de historier og minner om vennene de hadde mistet. I bakgrunnen spilte presten musikk fra 15-åringenes Spotify-lister.

Etter tragedien i Kongsberg var det åpen kirke for alle som måtte trenge trøst, stillhet, samtale eller samvær. En av dem som søkte kirken var Linda Helen Gustavsson, som sa det slik: *Jeg har vært våken i natt, jeg klarte ikke å få sove, så nå har jeg lagt ned lys for de omkomne og de skadde.*

Forrige helg var det tent 1533 lys - midt på kirkegulvet i Trefoldighetskirken i Oslo. De lyste til minne om alle dem som har druknet på flukt.

Fire glimt av sorg, fortvilelse og fellesskap. Fire glimt av folkekirken: med rom for alle, hele livet, alt det mørke.

Et rom å gå inn i

Det skjer over alt: kirkene åpnes og brått er de fulle av folk og av lys. Jeg tror at nettopp når sorg og sjokk sprenger oss i filler, da trenger vi et sted som rommer det vondeste. Der og da. Når sorgen er for vond til å holde ut, da må man gå et sted. Og folk vet at de kan gå til kirken. Sorgen blir ikke borte, den blir ikke lettere å bære.

Men kirken har et rom å gå inn i, der og da. Et sted som rommer fortvilelsen. Med et språk for alvor og mørke – og håp. Kirken er en arena – og bortsett fra i kunsten er det ikke så mange andre – som snakker om død og lidelse og frykt og meningsløshet – og om håp. Religion er kulturens dypstrukturer. Derfor er religioner og livssyn så viktige i krisetider - med ord som har båret i flere tusen år, og som fortsatt holder og fortsatt bærer.

Kirken trengs, vi er rigget og trent for sorg og krise, vi har lokal forankring og kompetanse. Dette er et viktig trekk ved folkekirken: At den tar imot oss alle. Men det er ikke bare kirken.

Da Hamse Hashi Adan ble skutt på Mortensrud søkte folk til moskeen, og den var åpen. I et livssynsåpnet samfunn er det ikke bare Den norske kirke som holder åpen. Det er flere kirker og trossamfunn som har folkekirkelige trekk.

Kirke over hele landet

Den norske kirke er til stede over hele landet. Det er forventninger til at vi stiller opp når lokalsamfunn og storsamfunn rammes, med folk, kompetanse og bygg. Kirken må fortsatt være en del av beredskapen, i samspill med kommunen og lokalsamfunnets ledelse. Dette

samspillet må være der i forkant når krisen kommer, tillit må bygges i forkant. Vi ser kraften i dette samspillet når kontakten og avtalene er der på forhånd. Her er det viktig at vi er tydelige på hvilken kompetanse og kapasitet vi kan tilby.

Jeg vil rette en stor takk til kirkelige medarbeidere nettopp i Kongsberg, Gjerdrum og Lofoten – og til alle de kirkelige medarbeiderne som gjør en forskjell, som er til stede, som åpner rom og tenner lys og holder rundt. Takk. Dere trengs, og dere gjør en forskjell.

Kjære politikere, husk dette: en sterk lokalkirke er viktig for lokalsamfunnet. Å satse på kirke er god distriktspolitikk og god inkludering. Vi får mye ut av pengene. Vi bidrar: Dere kan regne med oss. Kirken er skaper lokal tilhørighet, og bidrar til at folk får lyst til å bo der de bor. Gjennom fellesskap, kulturarbeid, diakonalt arbeid, og at det skapes rom for tro.

Kjære kirkemøte: Det siste halvannet året har vært en lang øvelse i krise og beredskap, når store deler av samfunnet har vært nedstengt. Denne tiden har vært særlig tøff for mange studenter. På 12 km² hybel der taket nærmer seg klaustrofobisk hver natt. Vi vet at det har vært en økning i ensomhet og selvmordstanker gjennom koronatiden. Studentprestene har denne tiden vært ekstra viktige. En å snakke med, om å ha det vondt og om det en ikke har ord for.

Det har vært en økning i tallet som har oppsøkt studentprestene. De trengs mer enn noensinne. Det er i ferd med å komme på plass et samtaletilbud fra andre religioner og livssyn. Det heier vi på. Vi ønsker ikke monopol på nærvær i institusjonene. Men kirken trengs der, institusjonsprestenes nærvær og kompetanse trengs. De er en viktig del av kirkens samfunnsopdrag.

Ny strategiplan

Kirkemøtet er det øverste organ i trossamfunnet og skal peke retning for hele kirken. Kirkerådet legger derfor på dette møtet frem et forslag til strategiplan. Den er ny og enklere i formen. Vi trenger ikke en strategiplan som ramser opp alt vi gjør og alt vi er for. Som det øverste organer må vi holde oss på et overordnet nivå, slik at Kirkerådet, bispedømmeråd og menighetsråd får plass til sine mer konkrete planer med utgangspunkt i strategien.

Det vi skal gjøre, er å peke på retning. Planen har tre hovedområder, jeg vil her peke særlig på to av dem: *Kirken for den enkelte* og *Kirken i samfunnet*. Begge disse områdene bygger i bunn og grunn på et spørsmål Jesus stiller flere ganger til mennesker han møter: Hva vil du jeg skal gjøre for deg?

Det gjelder området *Kirken for den enkelte*: dette er livsløpskirken, som døper, konfirmerer, vier og legger i grav. Det er slekt skal følge slekters gang-kirken. Kirkelige handlinger og kirkebygg. Og det er den diakonale kirken: den som møter hvert enkelt menneske med Jesu åpne spørsmål og som bygger fellesskap.

Det gjelder også området *Kirken i samfunnet*, for det samme spørsmålet stiller vi til samfunnet, både i landet som helhet og i lokalsamfunnet: Hva trenger dere at kirken gjør akkurat her? Hva vil dere at vi skal gjøre for dere, her på stedet? Svært mange gode prosjekter er blitt til slik: gjennom samskaping med kommunen og andre aktører ivaretas viktige oppgaver i lokalsamfunnet.

Kirkens ungdomsprosjekt i Kristiansand. Finansierte av kommunen, utført av kirken. Politikerne sier at Kristiansand blir en bedre og tryggere by for alle på grunn av dette. Eller 13-20-prosjektet i Bærum. Det samme sier politikerne der. Eller diakoniprojektet i Drammen. Eilev Erikstein, prostidiakonen i Vest-Telemark, som av uendelig mange prosjekter driver pilegrimsoggrupper for etterlatte etter selvmord: *Å vandre med sorg*. Diakon Silje Sjøtveit startet prosjektet *Omsorg for døende*. De siste årene har vi sett mye diakonal kreativitet. Diakonens kompetanse og blikk for både Gud og folk er grunnleggende når retningen for fremtidens kirke skal meisles ut.

Det finnes mange flere eksempler. Kirken bidrar i samfunnet. Det er samskaping. Som kirke skal vi være en synlig verdibærer i samfunnet. Selvsagt skal vi det!

Derfor er jeg glad for at Jonas Gahr Støre ikke lar seg inspirere av Tony Blair når det gjelder rom for tro. For det var Blairs kommunikasjonsrådgiver Alistair Campbell som slo fast følgende: *We don't do God*.

Jeg er glad for at regjeringen tvert imot løfter fram betydningen av et livssynsåpent, ikke livssynsnøytralt samfunn. Et samfunn der det er rom for tro og der kirkens betydning anerkjennes. Jeg siterer fra regjeringsplattformen: *ei levande og inkluderande folkekyrkje med lokalt nærvær, presteneste og trusopplæring i alle sokn og ein sterk og føreseieleg økonomi*.

Klima, miljø og naturtap

Sorg, sinne, handling og håp var overskriften da klima og miljø nylig ble behandlet av Ungdommens kirkemøte. Stadig flere barn og unge føler miljøkrisen på kropp og sinn, og UKM ønsker seg derfor klare mål og djerve tiltak fra alle med lederansvar i samfunnet og at kirken skal være en enda synligere samfunnsaktør og stemme i det offentlige rom. Nå skal vi behandle en sak om dette på Kirkemøtet.

Det er alvor. Det har vært alvor lenge. Livet i denne verden står på spill. Klimaendringer trenger politiske og teknologiske løsninger. Men det handler også om vårt forhold til Skaperen, skaperverket og vår neste. Overforbruk og rovdrift på jordas ressurser er dypt urettferdig; det ødelegger naturen og utarmer livsgrunnlaget. Vi må inkludere urfolks kunnskap om bruk av natur i sårbare områder.

Spørsmål knyttet til tap av natur og bio-mangfold står ikke øverst på den globale klima-agendaen, tross i den enorme faren de utgjør. Menneskene har endret 3/4 av landareal på jorden. Dette er nå dekket med asfalt, gress og sement. Vi har tatt plass med oss selv og husdyrene våre. Dag Hareide har pekt på at om vi veier alle pattedyr på landjorda, utgjør vi mennesker 36 prosent av vekten, husdyrene står for 60 prosent. Bare usle fire prosent er ville pattedyr – alt fra mus til elefanter. Vi breier oss og konsekvensen av at vi tar så mye plass, er at øvrige, ville arter på kloden får for små arealer til å overleve – og dør ut.

Klima og naturtap henger sammen med de fleste andre av FNs bærekraftsmål. Det er gode grunner til å ha både klimasorg og øko-angst, det er en naturlig reaksjon på en reell fare. Amazonas brenner. Isen smelter. Havet er fullt av plast. Mennesket er for breialt. Naturkrisen og klimakrisen henger sammen og kan ikke løses uavhengig av hverandre. Vi har utnyttet naturens gratisjenester så mye at tålegrensen er nådd.

Hva kreves av oss?

Mennesket er den sterkeste skapningen på jorda. Og det er som Pippi sier: den som er veldig sterk, må være veldig snill. Jeg er redd for at vi har skuffet Pippi kraftig.

Politikerne må spørre seg: hva krever dette alvorret av oss? Vi må ha en tydelig grønn visjon for Norge. Men også kirken har et ansvar for å snakke tydelig om alvorret. Det er dypt kristelig å løfte frem alvorret verden står overfor. Ikke minst i et rettferdsperspektiv. Klimarettferd er et imperativ for kirken, og dypt bibelsk begrunnet. I bibelen er rettferd ofte knyttet til makt over vann. Den gang som nå er rent vann ofte et knapphetsgode.

Denne erfaringen skinner igjennom i Bibelen. De har merket tørke på kroppen. Som det heter i salme 22: *Munnen er tørr som et potteskår, tungen er klistret til ganen*. Profeten Amos peker på sammenhengen mellom knapphet på vann og rettferd: *La retten velle fram som vann, og rettferd lik bekker som alltid strømmer*. Vann er en hovedutfordring også i dagens klimakamp. Ferskvann er blitt en knapphetsressurs.

Klima handler om rettferdighet. Det har bibelen lært oss og derfor må kirken engasjere seg. Vi må feie for egen dør. Vi må bruke både tid og penger på å bidra i utslippsreduksjonen, og nå snur vi alle steiner. Det gjelder elektrifisering, ENØK-tiltak på bygg. Her må det investeringer til. Det gjelder innkjøp og anskaffelser, gjenbruk, kapitalforvaltning og klimakompensasjon.

Vi har endret vår reisepolicy kraftig og det er det grunn til å være stolt over. Vi skal kutte utslippene fra reising med 50 % innen 2030. Den norske kirke har minst 3 millioner kroner investert i olje- og gasselskaper gjennom fondsinvesteringer. Jeg mener fossile investeringer må unngås og er derfor glad for at Kirkerådet skal behandle nye retningslinjer i desember.

Organisasjon og livssynspolitik

Vi er en luthersk kirke. En luthersk kirke har en struktur som bygger på både den særskilte tjeneste for ord og sakrament som det heter i CA 5 – altså prestetjenesten – og den bygger på det allmenne prestedømme. For å si det med Luther: Enhver som er krøpet ut av sin dåp er prest. Når vi forankrer Den norske kirke teologisk og ekklesiologisk, må dette være utgangspunktet.

Både prestetjenesten og det allmenne prestedømme samvirker gjennom styringsorganene. Tidligere var det kongen som var den fremste representanten for det allmenne prestedømme. I dag får denne tjenesten sitt viktigste uttrykk gjennom det kirkelige demokrati: vi velges inn i menighetsråd, bispedømmeråd og kirkemøte. Vi leder kirken sammen: prest og folkevalgt. Embete og råd.

Samvirkemodellen er en styrke og et kjennetegn ved nettopp det å være en luthersk kirke. Ledelsen forankres i et folkevalgt organ. Derfor sitter vi her sammen. Det lutherske stikkordet til kirkelig ledelse er nettopp SAMMEN. KM har overtatt myndighet fra Kongen og Stortinget. Vi har fått økt vår makt og vårt ansvar voldsomt de siste årene. Dette ansvaret skal vi ta, til beste for hele kirken.

Det forplikter oss til å satse tungt på frivillighet. En kirke uten frivillighet er en kirke der det allmenne prestedømme er plassert på sidelinjen og skal nøye seg med å lytte. Og det forplikter til å satse tungt på demokrati. På å sikre innflytelsen på styringen av kirken blant alle dømte. Derfor må vi utvikle folkevalgtrollen og rammebetingelsene for det å være valgt til å sitte i råd.

Kirkerådet har nedsatt et Folkevalgtutvalg og vi står og tripper i spenning på deres analyser og anbefalinger. Jeg tror vi fremover må jobbe mye med disse rammebetingelsene: med reell innflytelse, delegasjonsreglement, økonomiske støtteordninger, mengden sakspapirer, møtetidspunkter og møtelengde osv. Dette er også noe av bakgrunnen for saken som skal behandles her på dette KM om støtte til grupper i KM. Det handler rett og slett om å gjøre det mulig å være folkevalgte.

En kirkelig ledelse må være en lyttende ledelse. Vi skal lytte til kritikk fra folkevalgte, frivillige og tilsatte. Det er mange røster som påpeker det høye trykket på høringer og hvor mange dokumenter det er å sette seg inn i. Kirkerådet skal være transparente i alt vi foretar oss, og en måte å være det på, er å sende ulike saker på høring. Men vi skal lytte til dem som sier at lokalkirken ikke må drukne i høringer. Det kan dessuten ha motsatt effekt; at vi blir faktisk blir mindre transparente fordi mengden høringer er så stor. Dette vil vi se på; om vi kan skjelne klarere mellom hva som skal på høring og ikke.

Kirkens arbeidsmiljø

Det siste året er det gjennomført tre arbeidsmiljøundersøkelser, en for tilsatte i hele kirken med LHBT+-identitet, en for kvinnelige prester, og en for alle. Jeg vil gjerne takke alle som har svart, og som har delt av sine erfaringer – også de vonde. Undersøkelsene viser at vi har nok å ta tak i.

Her er det både gledelig og forstemmende lesning. Det generelle bildet er at de fleste med LHBT+-identitet trives godt. Men også at LHBT-gruppene opplever systematisk lavere trivsel og medvirkning enn majoriteten. Alt for mange opplever minoritetsstress og utenforskap. Diskriminering skjer og det skaper frykt.

At hver femte LHBT-respondent har opplevd diskriminering må tas på dypt alvor, av kirken som trossamfunn og som arbeidsgiver. Dette er et ledd i arbeidsgivers aktivitetsplikt. Så må vi være særlig obs på situasjonen for ikke-binære i kirken, her er det avdekket at det kan være spesielt vanskelig.

Undersøkelsen om arbeidsmiljøet for kvinnelige prester viser et liknende bilde. Et stort flertall av kvinnelige prester har fått kommentarer på utseende, klær eller alder som de opplever som ubehagelige, særlig er unge kvinner som er utsatt. Alt for mange har hatt negative opplevelser og opplevd at det ikke blir gjort noe eller nok med det.

Kirkeledelsens holdning til dette er: Forskjellsbehandling og trakassering aksepteres ikke. Alle prester, uavhengig av kjønnsidentitet, skal være likestilt og likeverdige. Vi skal ha et godt arbeidsmiljø som oppleves trygt. Og alle skal vite hvor de kan varsle.

Det er et lederansvar å følge opp og støtte dem som blir utsatt for diskriminering. Som arbeidsgiver er det vår oppgave å følge opp med treffsikre tiltak som gir merkbar endring. Også vernetjenesten må være en motor i dette.

Kirkerådet har med disse undersøkelsene som bakteppe vedtatt en handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold. Her heter det blant annet *at Alle mennesker uavhengig av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk*

eller alder skal føle seg oppleve seg like velkomne og verdsatt i kirkens mange rom. Kirkerådet har bedt om å få LIM-planen til en årlig gjennomgang.

Arbeidsmiljøundersøkelsen blant alle ansatte er nettopp gjennomført. Hovedessensen er at vi har mange engasjerte medarbeidere som trives, som gjør en god jobb og får brukt sine evner godt. Men dessverre også et for høyt stressnivå, for mange konflikter og for mye trakassering. Også her er det det en jobb å gjøre. Og undersøkelsen viser oss tydelig at vi har noen strukturutfordringer som gjør det krevende å levere god ledelse. Folk opplever mye støttende lederskap, men ikke gjennomføringskraft, for eksempel hjelp til å prioritere.

Kirkelig organisering

Kirken som organisasjon er under stadig utvikling. Dette er også tema for seminaret på søndag. Avviklingen av statskirken har pågått gjennom mange år og gjennomgangsordet har vært *skrittvis utvikling*. 2021 innebærer slutten på denne prosessen med den nye trossamfunnsloven på plass.

Med ny rettstilstand er vi frue i eget hus. Vi kan ikke rope på staten, og staten kan heller ikke bestemme hvordan vi organiserer oss. Det er vi, Kirkemøtet, som har denne myndigheten. Vi er det øverste organet i Den norske kirke. Det gir oss et særlig ansvar til å tenke helhetlig. Vi har et ansvar for alle medarbeidere og hele oppdraget i kirken.

Høringen om kirkelig organisering nærmer seg slutten. Dagens organisering byr på noen utfordringer som vi må finne bedre løsninger på: Vi har mange enheter og mange små fellesråd. Det gjør oss sårbare. Vi trenger sårt til å bruke pengene våre på vårt oppdrag, ikke på fordyrende parallellfunksjoner.

I dag er det krevende å få til godt tverrfaglig arbeid og ledelse. Vi har dyktige medarbeidere som legger godviljen til og gjør sitt beste for å få til god samhandling. Likevel er det slik at strukturen ikke legger til rette for ledelse og tverrfaglighet - særlig på det kirkefaglige området.

Vi må ha en ordning som er bedre enn i dag. Og da ligger nok løsningen i varianter av og kombinasjoner av de modellene vi har fått tegnet ut. Det er vi – Kirkemøtet – som har organiseringskompetanse og totalansvar for å bringe kirken videre i spørsmålet om å finne en bærekraftig organisering. Nå skal vi rigge oss godt for å lese alle høringsinnspill. Vi skal lytte til innvendinger og smertepunkter før vi går videre. Vi trenger bedre organisering enn vi har i dag. Fordi vi har et så viktig oppdrag.

Det livssynsåpne samfunnet

Dnk har en selvsagt plass midt i livssynsmangfoldet. Tro og livssyn har en naturlig plass i det offentlige rom. For Norge er ikke et livssynsnøytralt samfunn. We do God! Prinsippet om det livssynsåpne samfunn er nedfelt i lovs form, og slik anerkjennes betydningen av tro og livssyn.

Stortinget ønsker et livssynsåpent samfunn med en aktivt støttende tros- og livssynspolitik. Jeg forventer at regjeringen følger dette opp i budsjetter og vedtak og ser frem til et godt samarbeid med Kjersti Toppe, statsråden med ansvar for vår sektor.

Den norske kirke har noen oppgaver den utfører for samfunnet. Slik er den til stede for flere enn sine medlemmer. Dette gjelder også i et livssynsåpent samfunn. Vi er fortsatt en majoritetskirke. Og vi skal finne vår plass midt i det livssynsåpne samfunn. Ikke utenfor.

Vi skal fungere innenfor rammen av likebehandlingsprinsippet. Og vi har – i kraft av vår posisjon og størrelse – et spesielt ansvar for å være rollebevisst og ryddig. Vår majoritetsposisjon forplikter oss både til å ivareta egne medlemmer og til å bidra konstruktivt inn i samfunnsdebatten. Kirken skal aldri forskanse seg, i nærsynthet på egen rolle. Det er viktig at Den norske kirke er solidarisk og står sammen med andre tros- og livssynssamfunn, i et felles ansvar for å skape et varmere samfunn.

Kirkebyggets betydning

Skal vi forstå folkekirken, må vi forstå kirkebyggene. Kirkebyggene representerer kulturbevaring og tradisjon, de representerer tilhørighet i et lokalsamfunn og de representerer troens tilstedeværelse på stedet. Kirkene er bærere av en lokal historie om tro og lokalsamfunnets liv.

Kirka mi, sier vi. Hele bygda er opptatt av sine bygg. I hundrevis av år er vi kommet med vår svarteste sorg og yreste glede, med tro og raseri og sårbarhet er vi kommet inn i kirkene. Og dette sitter, som Ole Paus har sagt, som et ekko i veggene. Vi legger igjen litt av sjela vår når de store livshendelsene skjer i kirken. Evangeliet skrives også i stein. Kirken er et hellig rom, der Gud bor og der generasjoners tro er meislet ut i stein og tre.

Da Hønefoss kirke brant, sto det raggerbiler med frontruten full av wunderbaum utenfor. Inni satt det unggutter og gråt. De gråt fordi kirken deres ble borte. Den kirken de var døpt og konfirmert i, og der slekta deres hadde hørt til. Min tese er: Skal vi forstå folkekirken, må vi spørre hvorfor ungguttene satt i bilene og gråt. Da må vi forstå betydningen av kirkebyggene og deres grunnleggende betydning for folkekirken. Hvorfor reagerer folk flest så sterkt når kirken brenner, eller når Fjære kirke utsettes for hærverk

Den siste medlemsundersøkelsen viser at 75% mener det er viktig å bevare kirkebyggene. Tilhørigheten til kirkebygget og folkekirken er kompleks og stikker dypt. Kirkebygget har gjennom århundrer sammenflettet menneskers religiøse og allmenkulturelle liv. I fjor ble det avlagt en særdeles interessant doktorgrad om dette temaet.

Fagdirektør i KA, Ingrid Staurheim, disputerte med avhandlingen *Kirkebygg og identitet*, der hun undersøkte folks forhold til kirkebygget gjennom reaksjoner etter en kirkebrann. Når folk skulle beskrive forholdet til kirken, brukte de ord som *grunnmur* og *rammen rundt et liv*. Mennesker fra alle lag av samfunnet trekker til branntomten og viser åpenlyst sjokk og sorg over å miste kirkebygget i en brann. Reaksjoner på tapet forteller mye om menneskers behov for kirke og forhold til folkekirken. Denne utredningen lærer oss mye om sammenhengen mellom kirkebygg og folkekirke.

Det haster med å redde kulturminnene. Det vet vi fra KAs beregninger. Kirkebygg eies av soknet og eier har ansvar for vedlikehold og vern. Kirkerådet har de siste årene økt sin kompetanse på feltet, også det som gjelder urfolk og nasjonale minoriteters kirkelige kulturarv.

Fra 2023 kommer det et bevaringsprogram for kirkebygg. Vi gleder oss til å komme i gang med dette, og sammen med KA arbeide tett med Riksantikvaren. Vi vil bidra til å lage en overordnet strategi for hva som er viktig å oppnå med de vedlikeholdsmidlene som kommer og utforme konkrete programmer med prioritering av kirker som skal få. Jeg kan bare si: Endelig!

Kulturarvstrategien

I mars 2019 satte Kirkerådets direktør ned en arbeidsgruppe for å utarbeide en materiell kulturarvsstrategi. Gruppen har levert en utredning som danner bakgrunnen for en stor sak til årets kirkemøte.

Den peker på betydningen av åpenhet: Kirkesteder med kirkebygg og kirkegårder og landskapet rundt skal være åpne, tilgjengelige og i aktiv bruk. Den forutsetter at Den norske kirkes kulturminner skal ha et juridisk vern som reflekterer deres nasjonale verdi og at de skal ha en offentlig finansiering som gjør det mulig å forvalte kulturminneverdiene på en langsiktig og god måte.

Videre at vi må øke satsingen på området: Den norske kirke skal ha et aktivt eierskap til sin historie og materielle kulturarv og bygge opp og formidle kunnskap om denne arven. At kirkestedet med kirkebygg, inventar, kirkegård og tilhørende bygg og kulturminner samt landskapet rundt skal bevares og vedlikeholdes på en kulturminnefaglig god måte.

Helt sentralt i denne strategien står åpne kirker. Vi kan ikke forkynde at kirkene er møtested mellom mennesker og Gud og så lukke dem. Kirkene gir glimt av Gud og smak av himmel og derfor må de holdes åpne.

Det er beregnet at kirker i Norge har et vedlikeholdsetterslep på 10 milliarder kroner. Stortinget har uttalt at staten vil ta et medansvar for å sikre at de store kirkelige kulturminneverdiene blir bedre vedlikeholdt og tatt vare på. Dette skal ikke avløse kommunenes økonomiske ansvar for kirkebyggene, de skal fortsatt ha det grunnleggende ansvar for å finansiere vedlikehold av kirkebygg. Vi har store forventninger til samarbeidet med stat og kommune for å holde kirkene godt i stand.

Kirkens budskap og arbeid

For en drøy uke siden kom jeg inn i Tromsø domkirke og ble møtt med Mats Hermanssons Presennings-ikoner. Jesus møter meg, med regnbue på brystet og bibel i hånden, på den står det skrevet, nærmest som i en snakkeboble VAR INTE RÄDD.

Det traff meg midt i sjela. Som en trøst og som et oppdrag. Og jeg tenkte på salmen av Ylva Eggehorn, skrevet til to flyktninger på 80-tallet, og sunget ved båren hver eneste gang et identifisert offer etter Tsunamikatastrofen kom hjem til Sverige. Var inte rädd.

Jesus sier slike ting. Slike enkle setninger. «Vær ikke redd.» «Hva kan jeg gjøre for deg?»

Jeg tror at verden trenger nettopp dette enkle budskapet. Klarer vi som kirke å formidle det så enkelt at det treffer midt i sjela? Pilegrimsvandrer Moddi sier: *Det er så vanskelig å si det enkelt. Himmelen er her, midt iblant oss, samme hvem du er, så skal den være din.*

Jeg har de siste årene hørt mange snakke om hvordan kirken kan fornye sitt språk i en sekulær tid. Vi kan ikke som før forvente felles referanserammer. Kunnskap om kristen tro og tradisjon som vi før kunne ta for gitt, er ikke lenger selvsagt til stede hos dem som vokser opp. For mange har de teologiske ordene, kirkens ord, mistet sin relevans og blitt fremmede.

Men det skjer nyskaping av språk og tolking av teologi. På de teologiske fakultetene og i det diakonale arbeidet, når kirken lar musikken lyde og billedkunsten tolke rommet. I kirkelige handlinger og i sakramentsforvaltningen. Kirkens språk er hellig og alminnelig. Et språk som ikke banaliserer eller tørker ut kraften i budskapet, som er livsnært og fanger hverdagen og dybden i våre liv.

Dette skjer.

Av og til når rommet får tale. Under Olavsfest for noen år siden sto Joan Bæz og øvde til kveldens konsert. Så er det som om rommet vekker henne. Hun ser seg rundt og sier: «Jeg kan ikke spille her uten å ta med *We shall overcome*.» Rommet gjorde noe med henne.

Slik er det, kirkerommet gjør noe med den som går inn i det. Rommet skaper, en opplevelse av nærvær av noe hellig, et glimt av Gud. Et øyeblikk hentes vi ut av hverdagen og vet at Gud er her. Rommet formidler noe dypere, et sted for alvor, mening, sammenheng, sårbarhet og kropp. Gud. Og oss selv. Det er kanskje sterkest i mørket. Jürgen Moltmann forteller om håpet som ble borte i 2. verdenskrig. I ropet etter en forsvunnet Gud fikk han se Guds lysende ansikt.

Våger vi som kirke å la rommet skape dette? Er vi som kirke åpne nok? Er vi som kirke våkne nok?

Gjennom byggene, de kirkelige handlingene, kunsten, pilegrimsvandringen puster vi liv i ordene. For Gud er ikke en institusjon. Kirken er ikke en forening til Vårherres beskyttelse, som Stephan Tschudi sa 1950-tallet. Kirken ikke er en organisasjon til sin egen selvoppholdelse. Kirken er til for verdens - og budskapets - skyld. En kirke som bare er opptatt av å vedlikeholde seg selv, sin posisjon og sine privilegier, har mistet sin berettigelse.

Vi bedriver hverken teologisk linjegymnastikk eller åndelig fastfood. Vårt oppdrag er å peke på evangeliet og nåden. Hver eneste gang. *Evangeliet må forkynnes nedenfra*, sier Ole Paus.

Klarer vi det som kirke, med all vår makt og prakt og organisasjon og struktur? Klarer vi å finne ordene som bryter evangeliet åpent og setter mennesker fri? Som gjør at mennesker kan se Guds lysende ansikt, når mørket er som svartest? Som kan erfare at Gud fortsatt skaper fremtid?

Det er ingen grunn til at kirken skal opptre temmet og lakkskodd og helt uten fråde om bisselet, som Hamsun sier. Vi har et budskap å formidle. Det skal vi gjøre igjen og igjen, slik Jesus gjorde når han møtte folk.

Vi skal rett og slett stille Jesu spørsmål: Hva vil du at jeg skal gjøre for deg?

Hilsen fra preses i Bispemøtet Olav Fykse Tveit

*Miskunn og sanning skal møta kvarandre,
Rettferd og fred skal kyssa kvarandre.*
Slik heiter det i Salme 85,11.

Det er godt å kunne møtast. Sjølv om vi for tida skal vere litt meir på avstand enn det desse store, vakre og innhaldsrike orda frå Det gamle testamentet gir oss assosiasjonar om, så er det godt å vere saman. Vi kan sjå kvarandre i augene og samtale, med både store, viktige ord og med små ord som kan binde livet vårt saman.

Å gjere teneste

Å møtast og samtale sammen på eit Kyrkjemøte er ei *teneste*. Det er ei teneste å vere her. Det er ei teneste å peike på kva som må gjerast og prioriterast mellom dei mange oppgåver for å fylle *oppgåva* vi har fått av Gud: å formidle Guds miskunn og sanning, Guds rettferd og fred. Ikkje berre det eine eller det andre, men alt av dette.

Det er ei viktig teneste å *styre* heile Den norske kyrkjas arbeid, og legge ordningar og forhold til rette for at kyrkja vår kan utføre det oppdraget vi har fått saman.

Dette er eit teneste for *kvarandre*, ved å dele våre innsikter og meiningar, og saman dele på ansvaret som er lagt på oss.

Det er ei teneste for *alle i kyrkja*, for alle som treng at kyrkja er til stades der ein er og gjennom heile livsløpet.

Det er eit teneste for *samfunnet* som kyrkja vår er ein del av, lokalt nasjonalt og internasjonalt. Det er eit teneste for dei andre kyrkjene i Noreg og vårt felles oppdrag. Det er ei teneste for våre *samarbeidspartnere* i sivilsamfunnet, for å bygge samfunn som det er godt å leve i.

Det er ei teneste for *dei som har særleg bruk* for at kyrkja ser dei og høyrer dei, dei som kan trenge tydelege ord og teikn på at dei er velkomne og akspeterte både i landet vårt og i kyrkja vår. Vi treng alle å høyre at det er rom for deg og at det er bruk for deg.

Vi talar stundom - på møter som dette nok litt hyppigare enn elles - om «det allmenne prestedømmet». Vi kan også tale om «*det allmenne diakonembetet*». Poenget er ikkje å leike med desse litt spesielle titlane vi heldt oss med i kyrkja. Vi kunne også føye til andre kyrkjelege titlar også i resonnementet.

Medansvar for kyrkja sitt oppdrag

Det er visse tenester menneske blir kalt til på fulltid og vigsla til som ei livsoppgåve. Men det gjeld å sjå at innhaldet i desse oppgåvene, å formidle trua på alle ulike vis, å be for kyrkja og

verda, å vise kjærleikens omsorg og kraft - det har vi alle del i som døypte medlemmer. Vi har alle eit medansvar for at kyrkja kan og vil utføre sitt oppdrag med å dele evangeliet, å gi opplevingar med kunnskap, fellesskap, kultur, musikk, i kyrkjebygg og andre stader der evangeliet kan møte oss gjennom heile livsløpet.

Til dette trengst mykje god og representativ klokskap. Vi deler på ansvaret for å styre arbeidet med å legge til rette for at vi har gode strategiar, gode arbeidsforhold og arbeidsmiljø for dei tilsette, og at vi har ei god forvaltning av dei ressursane vi er betrudde. Som ein sa det: «At vi får mest mogeleg Jesus for penga!»

Det handlar ikkje berre om å «bestemme». Når vi diskuterer og drøftar mange ting i den strukturerte samtalen her, er vi ikkje forkynnarar, men vi er ansvarlege for å betre forstå korleis vi kan legge til rette for at kyrkja kan fylle sitt oppdrag med å formidle Guds kjærleik. Det gjeld i alt det vi måtte bere fram på eit Kyrkjemøte. Det gjeld også måten vi gjer det på. De som er valgte med tillit og mandat til å fylle akkurat desse oppgåvene vi har i hendene desse dagane, har fått ei viktig og vesentleg teneste. Den oppgåva har i seg både å vurdere utfordringane i vår tid og i tidene som ligg framfor oss. Vi er her ikkje for oss sjølve og våre interesser her og no. Vi er her for dei som skal ha ei god kyrkje å høyre til i.

Ikkje minst gjeld dette ansvaret for dei som skal ha ei slik kyrkje for framtida. Dei avgjerder vi tek, formar deira kyrkje og den evne kyrkja skal ha til å framleis å vere ei kyrkje mange kan kalle *mi* kyrkje. Det er ei kyrkje som på gamle og nye måtar formidlar miskunn og sanning, rettferd og fred.

Dette skal vi prøve oss på i alle saker vi styrer med. Det gjeld både i dei små og dei store sakene. Og som vi veit, har vi ein Gud som spør om vi er tru både i det små og i det store.

Klimatoppmøtet

Andre menneske er samla på eit anna møte i Glasgow desse dagane, med det vi må kunne seie er eit endå større og meir krevande ansvar enn vårt. Vi skal også på dette møtet drøfte klimaforandringane og kva vi kan gjere ut frå vårt ansvar. Då eg traff klimaminister Espen Barth-Eide før møtet i Glasgow, eg ønskte han lukke til og sa at i kyrkjene ba vi for det møtet, svarte han med ei klar utfordring til oss: «No treng vi alle gode krefter».

Bispemøtet gav ut i vår heftet «Guds skaparverk – vår heim». Då viste vi kvifor det ikkje berre er mogeleg, men vår plikt å be i gudstenestene for dette arbeidet – dersom vi skal ta vår tru på Gud på alvor. Vi viste til kor påtrengjande og kritiske desse utfordringane er, men også at vi kan gjere noko med dei.

Dette har noko å gjere med alt vi gjer og seier i ei gudsteneste, skriv vi i dette heftet. I vår takk og lovprising til Gud ligg også vår kjærleik til det Gud har skapt. I møte med Guds ord, i alle typar tekstar i vår Bibel, ser vi det store biletet av Guds skaparverk, vår plass i det, men også at dette handlar om noko mykje meir enn oss. I truedkjenninga svarar vi med vår tru på Skaparen, Frelsaren og Livgjevaren, Faderen, Sonen og Den Heilage Ande. I vår syndsvedkjening er vi ærlege om at vi som menneskeslekt har svikta, og at vi som er best stilte har størst ansvar. I bønene ber vi for dei mange som lir, for alle menneske, og særleg for dei som ber det store ansvaret for å vedta og gjennomføre store endringar. I velsigninga får både vi og skaparverket del i Guds miskunn og sanning, rettferd og fred.

Fred og rettferd

Salmane i Det gamle testamentet er Guds ord, og vi brukar dei gjerne som bønner - og som preiketekstar når det høver.

Kvar for seg representerer dei eit stort rom av tankar og kjensler, men også av verdier. Miskunn og sanning høyrer saman, fordi sanninga kan vi tole å sjå i augene når vi blir møtt med miskunn og nåde. Men det er også andre vegen: Når vi erkjenner kva som treng endring, skal vi også søke det som er sant og godt, ekte og livgjevande. Nåden kan ikkje vere ei unnskyldning for å ikkje bry seg om å gjere det gode til alle tider. Tvert om.

Vi kan ikkje snakke om ein varig og haldbar fred utan rettferd. Ikkje i vårt land, ikkje i Det heilage landet, ikkje i nokon samanheng. Vi kan heller ikkje tale om rettferd utan at det skal bidra til fred, til fellesskap som gir liv og fred, alt det som gjer livet leveleg og trygt for alle. Det handlar her, som elles i livet, ikkje berre om å få rett, men også å gjere det som er rettferdig – og særleg for andre.

Det som er viktig i livet, er også ofte krevjande. Men i det ligg ikkje at det er meningslaust, eller umogeleg. «Dette orkar eg ikkje, eg er så lei av desse problema». Slik kan vi tenkje, og kanskje seie. Men det kan og skal vere også noko anna som pregar oss. Det handlar ikkje om å lage den perfekte verd, heller ikkje den perfekte kyrkja. Ho finst ikkje. Og eg trur ikkje det hadde vore godt om nokon har det som mål. Det går som oftast gale. Alltid, vil eg nok seie.

Orda i Salme 85 frå GT har ei anna ramme som gjer at vi kan ta fatt på oppgåvene med frimod. Det er forventninga til *Gud*, til *Guds* miskunn og sanning, til *Guds* rettferd og fred, som gir orda kraft og mening.

Det vi har fått, er det som vi gir vidare. Som det heiter i nokon vers før Salme 85:
Er det ikkje du som vekker oss til liv på nytt så folket ditt kan gleda seg i deg?
Og frå djupet av menneskelivet, ja frå heile skaparverket lyder det vidare:
Lat oss få sjå di miskunn, Herre, gjev oss di frelse! (Salme 85, 7-8)

Godt Kyrkjemøte!

Tale ved statsråd Kjersti Toppe Ved Kirkemøtets åpning 11. november 2021

Kjære Kyrkjemøte,

For litt over fire veker sidan fekk eg ein hyggeleg telefon frå Jonas Gahr Støre. Han spurte om eg kunne tenkje meg å være statsråd for barne- og familiefeltet. Eg takka sjølvsagt ja. Så hadde eg høyrte nyss om at det var vurdert å flytte trus- og livssynsfeltet vekk ifrå dette departementet. Eg har tenkt på det etterpå. Eg veit ikkje om det var heilt politisk korrekt. Men i den same telefonsamtalen så sa eg: "Men trus- og livssynsfeltet, det vil eg ha!". Og sånn blei det. Heldigvis.

Så i dag er eg både glad og spent for å stå her, på mitt første kyrkjemøte. Glad fordi eg fekk denne utruleg viktige porteføljen, som eg ser veldig fram til å arbeide med.

Spent fordi dette er eit nytt fagfelt for meg, sjølv om eg har vert på Stortinget i 12 år. Men det er eit veldig viktig politisk fagfelt òg. Eg meiner det er gjennomgripande for heile samfunnet vårt og svært viktig for veldig mange menneske. Eg har ei ærefrykt for det arbeidet som eg skal gjere i lag med dykk. Eg tenkjer at det er mange spennande ting som ligg framføre oss, og at det blir ei bra tid – både dei neste fire åra og på lengre sikt.

Kyrkje, diakoni og helsesektoren

Min bakgrunn er helsefagleg. Eg er utdanna lege og har vore 12 år på Stortinget, som eg sa. Og eg har vore i Helsekomiteen i alle dei åra. Eg forstår om nokon tenkjer at det ikkje er den optimale bakgrunnen for ein som skal vere trus- og livssynsminister. Men ser vi historisk på det, har det vore veldig tette band mellom kyrkja og omsorg av sjuke og trengande. Ikkje berre her i Noreg, men nær sagt i alle samfunn.

Eg er ei av dei som trur at vi har mykje å hente på at vi lar desse banda forbli sterke. Så eg engasjerte meg – og var så heldig å få vere med – i det som heiter Kontaktforum for kyrkje og helse for nokre år sidan. Der jobba vi nettopp mykje med samhandlinga mellom helsesektoren og Den norske kyrkja og dei diakonale institusjonane. Og vi forsøkte å leggje til rette for møteplassar der vi kunne drøfte aktuelle etiske, verdimesige og politiske utviklingstrekk.

Rammevilkåra til kyrkja

Opp gjennom åra har eg også vore opptatt av å skape gode rammevilkår for ideelle organisasjonar innanfor helse- og omsorgssektoren. Spør ein folk på gata i dag, er kanskje ikkje Den norske kyrkja det første ein tenkjer på i denne samanhengen. Men ein veit jo at Den norske kyrkja er sjølve opphavet til både den offentlege og den ideelle omsorgssektoren som vi har i dag.

I dag ser vi kanskje best denne delen av kyrkja sitt oppdrag gjennom diakonien. Men for meg er dette sosiale oppdraget grunnleggjande i alt kyrkja er og gjer. Det at ein gjer ting for andre utan tanke på eigen vinning. Dette gjer kyrkja både relevant og aktuell – og ikkje minst nødvendig – i dagens samfunn. Det er fortsatt eit viktig samfunnsoppdrag.

Så til politikken.

Det blei sagt dette med føreseielege rammevilkår. Eg skal prøve å vere ein statsråd som skal tale Den norske kyrkja og dei andre trussamfunna si sak. Eg skal arbeide for at Den norske kyrkja skal ha gode rammevilkår. Regjeringa ønskjer å vidareføre den finansielle ansvarsdelinga som er bestemt mellom staten og kommunane. Og vi ønskjer å føre vidare det lokale ansvaret for kyrkjebygga og gravplassane. Vi trur dette er viktig for å skape dei gode lokalsamfunna. For å skape engasjement der ute for det arbeidet som blir gjort.

Og ikkje minst er det viktig å vareta den særskilte rolla Den norske kyrkja har som ei levande og inkluderande folkekyrkje, med lokalt nærvær, presteneste og trusopplæring i alle sokn. Ved trussamfunnslova har kyrkja fått større myndigheit til å velje organisering sjølv. Men soknet er og forblir den grunnleggjande eininga i Den norske kyrkja. Og den delen av trussamfunnslova ligg fast. Så skal eg og vi gjere det vi kan for at vi i årlege budsjettprosessar klarar å innfri på dette med rammevilkåra.

Kjønnsrepresentasjon i administrative organ

I Hurdalsplattforma har det jo kommen fram at vi ønskjer å sjå nærare på trussamfunnslova når det gjeld dette med kjønnsrepresentasjon i dei administrative organa i trussamfunna. I Den norske kyrkja er kvinnerepresentasjon ikkje lenger ei utfordring. I alle fall ikkje jamt over. Faktisk vil eg sei, at det kvinnene i Den norske kyrkja har gått i bresjen for – og som Den norske kyrkja administrativt etter kvart har omfamna og sjølv målbore – det er det verdt å ta av seg hatten for. Men det vitnar òg om noko viktig: Endring i trussamfunna må starte innanfrå. Det må vere frø der som endring kan vekse ut frå. Men. Utan krav frå samfunnet. Utan eit visst ytre press. Forventningar. Ja, eg har ikkje heilt tru på at vi klarer å få til reell likestilling utan at vi stiller meir konkrete krav i lova. Men vi skal finne balansen. Vi skal vege mot religionsfridomen. Og alt dette skal utgreiast rammene rundt. Men alt i alt vil vi sjå på om vi kan få til noko meir enn det som ligg der i trussamfunnslova i dag.

Viktige saker

I åra som kjem er det fleire viktige saker på agendaen.

OVF og kyrkjebygga

Ei som i alle fall mange er opptekne av, gjeld delinga av Opplysningsvesenets fond. Her har staten og kyrkja blitt enige om at 145 prestebustader og nær 200 tomteareal som er kyrkje- eller gravplassgrunn, skal overførast til kyrkja. Så står det igjen 18 saker det er uenigheit om, samt nokre næringseigedommar departementet skal vurdere. Eg vil rette ein stor takk til kyrkja for det arbeidet som er gjort for å få til ein god prosess i denne saka. Eg veit at det til tider har vore krevjande. Men alt i alt vil eg sei at usemje om 18 av i nær 300 prestebustader er eit godt utgangspunkt. Vi arbeider no med desse og eg trur det vil komme ei løysing om ikkje så alt for lenge.

Så har eg sett i pressa at nokre fryktar at kyrkja skal kome i ei "fattigdomsfelle" ved å få så mange eigedommar å vakte. Eg forstår jo bekymringa. Men eg vil vise til at Stortinget har vore heilt tydeleg på – og gjort vedtak om – at kyrkja ikkje skal tape økonomisk på den valde løysinga for delinga.

Så er det kva som skal skje med resten av fondet, på kort sikt og på lengre sikt. Den saka er ikkje landa. Verken stortingsmeldinga om fondet eller lovproposisjonen om ny lov for Opplysningsvesenets fond løyste korleis verdiane staten blir eigar av, skal forvaltast framover. Det er slege fast at staten skal bidra med ein innsats for å setje i stand kulturhistoriske viktige kyrkjer som tilsvarar den verdien staten blir eigar av. Korleis dette skal gjerast er òg noko som vi arbeider vidare med no.

Det vi likevel veit sikkert, er at vi skal få til ei storstilt satsing på kyrkjebygga våre. For mange av dei freda og verneverdige kyrkjene i Noreg er i alt for dårleg stand. Staten skal og må i større grad hjelpe kommunane og private kyrkjeieigarar med kyrkjevedlikehaldet. Delinga av verdiane i fondet gjev oss ein historisk moglegheit.

Så syntes eg det var så bra det som blei tatt fram i talen. Dette om kva kyrkjebygga betyr for folk. Om ungdommane som sit i bilane og grin. Det har mykje med identiteten å gjere. Det er eg heilt einig i. Og berre ei lita historie:

For meg så hadde eg ein veldig identitet på kyrkjebygg opp mot onkel Ola i Sogn. Det var ei lita bygd i Sogn og Fjordane som mor mi kjem ifrå. Onkelen min han var kyrkjetenar, han var klokkar, han var organisist og gravar. Det var berre prest han ikkje var. Han var jo sjølv kyrkja. Eg har tenkt på det. Identitet, det var jo forbokstaven. Eg har tenkt på kor mykje det

betydde. Og eg fekk ein herleg innlevelse i kva eit kyrkjebygg er. Eg er veldig glad i kyrkjebygg, ikkje berre kyrkja i Sogn.

1000-årsjubileet på Stiklestad – kulturarv

Men, vidare til Hurdalsplattforma. Der peikar vi på 1000-årsmarkeringa for slaget på Stiklestad og betydninga av at dette blir ei nasjonal markering. Regjeringa ønskjer å løfte fram vår kristne og humanistiske kulturarv, og det finst vel neppe ein betre anledning til å gjere det enn i 2030. Vårt mål er at steinkyrkjene frå mellomalderen skal vere sett i stand til jubileet. Men samtidig ser eg at det òg er andre kyrkjer som har eit presserande vedlikehaldsbehov og der vi kanskje ikkje har råd til å vente. Dette ønsker vi å finne gode løysingar på saman med Riksantikvaren, Den norske kyrkja og dei andre departementa som vi samarbeider med.

I år skal Kyrkjemøte handsame utkast til kyrkjeleg kulturarvstrategi. At kyrkja no tek ei så offensiv rolle som kulturarvforvaltar, trur eg blir viktig for det arbeidet vi skal inn i. For kyrkjebygga våre treng ikkje berre å bli sett i stand. Vi må også klare å formidle historia om desse bygga. Vise fram den verdien dei har for samfunnet vårt. Då treng vi både bevaringsprogram for istandsetting og strategiar for formidling og bruk av bygget. Og ikkje minst: Vi treng eit godt samarbeid mellom Den norske kyrkja, antikvariske styresmakter og oss som sit i regjeringsapparatet. Det trur eg det er godt grunnlag for dei neste fire åra.

Klima og miljø

Så skal kyrkjemøtet arbeide med klima, miljø og berekraft. Det er spennande. Den menneskeskapte klima- og miljøkrisa er vår tids største utfordring.

"Meir himmel på ei trua jord" vitnar om at Den norske kyrkja er sitt ansvar bevisst. Der er det sett konkrete mål, som å kutte klimautslippa frå reiseverksemd med 53 % innan 2030. Men det er også lagt opp til å jobbe for endring: Kyrkja skal vere ein pådrivar for at vi som samfunn oppfyller forpliktingar i Parisavtalen og i berekraftsmåla. Kyrkja skal stimulere til handlingsalternativ og endringar i forbruksmønster. Og ho skal jobbe for å styrke dialogen mellom trussamfunna på dette området.

Eg meiner det er veldig bra at kyrkja viser ei tydeleg stemme i klimasaka. Eg veit det har vert ein politisk debatt om dette. Eg meiner det er bra at kyrkja er ei tydeleg stemme. I samfunnsdebatten blir det ofte peika på at kyrkja må vere nøytral. Ho representerer alle medlemmer. Då må ho ikkje "velje side" i ei sak.

For meg handlar ikkje dette om å velje side. Det handlar om å medverke til å "drøfte aktuelle etiske, verdimesseige og politiske utviklingstrekk", som òg vi sa i Kontaktforumet for kyrkje og helse. Kyrkja er godt skodd til å sjå dei etiske dilemma i saker og tale klokt om vanskelege val. Betre skodd enn dei fleste institusjonar i samfunnet. Slik eg ser det, treng vi kyrkja si stemme i samfunnsdebatten. Både når ho talar om klima og politiske saker på andre samfunnsområder. Eg har ofte etterlyst kyrkja si stemme i ein del debattar.

Covid-19

I godt og vel halvanna år har covid-19 pandemien tvunge oss til å endre reisevanar og handlingsmønstre. Vi har fått kjenne på korleis det er å ikkje kunne møtast fysisk. Kor krevjande det kan vere. Men vi har også sett ei kyrkje som raskt har klart å snu seg og tilby tenestene sine, viss vi kan sei det sånn, på nye og kreative måtar. Ei kyrkje som har vore ein

konstruktiv og god samarbeidspartnar for styresmaktene. Det vil eg takke dykk for. Eg trur kyrkja sitt arbeid i denne tida har hatt stor verdi for mange der ute.

Men eg vil òg legge til: Eg har vore bekymra for at kyrkja ikkje har kunna oppretthalde sitt tilbod under korona-pandemien. Eg trur ikkje vi skal undervurdere kor hardt det har vert for mange. Særleg for eldre. Einsame. Og eg veit frå mi eiga mor: Det å ikkje kunne gå i gravferd til nære venner, venninner, til nær slekt. Det er mykje hardare for folk enn vi trur. Det kjem ikkje fram i rapportar. Så eg håpar at når vi får ei ordentleg evaluering av kva som skjedde, så vil kyrkja sin plass i ei krise òg vere noko vi tenkjer nøye om. Eg meiner det er forskjell på ei kyrkje og eit konserthus.

[Dette stod ikkje i manus. Eg skulle kanskje ikkje sagt det siste. Unnskyld. – applaus og latter]

Men ja. Pandemien. Det er eit kapittel for seg sjølv. Men no ser det i alle fall litt lysare ut, sjølv om det akkurat no i Trondheim har vore ei oppblomstring av smitte. Vi har fått betre vaksinedekning. Og det er i alle fall betre enn det var for eit år sidan. Men pandemien er ikkje over, sjølv om vi ikkje har dei restriksjonane vi hadde tidlegare. Eg håpar vi har blitt litt klokare på dei tiltaka vi set inn.

Så er det ein grunn til å stoppe opp og reflektere litt. For det er jo ein del ting under pandemien som har vore positivt. Familier har fått betre tid ilag. Ungdommane snakkar meir med sine foreldre. Og det har òg vore nokre positive erfaringar, tenkjer eg, for trus- og livssynssamfunna. For klimaet og det samfunnet vi lev i.

Eg veit at kyrkja er oppteken av dette. Og når de no skal behandle saker om alt frå klima til fjernmøter til overordna strategiar for kyrkja sitt arbeid framover, så vil eg utfordre dykk til å ta den dimensjonen med dykk.

Så skal eg prøve å avslutte.

Avslutning

Eg vil ønskje dykk lykke til med Kyrkjemøtet og alle dei viktige sakene som de skal behandle. For det er mange saker på sakslista. Mellom anna skal det behandlast ein langsiktig og tverrfagleg rekrutteringsstrategi for Den norske kyrkja. Eg har lest litt på statistikken, og det trengs verkeleg ein slik strategi. Den kjem til å bli veldig viktig, og eg ønskjer dykk lykke til med den. Sakspapira rår også til at Kyrkjemøtet bør fastsette at val framleis skal finne stad på same stad og til same tid som offentlege val. Det er eg sjølv sagt einig i, men de gjer jo sjølv sagt som de vil. Regjeringa er opptatt av eit velfungerande demokrati i kyrkja. Utan dette er det vanskeleg å oppretthalde folkekyrkja.

Så vil eg til slutt berre ha ein liten appell. Ikkje så lang. Men eg vil berre sei at de må vere stolte over den jobben som Den norske kyrkja gjer og over den rolla kyrkja har i det norske samfunnet. De må ikkje undervurdere den jobben som blir gjort, og de må ikkje undervurdere kor viktig dette er for lokalsamfunn og for menneske over heile Noreg. De må ikkje fokusere på å telle tomme kyrkjebenkar. De må sjå på det ein får gjort og på kor utruleg viktig arbeid det er – òg langt ut over det som skjer innanfor kyrkjeveggane. Det betyr noko for heile samfunnet. Det er ein grunnmur, som det blei sagt her tidlegare. Og det skaper rammer rundt eit liv. Ingenting kan vel vere viktigare.

Eg ser fram til dei neste fire åra og håpar vi får eit godt samarbeid om viktige saker som skal på plass.

Godt kyrkjemøte!

Preken ved Atle Sommerfeldt ved Åpningsgudstjenesten i Vor Frues Kirke 11.11.21

Kjærlighet og barmhjertighet er sterkere enn døden og ondskapen

Salme 103, 1-6; Lk 10,38-42

Jeg lurer på hva det var Jesus fortalte Maria denne sene ettermiddagen i Betania. Hun satt ved føttene hans og var den gode vertinne som lyttet til hva gjesten hadde opplevd i løpet av dagen. Posisjonen hennes ved Jesu føtter var elevens posisjon egnet for å lytte til lærerens visdom, fortellinger og tolkninger av de religiøse tradisjonene i loven og profetene. Søsteren Marta ordnet med kveldsmåltidet til det store gjestfølget vennen Jesus kom med til hjemmet deres. Maria satt der ved føttene til Jesus og søkte kunnskap fra rabbineren og fikk dypere tolkninger at loven og profeten.

Denne dagen fortalte kanskje Jesus henne om møtet tidligere på dagen med en lovkyndig som lurte på hva som skulle til for å overvinne døden og få evig liv. Den lovkyndige kjente Guds vilje og oppsummerte den slik den var kjent fra den hebraiske bibelen. Vi er kalt til å elske Gud med hele oss, og vår neste som oss selv. Det er tilstrekkelig for å overvinne døden og bli en del av Guds evige fremtid.

Men hvem er da min neste? spurte den lovkyndige.

Jesus svarte ham med fortellingen om den barmhjertige samaritan og budskapet om at ethvert menneske i nød og urett er vår neste og skal elskes som oss selv.

Salme 103 kunne være en av de tekstene Jesus brukte for å understøtte sin tolkning av loven for å gi Maria kunnskap om Gud og Guds handlinger for mennesker.

I Salmen synges en lovprising til Gud for den barmhjertighet og kjærlighet Gud viser menneskene. Barmhjertigheten og kjærligheten er ikke abstrakt og generell i denne salmen, men konkret og livsnær. Alt det gode menneskene erfarer kommer fra Gud, det er så å si Guds strategi i møte med naturen kapasitet til ødeleggelse når sykdom slår inn og naturkatastrofene herjer. Også menneskets tendens til å utbytte naturens ressurser for egen vinning og undertrykke andre mennesker møter Gud med godhetens tilgivelse. Gud kjemper godhetens kamp for rettferdighet og undertryktes frigjøring fra slaveri og overgrep.

Selv dødens virkelighet kan ikke overvinne Guds kjærlighet – en kjærlighet som er sterkere enn døden. Så stort er dette at salmisten må bryte ut i den dypeste av alle bønner: kjære Gud, velsign hele meg og alt jeg er og har, jeg lengter etter og trenger kjærlighet og barmhjertighet.

På begynnelsen av 500-tallet levde en ung overklassemann, Benedikt, studentenes glade liv og var med i jakten på en god karriere og et lykkelig liv i nytelse og selvrealisering. Etter hvert ble Benedikt overbevist om at dette ikke var livet Gud hadde lagt til rette for ham. Han tok konsekvensen av sin innsikt og flyttet for seg selv langt fra folk for å søke kunnskap om Guds retning for livet sitt. Flere unge menn med samme lengsel søkte til Benedikt. De etablerte etter hvert et kloster i Monte Cassino i Italia. Benedikt og kollegene var ikke annerledes enn oss andre. Det ble behov for å gi husregler for å sikre orden og retning til livet i klosteret. Denne Benedikts regel har satt standarden for alle senere klosterregler i den romersk-katolske kirke. Benedikt ordnet klosterlivet i tre grunnelementer, bønn, arbeid og kunnskap. Jeg liker å tenke at Benedikt hadde fortellingen om Marta og Maria i bakhodet når han lagde sin regel. Martha,

Maria og broren Lasarus sitt hushold levde det klosterfellesskapene i Benedikt ånd virkeliggjorde i lokalsamfunn over hele Europa. De ble gjestfrihetens og tilfluktens hus der menneskene levde i bønn, arbeid og søking etter kunnskap om Gud og mennesker.

Det er denne helhetlige spiritualiteten Salme 103 gjenspeiler i sin lovsang og bønn om velsignelse. De tre pilarene i Marthas hushold og Benedikts regel er som den afrikanske trebeins gryten Den har tre bein som gjør det mulig for gryta å stå støtt over varmen fra bålet. De tre beina gjør de mulig for gryta å la de ulike indregrensene sammen få komme til sin rett i et velsmakende hele.

Salmen forteller oss hvordan Gud holder på hele tiden for godhetens tilstedeværelse i skaperverket. Dette mysteriet åpner seg mer og mer for oss dess lenger vi lever i en ærlig relasjon til Gud. I den relasjonen er sorgen, desperasjonen så vel som lengselen og takknemligheten en levende virkelighet. Slik levde de tre søsknene i sin relasjon til Jesus, også når Marta anklaget Jesus for å komme for seint til broren Lasarus sitt dødsleie. Det er en slik relasjon vi kaller å leve i **bønn**, gjerne som i klostrene med jevnlig å gå inn i slektenes ord og språk i tidebønner, men like gjerne i stille samtaler alene med Gud.

Gud godhet utfolder seg i skaperverket hele tiden og menneskene er gitt oppdraget på den hebraiske bibelens første side å **arbeide** i dette skaperverket til beste for naturen og andre mennesker. Klostrene ble sentrum i Marta-arbeidet og bidro til at mennesker fikk sitt daglige brød og beskyttelse i dyrtid, under pest og nødår. Det er mange heroiske fortellinger om deres bidrag til frigjøring av undertrykte og utbyttede, ikke minst fra vår egen tid.

Arbeidet for rettferdighet og frigjøring av undertrykte som sikrer alle deres daglige brød er også i vår tid en nødvendig pilar i kristen spiritualitet, i vår tradisjon uten klostre og vårt alles ansvar. For at arbeidet skal bringe rikelig og gode frukter for andre mennesker, trenger vi å gjøre som Maria og søke **kunnskap** om Guds veier og om menneskers liv. I klostrenes hushold utviklet kunnskapen seg og ble de sentrale kunnskapssentrene i hele middelalderen.

For at arbeidet vårt skal bære frukter, må også vi søke kunnskap om Gud og om skaperverket. Vi må tørre å lete på nytt og på nytt i den hebraiske bibelen og i fortellingene om Jesus og tolkningen av hans oppstandelse i Det nye testamentet etter hvordan nestekjærligheten skal leve i vår tid og i våre liv, særlig når vi ser og hører mennesker rop om barmhjertighet og rettferdighet.

I arbeidet for alle menneskers menneskeverd må vi søke kunnskap om hvordan kommunene prioriterer mennesker med nedsatt funksjonsevne.

I kampen for klimarettferdighet må vi ha kunnskap om klimaendringenes årsak, konsekvenser og kostnader, for oss og for andre.

I visjonen om å overkomme kløften mellom dem som lever i overflod og vår tids mange Lasaruser, må vi søke kunnskap om hvordan vi kan oppnå bedre fordeling mellom rik og fattig. Da er vi en kirke som lever lovprisingen av Gud der vi er satt, i denne verden, i våre lokalsamfunn og nasjoner. Da er vi en kirke som bidrar til mer himmel på jord.

Som Jesus trenger vi **et gjestfritt sted** der vi kan leve i Guds barmhjertighet og kjærlighet, en kilde der vi får del i Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og hans barmhjertighet og kjærlighet. De gamle haugianerne viser oss veien til den innerste kilden, til trebeinkjelens mest velsmakende rett, det store gjestebudet Gud inviterer oss til med brød og vin, med lik porsjon til alle og der mysteriet om kjærligheten som er sterkere enn døden er til stede som symbol og virkelighet hver gang gjestebudet feires. Den norske kirke er forvaltere av rommene der denne enestående kilden finnes i hvert eneste lokalsamfunn i Norge, rommene der barmhjertighet og kjærlighet gir oss livskraft til å elske vår neste. Større perspektiver går det ikke an å ha på det vi er satt til som ledere i Norges folkekirke:

Kilden

Jeg vet om en kilde som ingen kan tømme

Og ut fra den rinner der levende strømme
Så kom da enhver som et beger kan trenge
Men kom uten penge, og dryg ei for lenge

Den kilden er Jesus, den kjærlige, gode
Med liv og med fred og med sannhet og nåde
Så drikk da, og styrk dig, det vil jeg dig råde
Men kom uten penge, og dryg ei for lenge

Et kar til å øse med har du i bønnen
Gud Fader dig hører i navnet til Sønnen
Det evige livet av nåde er lønnen
Men kom uten penge, og dryg ei for lenge

Så kom da og tvett dig i renhetens kilde
Men skynd dig for ellers det kan bli for silde
Din evige frelse du må ei forspille
Men kom uten penge, og dryg ei for lenge

DEN NORSKE KIRKE